

dolenjka d.d.
NOVO MESTO
»DOLENJKA« d. d. v prodajalni
»MURA« na Glavnem trgu 28 nudi
ob nakupu zimске konfekcije
predpraznični popust.
ZA NAKUP SE PRIPOROČA
»DOLENJKA-MOJA TRGOVINA«

DOLENJSKI LIST

Št. 48 (2520), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 4. decembra 1997 • Cena: 200 tolarjev

Berite danes

- stran 3:
• **Do denarja le župani LDS in SLS?**
- stran 4:
• **Vaščani zagrozili celo s peticijo**
- stran 7:
• **Vojaški objekti v zasebnih rokah**
- stran 9:
• **Rekordni letošnji pridelki koruze**
- stran 10:
• **V svetovnem arheološkem vrhu**
- stran 11:
• **Pogojno za nesrečo s smrtnim izidom**
- stran 20:
• **Dolenjec na radijskih valovih**
- stran 22:
• **Štirje svetniki, ki nas bodo zastopali**

VINICA BO PRAZNOVALA

VINICA - KS Vinica vabi na slavnostno akademijo v počasitev praznika krajevne skupnosti, ki bo v soboto, 6. decembra, ob 16. uri v dvorani osnovne šole. V kulturnem programu bodo sodelovali: Slovenski dom - Kulturno-prosvetno društvo Bazovica iz Reke in učenci OŠ Vinica. Ob 14. uri bo slovesno odprtje ceste Ogulin-Perudina.

B. D. G.

354

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

- * Posredujemo pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi
- * Upravljamo s finančnim premoženjem
- * BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija) ☎ 068/342-410

SLS
SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

Spoštovane državljanke in državljani, drage Slovenke in Slovenci!

Vsem, ki ste mi na volitvah za predsednika države oddali svoj glas, se iskreno zahvaljujem za podporo. Volilni rezultat sprejemam kot Vašo podporo politiki povezovanja, medsebojnega spoštovanja in ljubezni do Slovenije, kar ostaja zaveza in odgovornost moje politične poti ter prepoznavnost politične drže Slovenske ljudske stranke.

Janez Podobnik, dr. med.

NOVINARSKA SVOBODA

Kdo bo postavjal meje?

Pred dobrim mesecem dni je notranji minister Mirko Bandelj vladni ministru za pravosodje poslal predlog za spremembo kazenskega zakonika, med njimi tudi predlog spremembe člena, ki govori o izdaji vojaške ali uradne skrivnosti. Novinar, ki izda uradno ali vojaško skrivnost, naj ne bi bil kaznovan, če z objavo ni škodil državi. Predlagani zakon, ki naj bi novinarje varoval pri svojem delu, jih pravzaprav še bolj omejuje in je kot tak za novinarje žaljiv. Novinarsko pisanje je namreč tudi razkrivanje državnih tajnosti in provokacij. Svoboda izražanja bi tako morala veljati tudi za tovrstno pisanje, saj naj bi novinarstvo predstavljalo stalno družbeno kritičnost. Na prakar minulih 20. študijskih dnevih slovenskih novinarjev v Cerknem je bilo rečeno, da bi se morali novinarji prizadevati za čim manj členov, ki bi posebej opredeljevali novinarsko pisanje, poudariti pa bi morali člen, ki govori o svobodi pisanja.

Pri postavljanju meje svobode je ključno, kdo jo postavlja. V skandinavskih državah, kjer deluje samoreguliranje, je tisk visoko profesionalen, kjer pa to uravnava sodstvo, je kakovost novinarskega dela slabša. Kakšno bo v bodoče slovensko novinarstvo, je odvisno predvsem od novinarjev samih. Ali se bomo opredelili za samoregulativo ali pa bomo vso presojo še naprej prepustili le sodiščem.

JOŽICA DORNIZ

Upokojenci prvi o beli knjigi

Predlog reforme je v ponedeljek v Novem mestu orisal minister Janko Kušar

NOVO MESTO - Na ponedeljkovi problemski konferenci je minister brez listnice Janko Kušar članom novomeške Demokratične

stranke upokojencev Slovenije ter vsem, ki jih tema zanima, predstavil osnove predlagane pokojninske reforme. Upoko-

jence je opozoril, da bodo tudi sami morali nositi del bremena preobrazbe, čeprav manjšega. Lahko pa so mirni, saj naj bi njihove pokojnine prihajale iz prvega pokojninskega stebra, v katerem bo primanjkljaje še naprej dolžna pokrivala država iz proračuna.

Upokojenci se ob predlogu zavzemajo za čiščenje pokojninskega sklada, za odpravo beneficirane delovne dobe in izjemnih pokojnin, za uvajanje večjih razlik pri predčasnem upokojevanju (destimulacija) in za jasno določeno najnižjo pokojnino.

Strankin predsednik Jože Globačnik je še poudaril, da bi upokojenci vlekli kratko, če stranka ne bi stopila v vladno koalicijo. "Stranka ne bo dovolila, da bi kdo s pokojninsko reformo delal prepad med upokojenci in mladimi," je dejal. Kot je povedal, je prav po zaslugi stranke v beli knjigi pokojninske reforme zapisano, da ima Slovenija najmlajše upokojence v Evropi, a ne zato, ker bi le-ti sami rinili v pokoj. Njihova pobuda se uresničuje tudi s predlogom o izenačenju prispevnih stopenj ter z idejo o možnosti vdovskih pokojnin.

Poslanec stranke v državnem zboru mag. Franc Znidaršič je povedal, da jih vsi upokojenci vprašujejo, kaj je stranka naredila za njih, vendar sam meni, da bi morali o tem vprašati druge stranke, za katere je volilo kar 93 odst. vseh upokojencev.

B. D. G.

MINISTER KUŠAR O POKOJNINSKI REFORMI - Čeprav bo pokojninska reforma najbolj prizadela trenutno delovno aktivne državljane, še posebej tiste, ki so zdaj stari 30 do 50 let, so javne razprave o predlogu pokojninske reforme med prvimi organizirano začeli ravno upokojenci, tudi v Novem mestu (na sliki). O beli knjigi pokojninske reforme bomo obširneje pisali v prihodnji številki. (Foto: B. D. G.)

SKUPEN NASTOP - Vse pogosteje se vsi trije belokranjski župani odločajo za skupne nastope. Tako je bilo tudi na okrogli mizi o razvojnih problemih v Beli krajini, ki jo je pripravilo društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič. Na fotografiji (z leve): semiški župan Janko Bukovec, minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja, podjetnik in predsednik semiškega občinskega sveta Anton Malenšek, črnomaljski župan Andrej Fabjan, dr. Dušan Plut, minister za lokalno samoupravo Božo Grafenauer in meliški župan Branko Matkovič. (Foto: M. B.-J.)

Letošnje občinske nagrade in priznanja

Brez častnega člana

NOVO MESTO - Na slavnostni seji novomeške občinskega sveta konec leta bodo podelili letošnje nagrade in priznanja mestne občine Novo mesto. Občinski svetniki so na zadnji seji potrdili predloge komisije za priznanja in nagrade. Letos ne bodo podelili naziva častnega občana. Občinsko nagrado pa bodo prejeli: **Jože Colarič**, namestnik generalnega direktorja Krke, in **Milena Kramar - Žnidar**, direktorica Novoteksa Tkanine, za dosežke na gospodarskem področju ter **Janez Pavlin**, upravnik Tabora mladih v Dolenjskih Toplicah, za dosežke na področju dela z mladimi.

Trdinovo nagrado so dodelili slikarju **Jožetu Kotarju** za dosežke na likovnem področju.

Plaketo Novega mesta pa bodo prejeli: **mag. Franci Bačar** za dosežke pri vodenju geodetske službe, **dr. Janez Kramar** za dosežke na področju zdravstva in humanitarne družine **M & V Novina** za izjemne dosežke na področju dobrodelništva.

Nagrada mestne občine in Trdinova nagrada znašata letos 200.000 tolarjev neto, izjemoma pa so Humanitarnemu društvu M & V Novina, ki bo prejelo plaketo Novega mesta, dodelili še denarno nagrado v višini 80 odst. nagrade mestne občine, se pravi 160.000 tolarjev.

Ford Paič
Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/21-123

Bela krajina samostojna regija?

O razmerah v gospodarstvu, predvsem pa o možnostih za nadaljnji razvoj so Belokranjci na okrogli mizi v Semiču seznanili ministra Metoda Dragonjo in Božo Grafenauerja

SEMIČ - Društvo za razvoj Bele krajine Martin Janžekovič je pretekli petek pripravilo v Semiču okroglo mizo z naslovom "Bela krajina - razvojni problemi in cilji". Poleg vseh treh belokranjskih županov so se je udeležili tudi minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja in minister za lokalno samoupravo Božo Grafenauer ter njuni sodelavci.

Bela krajina je ena najbolj redko poseljenih pokrajin v Sloveniji

in postaja vse bolj demografsko ogrožena tudi zaradi slabih prometnih povezav. Ker v Beli krajini prevladujeta predelovalna in tekstilna industrija, ki ne prinašata velikih dohodkov, in ker je stopnja izobrazbe zaposlenih nizka, so tudi povprečne plače za petino nižje od slovenskega ali dolenskega povprečja. Belokranjci zatrjujejo, da tako velikega zaostajanja za dolensko regijo v preteklosti ni bilo, ter poudarjajo, da jim povezanost v dolenski regiji ne pomaga kaj prida. Zato razmišljajo o Beli krajini kot regiji ali samostojni pokrajini.

Minister Božo Grafenauer je dejal, da je bojazen, da bi regionalizacija povzročila trganje Slovenije, že mimo. Ostaja pa vprašanje, koliko pokrajin bo imela naša država in kje bodo središča. Poudaril je, da belokranjskim obci-

nam nihče ne prepoveduje, da se ne bi že sedaj povezovali. Minister Metod Dragonja je menil, da pri razvoju ni pomemben le denar, ampak marsikdaj predvsem ideje in programi. Kot primer za to svojo trditev je navedel zapi-

• Belokranjci so opozorili ministra Grafenauerja, naj pripravijo takšen dokument za regionalno povezovanje, da se ne bo zgodilo tako kot nekdanj, ko so imeli okraj. Zatrtili so, da ne bodo pristali na življenje v pokrajini, ki bo imela najmanj 100 tisoč prebivalcev. Predlagali pa so, naj regionalizem testirajo na majhni regiji, kot je na primer Bela krajina.

ranje rudnika v Kanižarici, kjer so dobljeni denar produktivno in dolgoročno dobro naložili v domačestne programe.

M. BEZEK-JAKŠE

ZA VARNO ZIMSKO VOŽNJO

KOČEVJE - Kočevska policijska postaja je v sodelovanju s tehnično bazo AMZS Kočevje v okviru akcije Varna zimska vožnja pripravila triurno kontrolo tehničnega stanja motornih vozil. Ustavili so 78 vozil, za 31 so sumili, da ne izpolnjujejo vseh tehničnih pogojev za nadaljnjo vožnjo.

VREME
Jutri bo še suho vreme, za konec tedna pa bodo spet padavine, deloma tudi sneg.

ISSN 0416-2242

770416 224000
vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

MINISTER RAZGORŠEK V TOREK NA ČATEŽU

ČATEŽ OB SAVI - Združenje podjetnikov Posavje pripravlja v torek, 9. decembra, ob 14. uri v konferenčni dvorani Term Čatež razgovor z ministrom za malo gospodarstvo in turizem Jankom Razgorškom.

ZAČEL SE JE NOVOLETNI DIRENDAJ

ČRNOMELJ - V okviru Novoletnega direndaja bo v petek, 5. decembra, ob 18. uri v tukajšnjem kulturnem domu nastop dramske skupine "Jurček" iz osnovne šole Mirana Jarca in obisk Miklavža. V torek, 9. decembra, ob 19. uri v kulturnem domu predstavitev knjige "Maslija Poliča" Gospod polkovnik berlinski trač".

V Cerkljah ne bodo zgradili baze NATA

CERKLJE OB KRKI - Nedavni obisk obrambnega ministra Tita Turnška v Posavju je bil povod za vnovično odprtje vprašanja, kakšna usoda je v prihodnosti namenjena vojaškemu letališču v Cerkljah ob Krki. "Cerkljansko letališče bo treba vsekakor najprej usposobiti za pristajanje letal v težjih vremenskih razmerah in ponoči ter zagotoviti tolikšne zaloge letalskega goriva, kakršne so potrebne za normalno dejavnost. Potem ne bo več nujno, da bo to letališče izključno vojaško. Sedaj si prizadevamo, da bi prišli v proračun za leto 1999, saj bi z našim vključevanjem v strukturo NATO pakta letališče lahko postalo pomembno zaradi vmesnih postankov mednarodnih letalskih sil," je dejal minister Turnšek in zanimal, da namerava NATO Cerklje spremeniti v svojo vojaško bazo.

E. S.

NANJO JE LAHKO PONOSNA VSA SLOVENIJA - V petek, 28. novembra, zvečer so v Dolenjskem muzeju odprli arheološko razstavo Železna doba na Slovenskem - Kapitelska njiva. Orvoritve so se udeležili številni ugledni gostje, med njimi tudi pokrovitelj razstave in slavnostni govornik predsednik RS Milan Kučan, ki je med drugim dejal, da je na novomeško razstavo lahko ponosna vsa Slovenija. Po odprtju si je pod vodstvom avtorja razstave arheologa Boruta Križiča z zanimanjem ogledal dragocene najdbe. Več o razstavi na kulturni strani. (Foto: M. Markelj)

Na volitvah zmagal Kučan

Slovenija je 23. novembra volila drugič po vrsti predsednika države in izvolila Milana Kučana, dosedanjega predsednika. Kučan, ki je dobil dovolj glasov že brez drugega volilnega kroga, je kmalu po objavi rezultatov napovedal, da bo podpiral človekove in socialne pravice in da ne bo strankarski državnik. Eno prvih čestitk, ki jih je prejel novi predsednik, je poslal Vaclav Havel. Predsednik Češke republike je v čestitko zapisal, da je izredno vesel, da so se Slovenci ponovno odločili za Kučana. Havel vidi v tako izraženi volji volilcev željo in odločitev o nadaljevanju že izbrane poti, za katero so se Slovenci odločili po osamosvojitvi. To je pot demokracije, tržnega gospodarstva, svobode in enakopravnosti državljanov, je zapisal češki predsednik.

Kučan je v predvolilno kampanjo neposredno vložil razmeroma malo, zato pa so mu pri izvolitvi veliko pomagali drugi, predvsem Janša in Peterle, s tem ko sta v državnem zboru vložila predlog zakona o odpravi posledic komunističnega totalitarnega režima. Kako se bo trudil po izvolitvi? Kaj od nje pričakujejo državljani? Ali ima predsednik Slovenije, še posebej Kučan, v rokah preveč, premalo ali ravno prav oblasti? Izvolitev Kučana obravnava tudi tokratna anketa.

JOŽE MATEKOVIČ, ekonomist iz Metlike: "Bolj ko se je približeval dan volitev, bolj sem bil prepričan, da bo stari predsednik države zmagal že v prvem krogu. Pri tem mu je zelo pomagala konkurenca. Pri naslednjih volitvah bi bilo dobro, da bi kandidati povedali predvsem, za kaj se bodo, če bodo izvoljeni, borili in ne, kaj jih moti pri svojih protikandidatih."

IGOR STAREŠINIČ, prodajalec iz Kanižarice: "Najprej sem mislil, da bo še en krog, ko pa so bili znani prvi rezultati, sem spoznal, da bo Kučan zmagal. Tako je tudi najbolj prav, saj bi sicer gotovo zmagal v drugem krogu, to pa bi nas davkoplačevalce stalo le še veliko dodatnega denarja. Vendar pa, kdor koli bi že bil izvoljen za predsednika, kaj veliko ne bi mogel spremeniti."

MATIJA ANDREJAŠ, natakardijak srednje gostinske šole, doma iz Krškega: "Letos še nisem volil. Mislim pa, da so za za predsednika države izvolili pravega človeka. Mislim tudi, da predsednik države, kdor že je, nima veliko besede in da ne more dosti spremeniti razmer v državi, ker je okrog njega preveč drugih ljudi."

HELENA KUNTARIČ, trgovski poslovodja iz Brežic: "Z izidom predsedniških volitev sem zadovoljna. Od predsednika države pričakujem, da bi kaj naredil, da se državljanom zviša življenjska raven. Vprašanje je, kaj bo naredil Kučan, vprašanje je tudi, kaj bi naredil kateri drugi. Koliko pa sploh lahko naredi predsednik države in koliko ima proste roke, saj odloča parlament?"

MAJDA PODLESNIK-REPOVŽ, predmetna učiteljica na osnovni šoli v Šentjanžu: "Pričakovala sem, da bo ponovno izvoljen za predsednika naše države Milan Kučan. Pa ne zato, ker sem ga volila tudi jaz, temveč zato, ker je pri nas pač politik, ki mu največ ljudi zaupa zavoljo njegove preudarnosti, umirjenosti in državniške modrosti. Drugo mesto Podobnika ni presenečenje."

PETRA MATJAŠIČ-NADER, vodja prodaje v mirnski tovarni Dana: "Za Slovenijo je še najbolje, da je na predsedniških volitvah zmagal Milan Kučan, saj daje državljanom in tudi gospodarstvenikom nekakšen občutek varnosti in stabilnosti. To pa je zlasti pomembno pri trženju in ekonomskih odnosih s tujino. Umirjeni Janez Podobnik je po pričakovanjih pristal na 2. mestu."

NEŽKA GREGORČIČ, gospodinja iz Petelinjka pri Novem mestu: "Zmago Milana Kučana na predsedniških volitvah sem pričakovala. Večina volilcev se je zanj verjetno opredelila na podlagi njegovega dosedanjega dela in ker mu zaupa. Veliko priljubljenost je pokazal tudi Janez Podobnik, za katerega pa menim, da ima velike možnosti za zmago na naslednjih predsedniških volitvah."

ALENKA GABRIČ, profesorica kemije na kočevski gimnaziji: "Volitve so pokazale, da volilci niso pripravljani na spremembe, še zlasti ne v kočevski občini, saj je bil tu rezultat v prid Kučanu bistveno višji od državnega povprečja. Sicer pa je bil rezultat pričakovan. Razlog za to je bil predvsem v kratki volilni kampanji, svoje pa so doprinele tudi zelo učinkovite dezinformacije v medijih."

Dolenjske plače dišijo po pomladi

Dosti izkoriščanja

NOVO MESTO - Ena lastovka se ne prinese pomladi, je pa vsaj znanilec njenega prihoda. Tako menijo tudi v območni organizaciji Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) za Dolenjsko, ko teče beseda o približevanju povprečnih plač v dolenjski regiji povprečnim plačam v Sloveniji. Medtem ko so bile v preteklih letih plače na Dolenjskem in v Beli krajini v povprečju za 10 odst. nižje kot v ostali Sloveniji, se je do letošnjega julija ta zaostanek zmanjšal na 4,5 odst. Na območju Upravne enote Novo mesto so bile plače celo 4 odst. nad republiškim povprečjem, medtem ko so bile na območju ostalih Upravnih enot še precej pod njim; tako na območju UE Trebnje za 11,5 odst., na območju UE Črnomelj za 16,6 odst. in na območju UE Metlika kar 23 odst. pod republiškim povprečjem.

"Po strukturi zaposlenih, še posebej pa po poslovnih rezultatih ni razlogov za nižje plače dolenjskih delavcev," pravi Jože Miklič, sekretar območne organizacije ZSSS. Aprila letos je povprečna bruto plača v Sloveniji znašala 141.455 tolarjev, v dolenjski regiji pa 128.478 tolarjev ali 9 odst. manj, junija pa je bilo to razmerje že drugačno: 143.603 tolarjev v Sloveniji in 138.192 tolarjev odst. v regiji, kar je 4,5 odst. manj kot v republiki.

V dolenjski regiji se plače hitreje povečujejo predvsem zaradi dobrih poslovnih rezultatov največjih podjetij, slika pa je lepša tudi zato, ker je nekaj podjetij, v katerih so bile plače med najnižjimi, šlo v stečaj. Seveda imata največ "zaslug" za rast povprečnih plač na območju UE Novo mesto

• Kakšnih 100 delodajalcev na Dolenjskem in v Beli krajini se ni izplačalo regresa za letni dopust, čeprav je bil zadnji rok za to 30. oktober. Taki delodajalci se izgovarjajo na težave v poslovanju, so pa tudi taki, pri katerih gre za očitno izkoriščanje nemočnih delavcev, kar jim omogoča neurejen trg dela in neučinkovitost inšpekcijskih služb.

in v dolenjski regiji sploh najuspešnejši in največji firmi - Krka in Revoz; prav pri slednjem pa si nekaj zaslug lastijo tudi v sindikatu, češ da so si delavci priborili večje plače tudi po zaslugi uspešne sindikalne dejavnosti.

V zadnjih mesecih se je število družb v dolenjski regiji, ki imajo povprečne plače na ravni minimalnih, zmanjšalo z 80 na 48, še vedno pa minimalno plačo (ali še manj) prejema več kot 1.000 zaposlenih, pa tu niso vštet delavci, zaposleni pri obrtnikih. Medtem ko v večjih in srednje velikih družbah ni kršitev zakona o minimalni plači, pa ta zakon kršijo predvsem v manjših družbah in v obrti, še posebej tam, kjer delavci niso vključeni v sindikat.

A. BARTELJ

• Čistim je vse čisto. (Sveto pismo)

• Zmerna sreča se ohrani najdlje. (Pregovor)

"ULICA AIDS" - V ponedeljek so gimnazijci ob 1. decembru, svetovnem dnevu boja proti AIDSu, v Šolskem centru pripravili zanimiv projekt Ulica AIDS. 12 m dolgo in 2 m visoko ulico so poslikali in popisali z grafiti, v tem prostoru pa so predstavili posamezne rizične skupine, od prostitutk, narkomanov in prekupčevalcev z mamili do homoseksualcev in transvestitov. S tem so želeli šokirati dijake in jih spodbuditi k razmišljanju o rizičnem vedenju in aidsu. Na koncu ulice je vsak udeleženec dobil idečo pentljo, simbol boja proti aidsu. (Foto: J. Dornič)

Jubilej okronali s certifikatom

Uspešno podjetje Begrad je ob 50. obletnici obstoja prejelo certifikat kakovosti ISO 9002 - Kmalu še podjetje v Novem mestu - Zaagotovilo generalnega direktorja Kr

Črnomaljsko podjetje Begrad, d.d., gradbeništvo, trgovina, inženiring, ki je pred tednom dni praznovalo 50. rojstni dan, je bilo ustanovljeno maja 1947 kot Okrajno gradbeno podjetje Črnomelj s 130 zaposlenimi. Podjetje je v tem času doživljalo vzpone in padce, danes pa velja za eno najuspešnejših v Beli krajini. V Begradu dela 245 ljudi, družba, ki se je leta 1994 med gradbenimi podjetji v Sloveniji prva olastnila po novem zakonu, pa ima 340 delničarjev.

Letna realizacija Begrada je 30 milijonov DEM, ker pa vedo, da jih ni moč ustvariti le v Beli krajini in sosednji Hrvaški, kjer že imajo podjetje AB Gradnja, ustanavljajo v Novem mestu poleg pred-

ZAHVALA ZA POSTAVITEV TRDNIH TEMELJEV - Direktor Begrada Franc Panjan (drugi z leve) in njegov sodelavec Branko Muren sta na slovesnosti ob 50. obletnici Begrada nekdanjemu direktorju Blažu Pahulji (prvi z leve) v imenu Begradovih delavcev poklonila umetniško delo. V Begradu so prepričani, da je za uspehe, ki jih zanjo danes, najbolj zaslužen prav direktor Pahulje, ki je podjetje postavil na trdne temelje. (Foto: M. B.-J.)

stavnštva še hčerinsko podjetje. Registrirano naj bi bilo do konca leta. Direktor Begrada Franc Panjan trdi, da gre marsikomu ugotovitev tega podjetja v nos, vendar načrtujejo v prihodnjem v dolenjski prestolnici nekaj več gradenj. Na slavnostni akademiji ob 50-letnici podjetja je tudi generalni direktor Krke in hkrati predsednik Gospodarske zbornice dolenjske Miloš Kovačič povedal, da bo gradbena dela opravil Begrad, gotovo pa se bo našlo tudi zanj tudi pri gradnji štirih tona, ki jih namerava Krka graditi v bližnji dohodnje delo. Odločilna pri Krki ni odločitvi je bila Begradova kakovost.

V Begradu se še kako zavejo, da sta danes pogoj za obstoj trgu prav kakovost in spoštovanje rokov, zato ni presenečenje, da ob jubileju prejeli tudi certifikat kakovosti ISO 9002. Begrad je SCT šele drugo klasično podjetje v Sloveniji, ki mu je uspelo dobiti certifikat kakovosti, ki ga direktorju Panjanu izročil predsednik vlade Marjan Počnik. Ob tem je obljubil, da bo podjetja, kot je Begrad, imelo podporo tudi pri vladi.

M. BEZEK-JAKO

Že 40 let nihče umrl za steklinco

50 let novomeškega Zavoda za zdravstveno varstvo - Eden od devetih zavodov v Sloveniji ki spremlja in skrbi za zdravje ljudi - Zadnja štiri leta obnavljali stavbo

NOVO MESTO - Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto praznuje letos 50-letnico delovanja. Leta 1947 je bil v Novem mestu ustanovljen Okrožni higienski zavod, prvi začetki pa segajo v predvojni čas, ko je bil leta 1935 v Novem mestu ustanovljen bakteriološki laboratorij za higieno.

Na zavodu je stalno zaposlenih 54 delavcev, s pripravniki stažisti pa 61. Vse pomožne službe, kot so čiščenje in pranje ter pravna služba, imajo organizirane pogodbeno. Od vseh zaposlenih jih je kar tretjina z visoko izobrazbo. Še vedno delujejo v hiši Mej vrti. Ker jim primanjkuje prostora in ker stavba vsaj 60 let ni bila temeljiteje obnovljena, so se pred štirimi leti lotili obnove. "V zadnjih štirih letih smo prostorsko stisko rešili z obnovo podstrešja, kjer smo pridobili 190 m² površin, in s posodobitvijo ostalih prostorov," je povedal direktor dr. Dušan Harlander.

• "Čeprav je v preventivi težko meriti uspehe, je nekaj podatkov, ki kažejo tudi na uspeh našega, dela npr.: na Dolenjskem že 30 let ni trebušnega tifusa, že 40 let ni nihče umrl za steklino, kvaliteta pitne voda je boljša, kot je bila včasih, itd." pove dr. Harlander.

Namen zavoda za zdravstveno varstvo je proučevanje in spremljanje zdravstvenega stanja prebivalstva. V novomeškem zavodu zbirajo podatke iz vseh zdravstvenih služb. Zavod ima 5 enot: higiensko-epidemiološko-ekološko službo, službo za socialno medicino, mikrobiološki laboratorij, sanitarno-kemični laboratorij in upravo. Za uspešen zavod pa so zaslužni predvsem ljudje, ki so

• Zavod za zdravstveno varstvo dobi iz državnega proračuna na leto le 17 odst. vsega denarja, ostalih 83 odst. mora iztržiti na trgu. Pogoji poslovanja so zanje vse trši, še pred leti jim je država dala 25 odst. denarja, res pa je tudi, da se obvezni zdravstveni program iz leta v leto krči.

delali in delajo v njem. V prvih letih delovanja zavoda so svoj pečat pustili: dr. Vladimir Kajželj, inž. kemije Franc Jernejčič in dr. Anton Hočevar, v 50. letih še inž. kemije Jože Tršar in dr. Jože

Dr. Dušan Harlander
Oblak ter drugi, najdlje, od leta 1965 do leta 1992, je bil direktor zavoda prim. mag. Albin Pečavar, J. DORN

Ljubljansko pismo

Zdravje in varnost samo še za bogate?

"Bela knjiga" v prvem parlamentarnem branju

LJUBLJANA - Naš pokojninski sistem je odlično deloval, dokler so bile aktivne generacije velike in upokojujencev malo. Aktivne generacije so s prispevki, ki so jih vplačevale za pokojninsko zavarovanje, financirale tedanje upokojujence. Denar smo tako sproti porabljali. In tako je še danes.

V prihodnje naj bi bilo drugače, čaka nas pokojninska reforma. O njej je veliko povedanega v "beli knjigi", ki jo vrhovi političnih strank že pridno prebirajo. Reforma naj bi zavrla rast pokojnin, za zdaj pa zmanjšala število upokojujencev, s tem da bi podaljševala starost za upokožitev vsako leto za štiri mesece - na 65 let za moške in ženske. Spremembe bodo torej korenite, a postopne. Generacije, ki so že v pokoj ali blizu upokožitvi, jih po napovedih ne bodo prav grobo občutile. Največjo breme bodo nosili sedanji aktivni zavarovanci, največje spremembe pa čakajo mlade. Generacija 35-letnikov in mlajših bo namreč deležna novega pokojninskega sistema v celoti. Predlagatelji se te naloge doslej niso resno lotili. Cel

sindikatov niso povabili k sodelovanju. Tudi zato so bili takoj deležni njihove kritike. Tako Svobodni sindikati sodijo, da je reforma pokojninskega sistema sicer potrebna, vendar nikakor ne v smeri, ki jo ponuja bela knjiga. Tudi v tem sindikatu se zavzemajo, naj za zdravje in varno starost ljudje tudi sami poskrbijo, vendar je to v bistvu "odmik od socialne države, zapisane v ustavi, kajti zdravje in varna starost ne moreta biti predvsem privilegij bogatih". Semolič pravi, da je zanje "drugi steber" (del plače naj bi delavci vplačevali v sklade, iz katerih bi potem na starost prejeli mali obrestovani denar), najbolj sporna rešitev ponujenih reform, saj samo navidezno jamči, kar ponuja bela knjiga, kajti v kapitalističnih skladih, v katere bi delavci vlagali denar 30 ali celo 40 let, ni zagotovila, da bi ob inflaciji in drugih spremembah na starost ta denar res dobili nazaj. Predsednik ZSSS še pravi, da so se podobni poskusi s kapitalističnimi skladi dvakrat "klavrno" končali celo v Nemčiji - leta 1929 in leta 1948, pri nas pa še sploh niso razviti. Predlagani modeli bi najbolj prizadeli najšibkejšo socialne sloje, največ koristi pa bi imeli bogatejši sloji. V ZSSS tudi nasprotujejo predlogu, da bi ženskam podaljšali delovno obveznost do 65. leta in na 40 let delovne dobe. Povišanje starostne dobe bi preprečevalo tudi zaposlovanje mladih ljudi (v Sloveniji imamo okoli 460 tisoč upokojujencev, le 102 tisoč pa je upokojujenih s polno pokojnino). VINKO BLATNIK

Do denarja le župani LDS in SLS?

Na nedavnem sestanku zunanjih krajevnih skupnosti o prispevku, ki ga morajo po novem plačati graditelji, in o nadaljnjem financiranju dela KS - Želje večje od možnosti

ŠMARJETA - Nedavnega sestanka zunanjih krajevnih skupnosti novomeške občine, ki je bil tokrat v družbenem domu v Šmarjeti, so se udeležili tudi novomeški župan Franci Koncilija in sekretarja Miloš Dular ter Feliks Strmole. Sestanek je glede na prejšnje minil neverjetno mirno.

Miloš Dular iz sekretariata za varstvo okolja in prostora je razložil, da morajo po novem graditelji plačati še t.i. sorazmerni del stroškov za vlaganje v infrastrukturo. Gre za odlok na podlagi zakona o stavbnih zemljiščih, ki je v veljavi že štiri leta in ga v nekaterih občinah obračunavajo že od vsega začetka, na novomeškem svetu pa je bil sprejet spomladi. Svetniki so sprejeli, da se za plačilo obračuna le 15 odst. maksimalnega možnega prispevka. Prebivalci izvenmestnih krajevnih skupnosti, kjer so imeli izglasovane samoprispevke, poleg tega so sodelovali pri gradnji komunalne infrastrukture tudi z delom in enkratnimi prispevki, so tega prispevka v večini primerov oproščeni. Višje prispevke morajo plačati le graditelji v mestu, kjer je tudi boljše komunalna opremljenost. Do sedaj je bil najvišje obračunan prispevek za stanovanjsko poslovni objekt v Novem mestu, in sicer okrog 400 tisočakov. "Denar, ki se bo s tem zbral, bo strogo namenjen vrtnjen v krajevne skupnosti," je zavrnil Dular. Župan Franci Koncilija je še dodal, da skuša ta odlok popraviti krivico, ki je bila

narejena izvenmestnim krajevnim skupnostim, saj so si morali na vasi graditi komunalno infrastrukturo v glavnem ljudje sami.

Glede financiranja krajevnih skupnosti v prihodnjem letu pa je župan opozoril na spremembo zakona o lokalni samoupravi. Jože Florjančič je menil, da se o tem ne morejo pogovarjati, ker predlaganih sprememb zakona predstavniki krajevnih skupnosti še ne poznajo. Predlagal je, da bi se na to temo morali pripraviti in pogovarjati drugič. Opozoril pa je še, da občina ni upoštevala dogovora iz enega od prejšnjih sestankov, kjer so predlagali, da bi se denar za delo krajevnih skupnosti že z

rebalansom povečal za 50 odst. Sekretar za komunalne zadeve Feliks Strmole je pojasnil, da so bili proračunski prihodki manjši, zato so morali vse postavke zmanjšati. Župan pa je ob tem dejal, naj samo pogledajo, katere slovenske občine dobivajo več državnega denarja. "To so občine, kjer so župani iz LDS in SLS, novomeški župan ga pa ne dobi, ker je iz SKD," je dejal. Strmole je predsednike pozval, naj se javijo na razpis za sofinanciranje investicij, ki jih načrtujejo za prihodnje leto, pri svojih načrtih naj bodo stvarni.

J. DORNIŽ

Za desetino dražji

VVO predlagala 19, občina 14, sprejeli pa so 10-odst. podražitev vrtcev

NOVO MESTO - Na zadnji seji občinskega sveta so sprejeli tudi podražitev cen v vrtcih, ki sodijo v Vzgojno-varstveno organizacijo (VVO) Novo mesto. VVO je predlagala 19-odst. podražitev, občinski sekretariat za izobraževanje, vzgojo, zdravstvo in socialne zadeve je predlagal 14-odst. podražitev, svet pa je na predlog svetnika iz vrst ZLSD sprejel 10-odst. podražitev.

V novomeški občini je v vrtcih 2.274 predšolskih otrok, se pravi 64 odst. otrok. Starejših od enega leta; največ otrok v vrtcih je v starostnem obdobju treh do sedmih let - 1.440. Sedanje cene že dolgo ne pokrivajo stroškov. V devetih mesecih letošnjega leta so starši otrok VVO Novo mesto povprečno plačevali za otroka 11.680 tolarjev na mesec, iz občinskega proračuna pa je šlo 21.284 tolarjev, tako da je to razmerje bilo 33 odst. (starši):67 odst. (občina). Največ staršev plačuje 40 odst. cene programa vrtca.

PRIZNANJA KRVODAJALCEM - V petek, 28. novembra, je bila v gostilni Turk pri Šentjerneju podelitev priznanj krvodajalcem - jubilatantom iz šentjernejske in škocjanske občine, ki so od lanskega do letošnjega septembra darovali kri 5-krat, 10-krat in celo 60-krat. Predsednik območne organizacije Rdečega križa Zvone Šuštaršič, namestnica generalnega sekretarja RKS Darja Horvat ter pokroviteljica šentjernejski župan Franc Hudoklin in škocjanski Janez Povšič so podelili 90 priznanj. Za 50-krat darovano kri sta priznanje prejela Vinko Žagorc iz šentjernejske občine in Stane Povše iz škocjanske občine, za 60-krat darovano kri pa Janez Mislej

NOVA TRGOVINA V GOTNI VASI - V petek popoldne je Mercator Dolenjska odprl povsem prenovljeno in povečano samopostrežno trgovino v Gotni vasi v Novem mestu. Dosedanje utesnjeno trgovino ob magistralni cesti so proti koncu septembra zaprli in začeli prenavljati. V dobrih treh mesecih je tu zrasla povsem prenovljena in razširjena sodobna samopostrežna trgovina z okoli 260 m² prodajnih površin, celotna površina s poslovnimi in skladiščnimi prostori pa je kar 400 m². Naložba je veljala 1,3 milijona nemških mark. V novi trgovini je kupcem na voljo vse, kar potrebujejo za vsakodnevno preskrbo, vsak dan je na voljo svež kruh in pecivo iz lastne mini pekarnice. Novost je samopostrežni način izbire sadja in zelenjave. V prenovljeni trgovini je zaposlenih 8 ljudi. Na slovesnosti ob odprtju trgovine so nastopili mladi člani folklorne skupine Kres in moški pevski zbor iz Šmihela. Letos je podjetje Mercator Dolenjska v gradnjo in posodobitev trgovin vložilo že okoli 4 milijone mark. (Foto: A. B.)

ROTARIJANSKA OBDARITEV - Rotary klub Novo mesto je letos že četrto ob koncu leta obdaril trojčke in četvorčke iz novomeške in šentjernejske občine. Na tem območju so eni četverčki in šest trojčkov. Rotarijanski Miklavž je v ponedeljek popoldne v Šport hotelu na Otočcu prinesel otrokom darila, rotarijanci pa so za vsakega otroka prispevali še skoraj po 20 tisočakov. Razen ob koncu leta novomeški rotarijanci še najmanj enkrat povabijo te otroke na srečanje, letos na primer na poletni piknik v Šmarjeških Toplicah, ki se ga je udeležil tudi najstarejši slovenski rotarijanec Leon Štukelj. (Foto: A. B.)

DECEMBER - Veseli december se je začel žalostno. Pa ne samo zaradi neprekinjenega dežja. Če ne bi bilo vrlega medicinarja Staneta, na napol praznih stojnicah skoraj ne bi mogel dobiti domačega izdelka. Se pa privedelji lahko pohvalijo z mednarodno udeležbo, prodajalci so različnih barv in ras - od južnoameriških Indijancev do gorskih Kitajcev. Kramarji vseh dežel, združite se! Zbirno mesto je novomeški Glavni trg.

TRZNICA - Za razliko od Glavnega trga bo starodavna novomeška tržnica (babji plac) kmalu etnično čista. Z zadnjimi inšpekcijskimi ukrepi bodo s tržnice pregnali prave branjevke, ostali pa bodo le tujerodni kramarji. Tržnico bo treba preimenovali v novomeški Ponte rosso, saj na njej ne bo več moč kupiti skute, smetane in domačih mesnin, bo pa vse več sintetičnih cunj, torbic in jaken iz umetnega usnja ter kiča vseh vrst. To je nepokvarljiva roba, ob katero se inšpektorji ne spotaknejo.

KORUZA - Črna smetišča so pravi magnet za ljudi. Kaj vse so pripravljali nekateri narediti, da se svoje navlake znebijo na nedovoljen način. Kljub rednemu odvozu odpadkov in še posebej organiziranemu odvozu kosovnih odpadkov se najdejo taki, ki v zavetju noči svojo navlako tovorijo v gozdove, v kraske jame, zapuščene kamnolome, ob potoke in na druge kraje. Pa ne samo navlako! Tako je pred časom kmet na eno takih črnih smetišč v neposredni bližini Šentjerneja pripeljal za dve traktorski prikolicori koruze. Pa ne, da je smetišče zamenjal z odkupno postajo ali pa s krmiščem za divjad. Sicer pa: kakor prišlo, tako odšlo. Regres je pokasiral že spomladi.

Ena gospa je rekla, da se bosta Revozov Svet delavcev in vodstvo težko razumela, ker v svetu vsi govorijo in mislijo slovensko, v vodstvu pa francosko.

IZLET NA TRŠKO GORO IN HMELJNIK

NOVO MESTO - Mladinski odsek novomeškega planinskega društva vabi na jesenski izlet Otočec - Trška Gora - Hmeljnik - Novo mesto, ki bo 13. decembra, odhod pa bo ob 7. uri z novomeške avtobusne postaje. Cena prevoza je 200 tolarjev. Pohodniki naj vzamejo s sabo tudi malico in čaj. Z avtobusom se bodo vrnili v Novo mesto med 14. in 15. uro. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do torka, 9. decembra, ali po tel.: (068) 22-182 (Tone Progar) in (041) 693-195 (Jože Perše).

Suhokranjski drobiž

MIKLAVŽEV SEJEM - Turistično društvo Suha krajina in DPM Žužemberk prirejata od četrta do nedelje Miklavžev sejem. Organizator obljublja, da bo ponudba na sejmu zanimiva, pestra in po ugodnih cenah, poskrbljeno bo tudi za pijačo, hrano in zabavo. Ansambel Poljub bo v petek predstavil svojo novo kaseto, v soboto pa bo velik smučarski sejem, na katerem boste lahko kupili ali prodali smučarsko opremo. Miklavžev verjetno na stojnicah ne bo, bo pa zagotovo prišel v nedeljo, 7. decembra po deseti maši v župnišče.

NA ZDRAVJE - Petkove predstavitve knjige Dolenjski obrazi avtorja Toneta Jakšeta, ki so jo pripravili Dolenjski list, TD Suha krajina in KD Dvor, so se udeležili številni obiskovalci, med katerimi so prevladovali Žužemberčani. Tako je uvodni, uradni del trajal približno uro in pol, drugi, zabavni del in srečanje z gostom ter pokušnja mladega vina enako dolgo... Kamera pa je v pogovoru in s kazarcem v roki ujela dva predsednika: predsednika KS Žužemberk Franca Škufca in predsednika sveta KS Dvor Janeza Hrovata, ki je na predstavitvi prišel s celotnim svetom KS. (Foto: S. M.)

VESELI DECEMBER V MUZEJU

NOVO MESTO - V Dolenjskem muzeju pripravljajo tudi letos za mladino "Veseli december" z različnimi delavnici. V petek, 5. decembra, bo med 12.30 in 14. uro potekalo izdelovanje miklavžev in parkeljnov za okras ali darilo, v soboto, 13. decembra, bo med 10. in 11.30 mogoče izdelovati novejše voščilnice iz slame in papirja, v soboto, 20. decembra, med 10. in 11.30 okraske za smrečico iz slame in gline, v torek in sredo, 23. in 24. decembra, pa bo od 9. do 12. ure potekala pletarska delavnica. Vse dejavnosti bodo v prostorih Dolenjskega muzeja na Muzejski 7, vstopnina za vsako delavnico pa znaša 150 tolarjev. Z muzejsko izkaznico je vstop prost, brezplačen pa je tudi obisk otrok v spremstvu staršev.

PREDAVANJE

NOVO MESTO - Danes bo ob 18. uri v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu potpisno alpinistično predavanje Sečuan 97. Svoje izkušnje na mednarodnem taboru perspektivnih alpinistov oz. UIAA taboru, ki ga vsako tretje leto organizira mednarodna planinska zveza, bo opisal Andrej Markovič. Svoje vtise bo popestril z več kot 200 diapozitivov.

MIKLAVŽ NA GLAVNEM TRGU

NOVO MESTO - Na Glavnem trgu se je že pričel Miklavžev sejem. Prva večja prireditev v Veselem decembru, ki jo organizira novomeška Zveza prijateljev mladine, bo miklavževanje. Miklavž se bo v petek, 5. decembra, če bo dopuščalo vreme, že dopoldan z halonom popeljal nad Glavnim trgom. Pred prihodom Miklavža na oder pred Rotovžem ob 16. uri bo nastopila otroška vokalno-instrumentalna skupina Zarja in sonce iz Šmihela z igrico Pričakujemo Miklavža. Mednje se bo pripeljal Miklavž s spremstvom in pozdravil otroke z balkona na Rotovžu. Ob 17. uri bo nad mestom tradicionalni ognjem kot pozdrav Miklavžu in Veselemu decembru.

DOLENJSKI OBRASI NA DVORU - Petkov večer na Dvoru, namenjen predstavitvi knjige upokojenega novinarja Toneta Jakšeta Dolenjski obrazi, je bil bogat kulturni dogodek, popestren z nastopom rogistov lovške družine Plešivica iz Žužemberka, mladih pianistk Kulturnega društva Dvor in pokrajinskih noš turističnega društva Suha krajina. Tone Jakše je med svoje oblike vnesel tudi suhokranjske ljudi. Tako sta bila v knjigi predstavljena Ana Može z Dvora in Stane Glavan z Jame in dobila od avtorja spominsko sliko. Recitatorja Diana Pečjak in Miha Potočar sta prebrala odlomke iz te knjige, Vlado Kostevc pa anekdote iz knjige Smeh na prepihu avtorja prof. Jožeta Dularja iz Metlike, ki je bil tudi gost tega večera. Tako so Dolenjski obrazi popestrili pusto kulturno življenje na Dvoru, avtor knjige Tone Jakše pa je obljubil, da bo odslej pisal pogosteje tudi o ljudeh iz Suhe krajine. (Foto: S. Mirtič)

Kravja čreva pod tovornjakom

V šentjernejski občini nad 10 črnih odlagališč

ŠENTJERNEJ - Na nedavni seji občinskega sveta je župan Franc Hudoklin dejal, da postaja ta problem že nevzdržen, vsako leto namenijo za to iz proračuna okrog 2 milijona tolarjev. V občini imajo najmanj 10 črnih odlagališč, največ jih je v bližini vasi in v opuščeni peskokopi, kamor ljudje odlagajo vse, od starih štedilnikov in avtomobilskih korešij do ostankov živali od črnega klanja in nezružene koruze. Zgodilo se je celo, da je nekdo odvrgl kravje noge in drobovino pod tovornjak s čebelami, ki je stal v bližnjem peskokopu.

Občina vsako leto znova nameeni precej denarja za zamenjavo poškodovanih prometnih znakov, ki jih neznanci z vandalskim početjem poškodujejo. Na nedavni

seji občinskega sveta so svetniki predlagali, da bi tako kot v mnogih slovenskih občinah tudi v Šentjerneju uvedli komunalnega inšpektorja, še pred tem pa bodo morali sprejeti odlok o tem. "V odloku bi morale biti zapisane tudi ostre sankcije za takšno početje, sicer ne bomo dosegli ničesar," so menili. Predlog o pravi odloka, ki naj bi naredil red na komunalnem področju v šentjernejski občini, so soglasno sprejeli in upravo zadolžili, da ga v čim krajšem času pripravi.

J. D.

Občina ni Koncilijev fevd!

V ponedeljek je novomeški župan Franci Koncilija simbolično predal ključke 22 socialnih stanovanj, ki jih je občina uredila v nekdanjem Pionirjevem samskem domu. Od zadnje gradnje socialnih stanovanj je preteklo že toliko časa, da smo na to kategorijo stanovanj (in stanovalcev) že skoraj pozabili. Potrebe pa so veliko večje, saj se za teh 22 stanovanj prijavilo vsaj trikrat toliko prosilcev, kot je bilo na voljo stanovanj.

Kako naj si, razen s tem, da gre za njegov dogodek, za njegova stanovanja in za njegovo samopromocijo, lahko razlagamo, da na tak dogodek ne povabi dveh medijev, ki imata v občini gotovo veliko bralcev - Dela in Dolenjskega lista. In ker to ni prvi tak primer, ampak prej pravilo kot izjema, je treba župana vprašati, kako si dovoli, da o dogodkih splošnega pomena vabi samo njemu prijazne in ljube novinarje ali novinarske hiše? Mar gre res

za njegove osebne stvari? To bi bilo pogojno in, na pol miže, morda še nekako sprejemljivo, ko gre za letošnji županov sprejem za novinarje, ki poročajo o dogodkih iz novomeške občine in jih komentirajo. (Če bi seveda tako fešto župan plačal iz svojega žepa, ne pa iz občinskega proračuna.) Nikakor pa ne sme obveljati županov osebni izbor, njegova simpatija, antipatija, njegove zamere in blagohotno pokroviteljstvo, ko gre za zadeve, ki se tičejo javnosti. Občina je namreč zaradi ljudi, občina je komuna, skupnost, ki se skupaj trudi za boljše življenje vseh. Občina ni županov fevd! Ni obkladek na njegove samoljubne užaljenosti in ne zatočišče njegovih neuspehov in nesposobnosti. Pa tudi ne prizorišče njegovega triumfalnega slavlja ob rezanju trakov in prižigskih govorov, polnih zguljenih fraz iz najstniških spominskih knjig.

In ne samo to. So dogodki, na katere župan s sabo pripelje samo svojega izbranega snemalca za lokalno televizijo. Seveda je na teh posnetkih osrednja osebnost in glavni dogodek župan sam. Glede na intelektualno in osebno podobo Francija Koncilija je njegovo ravnanje konec koncev razumljivo. Ne bi si pa smel takega početja privoščiti kot župan. Ob vsem tem pa se zastavlja še neko drugo vprašanje - vprašanje stanovske solidarnosti in poklicnega ponosa. Pred časom se je zgodilo, da ena od novomeških strank dvakrat zapored na tiskovno konferenco ni povabila Delove dopisnice. Podpisani je zaradi tega protestiral, češ da gre za selekcioniranje in nepošteno ravnanje, in prepovedal, da ga vabijo, dokler vabil ne bo dobivala tudi kolegica. Taka selekcionirana prednost pri pridobivanju informacij je za moj okus pač neetična in nemoralna. Sprenevedanje in novejško tišanje glave v pesek v primeru župan proti Dolenjskemu listu in Delu je pač stvar osebne morale in poklicne etike vsakega od župana izbranih kolegic in kolegov posebej. Ali pa vseh skupaj!

ANDREJ BARTELIJ

V vrtcu so proti prodaji zemlje

Tako ravnateljica vrta kot člani sveta vrta so prepričani, da bi bila prodaja ali zamenjava vrta zemlje za vrtec škodljiva - Pogajanja se bodo nadaljevala

METLIKA - Metliška občina in Komunala sta se odločili urediti okolico blokov v Ulici 1. maja, Jarčevi ulici in na Cankarjevi cesti in s tem tudi okolico otroškega vrta. Tako že tečejo priprave na gradnjo garažne hiše s 44 garažami in šestimi manjšimi lokali za servisno dejavnost. Za ureditev okolice in parkirišča pa bi bila potrebna parcela, ki je v lasti otroškega vrta, ter parcela, ki je splošno ljudsko premoženje.

Na septembrski seji so občinski svetniki otroškemu vrtcu naložili ter mu hkrati dali soglasje, da Komunala proda ali pa z njo zamenja parcelo. Na zadnji seji občinskega sveta pretekli teden pa je župan Branko Matkovič povedal, da sklep ni bil uresničen. V pismu, ki ga je ravnateljica vrta Franciška Hauptman poslala občinskemu svetu, županu in Komunali, namreč pravi, da se ne more strinjati s predlagano zamenjavo zemlje, ker je na škodo vrta, ki ima že tako premalo igralnih površin.

Župan je dejal, da bi morali razjasniti, kaj je občinski svet naredil narobe, in če ni nič, naj od vrta zahteva, da podpiše pogodbo o zamenjavi. Dodal je, da v vrtcu sploh niso vedeli, da je zemlja zunaj sedanjega ograje njihova in kaj bi bilo, če mu ne bi povedali za njegovo lastnino. Poleg tega bi po novem ograjo premaknili in dvorišče vrta bi se povečalo. S prodajo parcele, na kateri so avtomobili in navlaka, bi dobili denar za opremo vrta.

Svetnik Penič se ni strinjal, da bi vrta zemljo odtujili tako, kot je predlagano. Skoliber je menil, da se bo število otrok, ki bodo želeli v vrtec, v prihodnje povečevalo, podvomil pa je, da imajo v občini toliko denarja, da bi lahko zgradili še en vrtec. Zavzel se je, da zagotovijo vrtcu predpisano zeleno igralno površino. Svetnik Vajda je predlagal, naj pripravijo strokovno analizo razmer.

Ravnateljica vrta Hauptmanova je zanikala, da ne bi vedela za parcelo izven ograje, le natančno površina ji ni bila poznana. "Ne želim podpisati dokumenta, da mi ne bodo starši in svetniki čez leta očitali, da sem bila zapravljiva. Če se bo občinski svet odločil za prodajo, me nikar ne prisiljujte s

sklepom, da bom prodajo podpisala," je bila odločna ravnateljica. Župan je pojasnil, da samo za-

koniti zastopnik vrta, torej ravnateljica, lahko podpiše sklep o prodaji, če pa bi to lahko po sklepu občinskega sveta naredil sam, bi že podpisal. Predsednik sveta Juš Mihelčič je odločil, naj svet zaplet sprejme kot informacijo, pogajanja z vsemi prizadetimi pa se bodo nadaljevala.

M. BEZEK-JAKŠE

Dobrodelnost za aparature

V Črnomlju bodo zbirali za nove kinoaparature

ČRNOMELJ - V črnomaljskem Zavodu za izobraževanje in kulturo (Zik), v okviru katerega deluje tudi kino, se že nekaj časa boje, da jih bosta dva ruska kinoprojektorja iz zgodnjih petdesetih let, ki bi si že zdavnaj zaslužila prostor v filmskem muzeju, čez noč pustila na cedilu. Zato so se odločili za dobrodelne akcije za zbiranje

potrebne denarja za nakup novih naprav.

Nove kinoaparature bodo veljale okrog 10 milijonov tolarjev, prav toliko pa tudi novo ozvočenje in filmsko platno. Zato je Zik v soboto pričel z vrsto prireditvev, na katerih bodo zbirali denar. Kot je poudarila direktorica Zik Nada Zagar, si namreč nikakor ne morejo predstavljati, da bi Črnomelj ostal brez kina, saj je sedaj - vsaj kar se tiče izbire filmskega programa - središče belokranjske kinematografije. Seveda pa pričakujejo, da jim bo pomagal tudi črnomaljski župan Andrej Fabjan, ki je na prireditvi že obljubil podporo.

Nastopajoči na sobotni prireditvi so se odrekli honorarjem. To so bili vokalno-instrumentalni kvartet Bard, štiri manekenke, ki so se predstavile na modni reviji, med njimi tudi miss Slovenije Maja Simec ter črnomaljska rojaka Karlo in Ksenija Sajovic, trikratna evropska prvaka na tekmovanjih čarovnikov in iluzionistov. Slednja sta obljubila, da bosta prihodnje leto v Sloveniji pripravila deset dobrodelnih prireditvev, katerih izkupiček bo šel za nakup kinoaparatur v črnomaljskem kinu. Na sobotni prireditvi pa so z vstopnicami in pomočjo sponzorjev Bregada, Danfossa in Ekija zbrali 477 tisoč tolarjev.

M. B.-J.

ČAROVNIKA - Črnomaljska rojaka Karlo in Ksenija Sajovic, ki žanjeta uspehe na velikih mednarodnih tekmovanjih čarovnikov in iluzionistov, sta na dobrodelni prireditvi za kinoaparature v črnomaljskem kinu očarala tudi Belokranjce. (Foto: M. B.-J.)

LEPŠA PODOBA - V metliškem zdravstvenem domu že vso jesen potekajo obnovitvena dela, ki naj bi bila končana do konca leta. Tako so prekrili streho, zamenjali zlebove in ograje na balkonih, prebelili fasado ter uredili vhod, da bo zdravstveni dom dostopnejši za invalide. Obnova je bila že nujno potrebna, saj zadnji dve desetletji v zdravstvenem domu ni bilo večje naložbe. Obnova bo veljala 8 milijonov tolarjev, največ denarja pa so zbrali v zdravstvenem domu sami. (Foto: M. B.-J.)

GRADBIŠČE V VRANOVIČIH - Zadnji mesec so Vranoviči veliko gradbišče. Cestno podjetje Novo mesto in Komunala Črnomelj namreč ob regionalni cesti, ki vodi skozi vas, v dolžini 700 metrov urejata cestno kanalizacijo in javno razsvetlavo, rekonstruirata vodovod, na koncu pa bosta uredila še pločnik. (Foto: M. B.-J.)

PREDSTAVITEV KNJIGE JOŽETA DULARJA

METLIKA - Ljudska knjižnica Metlika in Dolenjski list Novo mesto vabita na predstavitev knjige "Mesto nad Bojico" pisatelja Jožeta Dularja, ki bo v četrtek, 4. decembra, ob 19. uri v čitalnici Ljudske knjižnice.

DAN VINOGRADNIKOV

METLIKA - Kmetijska svetovalna služba vabi na dan vinogradnikov, ki se bo pričel v petek, 5. decembra, ob 9. uri v sejni sobi občine Metlika. Ob 12. uri pa bo na Vinomeru ogled trsnih cepljenk.

ODPRTJE IZPOSOJEVALIŠČA

GRADAC - Ljudska knjižnica Metlika in krajevna skupnost Gradac vabita v petek, 5. decembra, na odprtje knjižničnega izposojevališča v prostorih nekdanje šole v Gradcu v Beli krajini. V kulturnem programu bodo sodelovali otroci iz Gradca pod mentorstvom učiteljice Brede Trinko.

SREČANJE RUDARJEV

KANIŽARICA - Ob 140-letnici rudnika Kanižarica in sv. Barbari, zaščitnici rudarjev, bo v petek, 5. decembra, v Kanižarici srečanje predstavnikov vseh slovenskih rudnikov. Ob 13. uri pa bo v športni dvorani v Loki košarkarski turnir ekip vseh rudnikov v Sloveniji.

NASTOP OB JUBILEJU

DRAGATUŠ - V soboto, 6. decembra, bo ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu redni letni nastop dragatuške folklorne skupine. Gre za prvo prireditev v okviru praznovanja 40. rojstnega dne dragatuških folkloristov. Druga prireditvev bo v okviru Novoletnega direndaja v soboto, 27. decembra, v črnomaljskem kulturnem domu.

O KONJIH IN GOVEDU

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabi na predavanje o kužnih boleznih in preventivnih možnostih pri konjih, ki bo v torek, 9. decembra, ob 18. uri v sejni sobi občine Semič. V sredo, 10. decembra, pa bo ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj predavanje o kužnih boleznih in preventivnih možnostih pri govedu. Predavanji bo vodil mag. Otmar Colarič iz Veterinarskega zavoda Slovenije.

TELEFON V NAJUŽNEJŠO VAS

KOT PRI DAMLJU - V soboto, 6. decembra, bodo ob 11. uri v Kotu pri Damlju predali namenu telefonsko omrežje od Damlja do najjužnejše slovenske vasi. To je tako za krajanke kot za Telekom Slovenije pomembna pridobitev.

NOVA RAVNATELJA

ČRNOMELJ - Tukajšnji občinski svet je na zadnji seji, ki je bila pretekli teden, dal pozitivno mnenje za imenovanje Stanislava Vrščaja za direktorja Srednje šole in ravnatelj Gimnazije Črnomelj ter Branislava Adlešiča za ravnatelja Srednje poklicne in strokovne šole Črnomelj.

Ko se neha zdravo razmišljanje

Črnomaljski svetniki so nasprotovali predlogu, da bi namesto porabnikov občina iz proračuna sofinancirala obnovo kotlovnice na Čardaku - Apegas napovedal podražitev ogrevanja

ČRNOMELJ - Pogajanja o tem, kako in predvsem po kakšni ceni se bodo iz kotlovnice na Čardaku ogrevali stanovalci okoliških črnomaljskih stanovanjskih blokov, se vlečejo iz leta v leto kot zgodba o jari kači in steklem polžu.

Podjetje Apegas iz Ljubljane, ki je začelo z upravljanjem lani, je v precej dotrajano kotlovnico vložilo 35 milijonov tolarjev. Računali

• Tomislav Muller, vodja črnomaljske poslovne enote Apegasa, je pojasnil, da stanovalci niso protestirali zaradi cene ogrevanja, ampak prispevka za rekonstrukcijo kotlovnice. Ker pa svetniki niso sprejeli sklepa o prispevku občine k povračilu stroškov za obnovo, bodo v Apegasu dvignili ceno, za kolikor bo pač potrebno.

so, da bodo ta denar dobili povrnjen v ceni ogrevanja. Predlagali so, naj bi bila cena ogrevanja skupaj s 15 tolarji za kvadratni meter za kritje stroškov rekonstrukcije, prometnim davkom in ekološko tako 129 tolarjev za kv. meter stanovanjske površine. Vendar so stanovalci Apegasu priznali ceno 110 tolarjev za kvadratni meter, torej le stroške ogrevanja brez upoštevanja stroškov za obnovo. Zato je župan Andrej Fabjan občinskim svetnikom predlagal, naj Apegas prevzame del plačila za rekonstrukcijo, in sicer 10 tolarjev za kvadratni meter stanovanjske površine, občina kot lastnica kotlovnice pa po 5 tolarjev. To bi za občino pomenilo 128 tisočakov stroškov mesečno. Svetnica, ki se ogreva iz kotlovnice na Čardaku, je pojasnila,

da porabniki niso lastniki kotlovnice, vendar so plačevali za amortizacijo, ne vedo pa, kje je denar. Bila je tudi edina za sofinanciranje občine pri obnovi, vsi ostali svetniki so temu ostro nasprotovali. Menili so, da se ljudje v stanovanjskih hišah ne ogrevajo

tako poceni kot v stanovanjskih blokih, pa še migniti jim ni potrebno s prstom. Menili so, da se pri subvenciji ogrevanja iz kotlovnice preneha zdravo razmišljanje in da je o tem na seji občinskega sveta neumestno razpravljati. Svetniki so bili prepričani, da bi občina kot lastnica kotlovnice morala imeti koristi od tega, da nekdo upravlja z njenim premoženjem, ne pa da bo morala še sama plačevati za to.

M. BEZEK-JAKŠE

Vaščani zagrozili celo s peticijo

Prebivalci vasi okrog romskega naselja pri Štirih rokah znova zahtevali prepoved gradnje romskih hiš - Svetniki sprejeli enoletni moratorij, parcele pa naj bi razdelili

SEMIČ - Na oktobrski okrogli mizi o romski problematiki v semiški občini je bil sprejet končni sklep vaščanov, da se gradnja romskih hiš pri Štirih rokah prepove, sklep pa se poda kot zahtevek na semiški občinski svet. V gradivu za 30. sejo občinskega sveta pa je bilo zapisano, da se nadaljuje postopek za pripravo skupinske gradbene dokumentacije za naselje pri Štirih rokah.

Zato so se v začetku preteklega tedna sestali predstavniki Črešnjevca, Cerovca, Hriba, Kravčevca Vrha, Krupe, Moverne vasi, Sel, Kašče in Coklovce. Poudarili so, da jih na semiški občini prepričujejo, da je gradnja hiš nujna za socializacijo Romov in da je to prvi pogoj, da postanejo civilizirani. Ker pa so vaščani prepričani, da so bili izigrani že pred desetletjem, ko so Romom zgradili tri hiše, je po njihovem osnovni pogoj, ki ga morajo Romi uresničiti pred gradnjo hiš, da se naučijo delati in da veljajo zanje enaki zakoni kot za ostale ljudi.

Do takrat pa naj velja začasni moratorij na gradnjo naselja pri Štirih rokah. Zagrozili so, da bodo v nasprotnem primeru začeli podpisovati peticijo proti gradnji.

Vaščani se boje tudi, da se bodo, ko bodo naselje pri Štirih rokah legalizirali, priseljevali še drugi Romi. A je župan Janko Bukovec zagotovil, da ne bo nikakršnega priseljevanja in preseljevanja in da bo tiste, ki se bodo priselili k Štirim rokam, z varnostno službo takoj odselil. Dodal je še, da občina ni dolžna socializirati Romov, ker je to slovenski problem. A če jih sami ne bodo

• Po triurni razpravi so svetniki glasovali o sklepu, da bi razveljavili Prostorsko ureditvene pogoje za romsko naselje pri Štirih rokah, a ga niso sprejeli, medtem ko so bili svetniki proti, da bi o sklepu za moratorij na gradnjo prej omenjenega romskega naselja sploh glasovali. Strinjali pa so se, da po pripravljeni lokacijski dokumentaciji za naselje pri Štirih rokah dodelijo parcele Romom, ki tam že bivajo. Za organizirano gradnjo pa velja enoletni moratorij, o pričetku gradnje pa bo občinski svet ponovno razpravljal.

socializirali, bodo potegnili krajši konec, lahko pa občina pritisne na državo, da pri tem pomaga. M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

SEJNA SOBA V METLIKI občinski bajti je po kotih kar precej razpokana. "Nič čudnega pravijo poznavalci, "ko pa so slišale že toliko neumnosti, ostaneš besed in celo kričanja." Strpne krajanje privlečejo ob tem na pregovor o kovačevi kobili, ki vedno bosa, metliški župan Branko Matkovič pa bi zavezo vsekakor opravičil s kroničnim pomanjkanjem denarja, ki ga ni še za velike pomembnejše reči.

JOZE MOZETIČ, ravnatelj metliške osnovne šole, je bil malce v zadregi, ko je moral na sestanku občinskega sveta odgovorjati na vprašanje, če bodo res kmalu uveljavili v suhorski podružnični šoli kombinirane oddelke, ker je iz leta leto manj otrok. "Tu ne moremo dosti pomagati," je pojasnjeval eden od svetnikov pa je tiho pomnil: "Saj nismo računali na v suhorskem šolskem okolišju zanj gotovo tudi mlajši moški, ki obvladajo posteljne radosti. Oni lahko pomagali."

NAJNIZJI Odstotek v LILNE udeležbe v občini so zabavali na Radovici. To je v krajih kjer so lovci pred mnogimi leti pokrilijem noči namesto volka ubili kravo. Dokler so bili prepričani, so položili na dlako zverino, so drugi čez drugega hvalili: "Jaz sem ga, ti ga nisi." Dan je razkril resnico in takrat so obrnili ploščo. Drugi čez drugega so vpili: "Ti si jo, ja je nisem!" Po razgrnitvi volilnih rezultatov je bilo baje iz gostilne slišati udeležence volitev, kako neudeležencem očitali: "Jaz sem ga, ti ga nisi!"

Črnomaljski drobci

PARKIRANJE - Pretekli teden so že več kot poldrugo ur pred pričetkom slavnostne akcije demije ob 50-letnici Bregada zapornicami zaprli vsa parkirišča v širši okolici črnomaljskega kulturnega doma, kjer je bila slovesnost. Redarji so bili neizprosni in vztrajno odganjali vse, ki so želeli tam parkirati. A kljub vsemu so bili na koncu zasedeni vsi parkirni prostori. Neuslišani vozniki so se spraševali, po kakšnih kriterijih so redarji nekatere le spustili na parkirišča: je bil pogoj tople nasmehe, moderna kravata ali zadostovale lepe oči voznikov?

V STILU - Bregarjovi delavci so se na prejemljeni slovesnosti kar strinjali z New Swing kvartetom, ki je pel črnske duhovne pesmi. Tudi bregarjovci so 50 let delali kot zamorci. Niso pa razumeli, zakaj je kvartet na koncu zapel "Ko svetniki korakajo", saj je iz dvorane odkorakal le eden svetnik, Branko Matkovič.

SLIKA - Ob abstraktnem slikarskem delu se človek lahko znajde v kaj nerodnem položaju. Tako je generalni direktor Krke Miloš Kovačič, ko je ob Bregarjovem jubileju izročal sliko direktorju Panjanu, obračal in obračal umetniško delo. A ko je zamislil, da ga drži prav, mu je nekdo iz dvorane prišepnil: "Pa sliko obrni!"

ČAROVNIK - Karlo Sajovic, čarovnik in iluzionist, sicer pravi črnomaljski rojak, ki je pretekli soboto v rojstnem mestu nastopil na dobrodelni prireditvi, je obljubil, da bo prihodnje leto začel delati na izginila muzejska lokomotiva na črnomaljski železniški postaji. Ob tej novici so si nekateri Črnomaljci zaželeli, da bi čarovnik poskrbel, da bi izginil še kdo...

Semiške tropine

PRIREDITEV - Zadnje prireditve na Raztresnovi domačiji v Jankovičih se je udeležil tudi semiški župan Janko Bukovec, ki je bil navdušen nad vsem, kar je tam videl in slišal. Ko pa je gospodarju domačije Borisu eden od obiskovalcev predlagal, da bi moral Bukovec povabiti na tradicionalno avgustovsko prireditev Pesem, platno, pisanice, je bil Boris odločno proti. Ustrašili so je, da bi Semičani kopirali njegovo prireditev. A strah je povsem odveč, saj so doslej drugi "izvažali" semiške prireditve. Semičani so namreč pred dvema desetletjema pričeli z vinskimi razstavami, s katerimi se sedaj hvalijo v Metliki, ter pred desetimi leti z martinovanjem, ki so ga pred petimi leti "uvedli" tudi Črnomaljci.

CESTA - Minister za lokalno samoupravo Božo Grafenauer je ob nedavnem obisku v Semiču pripomnil, da župan Bukovec dobro lobira, ker mu sploh ni povedal, da popravila ceste od Semiča proti Jugorju. To je minister opazil šele, ko se je peljal v Semič. "Popravljajočo se cesto mi je župan očitno podtaknil, ker je vedel, da minister za promet ni zveze živi 200 metrov od mene in da mu bom jugorsko cesto nesel na ušesa," je bil prepričan minister.

Blíže skupnemu turističnemu projektu

Zaključila se je že druga dvodnevna delavnica z udeležbo predstavnikov vseh 9 občin s kočevsko-ribniškega in idrijsko-cerkljanskega območja - Besedo ima država

KOČEVJE - Prejšnji četrtek se je v Kočevju zaključila druga dvodnevna delavnica z delovnim naslovom: Regionalni projekt za oživitve podeželja skozi trajnostni razvoj turizma. Tako kot prva konec oktobra, ki je bila v Idriji in Ribnici, je tudi druga delavnica potekala v dveh delih, in sicer v torek v Cerknem in nato še v Kočevju.

Poleg predstavnikov vseh devetih občin s kočevsko-ribniškega in idrijsko-cerkljanskega območja, ki naj bi bile vključene v projekt, ki ga po vzoru uspešno izvedenega projekta "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine" kot prvi tovrstni projekt v Sloveniji vodita in usklajujeta predstavnik britanske družbe Ecotourism Peter Nizette in dr. Harold Goodwin, so se tokratne delavnice udeležili tudi predstavniki nekaterih drugih občin. Kot je povedal na tiskovni konfe-

renci ob zaključku delavnice v Kočevju vodja projekta "Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine" Marko Koščak, bodo dokončno odločitev o velikosti projektnega območja sprejeli šele po končanih usklajevanjih na pristojnih ministrstvih in na medobčinski ravni.

Nobenega dvoma pa ni, da je že območje sedaj sodelujočih 9 občin, ki naj bi bile v projektu obravnavane kot regija oziroma

zaključena celota s sorodno in dopolnjujočo se turistično ponudbo, več kot primerno za izvedbo projekta. Ta namreč gradi turizem na osnovi naravne in kulturne dediščine, za katero je dr. Goodwin dejal, da je na evropskem, s posameznimi znamenitostmi pa celo na svetovni ravni.

M. LESKOVŠEK-SVETE

MIZARSTVO KROŠELJ ŠE VODI

SEVNICA - Na derbiju 8. kroga 1. slovenske lige v malem nogometu (SLMN) vodilnemu, a tokrat zaradi poškodb oslabljenemu moštvu Mizarstva Krošelj Sevnica kljub bučni podpori številnega občinstva v domači dvorani ni uspelo premagati litijskega moštva Assaloni Cosmos. Derbi se je končal z rezultatom 3:3, vse tri zadetke za Sevnčane pa je dosegel Dolenc, ki tudi s 16 goli prepričljivo vodi na lestevici. V nedeljo bo v Mariboru ponovno derbi 1. SLMN, ki bo odločil o jenskem prvaku, kajti Mizarstvo Krošelj odhaja v goste ekipe Agencija Luvin, ki po predzadnjem jesenskem krogu zaostaja za "mizarji" le še za dve točki.

VESELI DECEMBER

OSILNICA - V decembru bo v Osilnici najprej obdaril otroke Miklavž, za kar bo poskrbel župnik Jože Brilej. Za božično-novoletno prireditev bosta poskrbeli domača šola in občina: šola bo pripravila kulturni program, občina pa bo poskrbela za obdaritev otrok. Pred novoletnimi prazniki bodo predstavniki občine obiskali in obdarili tudi najstarejše občane.

USPEŠNA UČNA DELAVNICA - Da so na zastavljena vprašanja dobili pozitivne odgovore, so na tiskovni konferenci ob zaključku druge dvodnevne učne delavnice potrdili tudi župani Kočevja, Dobrepolja in Osilnice, predsednik občinskega sveta Cerkno in Marko Koščak (na posnetku levo od njega in desno od kočevskega župana je vodja delavnice v Kočevju dr. Harold Goodwin) (Foto: M. L.-S.)

Kočevje se ne boji razsodnikov

Zapleti z delitvijo premoženja - Občinski svetniki ne pristajajo na politično rešitev in popuščanje

KOČEVJE - Kočevski občinski svetniki so te dni obravnavali elaborat razdelitve premoženja nekdanje kočevske občine. Zaradi nezaujanja novih občin Osilnica, Loški Potok in Dobrepolje do sicer tudi nove, pa vendar naslednice nekdanje skupne kočevske občine je kočevska komisija za

delitev premoženja predlagala svetnikom, naj sprejmejo politično odločitev, ki bi pomagala razdelitve premoženja premakniti z v medsebojnih pogajanjih komisij za delitev premoženja dosežene mrtve točke.

Svetniki so ugotovili, da so zahteve novih občin po skupno 73 milijonih tolarjev, kolikor naj bi jim plačala kočevska občina, neutemeljene. Zavrnilo so tudi kompromisni predlog novih občin, ki bi pristale na 55 milijonov tolarjev pod pogojem, da bi jih kočevska občina plačala takoj. Predlog sploh ni kompromisen in ne kaže resne pripravljenosti novih občin, da bi našli skupno, za vse sprejemljivo rešitev.

Kot so poudarili svetniki, se kočevska občina ne boji arbitraže. Ob tem so še poudarili, da si pretirane dobrohotnosti kočevska

Po pripravljenem elaboratu, ki upošteva enotna merila v okviru posameznih vrst premoženja in ne tako, kot predlog novih občin, ki merila delitve po legi in po številu prebivalcev uporabljata tako, kakor jim to bolj ustreza, novim občinam pripada skupno 40 milijonov tolarjev. Komisiji so zato naložili, naj vztraja pri merilih, ki so najustreznejša za posamezne vrste premoženja in so v skladu z zakonom, ter da lahko v pogajanjih odstopi samo v obsegu 5-ih odstotkov od pogajalskih izhodišč kočevske občine. Podprli pa so predlog in sprejeli sklep, da se iz delitve bilance in premoženja občine Kočevje izključijo dolgi, ki si ga je ustvarila nekdanja kočevska občina do ASBH zaradi Itasa.

občina ne more privoščiti, saj jo morda čakata še dve delitvi premoženja, ker se KS Kočevska Reka in Kostel potegujeta za samostojni občini.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Odpravili nezakonit sklep o izplačilu sejin

Ugotovitve odbora

RIBNICA - Po temeljitem pregledu vseh proračunskih postavk so člani nadzornega odbora ugotovili nekatere (manjše) nepravilnosti pri poslovanju proračunskih uporabnikov, in sicer Komunalnega podjetja Ribnica, Športne zveze, Javnega zavoda Miklova hiša, Vrta Ribnica.

Hkrati so pregledali 12 investicij občinskega proračuna ter plače, izplačane funkcionarjem in delavcem občinske uprave za leti 1995 in 1996. Predsedniku občinskega sveta in delavcem v občinski upravi so zakonsko obravnavali in plačali sejnine; zataknilo se je pri izplačilu sejin županu in tajnicama. Nadzorni odbor je ugotovil, da je občinski svet na 8. seji 29. septembra 1995 nezakonito sprejel sklep o izplačilu sejin občinskim (poklicnim) funkcionarjem, kar pomeni, da do teh nadomestil župan in tajnici nista bili upravičeni, saj za "popoldansko" delo prejemale do 50-odstotno stimulacijo na plačo. Svetniki so soglašali, da se vsi dodatki, ki presegajo 50 odstotkov, vrnejo v občinski proračun v letu 1998 v obliki dvanajstin, hkrati pa se razveljavi sklep 8. seje.

Sprejeli so osnutek zaključnega računa proračuna za leto 1996, saj nadzorni odbor ugotavlja, da ni bilo nenamenske uporabe občinskega denarja.

M. G.

ADVENTNO-MIKLAVŽEV SEJEM

DOBREPOLJE - Turistično društvo Dobrepolje in vaščani Adventno-Miklavžev sejem, ki bo v nedeljo, 30. novembra ob 10. uri v Podgori, ob 11. uri pa bo blagoslovitev adventnih venčkov. Adventno-božična darila bodo razstavljali in prodajali učenci osnovne šole Kompolje in otroci vasi Podgora, vabljeni pa so tudi drugi razstavljalci in prodajalci.

VODOVOD KRVAVA PEČ

VELIKE LAŠČE - Na območju občine Velike Lašče še vedno nima vodovoda pet vasi: Krava Peč, Sekirišče, Purkarče, Centi in Osredek. Pred kratkim so začeli graditi vodovod tudi za te vasi, ki bodo priključene na glavni vodovod Velike Lašče-Rob. Sicer pa je na območju občine Velike Lašče, ki meri 104 kvadratne kilometre in ima okoli 3500 prebivalcev v 88 vaseh in zaselkih, kar 20 vaških vodovodov in dva večja vodovoda Velike Lašče in Turjak.

ZA DIABETIKE VSE NA ISTEM MESTU - V petek zvečer so v prostorih Hotela Valentin v Kočevju odprli preurejene prostore recepcije, čajnice in novo prodajalno za zdravo prehrano. Investicija je Mercator - Kmetijsko gospodarstvo Kočevje stala le 3 milijone tolarjev, pomeni pa veliko pridobitev za diabetike. V društvu diabetikov Kočevje, ki zastopa interese preko 1500 sladkornih bolnikov z območja nekdanje kočevske in ribniške občine, so se odločili, da bodo sladkornim bolnikom pomagali tako, da jim bodo organizirano prodajo izdelkov za zdravo prehrano omogočili pestrejšo ponudbo. Prodajalna bo služila tudi kot društveni prostor, v katerem bodo sladkornim bolnikom nudili strokovno literaturo. Strokovno usposobljene medicinske sestre bodo občasno vsem, ki bodo to želeli, izmerile krvni pritisk in krvni sladkor. Na otvoritvi čajnice in nove prodajalne sta bila tudi Korado (na posnetku) in Brendi, ki sta po končani otvoritvi v veliki dvorani hotela zabavala zbrane na dobrodelnem plesu. (Foto: M. L.-S.)

SAMOPRISPEVKA NE BO

STARI TRG - V občini Loška dolina so vzporedno s predsedniškimi volitvami glasovali o 2-odstotnem samopriskevku, s katerim naj bi obnovili šolo, vrtec, zgradili nekaj sportnih in kulturnih objektov, sanirali dodobra onesnaženi vodovod in dogradili preostalih 5 km ceste proti Loškemu Potoku. Ker samopriskevka ne bo, se bodo načrti gotovo zavlekli za nekaj let, s tem pa nastane vprašanje smiselnosti ceste, ki jo je gradila občina Loški Potok in zanjo porabila približno 80 milijonov, če je sosedje ne bodo mogli nadaljevati sprico naštetih potreb, ki imajo v vsakem primeru prednost.

A. K.

ODMEVEN KLIC DOBROTE

KOČEVJE, RIBNICA - Prejšnji teden so na lokalni radijski postaji Univox že četrty pripravili dobrodelno akcijo Klic dobrote. Odziv poslušalcev iz širšega območja zahodne Dolenjske je bil mimo pričakovanih, saj je 397 darovalcev zbralo 1.725.500 tolarjev. Dober odziv občanov uredništvo radia razlaga kot njihovo veliko priljubljenost med poslušalci in pripravljenost ljudi, da pomagajo drugim, ki so v gmotni stiski. 1.147.000 tolarjev bo ostalo kočevski Karitas, 577.000 tolarjev pa ribniški Karitas. Glede na število prebivalcev so v Kočevju v Sloveniji zbrali največ denarja v tej odmevni akciji. Ob koncu tedena pa je bil še dobrodelni koncert v Ribnici. Nastopile so vse skupine, ki delujejo pod streho tamkajšnjega KUD-a Gallus. S prostovoljnimi prispevkomi so zbrali 85.000 tolarjev za Karitas.

M. G.

Dobrepoljski krompirčki

ASFALTIRALI CESTO - V Kolenči vasi in Strugah so pred kratkim asphaltirali cesto v dolžini okoli 1300 m.

POPRAVILI CESTO - Podjetje SCT je pred kratkim popravilo cesto skozi vas Hočevje. To podjetje je cesto asphaltiralo, a je v garancijski dobi prišlo do nekaterih poškodb, ki so jih izvajalci del zadal odpravili.

PRISPEVKA NI VEČ - V občini Dobrepolje je bil doslej v veljavi odlok o plačilu nadomestila za uporabo stavnega zemljišča. Veljal je le za naselji Videm in Predstruge. Z novim predlogom tega odloka so hoteli plačevanje tega prispevka poenotiti za vso občino, vendar se je zadeva na zadnji seji občinskega sveta nekoliko zapletla. Svetniki so se strinjali, da je treba stari odlok (le za dve naselji) razveljaviti, niso pa sprejeli novega odloka o poenotitvi plačevanja za vso občino. To so utemeljili tako, da bi bil ta prispevek prehuda obremenitev za občane, saj plačujejo že občinski samopriskevki. Tako v občini Dobrepolje ne bodo plačevali prispevka za uporabo stavbnega zemljišča.

BREZ ZAMERE - Poskus podjetja Recinko, da bi odkupil poslopje podjetja Laboles v stečajju, je propadel, nov lastnik pa je postalo podjetje Senk iz Kranja, ki se ukvarja z lesno pedelavo. Čeprav nekateri v Kočevju zato mislijo, da je domače podjetje "izviselo" in da to ni pošteno, Recinko ne goji prav nobene zamere. Nasprotno! Ne le, da je zaradi več dejavnikov, ki so vplivali na spremembo prvotne poslovne odločitve, od nakupa odstopil in ne "izvisel", ampak kot pravi njegov direktor Brane Merhar, je veliko pomembnejše kot to, čigavi so prostori, dejstvo, da namerava novi lastnik v njih začeti z novo proizvodnjo in zaposliti od 40 do 50 ljudi. Čeprav so seveda v Kočevju vseh polna usta besed o potrebi po zmanjševanju brezposelnosti, pa je nasproti doslej najglasnejše izraženi razmišljanjem takšno razmišljanje že kar revolucionarno in zaenkrat še zelo osamljeno!

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

"Kako veš, da je tisti človek tam borec za zdravo življenje, ki zagovarja le vegetarijansko (rastlinsko) prehrano in nasprotuje uživanju alkohola?"

"Ker je njegov splošni videz zelo nezdrav."

NAJLEPŠE V DOBREPOLJU

DOBREPOLJE - V občini Dobrepolje tudi letos poteka akcija Turističnega društva Dobrepolje "Najlepše urejena kmetija in stanovanjska hiša". Iz vaških skupnosti so prišle doslej prijave za 18 najlepših kmetij in za 22 najlepših stanovanjskih hiš. Kmetije in hiše so tudi fotografirali in jih bodo predstavili na razstavi, ki bo odprta v nedeljo, 7. decembra, ob 11. uri v občinski dvorani na Vidmu; odprta pa bo vsak dan od 9. do 15. ure, v soboto in nedeljo pa od 9. do 12. ure. Najlepše hiše in kmetije bo ocenjevala posebna komisija, ocenjevali pa jih bodo tudi občani. Končne ocene bodo razglašene 20. decembra ob 19. uri v Jakličevem domu na Vidmu, ko bodo najbolje ocenjenim podelili nagrade. Takrat bo v Jakličevem domu zabavno-razvedrilna prireditev, na kateri bodo sodelovali tudi mladi "frajtonarji", COMBO zasedba Braca Doblekarja in še koncert Alberta Gregoriča.

Laški sel

MRLIŠKA VEŽICA - V Robu so pred kratkim začeli graditi mrliško vežico. Gradnja bo potekala fazno in bo trajala okoli leto dni.

TRUBARJEVE KLOBASE - Pred meseci smo poročali o pritožbi v državnem zboru, da postaja Trubarjeva domačija beznica, kjer prodajajo klobase in pivo. Žal to takrat še ni držalo, zdaj in vse do spomladi pa boste lahko postreženi na Trubarjevi domačiji tudi z "nekulturnimi" klobasami, domačimi krvavicami, pečenicami z zeljem, repo, matevezem in ocvirkami pa tudi s suhimi klobasami, slanino in šinkom. Take ponudbe bi bil gotovo vesel tudi sam Primož Trubar. Zaradi majhnih zmogljivosti gostišča na Trubarjevi domačiji je zaželeno, da se skupine vnaprej napovedo po telefonu (061) 781-006.

OBČINSKA PRAVKA V TENISU - Na občinskem prvenstvu v tenisu sta bila med posamezniki najuspešnejša Gregor Pucelj in Stanka Hren, ki sta se dobro odrezala tudi v igri moških in ženskih dvojic, saj je bil par Gregor Pucelj-Franci Rigler pri moških prvi, pri ženskah pa se je par Stanka Hren-Irena Jakše uvrstila na drugo mesto, takoj za parom Pavlina Rigler-Polona Cvelbar.

MLADI V GASILSKEM DOMU

ZAMOSTEC - Mladi v ribniški občini se pritožujejo nad pomanjkanjem prostorov za svojo dejavnost. Streho nad glavo najbolj pogrešajo v zimskem času, ko nimajo kje pripraviti kakšen koncert ali večje družbeno srečanje. O težavah so seznanili občinski svet in župana. Za mlade pa so že poskrbeli v Zamostcu pri Sodražici, saj so pred kratkim izpraznili podstrešje tamkajšnjega gasilskega doma - dotlej je imel razstaveni prostor rezbar Drago Karel Košir - in ga dali mladim na uporabo. Mladi in gasilci bodo pripravljali nekatere prireditve.

NAKUP MEDICINSKE OPREME

RIBNICA - Zaradi pomanjkanja osnovnih sredstev je ogroženo delovanje Zdravstvenega doma dr. Jančca Oražma v Ribnici. Njegovo vodstvo v prihodnjem letu načrtuje nakup terenskega vozila za hišne obiske zdravnika. V času dežurstva mora zdravnik do najbolj izpostavljenega kraja prevoziti 45 kilometrov z deset let starim renalom 4, ki ni ustrezno opremljen. V ZD imajo 16 let staro zobno ordinacijo in 30 let star zobni rentgen, kar pomeni, da so ob konkurenčnosti storitev v zasebnstvu prisiljeni opremiti tudi zobno ordinacijo. Ker ZD nima lastnega denarja za tako zahtevne naložbe, so se za sofinanciranje obrnili tudi na ribniško občino. V proračunu za prihodnje leto bodo za obe naložbi zagotovili 7 milijonov tolarjev oziroma nekaj manj kot 34 odstotkov polne cene. Občina Loški Potok kot druga soustanoviteljica ZD bo prispevala 15 odstotkov, ministrstvo za zdravstvo pa 50 odstotkov denarja.

M. G.

Kovač v Skednju

Akademski slikar Samo Kovač razstavlja na Trubarjevi domačiji

RAŠICA - Poročali smo že, da so na Trubarjevi domačiji v galeriji Skedenj odprli razstavo del domačega akademskega slikarja Sama Kovača. Slikar je bil rojen leta 1928 v Ljubljani, kjer je na akademiji upodabljaljočih umetnosti leta 1953 diplomiral pri prof. Francetu Miheliču, nato je dokončal še specialno šolo za restavracijatorstvo. Najprej je poučeval kot profesor za likovno vzgojo, od leta 1976 pa deluje kot svobodni likovni umetnik in ima status samostojnega kulturnega delavca. Živi v Stopah pri Rašici, to je v občini Velike Lašče.

Samo Kovač je umetnik, ki je zvest nadaljevalec najboljše tradicije slovenskega realističnega krajskega slikarstva, njegovi motivi pa so tudi lirično-romantično navdihnjeni, pravi kritik Franc Zalar in dodaja: "Virtuoza vigranost nezmotljive in skrajno občutljive slikarske poteze izpričujejo kvaliteto, ki je na žalost le še redko prisotna v delih naših sodobnih slikarjev."

Razstava na Trubarjevi domačiji je bila odprta 21. novembra in bo trajala mesec dni.

J. P.

Veselo za otroke

VELIKE LAŠČE - Program prireditve "Veseli december" za predšolske in šolske otroke se je že začel in bo trajal do 24. decembra.

Jutri, v petek, 5. decembra, bo ob 12.30 Miklavž prinesel otrokom vrta in šole v Velikih Laščah za darilo smučarsko vlečnico. Miklavžu sta to darilo naročila vodstvo šole Primoža Trubarja in vrta ter Karitas.

V soboto, 6. decembra, bo v Velikih Laščah državno prvenstvo v skokih z male ponjave. Tega dne bodo laški šolarji odpotovali tudi na ogled košarkarske tekme, ki bo ob 19. uri v Ljubljani. Za to tekmo so dobili brezplačne vstopnice zavarovalnice Triglav, in sicer v znak priznanja za uporabljanje zavarovalniških uslug.

Največjega veselja pa bodo gotovo deležni otroci v nedeljo, 7. decembra, ko bo ob 15. uri v šoli Primoža Trubarja v Laščah miklavževanje za otroke, stare od enega leta do vključno učencev 1. razreda osnovne šole. Vsi ti bodo dobili simbolična darila v vrednosti tisoč tolarjev. Obdarovanje organizirajo občina, Karitas, šola in vrtec.

O ostalih prireditvah kasneje.

J. P.

Hipoteka Traiga večja od kupnine

Vročna razprava ivanških svetnikov, ki poslovne stavbe Traiga, kjer bi županstvo imelo svoje prostore, ne bodo kupili, dokler ne bo izbrisana hipoteka s strani NLB

IVANČNA GORICA - Jože Košak, predsednik pogajalske skupine za nakup dela poslovne stavbe Traiga - skupino v sestavi župana Jerneja Lampreta in Pavla Groznika je občinski svet imenoval na oktobrski seji - je povedal, da so se v začetku novembra pogovarjali z direktorjem tega ivanškega transportnega podjetja, Štefanom Lazarjem, in se sporazumno dogovorili za kupnino v višini 76 milijonov tolarjev, kar se mu zdi kolikor toliko sprejemljiva cena. Objekt je trenutno zastavna pravica Nove ljubljanske banke (NLB), zato je odločitev za nakup stavbe stvar dogovora, je poudaril.

Čeprav so nekateri svetniki že na prejšnji seji predlagali, da se pregleda finančna situacija v Traigu oz. možnost stečaja, podatkov v številkah ni posredoval nihče. Člani pogajalske komisije so le povedali, da so bili polletni poslovni rezultati v Traigu pozitivni (kar so imeli na vpogled) in da lahko upravičeno pričakujejo to tudi ob koncu leta. Igor Bončina pa je povedal, da ima Traig menda dve hipoteki v višini 193 milijonov tolarjev pri NLB iz leta 1994 in 1995. "Kaj torej pridobi novi

kupec, če je hipoteka višja od kupnine? Dogovarjati pa se je treba s hipotekarjem, ne le z g. Lazarjem." Franc Godeša je predlagal, naj se ugotovi dejanska obremenitev podjetja in koliko plačujejo ostali najemniki v Traigu - del 575,65 kvadratnih metrov površin je že sedaj v najemu ivanške občine, ostali najemniki pa so podjetje Izvir, Lamas in lekarna Natura. Pogodba z dosedanjim lastnikom bi se ob prodaji lahko prekinila.

O pravilnosti nakupa Traiga je

dvomil Nikolaj Erjavec, ki se mu zdi sedanja cena previsoka, nakup pa je morda le preprečitev nastanka še enega gostilne v spodnjih prostorih. Vprašal se je tudi o odgovornosti občinskega sveta, ki bo moral prihodnjemu predati odplačevanje. Občina za nakup nima denarja in bi v tem primeru na banki morala dolgoročni kredit.

Župan Lampret ni ponavljal razlogov za nakup Traiga, kjer je zaposlenih 78 ljudi, dejal pa je, da glede na vse gradnje in potrebne investicije v občini ne vidi, da bi se do nove občinske stavbe lahko prišlo prej kot čez pet let.

Ob koncu razprave se je pogajalska skupina obvezala, da bo od NLB kot edinega in največjega upnika ob podpisu pogodbe prikrbela pobotnico za izbris hipoteke.

L. MURN

Polovica medalj ostala Mirnčanom

Mirnska osnovna šola in badmintonski klub imenitno pripravila osnovnošolsko prvenstvo - V štirih kategorijah šest medalj ostalo doma - Urška Silvester zmagala

TREBNJE - V soboto, 29. novembra, sta osnovna šola Mirna in mirnski badmintonski klub Tom ob podpori zastopnika Victorja za Slovenijo firme Tonic in mirnske tovarne Dana v trebanjski športni dvorani pripravila državno prvenstvo osnovnošolcev za posameznike, na katerem je nastopilo 120 mladih badmintonistov iz 43 osnovnih šol, med katerimi so bili poleg domačinov tudi šolarji iz Novega mesta, Črnomlja in Brežic.

Mirnčani so se kot vedno izjemno potrudili, kar je v uvodnem in zaključnem govoru poudaril sekretar ministrstva za šolstvo in šport Janez Peterlin, ki je na koncu navdušen zatrdil, da tako dobre organizacije šolskega športnega tekmovanja ne pomni.

Mirnčani pa se niso izkazali le kot organizatorji, pač pa so po pričakovanju igrali vodilno vlogo tudi na igrišču, saj so osvojili kar polovico medalj. Špela Silvester pa je v skupini mlajših učenk, kjer so Mirnčanke dosegle trojno zmago, osvojila prvo mesto, medtem ko je njena starejša sestra Urška v finalu pri starejših učenkah morala priznati premoč najboljše slovenske mladinke Ljubljank Maje Tvrde. Silvestrovi sta imeli po svoji sreči, saj ponavadi igrata v isti kategoriji in se srečujeta v finalu, kjer je praviloma Urška boljša.

Izidi - mlajše učenke: 1. Špela Silvester, 2. Taja Borštnar, 3. Katja Strmole (vse Mirna), 4. Katarina

Grmovšek (Trebnje) itd.; starejše učenke: 1. Maja Tvrde (Bičevje, Ljubljana), 2. Urška Silvester (Mirna) itd.; mlajši učenci: 1. Mili Arapovič (Prežihov Voranc, Ljubljana),

ZA POKAL DANE

MIRNA - Na balinarskem tekmovanju za pokal Dane je na Mirni nastopilo 16 tekmovalcev iz dolenjskih klubov. Zmagal je Miro Gričar (Sodčec Kočevje), drugi je bil Dare Turk (Dana Mirna), tretji Goran Ivič (Krško) in četrti Edo Novak (Dana Mirna). Zanimivo je, da so dolenjski klubi, ki imajo sedež izven Novega mesta, lahko pripravili prvenstva Dolenjske za posameznike, dvojice, v natančnem in hitrostnem zbijanju, tekmovanje za pokal Dolenjske in še 15 drugih turnirjev, medtem ko balinarji iz Novega mesta, kjer je sedež dolenjske balinarske zveze, niso pripravili niti ene prireditve, saj so ostali brez igrišča, potem ko so jim zaradi parkirnih prostorov zadnjega v Šmihelu podrli in obljubili novega, na katerega pa bodo očitno morali še počakati. (R. M.)

OKROGLA MIZA S POKUŠNJO MLADEGA VINA

ŠENTRUPERT - Tukajšnje društvo vinogradnikov vabi v nedeljo, 7. decembra, ob 16. uri v gostilno Vojnovič v Slovenski vasi na okroglo mizo, na kateri bodo pokušali in ocenjevali mlada vina, ugotavljali morebitne napake ter svetovali, kako jih odpraviti. Število vzorcev je neomejeno, vinogradniki pa naj steklenice opremijo z nalepkami s svojim naslovom. Okroglo mizo bo vodil priznani enolog inž. Darko Martjetic. Po končanem uradnem delu bo skromna zakuska.

MEDALJA TUDI JOŽETU KNEZU

KRMELJ - Zavoljo nesporezuma na sejo občinskega sveta Sevnica ni prišel predlog krajevne skupnosti Krmelj, da bi medaljo Dušana Kvedra-Tomaža ob letošnjem sevniskem občinskem prazniku podelili tudi dolgoletnemu predsedniku sveta KS Krmelj in DKSD Svoboda Krmelj, Jožetu Knezu, zato je sevniški župan dan pred slavnostno sejo občinskega sveta v Krmelju sklenil popraviti to napako in je 14. novembra tudi Jožetu Knezu izročil medaljo Dušana Kvedra - Tomaža. To pa smo v javnih medijih, žal tudi v Dolenjskem listu, prezrli in se prizadetim za to opravičujemo.

2. Grega Skerbiš, 3. Blaž Holc (oba Mirna) itd.; starejši učenci: 1. Sergej Pouh (Tone Čufar, Ljubljana), 2. Miha Šepce (Kette - Murn, Ljubljana), 3. Luka Petrič (Tabor II, Maribor), 4. Bojan Kolenc, 5. Nejc Vojnovič (oba Mirna).

I. V.

KUČAN PRVI TUDI V IVANŠKI OBČINI

IVANČNA GORICA - V Občini Ivančna Gorica se je prejšnji teden predsedniških volitev od 9447 volilnih upravičev udeležilo 6405, kar je nekaj več kot 60 odstotkov. Največ glasov je dobil Milan Kučan (39,4 odstotka), sledili pa so mu: Janez Podobnik (24,4), Jože Bernik (19,3), Miran Cerar (8,1), Marjan Poljšak (3,6), Tone Peršak (2,8), Bogomir Kovač (2) in Franc Miklavčič (0,4).

PREDPRAZNIČNE DELAVNICE

VIŠNJA GORA - Dejavnica mlada kulturnica v Višnji Gori Melita Garvas vabi v prednovoletnem času na različne delavnice: majhnim skupinam ali individualno nudi instrukcije slikanja na svilo, porcelan ali steklo ter oblikovanja iz gline. V ceno (instrukcije za slikanje na svilo stanejo 3.200 tolarjev, ostale 2.000 tolarjev) je všteti ves material, orodje in izkušeno vodstvo. V delavnice, ki bodo potekale v popoldanskem času in so namenjene tako otrokom kot odraslim, se je potrebno predhodno prijaviti pri Meliti Garvas na tel. št. 061/784-053.

Nasilje samo od sebe ne izgine!

Z 8. otroškega parlamenta o odnosih med sovrstniki - Ko učence nasilneži ponižujejo se, žal, odrasli največkrat ne zmenijo za to - "Ostanite taki, ne dajte se utišati"

TRŽIŠČE - Nekaj časa bi se človek še lahko nasmihal "domislicam" raznih prenapetih učencev, ko skušajo svojo fizično (pre)moč in osebo veljavo v krogu sošolcev povzdigniti s poniževanjem sošolcev oz. sovrstnikov. Toda nasmeh se brž umakne zgražanju, posebno še, ker se tako maltretiranje med sovrstniki dogaja tudi v javnih prostorih, denimo med "vozači" na vlakih, kjer so odrasli potniki največkrat le neme priče nasilnega obnašanja pubertetnikov.

Ali odrasli pozabljajo, kako bi se oni počutili v koži nemočnega učenca prvih letnikov srednje šole, ki se mora slatiči, kikirikati, jesti koruzo, sicer jih dobi po ušesih ali pa mu za kazen torba leti skozi okno. Grozljivo! Vse to in še več so pretreljivo opisali učenci, zbrani na 8. otroškem parlamentu v prostorih tokratne gostiteljice - osnovne šole Tržišče.

Nasilnežem v razredu, takim, ki izsiljejo tudi denar, se je najbolje izogniti, je dejal eden parlamentarcev, zelo dobro pa je, če imaš

REVILJA HARMONIKARJEV NA KRKI - Društvo harmonikarjev Krka je kot že nekaj let v soboto, 29. novembra, v tamkajšnjem družbenem centru pripravilo revijo ljubiteljskih harmonikarjev. Veliko število obiskovalcev je v mrzlem deževnem vremenu ogrelo igranje okrog 30 mladih simpatičnih harmonikarjev, starih od 12 do 25 let, ki pa niso prišli le iz ivanške, pač pa tudi iz sosednjih občin. Predstavili so se s po dvema skladbama, v glavnem z ljudskimi in narodnozabavnimi. Prireditev, ki jo je povezovala Romana Skubic, sta popestrila otroški pevski zbor Pojoče travice OŠ Stična podružnica Krka z zborovodkinjo Tanjo Tomažič in ansambel Veseli prijatelji iz Šmarja-Sapa. Predsednik Društva harmonikarjev Krka Stane Černe se zahvaljuje članom PGD Krka za pomoč pri pogostitvi, obenem pa obljublja skupaj z domačim turističnim društvom še veliko zabavnih srečanj in prireditev. (Foto: L. Murn)

SREČANJE STAROSTNIKOV - Zadnje novembrsko nedeljo se je srečanja starostnikov, ki ga je v jedilnici sevniške Lisce pripravilo Območno združenje Rdečega križa (OZ RK) udeležilo 110 starostnikov nad 75 let. Pozdravili so jih in jim zaželeli trdnega zdravja sevniški župan Jože Peterlin, župnik Ciril Slapšak, podpredsednica DU Sevnica Zlata Vintar, predsednik sveta KS Sevnica Zvone Tuhtar, o zdravi prehrani na jesen življenja pa jim je spregovoril dr. Jurij Pesjak. Za kulturni in zabavni spored so poskrbeli učenci sevniške glasbene šole in trio Braneta Žibreta, OZ RK pa se je s priložnostnimi darili spomnilo tudi najstarejših starostnikov. Na posnetku: sekretar OZ RK Zdravko Stopar, predsednica OZ RK Simona Jakš in župan čestitajo 95-letni Franciški Božič iz Sevnice. (Foto: P. P.)

PARLAMENT V TRŽIŠČU - Pogled na del otroškega parlamenta z gosti, v ozadju učenci tržiške osnovne šole, med njimi je tudi Barbara Debeljak, ki bo zastopala sovrstnike iz sevniške občine v Ljubljani. Barbara je med drugim povedala, da je zelo dobro, če imaš koga, ki ti zna prisluhiti. (Foto: P. P.)

OTVORITEV ASFALTIRANEGA ODSEKA

VELIKA DOBRAVA - V petek, 14. novembra, je bila otvoritev dela odseka prenovljene asfaltirane ceste Velika Dobrava-Sela. Na krajši slovesnosti je govoril tudi ivanški župan Jernej Lampret.

Krjavljve iskrice

DRŽAVNI SVETNIK IVANŠKI POMLADNIK - Na prejšnjedenskem velikem finalnem tekmovanju za predstavništvo 22. volilne enote za v Državni svet RS v Grosupljem je bil od šestih kandidatov v sedmih občinah (Jože Tanko je bil namreč izvoljen v Ribnici in v Grosupljem zmagal Vincencij Janša (SKD) Kočevja. Ivanški kandidat Jože Mestnik (SKD) torej ni uspel, pa LDS-ovih svetnikov menda preseneča preveč, saj menijo, je šlo za velika strankarska ločanja. LDS pa tudi ni imela več možnosti, saj je imela le enega kandidata - Janeza Novaka Loškem Potoku. Bo pa morda prihodnjih volitvah drugače, pri vlogi glede na to, da je tudi v tokoncu Dolenjske največ glasov predsedniških volitvah dobil Milan Kučan.

SLOŽNI, DA JE VESELJE Prebivalce KS Krka družijo mladi, saj si radi zberejo tako delovnih akcij kot na zabavnih srečanjih, kot je bilo na prim. na nedavni reviji harmonikarjev. Pozorno so prisluhili mladim glasbenikom in zraven če že zapeli, pa vsaj z ного udarjali tla. To je bila obenem tudi njihova predpriprava na novoletno praznovanje, ki ga za vse krajanje že nekaj let organizirajo v župnem domu.

Trebanjske iveri

LE ŠOVINIZEM? - Naša zvezna bralka Malči protestira zopet ignoriranje Društva kmetičev Šentruperta, ki je pripravilo nedavno srečanje v Jakličevi gostilni, kjer so po številu prevladovale ženske (bilo jih je kar 64, od tega 8 celo z Mirne!), a so, kot kaže tudi fotografija dogodka prejšnjem Dolenjskem listu na strani, služile zgolj kot kulniška moškina, da so se dičili ob podajevanju priznanj za lepo urejene kmetije. Še dobro, da gospa Malči ne vidi v tem sprednjaju politike Dolenjskega lista "s pozicije levo usmerjenih strank in strank kontinuitete iz komunističnega obdobja", temveč kvečjemu od raz moškega šovinizma, nečimernosti ali le površnosti...

PREVIDNOST - Novinarji odgovoren za vsebino Trebanjskih iveri, se bo skušal vsaj v adventnem času malo brzdati, delovati spravljivo in karseda mirno ljubno, da ja ne bi prizadel občutljivih strankarskih veljakov, če že ne zaradi bojazni pred robo pravice, pa vsaj zavoljo - božje previdnosti...

Sevniški paberki

MLAKAR DIREKTOR SEVNŠKEGA RADIA? - Med devetimi vlogami (dva kandidata sta jo poslala naknadno, po določeni roki) se je svet sevniškega radia šele po drugem krogu odločil, da predlaga občinskemu svetu kot kandidata za novega direktorja tega javnega zavoda 40-letnega pravnik Rada Mlakarja. Mlakar se je doslej v sevniški Taninu uspešno ukvarjal s kadrovskimi zadevami in trženjem. Če bodo svetniki potrdili Mlakarja, bodo na radiu zaposleni štiri je, rojeni v letu 1957, in upamo da bodo srečno in družno prebrodili na zdaj dokaj razburkanem sevniskem valu vsaj do leta 1999, ko bo sevniški radio praznoval 30-letnico...

KVIZ - Območno združenje Rdečega križa Sevnica je tudi letos pripravilo kviz "Mladi gibanje Rdečega križa," na katerem so ekipe vseh šestih osnovnih šol v sevniški občini pokazale zelo izenačeno znanje, zato sta voditelj Zdravko Stopar in predsednica OZ RK Simona Jakš (na posnetku) naposled razdelila nagrade kar - po žrebu! Kviz sta popestrili mladi glasbenici Motta Kralec in Urška Draksler. (Foto: P. P.)

Teško bi šlo brez pomoči na domu

Center za socialno delo Krško izvaja pomoč na domu, ki je trenutno deležno 119 ljudi - Dozdaj javna dela, poslej redna dejavnost - 15 ljudi za negovalca odraslih

KRŠKO - Center za socialno delo Krško izvaja od leta 1991 pomoč na domu. Pri tem pomaga občanom pri vsakdanjih gospodinskih delih, pri oskrbi in negi starostnikov ali mlajših prizadetih ljudi, pri pripravi dnevnih obrokov ali dostavi že pripravljenih jedi, pri obisku zdravnika, nabavi zdravil, pri pripravi kurjave in drugje. Ta pomoč je namenjena predvsem starejšim od 65 let, a tudi mlajšim, če jo potrebujejo. Pomoč na domu nudijo tistim starejšim, ki ne morejo dobiti prostora v domu starejših ali pa želijo ostati doma.

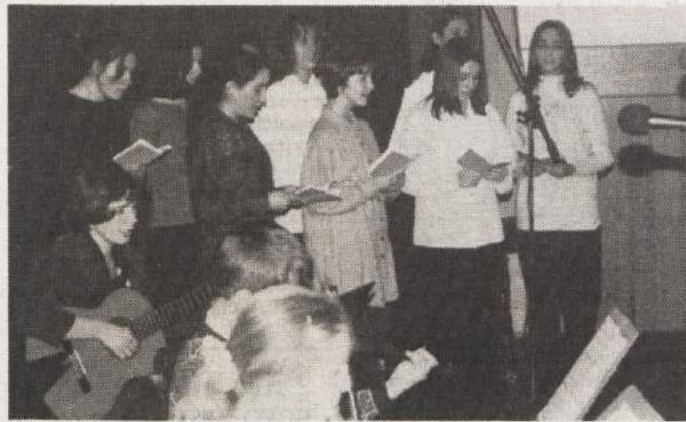
Trenutno je deležno pomoči na domu 119 ljudi. Od teh jih je 19 že napisalo vlogo za sprejem v dom starejših, 20-im nudijo pomoč na domu, ker bi drugače morali v domsko oskrbo, 46-im dovažajo domov hrano, 39 pa je takih, ki so še dokaj zdravi, vendar so možni bodoči oskrbovanci doma upoko-jencev.

Ker Center za socialno delo opravlja omenjeno pomoč na domu z javnimi deli, si zdaj prizadeva organizirati to pomoč drugače. "Pomoč na domu je prerasla naravno javnih del," je povedala Olga Gorenc, direktorica Centra za socialno delo Krško. "Zdaj ponujamo ustrezno organizacijsko obliko, in sicer bi radi ustanovili Enoto za pomoč na domu. Po našem je prav, da bi bila enota pri Centru za socialno delo, saj ravno naša ustanova najbolje pozna probleme ljudi na terenu. S pobudo, da bi pomoč na domu postala iz javnih del redna dejavnost, se Center odziva na probleme ljudi, na pomanjkanje prostora v domu starejših in na posebnosti našega območja."

Po mnenju direktorice Gorenceve bi bilo škoda prekiniti že utečeno pomoč na domu. Po njenem bi z ukinitvijo omenjene dejavnosti vsi tisti, ki v javnih delih

izvajajo pomoč na domu, ostali brez zaposlitve, potem ko so že pridobili z dosedanjim delom izkušnje. "Usposabljanje teh ljudi je državo stalo že precej. Trenutno je preko zavoda za zaposlovanje vključenih v usposabljanje za negovalca odraslih 8 ljudi iz krške ter 5 iz brežiške občine, 2 pa prihajata iz sevniške občine.

L. M.

DOBRODELNI KONCERT V BREŽICAH - Brežiška župnijska Karitas je s pomočjo sponzorjev v nedeljo v prosvetnem domu v Brežicah priredila 5. dobrodelni koncert, ki letos sodi v okvir akcije "Mladi na razpotju". Pred povsem napolnjeno dvorano so se predstavili moški pevski zbor iz Kapel, učenci Glasbene šole Brežice, otroška folklorna skupina iz Artič, dekliški cerkveni pevski zbor "Zvezde" iz Dobove, vaški pevci z Bizeljskega, vokalno-instrumentalna skupina sv. Lovrenca iz Brežic, malčki brežiškega otroškega vrta ter gostje večera pevka Majda Petan in Vesele Štajerke. Izkupiček večera, ki je znašal 283.000 tolarjev, bodo namenili za pomoč socialno najbolj ogroženim družinam. Na sliki: vokalno-instrumentalna skupina sv. Lovrenca. (Foto E. S.)

Vojaški objekti v zasebnih rokah

Po dobrih petih letih pogajanj so dosedanji najemniki poslovnih prostorov v Slovenski vasi le postali lastniki - Sanacija galvane še pred prodajo vseh objektov

SLOVENSKA VAS - Petek je bil za dosedanje najemnike objektov v Slovenski vasi v bližini mednarodnega mejnega prehoda Obrežje velik dan. Po nekaj letih pogajanj s slovenskim ministrstvom za obrambo, ki je upravljalo z nekdanjim vojaškim kompleksom, v katerem je do osamosvojitve Slovenije deloval Tehnični remontni zavod jugoslovanske vojske s preko 1.000 zaposlenimi, je tokrat le prišlo do podpisa pogodbe. Ta je najemnikom prinesla lastništvo nad posameznimi objekti in zemljišči.

Pogodbo o odkupu nepremičnin na območju, ki meri dobrih 20 hektarjev, je v imenu ministrstva podpisal obrambni minister Tit Turnšek, ter s tem prižgal zeleno luč za pospešeni razvoj podjetništva v tem obmejnem kraju. Na drugi strani je pogodbo podpisalo 13 dosedanjih

• Šestnajst objektov je v Slovenski vasi kupilo naslednjih trinajst kupcev: Formtehnik (Rajec), Integra (Brežice) in Maros (Ljubljana) po dva, Krašcommerce (Novo mesto), Kovinokrom (Jesenice na Dolenjskem), Armat (Šentjanž), Sigma (Brežice), Jestvina (Koper), Eurlink (Jesenice na Dolenjskem), Lamex (Brežice), Bukovinski, Avtolex (Novo mesto) in Šiviljstvo Drvenkar (Rajec).

najemnikov, ki zaposlujejo 105 delavcev. Z ureditvijo lastništva podjetniki načrtujejo hitrejši razvoj in odprtje 169 novih delovnih mest, kar za občino z 19-odstotno stopnjo brezposelnosti ni nepomembno. Podjetniki, kupci objektov, bodo v kratkem ustanovili še neprofitno gospodarsko interesno združenje, ki bo s trgovsko-proizvodnim centrom upravljalo, v razširitev svoje dejavnosti pa nameravajo v prihodnje vložiti 1,3 milijarde tolarjev, pri čemer računajo tudi na sredstva tujih partnerjev.

"Doslje smo se veliko ukvarjali z nakupom teh nepremičnin, kar je bil eden od pogojev za uspešno predstavitev podjetja na tujem trgu, in šele sedaj se bomo lahko bolj posvetili svoji osnovni dejavnosti, proiz-

• Slovenski minister za malo gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek je pozdravil podpis kupoprodajnih pogodb ter izjavil, da bi na podoben način morali reševati tudi ostale vojaške objekte, ki jih v Sloveniji ni malo, saj predvsem podjetniki-začetniki zelo težko pridejo do potrebnih poslovnih prostorov.

vodnji. Naša strategija je določena. Dolgoročno gledano, želimo ostati v neke vrste tekmovanju z najboljšimi v Evropi in v tej smeri gremo naprej. V naslednjih petih letih nameravamo število zaposlenih povečati na 100, medtem ko nas je sedaj 22. Naš osnovni program je proizvodnja orodij in tehničnih izdelkov iz plastike, veliko delamo za nemško podjetje Bosch ter izvozimo kar 90 odstotkov izdelkov," je povedal Stanislav Šinko, eden od podpisnikov ter lastnik in direktor podjetja Formtehnik, ki je v Slo-

TEŽKO PRIČAKOVANI PODPIS - Na ta ministrov podpis so najemniki čakali zelo dolgo. Na fotografiji: levo minister za drobno gospodarstvo in turizem Janko Razgoršek.

Stanislav Šinko

venski vasi kupilo kar dva objekta. Pogoji za uspešen razvoj Poslovno-trgovskega centra Slovenska vas so torej dani, večina uporabnikov kompleksa pa je še vedno zaskrbljenih zaradi nevarne ekološke bombe v obliki nekdanje galvane, ki zaseda prostor na sredi kompleksa. "Z njo bomo vsekakor nujno morali nekaj ukreniti. Ministrstvo se je zavezalo in takšen je tudi dogovor z brežiško občino, da bo galvana sanirana, preden bodo vsi objekti dokončno oddani. Stroški sanacije bodo zelo veliki, približno v višini celotne kupnine objektov," je o problemu galvane povedal minister Tit Turnšek.

Cena kvadratnega metra uporabnih površin se je gibala med 107 in 250 nemškimi markami, odvisno pač od dosedanjega vložka najemnikov v objekte.

ERNEST SEČEN

V Krškem plešejo vse generacije

Načrti Posavskega plesnega kluba Lukec Krško

KRŠKO - Pred nedavnim so izvolili za predsednika izvršnega odbora posavskega plesnega kluba Lukec Krško dr. Stanislava Čuber. Kot je povedal slednji, je eden glavnih načrtov kluba pridobiti primerno dvorano. Tako bi radi organizirali plesni center Posavja. "Sicer pa bomo v prihodnosti predstavljali plesno dejavnost osnovnim šolam, organizirali bomo raiting in kvalifikacijski plesni turnir v latinskoameriških in standardnih plesih, pripravili poleti plesne delavnice, najprej pa nas čaka sodelovanje v novoletnih prireditvah. V naslednjem letu praznujemo 15-letnico organizirane plesne dejavnosti v Krškem," našteva predsednik Čuber.

Se vedno živi projekt "Vsakemu osnovnošolcu 1 uro plesnega izobraževanja na teden", ki ga je v preteklosti zastavil Dušan Vodlan, eden od izvajalcev plesne dejavnosti posavskega plesnega kluba Lukec. Kljub prizadevanjem za predstavitev tega projekta, ljudje različno razumejo ta del splošnega izobraževanja. Eden od problemov je natrpni obvezni šolski učni program. Drugo je, da se po pouku veliko učencev vozi z avtobusi, zato nimajo priložnosti za prostoročno dejavnost. V OŠ Senovo in Raka vseeno poteka omenjeni projekt.

Lukec deluje v vseh starostnih skupinah, od najmlajših do mladincev in plesnih vaj za starejšo generacijo. In skoraj v vsaki kategoriji imajo dobre dosežke v državnem merilu. Lukec skrbi tudi za plesni vrtec. To plesno delo najmlajših bi kljub skrbi klubskih trenerjev brez sodelo-

dr. Stanislav Čuber

vanja staršev zamrlo. "Vendar mislim, da bodo otroci staršem nekega dne hvaležni za ta del razvedrila in izobrazbe," je prepričan dr. Čuber, ki opaza, da med ljudmi obstaja zanimanje za ples. "Saj vidite, koliko obiskovalcev je na plesnih turnirjih! In kako z veseljem, a tudi s kančkom zavisti gledate na zabavi par, ki obvlada kaj več kot nekaj osnovnih plesnih korakov. Res pa je, da je vse težje nameniti denar za stroške strokovnega dela, ogrevanja dvorane itd., saj je čuti-ti vpliv zaostrenih gospodarskih razmer," je stvarjen Čuber.

Klubu, ki deluje v Krškem, je ime, kot rečeno, Posavski plesni klub Lukec. "S posavskim" želimo poudariti našo usmeritev, potem ko je bilo pred leti Posavje bela lisa v Sloveniji, ker na našem območju ni bilo plesne dejavnosti. Prepričani smo, da bomo to nadoknadili in da imamo za to znanje že 15-letne izkušnje in tudi reference. Ob tako zastavljenem delu smo seveda veseli tudi plesalcev od drugod. V klubu smo pridobili ekipo izvrstnih sodelavcev. Z veseljem delam z ljudmi, kot so Sabina Zakšek, Anica Antolič, Bojana Sotošek, Damjan Lah, Peter Draškulič in Jože Žabkar," je povedal predsednik Lukca dr. Stanislav Čuber.

L. M.

DANES RAZSTAVA FOTOGRAFIJ

BREŽICE - Društvo ljubiteljev fotografije Krško pripravlja danes, v četrtek, ob 19. uri v galeriji Posavskega muzeja v Brežicah razstavo fotografij članov. Za kulturni program bo poskrbela Glasbena šola Brežice, fotografije pa bodo na ogled do 19. decembra.

• Vrednost lustracije v tem: da je pretveza za žargon prostaštva, alibi za netenje javne norosti. (Močnik)

RAZSTAVA OLJ ZDRAVKA PATTYJA

ČATEŽ OB SAVI - V avli hotela Zdravilišče v Čateških topličah razstavlja na Ptuj rojeni slikar Zdravka Patty (brat znanega brežiškega bančnika Jožeta Pattyja), ki sicer živi v Sladkem Vrhu in v tamkajšnji tovarni Paloma skrbi za oblikovanje robčkov, prtičkov in ostalih papirnatih izdelkov te znane tovarne. Njegova olja, med katerimi prevladujejo krajine, kažejo slikarjev realistični pogled na svet okoli sebe. Razstavljena dela je moč tudi kupiti.

Boršt za gramoz in rekreacijo

V gramoznici v Borštu bodo tudi v prihodnje kopali gramoz - Rekreacija na jezeru v jami in ob njem - Domačini svarijo pred škodljivimi posegi - Zasluzek za gramozom

BORŠT - Občinski svet Brežice je na nedavni seji dopolnil občinske prostorske načrte za Boršt. Zato bodo v tej vasi tudi v prihodnosti kopali gramoz. Vendar naj bi se na območju borške gramoznice dogajalo še marsikaj koristnega za telo in duha.

V zahodnem delu obstoječe gramoznice se bodo sedanji objekti Komunalno obrtnega podjetja Brežice umaknili podobnim novim, čemur bo sledila tudi ustrezna zunanja ureditev. Območje separacije in asfaltne baze ostaja v dosedanjem obsegu. Borštu pripisujejo poleg omenjene gradbeniške tudi turistično, rekreacijsko in podobno zanimivo prihodnost, in to zaradi jezera, ki se je nabralo iz podtalnice severovzhodno od gramoznice. To jezero naj bi uredili celo za smučanje na vodi, na bregu pa naj bi zrasel več kot vaški športni in rekreacijski kotiček.

Zdaj je borška gramoznica z 11 ha površin, ki so za kmetijstvo neuporabne, predvsem prostor za izkop in obdelavo gradbenega materiala. Kot je povedal Franc Zorko, predsednik sveta KS Cerklje ob Krki, v krajevni skupnosti mislijo, da bi podjetje tu še lahko

kopalo gramoz, vendar bi moralo po izkopu zasipavati nastale jame in tako ohranjati njive. Po Zorkovem mnenju tudi ne bi smeli kopati pregloboko, saj je blizu podtalnica. Drezanje v nahajališča podpovršinske vode je po njegovem velik poseg, nad katerim bi se kazalo zamisliti.

KS Cerklje ob Krki je po Zorkovih besedah soglašala z ureditvijo bodočega rekreacijskega središča ob borški gramoznici. "Vendar smo takrat zahtevali, da rekreacijski prostor ne sme ovirati naših ljudi, da npr. ne sme preprečevati kmetom dostopa na njive. Govorili smo tudi, naj bi se v rekreacijskem centru zaposlil kdo naših ljudi. No, dozdaj rekreacijskega centra tako ali tako ni," je rekel predsednik Zorko nekaj dni prej, preden je občinski svet obravnaval občinske prostorske načrte za Boršt.

Z gramoznico v Borštu naj bi v

brežiški občini precej zaslužili ob velikih napovedanih gradnjah, npr. ob gradnji avtoceste, savskih elektrarn. Direktorica Komunalno stanovanjskega podjetja Brežice je to omenjala v pismu brežiškemu uradu župana aprila letos, kjer je izrazila prepričanje, da bi občina pri gradnji pomembnih slovenskih objektov morala izkoristiti v največji možni meri svoje naravne zaloge. S predhodnimi raziskavami so ugotovili, da je brežiška občina zelo bogata z gramozom. Direktorica je takrat videla problem v dejstvu, da je gramoz na območjih, kjer je izkoriščanje gramozna sporno predvsem zaradi varovanja kmetijskih zemljišč.

Župan Jože Avšič je kmalu po tem pismu z dopisom občinskemu svetu sporočil, da bi bilo potrebno dobiti vladna soglasja za kopanje gramozna na omenjenih površinah. Ministrstva so v naslednjih mesecih dala taka soglasja in brežiški občinski svet je pred nedavnim dopolnil, kot rečeno, prostorske načrte za Boršt.

L. M.

Novo v Brežicah

POMESTI PRED LASTNIM PRAGOM - Območje nekdanjega vojaškega remontnega zavoda, ki se je v zadnjih letih prelevilo v pravnici trgovski in proizvodni center, ki ga vsak dan obišče veliko število kupcev, po svoji urejenosti niti približno ne zasluži tako bleščečega naziva, s kakršnim se sicer ponaša. Večino najbolj moti preostanek vojaških delavnic, ki s starimi, nepremičnimi in napol razpadlimi terenskimi vozili res ne sodi na prostor, kamor se stekajo kupci dveh držav. Toda tudi okolje mnogih drugih objektov, katerih notranjost je sicer na zadovoljivi ravni, ni dosti boljša, kar je ob nedavnem obisku opazil tudi obrambni minister Tit Turnšek. "Mi bomo svoj del že uredili, toda tudi vi morate pospraviti vso to navlako ob plankah, ki obiskovalca najprej zbode v oči," je dejal Turnšek.

ZDRAVILIŠČE ZA ZDRAVE - V Termah Čatež se ponašajo z velikim številom obiskovalcev pa tudi z velikim številom parkirnih mest, kamor ti lahko "odlozijo" svoje jeklene konjičke. Predvsem poleti je do tod vse v redu in prav, čeprav je primerne sence zadosti le za tiste, ki pridejo dovolj zgodaj. Povsem drugače je v hladnejšem vremenu, ko zunanji bazeni, v bližini katerih so omenjena parkirišča, ne obratujejo. Takrat je čuti povčan obisk zimske termalne riviere, ki pa motoriziranih gostov očitno ni voljna pustiti preblizu, saj ima zanje pripravljenih breme malo parkirišč. Tako se dogaja, in to je bilo močno izraženo preteklo soboto, ko so imeli v Termah svoje zborovanje še diabetiki in rotarji, da vozniški parkirajo tudi na pločnikih in zelenicah. Vozniki invalidi, katerim bi Terme, ki se imajo tudi za zdravilišče, morale rezervirati kar lepo število parkirišč, pa posebnega parkirnega prostora zase sploh nimajo!

V času od 2. do 25. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Romana Zorko iz Brežic - Aljaža, Marija Murko iz Brezovice - Sabino, Ludovika Kršlin iz Piršebregca - Simona, Marija Lavrinšek iz Dol. Pirošice - Martino, Marijana Mihailović iz Krškega - Vladimira, Katarina Filipančič iz Sedlarjevega - Nino, Rozalija Jeler iz Dobrove - Branka, Ljubica Svrtna iz Brežic - Andrejo, Adrijana Škvorc iz Krškega - Lavro in Tjašo, Jožefa Župan iz Nove vasi - Martina, Suzana Urbanica iz Krškega - Saro, Andreja Špeljak z Bizeljskega - Ano Marijo, Nataša Brajdič iz Dobruške vasi - Klavdijo, Tatjana Kranjc iz Zabukovja - Tomaza, Edita Pleterski z Zdol. - Gabrijelo, Slavica Vidmar iz Jereslavca - Mateja, Drita Morina iz Sevnice - Albino, Dagmar Osojnik iz Brežic - Kajo, Marija Račič iz Mrtvic - Majo, Marija Petrič iz Sevnice - Klemenca, Đurđica Zupan iz Podstrede - Katarino, Valerija Deržič z Malega Obreža - Sebastjana. Čestitamo!

Dolenjsko prodajajo za 745 funtov

Druga predstavitev Po poteh dediščine na svetovni turistični borzi v Londonu - V katalogu angleške agencije Tour Nadfas - Projekt nameravajo še razširiti

NOVO MESTO - Novomeška gospodarska zbornica je od 17. do 21. novembra v Londonu na največjem turističnem sejmu oziroma svetovni turistični borzi World Travel Market že drugo leto zapored predstavila projekt Po poteh dediščine, v katerega so sedaj vključili tudi ogled v petek odprte arheološke razstave najdb iz železne dobe na Kapiteljski njivi, ki ima svetovno vrednost, v Londonu pa so jo predstavili tudi zloženko. Lanska londonska predstavitev je že obrodila prve sadove, saj se je projekt Po poteh dediščine že znašel v prvem katalogu za leto 1998, tokrat pa so v Londonu navezali resnejše stike z dvema angleškima in eno nemško agencijo.

Projekt Po poteh dediščine se je pred kratkim prvič pojavil tudi v enem izmed katalogov turističnih agencij, kar je še rezultat lanskega nastopa na londonskem sejmu World Travel Market. V svoj program izletov je ogled naravnih in zgodovinskih znamenitosti Dolenjske vključila londonska turistična agencija Tour Nadfas. Gre

za petdnevni paket; turisti bodo stanovali v hotelu Holiday Inn v Ljubljani in v novomeškem hotelu Krka, ki bosta izhodišči za ogled znamenitosti.

Izlet je predviden za čas od 21. do 26. septembra, Angleže pa bo vse skupaj stalo 745 funtov (210

tisoč tolarjev). V ceno je vključen prevoz z letalom DC 9 Adrie Airways, pet nočitev s samopostrežnim zajtrkom, tri kosila in tri večerje, od tega ena s pokušnjo vin. Med ostalimi možnostmi, ki so navedene v katalogu agencije Tour Nadfas, je Po poteh dediščine v družbi Madeire, Jordanije,

• V okviru programa Po poteh dediščine naj bi v prihodnje vključili tudi Kočevje, Ribnico, Cerko in Idrijo, o čemer so se že pogovarjali s tamkajšnjimi župani in turističnimi delavci, ki so zamisel podprli. Precej zanimanja za projekt kažejo tudi Krkina Zdravilišča, ki dediščino Dolenjske in Bele krajine že vključujejo v dodatno ponudbo. Zelo pomemben je tudi dogovor z našim letalskim prevoznikom Adrio Airways, ki bo Po poteh dediščine predstavila na 20 straneh svoje revije, ki bo gostom letališča brezplačno na voljo od aprila do julija, ko se bo na brniškem letališču zvrstilo okoli 800 tisoč potnikov.

Cipra, Dresdna, Salzburga, Konstance, Sicilije, Egipta in Dunaja. I. V.

SVET DELAVCEV

NOVO MESTO - Prejšnji torek so v Revozu volili člane Sveta delavcev. O velikem zanimanju zaposlenih za te volitve veliko pove udeležba, saj se je volitev udeležilo več kot 75 odst. volilnih upravičencev. Volitve so potrdile tudi veliko zaupanje sindikatu SKEI v Revozu.

VODE JE DOVOLJ

LOŠKI POTOK - Podjetje Hidroconsulting, d.o.o., iz Dragomera je že izdelalo hidrološko karto tal in tek podzemnih voda za območje Starega in Novega Kota. Naselji namreč nimata vodovoda in nobene prave možnosti za priključitev na obstoječega zaradi višine in velike oddaljenosti. V študiji, ki jo je izdelalo omenjeno podjetje, menijo, da gre pod obema naseljem za zelo močne vodne tokove in bi bilo smiselno narediti vsaj dve vrtini. O uspešnosti vrtin skoraj ne dvomijo in na občini v Loškem Potoku so mnenja, da bodo v primeru, če se pokaže, da je vode več, kot je naselji potrebujeta, in da je boljše, presežke vode speljali v obstoječa vodovoda in povezali vse vode v enoten sistem. A. K.

ANGLEŽ NA OBISKU - V petek je novomeško območno gospodarsko zbornico obiskal dr. Harold Goodwin (v sredi) z Durellovega inštituta za konzerviranje in ekološko kentske univerze v Canterburyju. Predstavitev projekta Po poteh dediščine v Londonu je predstavila Lidija Mavretič, več o načrtih s projektom pa je povedal mag. Marko Koščak (levo).

NOVO O KONCESIJI ZA SAVSKE HE

LJUBLJANA - Kot poroča časnik Finance, je komisija za podelitev koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save po treh letih od razpisa izbrala najboljšega ponudnika. Za zdaj je še skrivnost, kdo od štirih ponudnikov (Sava, d. o. o.; Savske elektrarne; EDGC - družba za razvoj električnih zmogljivosti in proizvodnje električne energije in LITAX) je izbranec. O predlogu komisije naj bi po nekaterih informacijah še ta teden razpravljala vladni odbor za gospodarstvo in nato še vlada.

SLOVENIJA KUPUJE JEDRSKO?

KRŠKO - Po zadnjih pogovorih o določitvi lastniških deležev in o vrednosti lastniškega kapitala v Nuklearni elektrarni Krško, je v javnosti začela krožiti informacija o možnosti, da bi Slovenija odkupila hrvaški delež v NEK. V hrvaškem elektrogospodarstvu menijo, da je njihov delež v Krškem vreden 1,2 milijarde dolarjev, poleg tega pa bi kupec (Slovenija) moral plačati še 293 milijonov neplačanih hrvaških dolarjev za NEK. Dr. Ivo Banič, predsednik poslovnega odbora NEK, je ob tem dejal, da je krška jedrska zdaj vredna največ 600 milijonov dolarjev. Tako informacija o nakupu ni najbolj resna, deluje bolj kot sredstvo, s katerim morda Hrvaška preusmerja pozornost svoje javnosti od dolgov za elektriko.

dan infotehne

V sodelovanju z našimi partnerji vas vabimo na Dan Infotehne, ki bo v četrtek, 11. decembra v prostorih Kulturnega centra Janez Trdina v Novem mestu.

sodelujoči

IBM Slovenija (Janez Benčina), Lek (dr. Matevž Kmet), Krka (Dušan Dular), SKB banka (Franc Bračun), Krka (Andrej Petrišič), Dolenjska banka (Mojca Spec-Potočar), Aplicom (Metod Saje), Oracle Software (Vasja Herbst), SIOL Marketing (Martina Sever), Infotehna.

Kotizacija: 10.500 SIT
Prijava zbiramo do torka, 9.12.1997

Glavni trg 20, 8000 Novo mesto, tel.: (068) 371 710, fax: (068) 321 026

MANAGERSKA EURO DELAVNICA

RUŠE - Robič in drugi, d.n.o., iz Ruš vabijo na managersko EURO delavnico, ki traja en dan ali več dni z možnostjo različnih programov: UE - marketing, management, tržilstvo, podjetništvo, projektivnost in poslovnost. Dodatne informacije na tel. št. 062/661-118 (Milan Robič).

"NESPAMETNA CENOVNA POLITIKA"

RIBNICA - Vlada RS je že leta 1991 omejila oblikovanje cen za komunalno dejavnost. Zato imajo povsod izgube, tudi na ribniško-kočevskem koncu. Podjetje Hydrovod Kočevje-Ribnica zaračunava pitno vodo za gospodinjstvo po 55,19 tolarja kubični meter, gospodarstvo po jo plačuje po 116,44 tolarjev kubični meter. Takšno razmerje je nevdržno, ugotavljajo člani ribniškega občinskega sveta. Gospodarstvo se bo zaradi vse večjih obremenitev sesulo, država pa ga bo "potopila" z nespametno cenovno politiko. Občinska uprava in podjetje Hydrovod Kočevje-Ribnica bosta podala predlog ministrstvom za okolje in prostor ter ekonomske odnose in razvoj za izenačitev cene vode. M. G.

VSE VEČ STAREJŠIH NE DOBI DELA

NOVO MESTO - V letošnjem letu se na novomeškem območju nadaljuje upadanje prej hitro naraščajoče brezposelnosti. Značilno je, da se je med brezposelnimi zmanjšal delež mlajših od 26 let, medtem ko se vse letošnje leto povečuje število brezposelnih, ki so stari nad 40 let. Lanskega septembra je bilo takih med vsemi še 37 odstotkov, leto pozneje pa že 43 odstotkov. V istem času se je povečal tudi delež dolgotrajno brezposelnih oseb (na delo čakajo več kot leto) od 55 na 67 odstotkov.

NA SEJEM V BIHAČ

NOVO MESTO - Območna gospodarska zbornica Novo mesto pripravila udeležbo podjetij iz Dolenjske in Bele krajine na Mednarodnem prodajnem sejmu blaga široke potrošnje od 20. do 28. decembra v Bihaču. Vse informacije posreduje Janez Cvelbar po telefonu (068) 322 185.

MNOGIM SO LICENCE ZADNJA SKRIB

NOVO MESTO - Po 1. januarju je pričakovati, da bodo dolenjski avtoprevozniki dvignili halo, ker ne bodo dobili licenc za svojo dejavnost. Kot ugotavljajo na Območni obrtni zbornici, se tukajšnji avtoprevozniki bolj slabo odzivajo na nove zahteve države. Po novem namreč vsi, ki so jim prevozi glavna dejavnost ali pa imajo lastne prevoze z večjo tonažo, ne bodo mogli opravljati dela brez licence. Ker je za pridobitev le-te med drugim potrebno tudi ustrezno parkirno mesto (kar je v mestih pogosto težko zagotoviti), je zbornica predlagala trem občanom na novomeškem območju, naj pripravijo skupno parkirnišče.

PRISLUHNI LI POTREBAM PODJETNIKOV - Pri snovanju programa so organizatorji prisluhnili potrebam podjetnikov. Tudi zato so bili udeleženci Večerne šole podjetništva v Novem mestu in predstavniki organizatorjev (na desni je Franci Vidic) z usposabljanjem, ki so ga v petek, 28. novembra, zaključili na gradu Otočec, zadovoljni. (Foto: L. M.)

Brez znanja ni danes ničesar

Uspešen zaključek Večerne šole podjetništva v organizaciji Gea Collige - 20 dolenjskih podjetnikov zadovoljnih

NOVO MESTO - Sodobna podjetniška znanja iz najbolj uglednih svetovnih šol in ustanov je Gea College, d.d., Podjetniško-izobraževalni center iz Ljubljane, združil v enem izmed programov Podjetniške akademije z naslovom Večerna šola podjetništva, ki se je prejšnji konec tedna že petič uspešno zaključila v Novem mestu.

Od aprila jo je dvakrat tedensko obiskovalo 20 dolenjskih podjetnikov in obrtnikov, ki čutijo potrebo po znanju in ki so, kot je povedal namestnik predsednika uprave Gea College Franci Vidic, "prerastli nivo samozadovoljstva." Sponzor omenjene šole je bila novomeška zavarovalnica Tilia, d.d.

Program Večerne šole podjetništva, ki traja tri leta in se ga letno udeležijo tudi 700 udele-

žencev v krajih po vsej Sloveniji, je razdeljen na pet modulov, ki skozi štiri mesece predstavljajo celovit vpogled v poslovanje. Prepletajo se področja podjetništva, marketinga, mednarodnega poslovanja, organizacije proizvodnje ter kadrovske politike. Usposabljanje poteka v obliki razgovorov, vaj, skupinskega dela, izmenjave izkušenj, predavanj.

Franci Vidic je povedal, da je za programe Podjetniške akademije veliko zanimanja tudi na Dolenjskem, zato bodo z njimi nadaljevali. V Novem mestu se tako 21. januarja začne program Večerna šola marketinga in prodaje, o čemer je vse potrebne informacije mogoče dobiti pri Gospodarski zbornici Slovenije (g. Janez Cvelbar). L. MURN

BORZNI KOMENTAR

Novi blagajniški zapisi

Razgibano pri izvenborznem trgovanju z obveznicami

Obdobje skromnega trgovanja z minimalnimi spremembami tečajev delnic se je nadaljevalo tudi v tem tednu. Razen poslov z velikimi paketi delnic in aplikativnih poslov je bilo pravega trgovanja le za nekaj 10 milijonov tolarjev na dan. To je odločno premalo za rast tečajev, ki bi borzni indeks SBI premaknila nad mejo 1.400 točk. Vse manj borznih analitikov še upa na popravo tečajev pred koncem leta. Ponovent zagon bi lahko prinesel le nakupi tujih vlagateljev, ki pa jih, kot kaže, letos ne bo več.

Precej več denarja se v tem času preliva na izvenborzno trgu. Kar nekaj bank je ponudilo nove izdaje obveznic, ki so jih ali pa jih še prodajajo v primarni (neborzni) prodaji. Nekatere med njimi bodo začele na borzi kotirati še letos (npr. Banka Vipa 4. emisija). Večinoma gre za obveznice, nominirane v nemških markah, z letno obrestno mero okrog 7 odstotkov in ročnostjo do 5 let. Redkeje se izdajatelji odločajo za obveznice s tolarso klavzulo. V teh primerih gre največkrat za obstojenost po stopnji TOM + 6 do 7 odst. letno. Obveznice, nominirane v tolarjih, so običajno zelo hitro razprodane, saj investitorji pričakujejo v

bodoče počasnejšo rast tečaja marke od rasti inflacije.

1. decembra so zapadli plašči blagajniških zapisov 7. emisije. Namesto njih je Banka Slovenije že pripravila novo izdajo teh popularnih kratkoročnih papirjev v skupni vrednosti 25 milijard tolarjev. En blagajniški zapis, ki je sestavljen iz plašča in posebnih kuponov, ima nominalno vrednost 500.000 tolarjev in prinaša 9-odstotno fiksno letno obrestno mero. Na borzi je mogoče trgovati ločeno s plaščem blagajniškega zapisa in posebej s kuponi. Kupone je zato mogoče bodisi prodati na borzi in tako povečati donosnost plašča ali pa jih uporabiti za uveljavljanje tolarškega popusta pri nakupih novih deviznih blagajniških zapisov. Popust, ki ga omogočajo kuponi, se izračunava vsak mesec in je tem večji, čim večja je rast inflacije in čim manjša je rast tečaja nemške marke. Natančnejše izračune popustov boste za vsak mesec posebej dobili pri vašem borznem posredniku.

IZTOK PLUT,
Dolenjska borzoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/3718-221, 3718-228
Fax.: 068/323-552

V BREŽIŠKI LAGUNI POČITNICE IN ODDIH ZA VSAK ŽEP - Prejšnji teden je turistična agencija Laguna tours na Cesti prvih borcev v Brežicah predstavila počitniški program pred letošnjo zimsko sezono in prednovoletni oziroma silvestrski program. Izбира je res pestra, poleg lastnih prodajajo tudi aranžmaje večjih slovenskih agencij, prejemajo strokovna potovanja in seminarje, organizirajo program šole v naravi, maturantske izlete, organizirajo nakupovalne izlete v madžarski Lenti, v Istanbul in Šekam. Posebnost brežiške agencije Laguna je tudi prodaja turistične literature, avtokart in letalskih vozovnic. (Foto: Majda Luzar, EPS)

Renaultovi posebni seriji

Na trgu megane la vie in laguna dedicace

NOVO MESTO - Od začetka novembra novomeški Revoz v svojih prodajnih salonih ponuja posebno serijo megane, imenovano "la vie". Gre za petratni megane z 1.6-litrskim motorjem z 90 KM, po opremljenosti pa se uvršča med različice z opremo RN in RT. Megane la vie, kar pomeni življenje, je namenjen predvsem tistim kupcem, ki veliko dajo na varnost, saj ima serijsko vgrajeni obe varnostni zračni vreči, protiblokirni zavorni sistem (ABS) in sistem za popuščanje varnostnih pasov. Maloprodajna cena tega avtomobila je 2.552.000 tolarjev.

Te dni so začeli prodajati tudi posebno serijo lagune in lagune break z imenom dedicace (posvetitev, posvetilo), ki se po opremljenosti uvršča malo pod model RT 1,8 in ima enak 1,8-litrski motor z močjo 95 KM. Od posebnosti v serijski opremitvi te lagune velja omeniti novo termoodbojno vetrobransko steklo, ki zmanjšuje segrevanje kabine na soncu. Serij-

• MILIJON MEGANEOV - Novembra je število izdelanih Renaultovih avtomobilov Megane preseglo milijon. Megane je najbolj prodajani francoski avto v Evropi. Sedaj izdelujejo 5 različic tega avtomobila: limuzino s petero vrati, coupe, enoprostorski Scenic, klasično limuzino Classic s četrto vrati in štirisedežni kabriolet. Napovedujejo še šesto različico.

sko so vgrajeni ABS, varnostna zračna vreča za voznika, osrednja ključavnica z daljinskim upravljanjem, dvojna optična žarometna, električno odpiranje prednjih oken, električno nastavljanje in ogrevanje zunanjih ogledal (v barvi karoserije) in sistem popuščanja prednjih varnostnih pasov. Različica break pa ima v serijski opremitvi še dvodelna zadnja vrata in prekrvalno prtljage. Laguna dedicace stane 3.046.785 tolarjev, laguna break dedicace pa 3.158.623 tolarjev.

Odgovarja vam Urad za varstvo potrošnikov

Bralec M. P.: "Zanimamo se za nakup pomivalnega stroja, a naš prijatelj opozarja, da ne bomo zadovoljni, ker je treba večino posode že prej splakniti. Je to res?"

Odgovor: Večino posode je treba pred namestitvijo v pomivalni stroj res splakniti, da odstranimo ostanke hrane. Tako posoda lahko počaka v stroju, dokler se ta ne napolni, saj je gospodarno prati le poln stroj. Splakovanju bi se lahko izognili z izbiro intenzivnega programa pomivanja, če ga stroj ima, vendar tako potrošimo več energije. Po našem mnenju je pomivalni stroj zelo koristen gospodinjinski pripomoček, saj opere posodo hitreje in temeljiteje kot ročno pomivanje. Tuje raziskave kažejo, da je učinkovitost pomivanja skoraj pri vseh novejših modelih enako dobra, večje so le razlike pri porabi energije, vode in glasnosti delovanja. Nekateri stroji imajo tudi možnost pranja pri polovični polnitvi, dobro pa je tudi, če ima stroj zaščito pred izlitjem vode (aqua stop).

Rekordni letošnji pridelki koruze

Kaj je pokazal letošnji makro poizkus z 10 hibridi pri kmetu Alojzu Jegliču iz Orešja

Na območju Šmarjeških Toplic, v vasi Orešje, smo imeli letos pri kmetu Alojzu Jegliču makro poizkus z 10 različnimi hibridi koruze zrelostnega razreda FAO 300 in 400. V poizkusu so bili zastopani hibridi: BC 222, PACTOL, DK 300, LG 23-10, DK 312, OCCITAN, BC 3786, DK 493, JUMBO 48, STIRA.

Oranje je bilo opravljeno v jeseni, kultiviranje in predsetvena obdelava pa spomladi 1997. Kot predposevek je bila v preteklem letu koruza. Setev je bila izvedena 6. maja s pnevmatsko sejalnico OLT na sklop 80.000 rastlin na hektar, le na hibridu JUMBO 48 na sklop 70.000 rastlin na hektar. Doseženi sklop ob spravilu je razviden iz tabele. Osnovno gnojenje (goveja gnojovka) je bila dana v 2 obrokih, in sicer v jeseni 22 m³, spomladi pri predsetveni obdelavi

15 m³. Ob setvi je bil dodan NPK 15-15-15 v količini 450 kg na hektar, v fazi 10 do 11 listov koruze pa je bilo dognojevanje opravljeno s prilagojenim okopalnikom za krompir, z ureo (46% N), v količini 250 kg na hektar. Tako so bile skupne količine mineralnih gnojil, preračunane v čistih hranilih, 183 kg N, 68 kg P₂O₅ in 68 kg K₂O.

Vrednotenje poizkusa je bilo izvedeno 16. oktobra po metražni metodi.

jalo, da bi tudi pozni hibridi višjih zrelostnih razredov iz FAO 480 lahko tehnološko dozoreli za zrnje in seveda dali visok pridelek. To pravilo, da pozni hibridi za pridelovanje zrnja za naše pridelovalno območje niso primerni, letošnje leto ni povsem držalo. Slabša stran letošnjih dobrih klimatskih razmer pa je, da je ugodila veliki populaciji koruzne večšče, ki je bila zastopana pri vseh hibridih. Vsi tisti, ki se boste namenili pridelovanju koruze za zrnje, boste morali zaradi sušenja zrnja, ki pomeni visok strošek, dati prednost hibridom, ki hitro odpustajo vlago iz zrnja.

KATICA KREGAR, inž. kmet. kmetijska svetovalka

HIBRID	FAO	PRIDELEK zrnja v t/ha s 14-odst. vlago	VLAGA zrnja ob spravilu v %	GOSTOTA ob spravilu rastlin na hektar
BC 222	300	13,05	24,3	67000
PACTOL	300	12,87	24,3	89000
DK 300	330	12,58	21,5	73000
LG 23-10	330	15,17	26,1	83000
DK 312	350	11,16	21,3	80000
OCCITAN	370	14,73	20,0	83000
BC 3786	380	13,38	22,7	83000
DK 493	420	11,27	27,0	80000
JUMBO 48	480	11,98	24,2	65000
STIRA	390	13,28	23,4	83000

S tabele lahko povzamemo naslednje:

Letošnje ugodno vreme, dovolj toplote, dovolj padavin, ki so bile enakomerno porazdeljene med vso rastno dobo, ter daljše suho obdobje v času dozorevanja je dalo možnost, da so se vsi hibridi izredno dobro izkazali. Največji pridelek je dal LG 23-10, ki se je

odlično izkazal že v lanskoletnem poizkusu.

Če si pogledamo odstotek vlage v zrnju ob spravilu, lahko vidimo, da je sorazmerno nizek pri vseh hibridih. Najnižji odstotek je bil pri occitanu in je znašal le 20 % ter dosegel visok pridelek. Lahko trdimo, da je tudi v poljedelstvu vse mogoče. Običajno se ni doga-

Biokmetovanje je pravi izhod

Le v tem lahko naše kmetije tekmujejo z evropskimi

Nejasnost strategij razvoja slovenskega kmetijstva kaže, da vlada še ni doumela, kako pomembna bi bila za vso slovensko populacijo odločitev na prehod iz konvencionalnega na ekološko kmetovanje. Pri nas do sedaj vse smeri kmetijske politike vodijo še k višji stopnji uporabi kemikalij v kmetovanju in v čim večji oporečnosti hrane. Če hočemo še vnaprej obdržati kmeta, je nesporno samo eno - prehod na biokmetovanje. Naša majhnost kmetij (cca 3,5 ha) se pač ne more po ekonomičnosti pridelave kosati s kmetijami, ki so desetkrat večje.

Če primerjamo našo državo s Švicco, lahko z gotovostjo trdimo, da je pri predelovanju hrane prednost na naši strani, oziraje se pri tem na prisotne naravne danosti. Te pred-

nosti se kažejo v prirodnih lepota krajev, v naši flori in fauni, raznolikosti podnebja, geografski legi območja. Zakaj vlada in parlament zatiskata oči pred dejstvom, da sta pri nas turizem in biokmetijstvo tisti gospodarski panogi, ki se lahko po donosnosti uspešno kosata z industrializirano Evropo?

Iz navedenega pričakujemo naslednje: ustanovitev inštituta za ekološko kmetovanje in turizem, oblikovanje skladov za biokmetovanje in turistična vlaganja, določitev cenovne politike za bioproizvode in poenostavljanje dosedanjega inšpekcijskega določila za že uveljavljene tradicionalne kmečke dobrine. V šolske programe je potrebno dati več znanja o zdravi prehrani, turistični dejavnosti z vsemi posledicami zastrupljanja z oporečno hrano in okoljem. To velja tudi za kmetijsko svetovanje.

Dr. FRANCI PEČNIK
Slovensko ekološko gibanje

kmetijski nasveti

Gomolji so živi in občutljivi

Najprej ponovimo že večkrat povedano ali zapisano: v prostoru s centralno kurjavo trajno skladiščenje krompirja ni možno. Če samo skozi skladišni prostor napeljavane cevi tako segrejejo in osušijo zrak, da se začno gomolji naglo izsuševati in kaliti. Ob takih skladiščnih razmerah je za porabnika mnogo bolje, da krompir kupuje sproti.

Krompirjevi gomolji so živ organizem in zato občutljiv na bi-vanjske razmere. Pri skladiščanju na veliko je potrebno njihove zahteve natančno poznati, sicer se lahko zgodi velika škoda ali celo katastrofa. Skrb za skladiščenje se začne že med rastjo. Okuženi gomolji, ki jih pridelovalec ne zaščiti s primernim fungicidom, začno v skladišču mnogo hitreje gniti. To še posebej velja za najhujšo krompirjevo bolezen, fitoftoro ali krompirjevo plesen. Odločilen je tudi čas spravila krompirja. V skladišču se dobro držijo le dozoreli gomolji z utrjeno kožico in čim manj poškodbami.

Idealno krompirjevo skladišče je temno, primerno hladno in vlažno. Temno zato, ker na svetlobi jedilni krompir pozeleni, to pa pomeni, da se v njem poveča količina glikoalkaloidov (predvsem solanina), ki so strupeni za človeka in živali. Primerna hladnost ohrani krompirjeve gomolje v stanju mirovanja. Najhladnejše mora zato biti skladišče za semenski krompir, kjer je idealna temperatura 3 do 4° C. Krompir za kuhanje in pečenje se najbolje "počuti" pri 8 do 9° C, krompir za predelavo v čips in za cvrtje pri kratkotrajnem skladiščanju pa pri 9 do 10° C. Krompirjeve rane se najbolje celijo pri 11 do 15° C. Glede vlage velja pravilo, naj bo čimvišja in vsaj 90-odstotna.

Krompir pa ni občutljiv samo za preveliko toploto, ampak tudi za mrz. Če pri temperaturi od -1 do 4° C postajajo gomolji sladki, saj se škrob hitreje pretvarja v sladkor, kot se sladkorja porabi za dihanjem gomoljev. Sladek okus se odpravi s spodbujanjem dihanja, to je s povečanjem temperature skladišča. Najprimernejša toplota za odpravo sladkosti gomoljev je od 15 do 24° C, ogreša toplota za odpravo sladkosti gomoljev je od 15 do 24° C, ogreša vanje pa naj traja le toliko časa, da je sladkor porabljen. In še to: pred praznjenjem skladišča je treba prostor segreti, da ne pride do poškodb gomoljev, v ta namen zadošča že zadostno in pravilno zračenje.

Inž. M. L.

PENINA ZA LETO 2000 - Isteničevi iz Stare vasi na Bizeljskem, poznani pridelovalci penin po naravni metodi, dodatnega vrenja v steklenici, so novinarje seznanili z dosežki na področju pridelave, trženja in turistične dejavnosti družinskega podjetja Barbara International. Od skromnih začetkov pred 29 leti zredajo sedaj moderno opremljena klet več kot 200.000 steklenic penega vina na zorenju. Za svoje penine dobivajo Isteničevi laskava priznanja na domačih in tujih vinskih sejmih, najbolj poznana Barbara pa je bila letos na ljubljanskem sejmu vina nagrajena s šampionskim naslovom. V zadnjem letu so Isteničevi veliko naredili tudi na področju kmečkega turizma. Letno jih obišče že 20.000 turistov. Šampanjska hiša je novinarjem ponudila v pokušnjo penino, ki jo pripravljajo za leto 2000. Gre za 3000 steklenic, ki bodo zorele do septembra 1999 in jih bodo zatem ponudili svojim zvestim kupcem. Osnovni penini daje chardonnay, zraven pa so še druge znane sorte. Penina ima že sedaj prijeten terciarni buket, plemenitijo pa jo tudi druge posebnosti. Penina je suha, ponudili pa jo bodo v posebej svečani opremljeni. Začasno so jo imenovali "2000". Na sliki sta mag. Janez Istenič in sin Miha, ki je direktor družinskega podjetja Barbara International. (Foto: M. Vesel)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Vino in zdravje

Iz najnovejše knjige s tem naslovom izpod peresa dr. Petra Kapša

Po mnenju angleških zdravnikov je nevarnostno tveganje za nastanek z alkoholom povezanih težav majhno, če zdrav, odrasel moški popije 21 enot na teden, to je 168 gramov alkohola. Za ženske je ta meja nižja in znaša do 14 enot na teden oziroma 112 gramov. V Kanadi priporočajo za moške do dve enoti na dan, za ženske pa le tretjino te količine. Švedi pa priporočajo enako količino za moške in ženske 11 enot alkoholne pijače na teden.

Skoraj vsi raziskovalci pa so ugotovili, da ljudje dejansko popijejo več, kot so predvidevali pred natančnim spremljanjem s pomočjo standardiziranih enot. Tudi v Sloveniji je tako, morda celo še slabše (popivanje na rojstnih dnevih, praznikih, svatbah). Zelo stroga razmejitev pitja, ki jo zagovarjajo zlasti nekateri psihiatri, pravi, da je vsakodnevno pitje kakršnih koli odmerkov vina (alkoholnih pijač) pretirano pitje, kar je že zloraba alkohola.

Druga, manj stroga razmejitev, ki jo zagovarjajo zlasti enologi in tudi številni potrošniki vina, pravi, da vino v zmerni količini lahko pijemo redno med vsakim obrokom hrane.

Francoška enologa in higienika Morouze in Yoyeux sta predpisala normativ za kulturnega pivca vina. Ta dnevno

zaužije 5 do 10 meja Joulou, to je 18 do 20 odstotkov energije v obliki alkohola glede na dnevno zaužito energijo, oziroma 966 do 1932 kilo Joulou, kar znese okoli 0,45 do 0,9 litra vina z okoli devetimi odstotki alkohola, oziroma le 0,28 do 0,75 litra vina z dvanajstimi odstotki alkohola.

Številni priročniki omenjajo, da zdrav odrasel človek lahko brez škode za zdravje dnevno zaužije od 0,6 do 0,7 litra srednje močnega vina. To se nanaša na človeka, pri katerem sta rast in razvoj že končana.

Ameriški avtorji priporočajo v zdravi prehrani odraslega človeka le do šest procentov energijske vrednosti alkoholne pijače glede na celodnevne energijske potrebe odraslega moškega, to je največ od 504 do 756 kilo Joulou vina na dan, torej okoli 0,3 litra vina z devetimi odstotki alkohola.

Pri razpravljanju o pitju vina pa ne smemo mimo dejstva, da vzdržnost od alkoholnih pijač ni nič posebnega. Nihče še ni resno znanstveno dokazal, da je alkoholna pijača človeku potrebna. Zato so priporočeni normativi le zgornja, še dopustna meja kulturnega pitja vina, ki tudi pri pitju do konca življenja ne bo povzročala funkcionalnih in bolezenskih sprememb v organizmu. Zavedati pa se moramo, da kulturno pitje vina lahko v neugodnih življenjskih razmerah postopoma preide v resnično zlorabo z vedno večjo dnevno količino popitega vina in lahko tudi preseže tisto količino, ki pripelje do odvisnosti z vsemi posledicami. (Nadaljevanje prihodnjic)

prodajalna »SEJALEC«
tel. 068/325-750

SADIKE:

- breskve, nektarine, marelice, slive, češnje, orehi, am. borovnice, kiwi, ribez, kosmulja
- VRTNICE, MAGNOLJE, KLEMATISI,...
- MESARSKA OPREMA in pripomočki za kolino:
- mesoreznice — ročne in električne (rezervni deli)
- žage za kosti, polnilke, kavljivi za meso
- noži
- DICK
- VICTORINOX
- čreva za salame in klobase, salamura,...
- MOTORNE ŽAGE
- STIHL® Husqvarna
- rezervni deli za motorne žage
- sekire, vejniki, zagozde,...
- INOX posode za vino od 30 do 500 l
- ČRPALKE za pretok vina ročne in električne

»KMETIJSKA APOTEKA«
tel. 068/322-560

10% do 15% popust pri nakupu zaščitnih sredstev za varstvo rastlin

PRALNI APARATI

DOLENJSKI LIST

NOVI VINSKI ZAKON ŽE VELJA

LJUBLJANA - Začel je veljati novi vinski zakon, ki je usmerjen predvsem v zaščito vina in njegove kakovosti, v primerjavi s prejšnjim pa prinaša tudi nekaj novosti. Obvezno ocenjevanje vina in mošta pred prometom ostaja sicer nespremenjeno, novost pa je v tem, da sme znašati največja količina neoriginalnega vina, ki ga prevažajo brez ustreznih listin, le do 20 litrov na prevozno sredstvo. Izjema je le prevoz lastnega pridelka vina iz lastne kleti do stalnega prebivališča pridelovalca. Vinski zakon vsebuje še vrsto drugih določil, ki jih je dobro poznati, zato zapišimo še, da je bil objavljen v Uradnem listu št. 70 v petek, 14. novembra, na strani 5483.

V GROBLJAH RAZSTAVA FOTOGRAFIJ O GOVEDU

GROBLJE PRI DOMŽALAH - Združenje govedorejcev Slovenije je v sodelovanju s Fotoklubom Anton Azbe iz Škofje Loke, Fotografsko zvezo Slovenije in Biotehniško fakulteto v viteški dvorani fakultete v Grobljah odprlo 1. fotografsko razstavo o govedu na Slovenskem. Na njej sodeluje 23 avtorjev, na otvoritvi pa je bilo prikazanih tudi 129 diapozitivov, delo 34 avtorjev. Razstava bo odprta do konca januarja 1998. Za prikaz diapozitivov se je potrebno vnaprej dogovoriti s mag. Marijo Klopčič na tel. 061/711-701.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Pranje perila z znanjem

Da bi zmanjšali onesnaževanje z detergenti, je za pravilno pranje perila potrebno znanje. Ni vseeno, kakšen pralni stroj imamo, kolikšna je trdota vode, kolikokrat peremo, kako napolnimo pralni stroj, koliko pralnega praška uporabimo, pri kateri temperaturi peremo, kako ločujemo perilo glede na material, vrsto umazanije in barvo. Ugotovljeno je, da tretjino gospodinjskega onesnaževanja povzročajo pralni stroji.

Pranje je odstranjevanje umazanije iz tkanin s pomočjo vodnih raztopin detergentov. Voda je pri procesu topilo, prenosnik energije, gibanja in toplotne energije. Detergente (lat. detergeo - obrišem, očistim) okvirno razdelimo v več vrst: univerzalni detergenti za vse postopke in za vse temperature pranje od 30 do 95° C, učinkovitejši imajo dodatne aktivatorje za beljenje pri nižjih temperaturah: detergenti za pranje do 60° C brez belil za barvasto bombažno perilo, za

moderne tkanine ipd.; specialni detergenti za posamezne vrste perila ali pralne postopke; koncentrirani detergenti, ki so ekološko najbolj ustrezni.

Način pranja določa vrsta tkanine, izbor detergenta pa mora biti ustrezen tkanini. Pomembna je tudi trdota vode. Zelo trdi vodi je potrebno dodati večjo količino detergenta, pri tem pa se posledno držimo navodil proizvajalca. Smernica sodobnega pranja je, da peremo brez predpranja in s tem prihranimo energijo in detergent. Glavno vodilo pri pranju naj bo čistoča, ne vrhunska belina!

Pri nakupu stroja se odločimo za sodoben stroj, ki porabi manj vode, energije in detergenta. Ima centrifugo, ki deluje tiho z visokim številom obratov, perila ne zmečka, ta se hitreje posuši in je po otipu mehkejša. Detergent z oznako "brez fosfatov" nikakor ni detergent brez kemikalij in s tem okolju prijaznejši. Ima vse sestavine kot vsak detergent, le namesto fosfata nekatere druge.

V svetovnem arheološkem vrhu

V Dolenjskem muzeju so na ogled svetovno pomembne najdbe na razstavi **Železna doba na Slovenskem - Kapitelska njiva - Odprl jo je predsednik Republike Slovenije Milan Kučan**

NOVO MESTO - Slovesna otvoritev razstave **Železna doba na Slovenskem - Kapitelska njiva**, ki je bila v petek, 28. novembra, zvečer v Dolenjskem muzeju, se bo nedvomno zapisala med najpomembnejše dogodke, kar jih ta kulturna ustanova beleži v svoji zgodovini, saj gre za razstavo, ki po pomembnosti posameznih najdb presega meje Slovenije in Novo mesto uvršča v sam evropski in svetovni arheološki vrh.

Razstava je del večletnega vseh slovenskega projekta **Železna doba na Slovenskem**, ki ga pripravljajo delavci Dolenjskega muzeja skupaj s kolegi iz Narodnega muzeja v Ljubljani. Nanjo so se strokovno in organizacijsko temeljito pripravljali precej časa, odločili pa

več kot 500 predmetov, ki so jih našli med sistematičnimi arheološkimi zaščitnimi izkopavanji na najdišču Kapitelska njiva od leta 1983 naprej. Gre za grobišče z družinsko-rodovnimi gomilami iz obdobja od pozne bronzaste do mlajše železne dobe, ko je na območju novomeškega Marofa stalo prazgodovinsko naselje s socialno precej razvejenim prebivalstvom, ki se je razvijalo na osnovi znanja o pridobivanju železa, izdelovanja in trgovine z železni-

mi izdelki. Predmeti, ki so jih poglagali pokojnim v grob, govore o cvetoči družbi, posebej bogate grobne najdbe pa opredeljujejo Novo mesto kot sedež halštatskih knezov. Večina najdb je tokrat prvič na ogled, posebno zanimanje pa zbuja predmeti, ki so redkost v slovenskem in evropskem prostoru: bronasti figurarno okrašeni pas, ki je edinstven na svetu, bronasta zajemalka in bronasti grški čeladi, edini tovrstni primerki v Sloveniji, več bronastih okrašenih situl, jantarjev, bronasti, stekleni in zlati nakit, najrazličnejše orožje, posodje in številni drugi predmeti. Razstava je predstavljena tudi v obsežnem katalogu, ki je izšel ob tej priložnosti.

M. MARKELJ

Slovenski muzeji na zgoščenki

V slovenskih muzejih in galerijah je zbrana bogata kulturna in zgodovinska dediščina, ki je širša javnost še zdaleč ne pozna, saj se celo za nekatere naše muzejske in galerijske ustanove dobro ne ve. V času, ko sodobna računalniška tehnologija povzroča pravo poplavo in intenzivno izmenjavo informacij, bi bilo res anahronistično, če ne bi bilo takih informacijskih poti tudi do slovenskih muzejskih in galerijskih zakladnic. Ta premislek je verjetno vodil pobudnike zamisli o sodobni predstavitvi slovenskih muzejev in galerij na računalniški zgoščenki. Zamisel, spočeta pred dvema letoma, se je pred kratkim uresničila. Muzej novejšje zgodovine iz Ljubljane je izdal multimedijško zgoščenko **Slovenski muzeji, tako predstavitve naše ustanove na sodoben način in jih vsaj potencialno priključil na svetovne informacijske avtoceste.**

Na zgoščenki je predstavljeno 55 pomembnejših muzejev in galerij, seveda ne manjka nobena od muzejskih ustanov z našega območja. Besedila so kratka in jedrnat, skoraj da preveč špartanska, a vendar uglasena tako, da o posameznem muzeju oziroma galeriji dobimo osnovne podatke o dejavnosti, ki jo opravljajo: o posloppju, v katerem se nahajajo, in o morebitnih muzejskih enotah. Predstavijo pa tudi njihove poglavitne zbirke in stalne razstave. Več prostora so na zgoščenki dodelili slikovnemu gradivu, saj je na nji okoli 2.500 fotografij posloppj, prostorov, različnih muzejskih predmetov in umetnin. Da bi bilo vse skupaj še bolj privlačno, so predstavile tudi glasbeno, govorno in zvočno opremljene. Po zgoščenki lahko brskamo na različne načine: lahko si izbiramo muzeje po abecednem seznamu, po tipih (splošni, specialni in galerije), po zbirkah (od arheologije, arhitekture in numizmatike pa vse do železarstva), krajih, kjer se nahajajo, ali po izbranih predmetih iz zbirke, lahko pa tudi po imenih znanih osebnosti. Po vseh teh poteh pridemo do osnovnega podatkovnega skladišča podatkov in slik.

Vsekakor velja izdajo muzejske multimedijške zgoščenske pozdraviti, dodatno tudi zato, ker vsebuje tudi inčico v angleškem jeziku in je tako primerna za uporabo na internetu ter lahko služi za promocije naše države v svetu. Nekaj pa je še takega, kar ne zasluži pohvale. Predvsem bi bilo lahko tekstovno gradivo obsežnejše, četudi na škodo slikovnemu, ki je sploh prostorsko zelo požrešno. Lepo bi tudi bilo, če bi uporabnik imel možnost nekaterih nastavitvev, denimo, da bi lahko izključil zvok; vedno enaka glasba, govor in zvoki ob nekoliko daljšem brskanju po zgoščenki postanejo moteči. Prav tako uporabnik nima možnosti natisniti izbrani podatke (besedilo, sliko) ali ga prenesti v kakšen drug program, kar je sicer pri podobnih multimedijških predstavitev skoraj obvezno. In še drobnarija: programski skrat si je privoščil prav naš Dolenjski muzej; pri izbiranju muzejev po krajih se program pri izbiri Dolenjskega muzeja na zemljevidu Slovenije močno spotakne.

MILAN MARKELJ

Slovesne otvoritve so se udeležili številni gostje, med njimi pokrovitelj razstave, predsednik Republike Slovenije Milan Kučan, predsednik državnega sveta dr. Ivan Kristan, direktor Uprave za kulturno dediščino Republike Slovenije Stane Mrvič, novomeški župan Franci Koncilija, župani sosednjih in drugih mestnih občin, predstavniki diplomatskega zbora, kulturniki in muzealci. Pozdravni nagovor je imel direktor Dolenjskega muzeja Zdenko Picelj, o razstavi je govoril njen avtor arheolog Borut Križ, slavnostni otvoritveni govor pa je imel Milan Kučan. Otvoritev je popestril nastop etno skupine Kurja koža iz Celja.

so se tudi, da jo pospremito z obsežno propagandno akcijo in spremljajočimi dejavnostmi, da bi se tako lahko najširša javnost seznanila z njo in se zavedela njene pomena. Odprta bo deset mesecev, do 30. septembra 1998.

Prostore Dolenjske galerije so po zamislih arhitekta Jova Grobovskega preuredili prav za to razstavo. Prostori so zatemnjeni, da tako z lučjo obsijani razstavni predmeti pridejo bolj do izraza in pričajo kot iz temin tisočletij o nekdanjem življenju v novomeškem prostoru. Predstavljenih je

Več kot sto slikarjev doslej

Razstava del s Krkinega srečanja slikarjev

NOVO MESTO - Sredi letošnjega oktobra je na Otočcu potekalo že 18. Krkino srečanje slikarjev, ki postaja vse pomembnejša slovenska likovna kolonija zaradi svoje dolgotrajne tradicije. Z letošnjimi osmimi udeleženci je skupno število likovnih ustvarjalcev, ki so doslej delali v koloniji, za štiri preseglo število sto. Letos so bili gostje Krkinega srečanja slikarjev: Martin Avenik, Marjeta Godler, Lojze Logar, Valentin Oman, Janko Orač, Klavdij Palčič, Maksim Sedej ml. in Rudi Skočir.

Iz del, ki so jih umetniki ustvarili v okolici Otočca ali v ateljejskem prostoru nekdanje galerije v otoškem gradu, je umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Tatjana Pregl Kobe pripravila izbor za tradicionalno razstavo, ki sledi vsakoletni koloniji. Letošnja so pod naslovom Polja neksončnih možnosti odprli minuli torek, 2. decembra, zvečer v Galeriji Krka na Šmarješki cesti. V kulturnem programu je nastopil kitarist Tomaž Rajterič, ki je zaigral dela Albeniza, Villa-Lobosa in Mangoreja. Razstavo je pospremil tudi izid razstavnega kataloga.

KONCERT ZA DVOJE ORGEL

GLOBODOL - V Domu glasbene dediščine bo jutri, 5. decembra, ob 18. uri mogoče prisluhniti zanimivemu glasbenemu dogodku, koncertu za dvoje orgel. Redki so namreč prostori, kjer je mogoče izvajati take koncerte, v Domu glasbene dediščine pa je v zbirki starih instrumentov več orgel, med njimi so najmanjše baročne orgle na Slovenskem. Nanje bo igral Milko Bizjak, na večje orgle pa bo igrala Angela Tomanič. Zaigrala bosta izbrane skladbe iz angleške, nemške in italijanske baročne glasbe. Med premorem bo zbiranje prostovoljnih prispevkov za Rdeči križ Mirna Peč, namenjenih za novoletno obdarovanje starostnikov in invalidov.

Kronika idej prelomnega časa

Pogovor s pisateljem Dragom Jančarjem ob izidu njegove najnovejše knjige **Ko se nasanjamo, bomo spali naprej**

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca z gledno skrbjo, da je vsak teden zvečer v veliki čitalnici predstavitev kakšne knjižne novosti in pogovor z njenim avtorjem, četudi je odziv vse prej kot dober, kar je svojevrstna izkaznica kulturnih potreb novomeških razumnikov. Tudi predstavitev nove knjige Draga Jančarja, nedvomno osrednje osebnosti sodobne slovenske književnosti ter enega najbolj prevajanih in v svetu poznanih slovenskih avtorjev, se je v sredo, 26. novembra, udeležilo le nekaj obiskovalcev, več kot pol praznih stolov pa voditeljica večera Jadranka Matič Zupančič, avtorju Jančarju, uredniku knjige Jaroslavu Skrušnemu in predstavniku Mohorjeve založbe ni vzelo volje za odprt, zavzet in zanimiv pogovor.

Nova Jančarjeva knjiga "Ko se nasanjamo, bomo spali naprej" prinaša izbor iz številnih intervjujev, ki jih je ta uveljavljeni pisatelj, dramatik in esejist imel v obdobju dvajsetih let z našimi in tujimi novinarji. Z njimi se je pogovarjal o literaturi, o temeljnih in aktualnih vprašanjih časa, o družbenem in političnem dogajanju, vse to pa je bilo v omenjenem obdobju izredno burno, saj se Slovincem v zgodovini najbrž še ni v tako kratkem času dogodilo toliko temeljnih sprememb. Kot izvrsten pisatelj in premissljen mislec, zavezan le svobodi razmišljanja, je o vsem govoril odprto in kritično. Tako ima knjiga poleg literarno-estetskega dela močan poudarek na družbenopolitičnih vprašanjih in ima tako razsežnost nekakšne kronike idej, s katerimi smo se Slovenci in naše širše okolje ukvarjali v prelomnih časih.

V sproščnem pogovoru je tekle beseda še o mnogih zanimivih stvareh, o Jančarjevih izkušnjah iz

Drago Jančar med pogovorom v Knjižnici Mirana Jarca

evropskega in ameriškega sveta, o razsežnostih slovenskega osamosvajanja, o pismu razumnikov, o lustraciji, o komunizmu kot ideji, ki ima veliko pozitivnih stvari in nesporemljivo prakso nasilja, o vlogi množičnih elektronskih medijev in literaturi, o mednarodni organizaciji Pen in podobnem. Skratka, zanimiv in bogat večer.

M. MARKELJ

MEDNARODNI PESNIŠKI VEČER - Literarni klub "Dragotin Kette" iz Novega mesta je v soboto, 29. novembra, zvečer v Kulturnem centru Janeza Trdine uspešno izpeljal prvi mednarodni literarni večer, na katerem je ob kitariski spremljavi Boštjana Virca svoja dela bralo 14 literatov iz Kluba in 6 gostov iz Bihača. Večer je odprl novomeški župan Franci Koncilija, prav tako literarni ustvarjalec, saj je na koncu govora za uvod prebral svoj pesem. Bosanski in naši literati so se dogovorili o podobnem srečanju v Bihaču, ki naj bi bilo že to pomlad. Dogodek so trajno zabeležili z izidom mape dvojezičnih pesniških listov. (Foto: MiM)

PUNČI SYLVIA

NOVO MESTO - V ponedeljek in torek, 8. in 9. decembra, bosta ob 19.30 v Domu kulture na sporedu abonmajski predstavi uspešne "komedije za kinofile" A. R. Gurneya Punči Sylvia v režiji Maria Uršiča. V sredo, 10. decembra, ob 19.30 bo komedija tudi za zunajabonmajске obiskovalce gledališča.

SEJEM KNJIG IZ BUKVARNE

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca bo to in prihodnje soboto, 6. in 13. decembra, pripravila praznični sejem knjig iz bukvarne. To bo lepa priložnost, da kupite rabljeno knjigo zase ali za prijatelje po zelo ugodnih cenah od 300 do 500 tolarjev. Na izbiro je veliko ilustriranih knjig. Sejem bo potekal od 8. ure do 12.30 v avli knjižnice.

RAZSTAVA MILENE STEPANČIČ

KRONOVO - Podjetje "Arhitekt-ton", d.o.o., iz Novega mesta vabi v petek, 5. decembra, ob 19. uri v gostilno Prešeren v Kronovem na otvoritev slikarske razstave Milene Stepančič iz Nove Gorice.

PRIZNANJE IVI STIPLOVŠEK

LJUBLJANA - Na občnem zboru Slovenskega etnološkega društva so prejšnji teden podelili priznanja posameznikom, zaslužnim za razvoj slovenske etnologije. Murkovo priznanje je posmrtno prejel dr. Ivan Sedej, Murkovo listino pa sta prejeli Irena Keršič iz Slovenskega etnografskega muzeja in Iva Stiplovšek za enološko delo v Posavskem muzeju Brežice.

SVET POD GORJANCI

ŠENTJERNEJ - Na Miklavžev večer, 5. decembra, bodo ob 19. uri v večnamenskem prostoru osnovne šole predstavili pesniško zbirko Jožeta Grgoviča Svet po Gorjanci, ki je izšla pri Dolenjski založbi. Predstavitve bo vodil Slavko Podboj, pesmi bo recitala Marina Jordan, gosta večera pa bosta ansambel Vrisk in Vinogradniški okt.

DRUŽINSKA PRATIKA NA STEKLU

NOVO MESTO - V razstavnih prostorih frančiškanskega samostana bodo v soboto, 6. decembra, ob 18.45 odprli razstavo Družinska pratika na steklu, zbirko slik na steklu, ki jih po starih predlogah ustvarja Anica Zaletel iz Radovljice. Slikarko bo predstavil dr. Cene Avguštin, na otvoritvi pa bo nastopil še recitator Tomaž Koncilija in frančiškanski komorni zbor pod vodstvom dr. Marijana Cvitka.

Zdaj zastati bi bilo nazadovanje

Okrogla miza o problemih, ki tarejo Valvasorjevo knjižnico v Krškem - Pomanjkanje prostorov, knjig in knjižničarjev - Osnovna knjižnična mreža je povsem nerazvita

KRŠKO - V 32 letih svojega delovanja je Valvasorjeva knjižnica naredila velik korak naprej, saj se je z repa lestvice, na kateri se meri opremljenost in usposobljenost slovenskih splošnoizobraževalnih knjižnic, z vestnim delom vodstva in vseh delavcev knjižnice ter ob razumevalno podpori okolja krepko povzpela navzgor. Pridobila je položaj osrednje knjižnice, iz neprimernih prostorov se je leta 1988 preselila v adaptirane prostore kapucinskega samostana, izboljšala je tehnično opremljenost, močno povečala temeljno knjižno zalogo, povečalo se je število obiskovalcev, izposoja pa se je v zadnjih desetih letih povečala celo za več kot trikrat.

Vse to so uspehi, na katere so delavci knjižnice in občani Krškega lahko ponosni. Toda Valvasorjeva knjižnica se je prav zdaj ponovno znašla pred prelomnico, ko mora temeljiteje ukrepati, da se njen normalni razvoj ne zaustavi in ne začne nazadovati. Knjižnica se je ob lastnem razvoju ter splošnem razvoju knjižničarstva in informacijskih tehnologij znašla pred tremi velikimi problemi: četudi povečana, je temeljna knjižna zaloga premajhna za sedanje potrebe, zaposlenih knjižničarjev je občutno premalo, da bi bili ob povečani izposoji še kos osnovnemu poslanstvu knjižničarjev, to pa je tudi svetovanje, usmerjanje in pomoč pri iskanju vseh vrst informacij; vsemu temu pa se pridružuje še prostorsko vprašanje; knjižnica se sooča z velikim pomanjkanjem prostora, hkrati pa primanjkuje primernih prostorov tudi za izposojevališča v večjih krajevnih skupnostih in v Krškem samem.

Po mnenju knjižničarjev in članov sveta knjižnice je prišel trenutek, da s temi vprašanji seznanijo javnost, zato so v četrtek, 27. novembra, zvečer pripravili okroglo mizo z naslovom Kakšna bo vaša knjižnica v 21. stoletju. Na nji sta predsednik sveta knjižnice Silvo Mavsar in ravnateljica Ida

Merhar predstavila dosedanji razvoj, sedanje stanje in kako vidijo nadaljni razvoj knjižnice, ki naj ne bi bila le izposojevališče knjig, ampak sodobno opremljeno informacijsko središče. V razgovoru so sodelovali republiška svetovalka za splošnoizobraževalne knjižnice dr. Silva Novljan, župan krške občine Danilo Siter, predsednik občinskega sveta Franc Bogovič, predstavniki krajevnih skupnosti Senovo, Brestanica in Kostanjevica ter drugi. Več kot triurni razgovor je pomagal, da so

na koncu lahko oblikovali glavne smernice, kako razviti knjižničarstvo v krški občini in kako se lotiti reševanja problemov. Delavci knjižnice bodo pripravili strokoven predlog načrta in pri tem upoštevali sedanje stanje, vlogo splošnoizobraževalne knjižnice in posebnosti tukajšnjih razmer, izmerili bodo "utrip" terena, kakšne so želje in potrebe ljudi, nato pa načrt predložili v odločanje. Ker gre, kot je očitno, za precejšen finančni zalogaj, pri katerem država običajno prispeva le polovico potrebnega denarja, drugo polovico pa mora zagotoviti lokalna skupnost, bodo načrt razvoja knjižničarstva najverjetneje uvrstili med srednjeročne naloge. Pomen Valvasorjeve knjižnice je za občino in Posavje tolikšen, da njenih problemov preprosto ne bo mogoče obiti.

M. MARKELJ

PRED POMEMBNI ODLÖČITVAMI - Okrogla miza v Valvasorjevi knjižnici v Krškem je bila prvi korak k novim razvojnim načrtom knjižničarstva v Posavju. Na sliki z leve proti desni: republiška svetovalka za splošnoizobraževalne knjižnice dr. Silva Novljan, predsednik sveta knjižnice Silvo Mavsar in ravnateljica Ida Merhar. (Foto: MiM)

Ilegalcevi na južni meji vse več

Prebivalci najboljši varuhi meje - Število ilegalcev se je letos v primerjavi z letom prej povečalo za desetkrat, pričakovati pa jih je še več

ČRNOMELJ - Na policijski postaji Črnomelj, ki pokriva 500 kvadratnih kilometrov površine in s tem približno 47 kilometrov državne meje, so se v zadnjih mesecih letošnjega leta srečali s skokovitim naraščanjem ilegalnih prehodov, predvsem od avgusta do oktobra. Lani, na primer, so jih v tem obdobju obravnavali 6, letos pa že kar 70, kar je rekordno število v vseh letih, odkar je na Kolpi državna meja.

Kot pravi pomočnik komandirja policijske postaje Črnomelj Jože Stopar, ki je zadolžen za področje mejnih zadev in tujcev, je bil porast pričakovan tako zaradi umiritve razmer na tleh bivše Jugoslavije kot tudi zaradi odprtja letališča v Sarajevu in s tem

med ilegalci, saj so obmejni organi odkrili dve organizirani skupini po 28 in 18 oseb, med njimi sta bila en otrok in ena ženska. Njihova pot je bila organizirana, saj so policisti odkrili tudi 5 sprovajalcev - dva domačina in tri Ljubljance, ki so jim organizirali nočni prevoz s kombijem, in sicer tako, da so celo skupino ljudi stlačili v kombi za 9 oseb. Ilegalci - njihov cilj so ponavadi druge države, Italija, Nemčija, Avstrija - ponavadi v domovini prodajo celotno premoženje, da si lahko plačajo pot na zahod, organizatorji pa za celo pot zahtevajo od 3 do 5 tisoč ameriških dolarjev.

Po besedah Jožeta Stoparja imajo pomembno vlogo pri odkrivanju ilegalcev prav domačini, ki policiste obvestijo o sumljivih skupinah ljudi, saj je nemogoče, da bi bili policisti neprestano prisotni vzdolž cele meje, dobro pa sodelujejo tudi z ribiško družino Črnomelj, lovskimi družinami ob meji, za nadzor meje pa se poslužujejo tudi čolnov in helikopterja. Obmejni policisti pa se zavedajo, da je potrebno mejo varovati v notranjosti: ilegalci se namreč običajno držijo glavnih prometnic.

Promet na mejnem prehodu Metlika iz leta v leto stalno narašča za okoli 6 odstotkov, poleti pa je pritisek potnikov na mejni prehod še večji. Glede na to, da je Hrvaška pred nedavnimi na svoji strani meje uredila carinsko izpostavo, urejajo pa se tudi tamkajšnje cestne povezave, je na meji pričakovati še več prometa, hkrati pa se slovenskim prebivalcem ob meji obeta lažje življenje s spoznanjem o obmejnem prometu in sodelovanju, ki ga je Hrvaška že ratificirala, slovenski parlament pa še ne. Tako naj bi imela oba mosta - v Sodevcih in v Žuničih status mejnega prehoda.

T. GAZVODA

POTA IN STRAN POT

dežurni poročajo

VLOMIL V ZLATARNO - V ponedeljek, 24. novembra, nekaj po 23. uri je nekdo v Kasteljevi ulici v Novem mestu razbil steklo na izloženem oknu Zlatarne, ki je last A. B. iz Šentjerneja, in ukradel dve ženski ogrlici. Z vlomom in ukradenim zlatom je vlomilec lastnika oškodoval za 250 tisočakov.

PRENOČIL - V sredo, 26. novembra, so policisti v Srednjih Laknicah ustavili voznika neregistrirane stoenke, 28-letnega D. P. iz Gornjih Laknic. Pri preizkusu z alkohotestom so ugotovili, da je imel v izdihnjem zraku 1,84 promila alkohola. Ker je bil že večkrat obravnavan za podobne kršitve, so ga policisti pridržali do iztreznitve.

VINJENI VOZNIK OBSTAL NA TIRIH - Hrvat M. T. se je v petek zvečer peljal po regionalni cesti od Dobove proti Rigoncam. Ko je pripeljal do prehoda ceste čez železniško progo, je vozil preblizu desnega roba ceste, zapeljal na tire in obstal. Zaradi odstranitve vozila je vlak iz Hrvaške zamujal 15 minut, voznik avta pa je imel 2,21 promila alkohola v izdihnjem zraku.

JEDEL BO PRŠUT IN GA ZALIVAL Z VISKIJEJEM - Prejšnji vikend je nekdo vlomil v trgovino Mercator KZ Krka, diskont Graben v Novem mestu. Na silo je odprl blagajno, iz nje vzel nekaj manj kot 10 tisoč tolarjev, nato pa je odšel še v skladišče, kjer je ukradel več zavojčkov različnih cigaret, dva pršuta in steklenico viskija.

Proti narkomaniji

V Črnomlju zaživel skupina

ČRNOMELJ - Na junijski seji je črnomljski občinski svet ugotovil, da so v občini na področju narkomanije že kritične razmere. Alarm je bil torej več kot potreben, zato je bila že jeseni sprejeta odločitev za ustanovitev lokalne akcijske skupine (Las) za spremljanje odvisnosti od drog, a tudi od alkohola in tobaka.

"Las je koordinacijska skupina, člani pa smo strokovnjaki različnih poklicnih usmeritev in hkrati predstavniki ustanov, pa naj gre za šolstvo, kulturo, šport, cerkev, zdravstvo, socialno varstvo, sodstvo ali policijo. Vsi pa se pri svoje delu srečujemo s problematiko mladih," pravi predsednica Las Irena Muc.

Zato so v Lasu pripravili bogat program, v katerem so zajeta različna predavanja, športne dejavnosti, delovne akcije, bralni klub, razstave, založniška dejavnost in še kaj. "Naša prva naloga v januarju bo, da bomo obiskali srednjo šolo. Dijaki naj bi napisali, kako razmišljajo o zasvojenosti, kaj pričakujejo od Lasa, kakšno življenje si želijo. S tem ne želimo zapostavljati ostalih otrok, res pa je, da so prav srednješolci najbolj prepričani sami sebi," pravi Mucova ter pristavi, da bi za delo potrebovali večnamenski prostor, kot ga nameravajo urediti v novem pastoralnem centru.

M. B. J.

Irena Muc

Jože Stopar

ponovno vzpostavljeno progo Istanbul - Sarajevo. In prav Egipčani ter Turki so letos prevladovali

AVTO LETEL PO ZRAKU

BIČ - V ponedeljek, 1. decembra, ob 14.15 je 58-letni J. K. iz Ljubljane vozil osebnim avtomobilom proti Medvedjeku. Pri Biču pa je zaradi neprimerne hitrosti na mokrem in spolzkem vozišču zdrsnilo na travnati nasip, po katerem je peljal nekaj metrov, nato pa se je zaletel v zorano zemljo na njivi, od koder ga je dvignilo v zrak, avto je nekaj metrov letel po zraku, padel na njivo, potem pa ga je ponovno dvignilo v zrak, nato pa je pristal na strehi. Voznik se je hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici.

AVTO OBSTAL NA TIRIH

SEVNICA - 27-letni G. D. se je v sredo, 26. novembra, nekaj pred eno uro zjutraj z meglom peljal po cesti od Sevnice proti Blanci. Ko je na Gornjem Brezovem zapeljal na prehod ceste čez železniško progo, je avto zaneslo na desni tir, kjer je obstal. Voznik in sopotnik sta skušala priklicati pomoč, da bi umaknila avto, a je prej iz krške smeri pripeljal vlak, trčil v avto in ga odbil 32 metrov naprej.

VOZNIKI, POZOR!

NOVO MESTO - V soboto, 6. decembra, med 21. in 5. uro bo na območju UNZ Novo mesto poostrena kontrola prometa. Policisti bodo še posebej pozorni na psihofizično stanje voznikov, zlasti na vožnjo pod vplivom alkohola, na uporabo varnostnega pasu, hitrost in na druge hujše kršitve cestnoprometnih predpisov.

ZAPORNIKU HOTEL DATI MAMILA

DOB PRI MIRNI - 31-letni I. T. iz Trzina je 10. septembra prišel na obisk k dvema obsojencema v Zavod za prestajanje kazni na Dobu pri Mirni. Ker mu niso dovolili obiska obsojenca, je hotel, da enemu od njih izročijo paket. Delavci Zavoda za prestajanje zaporne kazni so paket v njegovi prisotnosti odprli in ugotovili, da je v kartonski embalaži za čaj sumljiva snov. S testiranjem so ugotovili, da gre za marihuano, in sicer kar za 2,5 kilograma.

ZANESLO GA JE

VELIKE MALENCE - V nedeljo, 30. novembra, ob 20.15 je 18-letni Jernej G. iz Ribnice pri Brežicah vozil avto po regionalni cesti od Krške vasi proti Čatežu. Pri Velikih Malencah ga je zaneslo na drug vozni pas, takrat pa je nasproti pravilno po svoji strani pripeljal 26-letni Benjamin A. iz Konjskega pri Sevnici. Kljub umikanju slednjega je prišlo do trčenja, pri katerem sta se oba voznika hudo poškodovala.

OBRAČUN V DISKOTEKI

ČRNOMELJ - 18-letni V. B., 29-letni I. P., 19-letni S. B. in 43-letni I. L., vsi iz Kanižarice, so utemeljeno osumljeni kaznivega dejanja hude telesne poškodbe. V torek, 2. decembra, je namreč 24-letni M. R. z Radovice s prijatelji iz Kanižarice prišel v diskoteko M-club v Črnomlju. Okoli 2. ure se je sprl z V. B. in prišlo je do prerivanja. M. R. je padel na tla, nato pa iz mize vzel steklenico piva in jo vrgel v V. B. Osumljeni so nato pretepli M. R. in ga hudo poškodovali.

GASILSKA SLOVESNOST V GROBLJAH - V nedeljo, 30. novembra, so gasilci prostovoljnega gasilskega društva Groblje ob prisotnosti predstavnikov drugih gasilskih društev iz šentjernejske občine s krajsko slovesnostjo počastili novi pridobitvi. Obnovili so namreč gasilski dom, ki ga od nedelje krasi tudi kipec sv. Florjana, zavetnika gasilcev. Dom in kipec je blagoslovil šentjernejski župnik in dekan Anton Trpin, zbrane je pozdravil predsednik GD Groblje Zdravko Rudman, o sv. Florjanu je spregovoril občinski poveljnik Metod Krivina, zapeli so fantje iz Orehovice, sv. Florjana pa je na svoje mesto položil najstarejši gasilec društva in dologoletni predsednik Jože Penca. (Foto: T. G.)

Pogojno za nesrečo s smrtnim izidom

Okrožno sodišče je 23-letnega Branka spoznalo za krivega prometne nesreče iz malomarnosti, a ker ni nevaren voznik, mu je prisodilo pogojno obsodbo - Je možno, da je potnik na zadnjem sedežu umrl zaradi trka drugega vozila od zadaj?

NOVO MESTO - Pred dvema letoma in pol, natančneje 22. aprila 1995, se je na magistralni cesti Ljubljana - Novo mesto pri Biču zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl pripadnik UNPF iz Nepala, dve osebi sta bili hujše, dve pa lažje ranjeni. Nesreča je zakrivil danes 23-letni Branko Candellari iz Krmelja, ki je prehitel, ko mu je nasproti pripeljala toyota. Čelno trčenje je bilo neizbežno, umrl pa je potnik v toyoti, ki je sedel na zadnjem sedežu. Nesreča je pred tednom dobila tudi sodni epilog: 3-članski senat okrožnega sodišča je Branka spoznal za krivega povzročitelja nesreče iz malomarnosti in mu izrekel pogojno obsodbo eno leto zapora v preizkusni dobi dveh let.

Mrak se je že delal, ko so se trije prijatelji Branko, Andrej Kostanjevec in Damjan Vrabec, vsi iz sevnjske občine, s citroenom BX, ki ga je Branko kupil še ne pol leta prej, peljali v Ljubljano na praznovanje rojstnega dneva. Pri Biču se je Branko odločil za prehitvanje, a je očitno spregledal, da gre naproti toyota. Čelno trčenje je bilo silovito, kajti po ocenah naj bi tako BX kot toyota vozila vsak z okoli 100 km/h, morda malo počasneje. Pri čelnem trčenju je Brankov avto odbilo v zrak in ga obrnilo za 180 stopinj, tako da je oplazil še avto 36-letnega Mirsada Demiroviča iz Kopra, ki je peljal v koloni za njim. V toyoto je od zadaj trčil še BMW, ki ga je vozil danes 36-letni Franc Srebrnjak iz Ivančne Gorice.

Branko se trenutkov tik pred trkom ne zaveda, saj je bil tudi on hudo poškodovan. Zavedal se je šele v kliničnem centru v Ljubljani, kjer je tudi izvedel, kaj se je zgodilo. Nesreča je

usodno zaznamovala njegovo življenje, saj je dobil trajne posledice: izgubil je oko, poškodovano pa ima tudi stopalo. V bolnišnici je moral preživeti en mesec, za delo pa ni bil sposoben leto in pol.

Sicer miren voznik

In do nesreče je prišlo, kljub temu da je bil Branko znan kot umirjen in varen voznik, ki je poznal cesto, saj je imel vozniško od svojega 18. leta, da dotlej nikoli ni bil kaznovan niti še ni bil pri sodniku za prekrške, in kljub temu da se fantom sploh ni mudilo v Ljubljano. Njegovo vožnjo sta kot umirjeno ocenila tudi oba prijatelja. "Branko je eden redkih kolegov, s katerim me ni bilo strah peljati se. Držal se je skoraj vseh omejitev hitrosti," je rekel Damjan Vrabec.

Da se prehitvanje ne bo dobro končalo, je takrat opazil 56-letni Janez Marn iz Ljubljane, ki je vozil za BX-om: "Videl

Preverite trikotnik!

Tehnični pregled le s homologiranim trikotnikom

Od 1. januarja bodo morala imeti vsa motorna in priklopa vozila v svoji obvezni opremi homologiran varnostni trikotnik, ki mora biti ustrezno označen. Na embalaži in na trikotniku morata biti zapisani trgovska in tovarniška številka izdelka in homologacijska številka tako, da ju ni mogoče zbrisati. Homologacijska številka vsebuje črko E v krogu in število države, v kateri je akreditiran laboratorij za homologacijo po pravilniku ECE 27 (E1 - Nemčija, E7 - Madžarska, E26 Slovenija...). Le tisti varnostni trikotniki, ki so označeni na tak način, so ustrezni in primerni za prodajo na območju Slovenije ne glede na to, kdo jih izdeluje in v kateri državi je bila podeljena homologacija. Varnostni trikotniki, ki so bili homologirani po pravilniku ECE 27R 02, so neustrezni.

Ustreznost varnostnih trikotnikov bodo po začetku veljavnosti odredbe nadzirala vsa pooblaščenca podjetja za opravljanje tehničnih pregledov ob podaljšanju registracije. Brez homologiranega trikotnika vozniki v letu 1998 vozil ne bodo mogli registrirati.

T. GAZVODA

po dolenski deželi

• Pred dnevi so novomeški policisti zaman poskušali večkrat ustaviti voznika BMW-ja. V Brezjem je le ustavil, s sopotnikom - oba sta bila Roma - pa sta odšla do policijskega avta, ki je ustavil za njima. Da so ju policisti ustavili, je mladega sopotnika 26-letnega I. B. iz Brezjeva tako razjezilo, da je napadel enega od policistov, hladni pa niso ostali niti Romi Brezjeva, ki so se trumoma valili proti policistom. Takrat je 23-letna L. H. iz Stranske vasi udarila policista po glavi s kozarcem za vlaganje, potem pa pobegnila. Policisti so jo kmalu našli, voznik BMW-ja, 29-letni M. R. iz Brezjeva, pa je prišel dan kasneje sam na policijsko postajo. Policisti bodo zoper njega napisali kazensko ovadbo zaradi napada na uradno osebo, njegovega sopotnika pa so pridržali.

• Prejšnji ponedeljek je imelo 55 potnikov Izletnikovega avtobusa - največ je bilo dijakov - veliko srečo, saj ni veliko manjkalo, da bi se avtobus prevrnil. A ni bil prav nič kriv voznik avtobusa. Voznik tovornjaka, ki jim je prihajal naproti, je namreč vozil po sredi ceste, tako da se mu je moral avtobus, ki je peljal iz Brežic proti Krškemu, umikati, da je preprečil katastrofo. Po bankini je avtobus peljal kar 25 metrov in kljub izogibanju ga je tovornjak z ogledalom oplazil. Voznik tovornjaka je odpeljal naprej, kot da ni nič, avtobus pa je ob izogibanju zapeljal na neutrujeno bankino, ki se je udrla. Na srečo se avtobus ni prevrnil, le nagnil se je. Policisti so kmalu našli pobeglega voznika tovornjaka. Gre za 33-letnega Čeha, ki je napihal kar 2,68 promila alkohola, čeprav kot poklicni voznik alkohola med vožnjo sploh ne bi smel uživati.

• Dvom je meja človeškega znanja, ki jo preseže le slepa vera. (Chamisso)

• Če odkriješ resnico, a ničesar ne ukreneš, nisi pogumen. (Konfucij)

sem, da je prehitvanje tvegano, imel pa sem občutek, kot da je sofer v BX-u gledal le na tla, kdaj bo prekinjena črta, da bo lahko prehitel."

Izvedenec prometne stroke je ocenil, da naj bi BMW, ki ga je vozil Srebrnjak, trčil v toyoto nekaj stotink pred čelnim trčenjem, zatrdil pa je, da nalet ni vplival na čelno trčenje. Do njega bi prišlo, tudi če bi BMW vozil na priporočeni varnostni razdalji, nalet pa niti ni vplival na posledice.

S tem mnenjem ni bil zadovoljen Brankov zagovornik dr. Peter Čeferin: "Izvedensko mnenje temelji na predpostavkah, namesto na natančni analizi. Takšno mnenje izvedenca, ki reče, da je preveril, ali je imel BMW ABS zavorni sistem, in je ugotovil, da ga nima, čeprav vemo, da ga je imel, je katastrofa in prevelika improvizacija."

Dr. Čeferin je opozoril tudi na dejstvo, da v toyoti spredaj ni bil nihče resneje poškodovan, umrl pa je tisti, ki je sedel zadaj, in to prav tam, kjer je v toyoto trčil BMW. Zakaj je umrl potnik na zadnjem sedežu, je pojasnil specialist patologije in sodne medicine. Na posledice nesreče namreč vpliva tudi to, ali je potnik v vozilu na trk pripravljen, ali je privezan, kako gredo sile ob udarcu in podobno, pri pokojniku pa ni bilo nobenih poškodb od zadaj.

Kljub temu da je ta izvedenec izdelal mnenje, kot se je izrazil Čeferin, "na podlagi podatkov, ki mu jih je posredovala preiskovalna sodnica ustno, in trk od zadaj sploh ni bil omenjen, njegovo mnenje pa se ni spreminilo niti sedaj, ko je videl spis z dejstvom, da je prišlo pravzaprav do dveh trkov," svojega mnenja ni spremenil, kar je po mnenju dr. Čeferina nedopustno. Njegovi predlogi, da bi pridobili mnenje dodatnih

• Sodišče je Branka spoznalo za krivega povzročitelja prometne nesreče iz malomarnosti. Ker sicer ni bil nevaren voznik, prav nasprotno, ga je sodišče milo kaznovalo. Izreklo mu je pogojno kazno leto zapora na dve leti preizkusne dobe. Sodišče je zavrnilo predlog okrožnega državnega tožilca, da bi povzročitelju odvzeli voziško dovoljenje, ker njegova vožnja sicer ni brezobzirna in ker je neoporečen. Sodba še ni pravno močna.

izvedencev, so bili zavrjeni, saj je bil senat mnenja, da sta obširni mnenji obeh priznanih izvedencev dovolj temeljiti, bistvo pa je, da se je Branko pojavil na nasprotnem pasu in tako povzročil nesrečo.

T. GAZVODA

TPV hrabro v boju z Ukrajinkami

Novomeščanke so se v drugem krogu pokala pokalnih zmagovalk dobro upirale favoriziranim Ukrajinkam - Obakrat osvojile po en niz - Prvenstveni poraz proti Ljutomerčankam

NOVO MESTO - Že ko je odbojkaricam TPV-ja žreb v drugem krogu evropskega pokala pokalnih zmagovalk določil ukrajinsko ekipo Thimvolokno iz Čerkasija, v novomeškem taboru upanja v uvrstitev v naslednji krog ni bilo, vseeno pa se novomeške odbojkarice niso mislile kar tako predati. Obe tekmi s Khimvoloknom so odigrale v Novem mestu in obakrat igrale izvrstno ter osvojile po en niz.

Ukrajinska ženska odbojka je na neprimerno višji kakovostni ravni kot slovenska, kar je Novomeščankam dobro znano, saj so od petih tujih odbojkaric, ki so do sedaj igrale v vrsti novomeškega TPV-ja, kar štiri prišle prav iz Ukrajine. Že bežen pogled na igrišče je bil dovolj, saj je bila že najnižja igralna prve postave ukrajinske vrste iz Čerkasija Irina Žukova višja od skoraj vseh

naših odbojkaric.

V soboto so Novomeščanke na prvi tekmi, na kateri so formalno igrale vlogu gostij, začele dobro in vodile s 5:3, a v nadaljevanju niso osvojile niti točke več. V drugem nizu so zaigrale še bolje in tako rekoč brez napak ter premagale gostje s 15:9, v preostalih dveh nizih pa se Ukrajinke niso pustile več presenetiti.

ČLOVEK NE JEZI SE - Čeprav so bile Ukrajinke objektivno precej močnejše od Novomeščank, se nihče ni vnaprej predal, minute odmora, ki jih je izkoristil trener Novomeščank Bojan Vernig pa so bile zanje nič manj razburljive od same tekme. Na koncu so bili vsi zadovoljni: Ukrajinke, ker so se uvrstile med 16 najboljših evropskih ekip v pokalu pokalnih zmagovalk; Novomeščanke, ker jim je uspelo obakrat osvojiti niz, in novomeški gledalci, ker so videli dve lepi tekmi, kakršne si v novomeški športni dvorani lahko le želimo. (Foto: I. V.)

REBEKA KOT BALETKA - Rebeka Koncilija (4) je imela na obeh tekmah z Ukrajinkami pod mrežo polne roke dela, žogo pa je včasih reševala tudi s prav akrobatskimi ali pa baletnimi skoki. (Foto: I. V.)

Še boljše kot na prvi tekmi so odbojkarice TPV-ja začele v nedeljo na drugi tekmi, ko so v prvem nizu povedle s 4:0 pa kasneje z 9:2. Gostje so se jim sicer približale na 12:11, a je Novomeščankam do konca niza uspelo osvojiti še tri točke zapored. Na začetku drugega niza se je slika iz prvega niza obrnila, kajti Ukrajinke so izkoristile svojo višino in z izvrstnim blokom povsem onemogočile novomeške napadalke. Kasneje so se Novomeščanke le opomogle, izvrstno zaigrale tako v polju kot na mreži ter izenačile na 10:10, kaj več pa jim ni uspelo. Medtem ko je tretji niz minil povsem v znaku gostij, so se domače odbojkarice spet razživele v četrtem nizu, ko so začetno vodstvo gostij s

SMUČARSKI SEJEM V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Krka Rog bo v soboto in nedeljo, 6. in 7. decembra, v novomeški športni dvorani v Novem mestu pripravilo 19. smučarski sejem, na katerem bodo, kot je že v navadi, pripravili komisijško prodajo rabljene smučarske opreme, predstavili delo vseh klubskih selekcij, vpisovali nove člane in pobirali letno članarino, trgovci bodo prodajali tudi novo smučarsko in drugo športno opremo, kupcem bo na voljo tudi smučarski servis, kjer vam bodo kupljeno opremo montirali, nastavili vezi ali obnovili drsno ploskev smuč. Za obiskovalce s hazardersko žilico bodo novomeški smučarji pripravili bogat srečelov. Vstopnine ne bo, prav tako pa ne bo individualne prodaje rabljene smučarske opreme, ki ni dovoljena niti pred dvorano. Sprejem rabljene opreme v komisijško prodajo bo v soboto ob 7.30.

Sta Krka in Žužemberk že skupaj?

Vse kaže, da bomo imeli Dolenjci v nadaljevanju odbojkarskega prvenstva dva prvotigaša - Izjemna predstava Krke proti vodilnemu Fužinarju - Žužemberku pomagali Kočevci

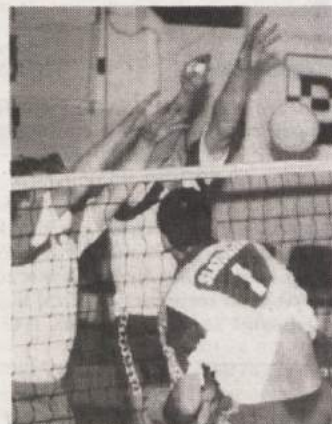
NOVO MESTO, ŽUŽEMBERK - Tri kroge pred koncem prvega dela prvenstva v prvih slovenskih odbojkarskih ligah vse kaže, da bosta vrsti novomeške Krke in Žužemberka v nadaljevanju prvenstvenih bojev igrala v isti konkurenci. Žužemberk si je namreč praktično že zagotovil drugo mesto v 1. B ligi, Novomeščanom pa obstanek v 1. A ligi lahko prepričeli le, če bi Kamničani, ki so do sedaj dosegli le dve zmagi nad zadnjouvrščenim Šoštanjem, po čudežu premagali katero od prvouvrščenih ekip.

Žužemberčani imajo pred tretjeouvrščenim moštvom 1. B lige Ljutomerom že štiri točke prednosti in bistveno boljše razliko v dobljenih in izgubljenih nizih, tako da jim že zmaga na zadnjouvrščenem Brezovico, s katero so se v vnaprejšnji tekmi 14. kroga pomerili sinoči, zagotavlja končno drugo mesto in nadaljevanja prvenstva v družbi najboljših. Tudi Novomeščani so si obstanek v 1. A-ligi praktično že zagotovili, razen če ne bi predzadnjouvrščenim Kamnikom doma premagal drugouvrščenega Pomgrada ali v gosteh vodilnega Fužinarja, kar pa bi bilo možno le v primeru prodajanja ali kupovanja tekem.

Dokaz, da si Novomeščani zaslužijo, da še vnaprejšnji ostanejo v družbi najboljših slovenskih moštev, je tudi sobotna tekma z ravnim Fužinarjem, ki so jo sicer dobili favorizi-

rani gostje, a so za zmago, s katero so se ponovno povzpeli na vrh prvenstvene lestvice, morali truditi kar dve uri. Tako dobre odbojkarice predstavljajo novomeški ljubitelji odbojke, ki se spet vračajo na tribune novomeške športne dvorane, že dolgo niso videli. Prvi niz so brez večjih težav dobili Ravenčani, med katerimi je največje preglavice Novomeščanom povzročal reprezentant Rastko Oderlap. V drugem nizu so novomeški odbojkarji zaigrali kot v transu, v polju polovili vse, kar se je poloviti dalo, uspešno blokirali in z domiselnimi akcijami v napadu dosegali točke. Presenečene goste so spravili povsem na kolena, povedli s 14:3 in niz tudi uspešno zaključili.

Tudi v tretjem in četrtem nizu Novomeščani niso popustili, tako da so morali Ravenčani pod taktirko karizmatičnega bivšega podajalca

BLOK - Novomeški odbojkarji so Ravenčanom kar nekajkrat uspešno postavili blok, s katerim je imel kar nekaj problemov tudi Slatinšek, ki sta ga Muhorič in Balodis takole zaustavila. (Foto: I. V.)

jugoslovanske reprezentance Mija Vukovič pokazati vse svoje znanje, da so si priborili zmago. V novomeški vrsti tokrat ni bilo slabega moža, posebej pa velja za igro v polju pohvaliti Krevsa, enako pa tudi trenerja Bojana Jakliča, ki je v piclih dveh mesecih iz anemične, povsem

• Žužemberčani so v Slovenski Bistrici dosegli najpomembnejšo zmago v sezoni. Moštvo Granita so se zoperstavili s svojo najmočnejšo postavo (Smrke, Petkovič, Kosmina, Povšič, Gotenc, Novak; manjkali je le Černač), ki je na parketu prebila celo tekmo ter domačinom, ki so bili pred to tekmo teoretično še v igri za napredovanje v 1. A-ligo, pustili osvojiti le 18 točk. Žužemberčanom so šli zelo na roke tudi Kočevci, ki so doma presenetljivo, a zaslužno, s 3:2 premagali tretjeouvrščenega nekdanjega prvotigaša Ljutomer.

poprečne na izpad obsojene ekipe ustvaril moštvo, ki se lahko kosa prav z vsakim slovenskim prvotigašem in si obstanek v 1. A ligi res zasluži.

I. V.

TOKRAT KASTELIC

NOVO MESTO - Na novembrskem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Novo mesto je zmagal Marjan Kastelic in si tako praktično že zagotovil tudi skupno zmago. Drugo mesto je tokrat pripadlo Emilu Luzarju, tretje pa Marku Picku, medtem ko je bil skupni zmagovalac lanskih turnirjev Robert Rudman četrti.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ODBOJKA

Pokal pokalnih zmagovalk, ženske, 2. krog, 1. tekma - KHIMVOLOKNO ČERKASI : TPV NOVO MESTO 3:1 (5, -9, 3, 6); 2. tekma - TPV NOVO MESTO : KHIMVOLOKNO 1:3 (11, -10, -5, -14); TPV NOVO MESTO: J. Vernig, Petrač, Lutsiv, Koncilija, Muhič, Volkova, K. Vernig, Rajak, Smrke, Ostroveršnik. V naslednji krog se je uvrstila ukrajinska ekipa Khimvolokno iz Čerkasija.

1. A liga, moški, 11. krog - KRKA NOVO MESTO : FUŽINAR 1:3 (-9, 6, -11, -10); KRKA NOVO MESTO: Babnik, Goleš, Mohorič, Mikša, Krevs, Smrkar, Žunič, Šemetovs, Balodis, Šmalc. LESTVICA: 1. Fužinar 18, 2. Pomgrad 18, 3. Salonit 16, 4. Gradis 12, 5. Olimpija 10, 6. Krka 6 (11:26), 7. Kamnik 4 (11:28), 8. Šoštanj Topolšica 2. Odbojkarji Krke so se sinoči v gosteh pomerili z Gradisom, v soboto, 6. decembra pa se bodo prav tako v gosteh pomerili s Salonitom.

1. A liga, ženske, 11. krog - TPV NOVO MESTO : ZAVAROVALNICA MARIBOR LJUTOMER 1:3 (10, -12, -10, -13); LESTVICA: 1. Infond Branik 20, 2. Kemiplas Koper 18, 3. Sobota 12, 4. Zavarovalnica Maribor Ljutomer 10, 5. TPV Novo mesto 10, 6. Krim 10 itd. Sinoči so Novomeščanke v gosteh igrale tekmo 14. kroga z Julči ŠOU Vital Frupi, v soboto pa bodo igrale tekmo 12. kroga prav tako v gosteh s Krimom.

1. B liga, moški, 11. krog - GRANIT : ŽUŽEMBERK 0:3 (-2, -

10, -6); KOČEVJE : LJUTOMER 3:2 (16, 9, -8, -6, 10); LESTVICA: 1. Bled 22, 2. Žužemberk 16, 3. Ljutomer 12... 7. Kočevje 6 itd.

Sinoči je Žužemberk igral doma tekmo 14. kroga z Brezovico in Kočevje v gosteh s Termo Lubnikom, v soboto, 6. decembra, pa bo Žužemberk igral tekmo 12. kroga doma s Termo Lubnikom, Kočevje pa v gosteh s Hoteli Simonov zaliv Izolo.

3. liga, moški, zahod, 9. krog - GOSTILNA JARM KROPA : MOKRONOG 3:1 (-4, 12, 16, 5); LESTVICA: 1. Gimnazija Šiška 12... 5. Mokronog 6 itd. Mokronog bo v soboto, 6. decembra, igral doma s sedmouvrščenim Bohinjem.

3. liga, ženske, zahod, 9. krog - MEHANIZMI KROPA : TPV NOVO MESTO II 1:3 (7, -11, -13, -2); BOHINJ : KOČEVJE 2:3 (-9, 9, -3, 7, -8); LESTVICA: 1. Partizan Škofja Loka 14... 3. Kočevje 10... 5. TPV Novo mesto II 4. Kočevje bo 6. decembra igralo doma s Kemiplasom Kopro III, TPV Novo mesto II pa prav tako doma z Bohinjem.

NAMIZNI TENIS

1. liga, moški, 8. krog - VESNA : KRKA 3:4 (Pavič: Retelj 2:0, Rakun : Komac 0:2, Šemrov : Hribar 1:2, Šemrov - Pavič : Komac - Hribar 2:1, Pavič : Komac 1:2, Šemrov : Retelj 2:0, Rakun : Hribar 0:2); LESTVICA: 1. Seldack Pack Presejer 16, 2. Moravske Toplice Sobota 12, 3. Maxmarket Olimpija 12, 4. Krka 12, 5. Radgona 10 itd.

TRIKRAT BRON ZA TOM

MIRNA - Na državnem prvenstvu v badmintonu za igralce do 17. leta so badmintonisti mirskega Toma osvojili tri tretja mesta. Med posamezniki je uspelo bronasto kolajno osvojiti Maji Klemenčič, ki je letos ogromno napredovala in stalno preseneča z vse višjimi uvrstitvami. Maja je bron osvojila tudi v igri mešanih parov skupaj z Žigo Strmoletom, slednji pa je z Urošem Škerbišem osvojil bron še v igri moških parov.

OBČNI ZBOR TABORNIKOV

NOVO MESTO - Člani Rodu gorjanskih tabornikov bodo imeli redni letni občni zbor v soboto, 6. decembra, ob 17. uri v sejni dvorani Zavarovalnice Tilia. Na občnem zboru bodo pregledali storjeno v letu 1997 in predstavili načrte za prihodnje leto, zamenjati pa namestnika tudi del vodstva.

I. V.

S ČIGRO OD ARKTIKE DO ANTARKTIKE

NOVO MESTO - Jadranski klub Novo mesto bo v torek, 9. decembra, ob 19. uri v sejni sobi Zavarovalnice Triglav v Novem mestu pripravil predavanje Mladena Šuteja, ki bo s pomočjo diaprojektivov predstavil ekspedicio z jadrnico Hrvaška čigra od Arktike do Antarktike. Sponzor predavanja je Diskoteka Otočec.

V DRUGO UDOVČ

PODZEMELJ - Na drugem turnirju dolensko-belokranjske kadetske šahovske lige je nastopilo 60 mladih šahistov iz sedmih šahovskih društev. Tokrat je zmagal Jernej Udovč (Novo mesto) nad Tadejem Kobetom in Mariom Kapšem (oba Stari trg ob Kolpi). Najvišje uvrščeno dekle je bila Mojca Kure (Podzemelj), ki je zasedla 13. mesto, Mateja Špear (Stari trg ob Kolpi) je bila 15., Jasmina Bajec (Novo mesto) pa 17.

V Luknji so našli nove luknje

Ob jamarskem srečanju v Luknji ob 35-letnici jamarskega kluba Novo mesto v Lukenjski jami odkrili kar 400 m novih rogov - Predstavili bogato raziskovalno dejavnost

Sobotni spust za javnost v 64 m globoko kraško brezno Velika Stražica nad Luknjo je zaradi dežja in blata odpadel, uspešnejši pa so bili izpiti za mlajše jamarje, ki jih je opravilo 13 od 15 kandidatov, med njimi tudi dva Novomeščana. Zvečer so udeleženci jamarskega srečanja v Luknji v Kmečkem hramu na Kuzarjevem Kalu zaključili s slavnostnim občnim zborom ob 35-letnici jamarskega kluba Novo mesto, podelitvijo priznanj, predstavitev raziskovalnih dosežkov in jamarskim krstom. Gostom iz vse Slovenije so zavrtili pred dvema letoma v sodelovanju z novomeško televizijo posneti film Kotarjeva prepadna.

Novomeški jamarji so v zadnjem obdobju odkrili številne nove kraške jame, predvsem na območju Kočevskega Roga, v Podgorju in okolici Trebelnega. Po dolžini in lepoti izstopajo novi deli Kostanjeviške jame, ki so jo raziskali v sodelovanju s kostanjeviškimi jamarji. V kaninskem pogorju tudi novomeški jamarji iščejo svoj globinski rekord, obenem pa zagnano raziskujejo. Še posebej so pozorni na ogrožene vrste jamskih živali, zlasti netopirjev, ki jih precej ogroža onesnaženost dolenskih jam.

Izpit za mlajšega jamarja je v breznu Stražica opravil tudi Tomaž Vrhovec, znani slovenski potapljač, ki je med drugim lani uspešno posredoval v Divjem jezeru. Izpit za jamarja je potreboval, ker se namestava v prihodnje bolj posvetiti jamskemu potapljanju. Svoje izjemne potapljaške sposobnosti je dokazal takoj po izpitu, ko se je potopil v sifon do tedaj 90-metrskemu Lukenjske jame in po 45 m odkril nov, 200 m dolg hodnik z večjo podzemsko dvorano, bogato s kapniki.

Po okoli 80 metrih je naletel na sifonsko jezero, ki ga je prav tako preplaval in prišel v 80 do 100

metrov dolgi suhi rov, prav tako bogat s kapniki. Medtem ko je prvih 200 metrov na novo odkrite jame že

izmerjenih, je še približno tolikšen del jame le ocenjen, zagotovo pa s tem še ni konec Lukenjske jame, saj se tudi na novo odkriti deli končujejo s sifoni, ki obetajo, da je pod pobočjem pod Kuzarjevem Kalom še marsikaj. Žal ali pa na srečo bodo na novo odkriti deli jame ostali navadnim smrtnikom nedostopni. Saj je brez potapljaškega znanja in opreme do njih nemogoče priti.

I. V.

PODALJŠAL LUKNJO - Tomo Vrhovec se je v soboto v Luknji poskušal potopiti tudi v izvir Temenice, pod katerim predvidevajo, da mora biti tudi večja podzemna jama, a zaradi s precej velikimi kamni zasutega vhoda do nje ni mogel priti. Tako ostaja zanj in za druge jamske potapljače v Luknji še en izziv. Na sliki: Tomo Vrhovec pred potopom skupaj z Igorjem Perparjem z Rdečega Kala, ki se prav tako že poskuša v jamskem potapljanju. (Foto: I. V.)

Brestaničankama zlato

Na mednarodnem Grand prix karate turnirju Bavarian Open 97 v Nuernbergu 7 medalj mladim slovenskim karateistom - Jelerjevi in Racmanovi zlato, Sevnicanu Črepinšku srebro

SEVNICA, NUERNBERG - Mladi slovenski karateisti so na 3. mednarodnem Grand prix karate turnirju Bavarian Open 97 v Nuernbergu v soboto, 29., in nedeljo, 30. novembra, osvojili kar 7 medalj. Brestaničanki Marija Jeler in Karolina Racman ter Idriječanka Ana Sever so z zlato kolajno osvojile naslov šampionke Bavarian Open 97, Sevnican Rok Črepinšek in Trboveljčan Herman Poldi sta dobila srebro. Na turnirju je nastopilo 975 tekmovalcev in tekmovalk iz 10 držav.

Trener slovenske karate reprezentance do 18. leta starosti in glavni trener sevnškega karate kluba Jurij Orač nam je sporočil še nekatere zanimivosti o nastopu karateistov iz Posavja. Nadobudna Brestaničanka je najprej v konkurenci deklic do 9. leta starosti presenetila v kateh s 4. mestom, pozneje pa je v tej najmlajši kategoriji v športnih borbah prinesla veliko veselje v slovenski tabor, saj je prepričljivo premagala vse nasprotnice. Pri deklicah do 14. leta starosti je v kateh blestela Brestaničanka Karolina Racman in na koncu zasluženo "pozlatila" svoj nastop. Srebro je pripadlo Jugoslovanki Barovičevi, bron pa Slovakinji Kubalovi.

V kategoriji fantov do 17. leta se je v kateh od Slovencev najbolje odrezal Sevnican Marko Stopar s 5. mestom. V športnih borbah pa se je v starostni kategoriji do 14. leta imenitno boril Sevnican Rok Črepinšek, ki je šele v finalu moral priznati

premoč domačinu, Nemcu Nawarockiju. Pri fantih velja omeniti še odlični nastop sevnškega reprezentanta Danila Lisca v športnih borbah v kategoriji do 18. leta, ki je v 3.

kolu izgubil s poznejšim zmagovalcem Jugoslovanom Ordagičem. Organizator turnirja pa le na tem borišču ni uvedel repešaev in s tem je splavala po vodi možnost, da bi Lisc in reprezentanca Slovenije osvojila še eno bronasto medaljo. Le za 0,2 točke so zaostali za bronom in pristali na 5. mestu tudi slovenski državni prvaki v kateh do 18. leta, Sevnican Denis Orač, Lisc in Stopar.

P. P.

ŠPORTNI DAN KRKE - Krkini delavci so tudi letos zaključili celoletna športna tekmovanja med posameznimi deli podjetja s športnim dnevom, na katerem je nastopilo kar 498 krkašev. Za najboljši program v športni rekreaciji je bila proglašena KORA (nekdanji inštitut), ki je bila tudi najbolj množična, po tekmovalni plati pa so bila najuspešnejša Zdravila, ki so v 15 športnih panogah zbrala največ točk. Na zaključni prireditvi so na Otočcu na rekreativnem področju najzastavnejšim delavcem Krke podelili sedem bronastih in dve srebrni plaketi, ki sta ju dobila Brane Bon in Ivica Galovič, priznanje ob 25-letnici planinske skupina pa so dobili planinski vodniki in oddelek za oddih in rekreacijo. Na sliki: na športnem dnevu so se pomerili tudi v veseli rekreaciji oziroma v kotaljenju velike zračnice, kjer so bili najhitrejši tekmovalci Biokemije. (Foto: I. Vidmar)

BLAŽIČ 2449

NOVO MESTO - Na klubskem prvenstvu kegljaškega društva Novo mesto je med 38 nastopajočimi zmagal Stane Blažič, medtem ko je najboljši izid finalnega nastopa dosegel Miletič. Izidi: 1. Blažič 2449, 2. Miklavčič 2444, 3. Miletič 2420, 4. Markovič 2400, 5. Bruner 2398 itd. (N. G.)

Z rezultati svetovnega formata

Športni uspehi Roka Veglja, Gorazda Zoriča, Vesne Vučajnk in Tine Grabnar ne le najboljši v Posavju, pač pa tudi v Sloveniji - Spregovorili o načrtih in ovirah

KRŠKO - Plavalec Rok Vegelj, strelca Gorazd Zorič in Tina Grabnar ter pesalka Vesna Vučajnk so pred kratkim dosegli nekaj vidnih uspehov ne le v občinskem ali slovenskem merilu, kjer so se uvrstili med najboljše, namreč tudi v svetovnem merilu. Zato je krške športnike in njihove trenerje povabil na sprejem tudi krški župan Danilo Siter.

Vesna Vučajnk trenira ples od 6. leta, stopu pa se posveča 7 let. Pod vodstvom trenerja Jadrana Žukoviča v Ljubljani in Dušana Vodlana v Krškem ji je uspelo osvojiti naslov državne prvakinje, na evropskem prvenstvu je bila 6., na svetovnem pa je v absolutni konkurenci, kjer je bila celo najmlajša, zasedla 10. mesto, kar je največji uspeh slovenskih solistov nasploh. Vesna trenira petkrat tedensko: dvakrat v Ljubljani in trikrat v Krškem po 2 do 3 ure dnevno. Po besedah trenerja Dušana Vodlana pa lahko pričujemo leto

na svetovnem prvenstvu pričakuje uvrstitev v finale.

Tina Grabnar, sicer članica strelske družine Marok Sevnica, strelja šest let, a največje uspehe je dosegla s samostrelom, s katerim trenira še ne dve leti. Čeprav nima svojega samostrela, je bila lani poleti na evropskem pokalu v Belgiji druga, slavila je na novoletni tekmi v Švici, oktobra letos pa je bila tretja na svetovnem prvenstvu v Zagrebu. Ker je študentka, pod vodstvom trenerjev Mirka Ognjenoviča in Janija Hrovata trenira v Ljubljani in doma,

njen cilj pa je s puško priti v državno reprezentanco.

Gorazd Zorič nadaljuje tradicijo uspehov leskovskih strelcev. Čeprav se s tem športom ukvarja šele štiri leta, je s samostrelom na svetovnem prvenstvu osvojil 15. mesto, bolj pa se posveča puški, kjer je tudi hujša konkurenca. Kot edini Slovenec se je s puško uvrstil na evropsko prvenstvo, kjer je bil med tekmovalci iz 40 držav šesti, čeprav je v kvalifikacijah dosegel rezultat, ki bi mu na tekmovalni ravni prinesel kolajno. Po besedah trenerja Jožeta Arha Gorazd zaradi objektivnih razlogov ne more trenirati v takih razmerah, kot bi si jih zaslužil športnik s takšnimi rezultati, hkrati pa klubu grozijo še z odvzemanjem strelišča.

Da je slušno prizadet dijak Rok Vegelj junija na olimpijskih igrah invalidov na 1.500 metrov kralj zasedel 8. mesto, čeprav je bil nekaj let mlajši od ostalih plavalec, je bilo potrebno veliko odrenjanja. Pod vodstvom trenerja Toneta Bizjaka vadi dve do tri ure dnevno, a želi ta, da bi treniral dvakrat dnevno, težava pa je v tem, da se v šolo vozi v Novo mesto, kot amaterskemu športniku pa mu mora biti šola na prvem mestu. Rok kljub delno prizadetemu sluhu sodeluje s slišnimi športniki, tako da ima večje možnosti kvalitetnega treninga. Sicer pa bo Rok čez 4 leta plaval na svetovnem prvenstvu v Rimu, ko naj bi po besedah trenerja dosegel svoj vrh.

T. GAZVODA

Šport iz Kočevja in Ribnice

RIBNICA - Zaradi poraza proti Dolu in nezanimive ekipe iz Preddvora se je tokrat v Ribnici zbralo manj gledalcev kot sicer. Ribničani so do 42. minute vse skozi vodili, a je bila njihova igra sila povprečna. Pri izidu 16:16 so z delnim izidom 8:0 negotovo tekmo spremenili sebi v prid, saj so v zadnjih desetih minutah pokazali kakovostno igro v obliki rambi in napadi. Z 10 zadetki je bil Damjan Škaper najboljši strellec tekme. Inles je po 8. krogu na drugem mestu.

NOVA GORICA - V 7. krogu 2. lige so Kočevci drugič letos izgubili. Zaradi boleznih in poškodb so nastopili brez treh igralcev prve sedmerke, tako da je bil poraz neizogiben. Po besedah trenerja Ivana Žerjava jih sobotni nepričakovani poraz ni prizadel, saj ob ugodnem razpletu lahko računajo najmanj na drugo mesto ob koncu jesenske sezone.

KOČEVJE - Odbojkarji Kočevja so v 11. krogu tekmovali v 1. B ligi letos tretjič zmagali. Tokrat so bili boljši od tretjevrščenega Ljutomera. V prvih dveh nizih so gostitelji pokazali odlično igro v polju, kar jih je v nadaljevanju izpralo, saj so gostje brez večjih težav zmagali v tretjem in četrtem nizu. V odločilnem petem nizu so Kočevci pokazali več zbranosti in boljše igro na mreži, kar je zadostovalo za zmago.

KOČEVSKA REKA - Na mednarodnem streljanju s standardno puško v Ljubljani so na

stopili tudi strelci Morisa iz Kočevske Reke. Janez Markun in Andrej Ponikvar sta se uvrstila na sredino lestvice. Morisovi strelci uspešno nastopajo tudi v dopisni ligi v streljanju z zračno puško za člane in mladince. Po dosedanjih tekmovaljih s standardno zračno pištolo imajo v Morisu 6 kandidata za uvrstitev v slovensko reprezentanco: Franca Gabra, Simono Konečnik, Alenko Muhvič, Dašo Gerek, Andrejo Kep in Janjo Šabič.

LJUBLJANA - Mednarodnega veteranskega košarkarskega turnirja Prule 97 v Ljubljani so se udeležili tudi igralci Kočevja. V kategoriji nad 34 let so osvojili 2. mesto. Premagali so italijansko Triestino, Golovec in Prule. Posebej odmevna je bila zmaga nad Prulčani, udeleženci letošnjega svetovnega veteranskega prvenstva na Finskem, kjer so med 80 ekipami osvojili 8. mesto. Za Kočevce so nastopili: Roman Papež, Sašo Polovič, Brane Dekleva, Nikica Baran, Tone Malnar, Bogdan Ambrožič, Miro Selan in Andrej Benčina.

KOČEVJE - NTK Kočevje bo gostitelj prve tekme v 2. evropski namiznoteniški ligi med reprezentancama Slovenije in Španije. Tekma bo v soboto, 20. decembra, ob 19. uri v dvorani doma telesne kulture. V predtekmi se bodo pomerili igralci kočevskega radia Univox in poslanci državnega zbora.

M. GLAVONJIČ

Robert Grojzdek prvak v krosu

Uspesen nastop Sevnicanov na prvenstvu v krosu

SLOVENSKA BISTRICA - V soboto, 29. novembra, je v Slovenski Bistrici tamkajšnje atletsko društvo pripravilo letošnje državno prvenstvo v krosu za starejše mladince, mlajše člane in člane ter miting za mlajše kategorije. Medtem ko sta v članski kategoriji po pričakovanju zmagala Helena Javornik iz atletskega kluba Štajerska in Bekim Bahtiri iz Velenja, si je med mlajšimi člani na osem kilometrov dolgi progi zlato medaljo z zmago nad Ojsterkom iz Šentjurja in nekdanjim atletom novomeške Krke Alešem Tomičem priboril Sevnican Robert Grojzdek. Krožna kilometrska tekmovalna proga je bila težka, tekače pa je motilo predvsem blato.

Na mitingu za mlajše kategorije velja omeniti predvsem dvojni sevnško zmago med mlajšimi mladinkami, kjer je bila Petra Radišek po pričakovanju hitrejša od klubske tovarišice Klavdije Tomažin, obe pa sta dokazali, da se na novo sezono dobro pripravljata. Tudi med mlajšimi mladinci so se Sevnican dobro odrezali, saj je bil Borut Veber drugi, Robin Papež pa peti. Od sevnških atletov velja omeniti še Janjo Pungercar, ki je bila druga med pionirkami letnika 1982 in mlajšimi, ter osmo mesto Alenke Radej v isti kategoriji pa tudi četrto mesto njenega vrstnika Bojana Bedrača med pionirji.

OBČNI ZBOR METLIŠKEGA PARTIZANA

METLIKA - Člani TVD Partizan Metlika so na občnem zboru pred kratkim pregledali delo v preteklem obdobju. Uspešno delujeta boksarska in košarkarska sekcija, za ženske pa je organizirana redna rekreativna vadba. Najbolj množična udeležba je pri društveni telovadbi za predšolske in šolske otroke, na novo pa je začela delovati namiznoteniška sekcija, ki je najbolj dejavna v Gradcu. Predsednik občinske športne zveze Jože Mozetič je ob tej priložnosti povabil občane, naj se vključijo v organizirano vadbo v športni dvorani, staršem pa je priporočil, naj vadbo omogočijo tudi otrokom. Izvolili so tudi novi 7-članski upravni odbor. Za predsednico društva je bila izvoljena Gordana Tasič, za podpredsednico pa Milena Hočevar.

AEOROBKA TUDI V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ - V soboto, 6. decembra, se bo ob 19. uri v telovadnici OŠ Mirna Peč pričela aerobika in bo potekala vsako nadaljno soboto. Aerobika, na katero so lepo vabljene vse mlajše in starejše žene, bo vodila Alenka Gazvoda. Informacije na telefonski številki 78-490.

KOCJANČIČ PETI

NOVO MESTO - V šestem nastopu na državnem kegljaškem prvenstvu za najmlajše je Novo-meščan Rok Kocjančič podrl 391 kegljev in je v svoji kategoriji trenutno na petem mestu. Sklepní del prvenstva bo 20. decembra v Celju.

ŠPORTNIKI IN TRENERJI PRI ŽUPANU - Športniki Gorazd Zorič, Vesna Vučajnk, Tina Grabnar in Rok Vegelj ter njihovi trenerji Jože Arh, Dušan Vodlan, Jani Hrovat in Tone Bizjak so se v sredo udeležili sprejema pri županu občine Krško Danilu Siterju. Rezultati, ki so jih dosegli športniki, so namreč takšni, da je občina lahko ponosna nanje. (Foto: T. G.)

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, d.d. Gubčeva 15, 8000 Novo mesto

razpisuje na podlagi sklepa direktorja z dne 1.12.1997

JAVNO ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO NEPREMIČNIN

in sicer:

1.) I. Parc. številka 174/7 - površine 403 m², vpisane v z.k. vl. št. 806, k.o. Gorenja Straža, ki v naravi predstavlja posl. stavbo v izmeri 113 m² in dvorišče v izmeri 290 m². Izhodiščna cena za prodajo zgoraj navedene nepremičnine je 2.305.809,00 SIT.

II. Parc. številka 174/10 - površine 495 m², vpisane v z.k. vl. št. 806, k.o. Gorenja Straža, ki v naravi predstavlja posl. stavbo v izmeri 85 m²; posl. stavbo v izmeri 133 m² in dvorišče v izmeri 277 m². Izhodiščna cena za prodajo zgoraj navedene nepremičnine je 3.168.599,00 SIT.

III. Parc. številka 174/11 - površine 87 m², vpisane v z.k. vl. št. 806, k.o. Gorenja Straža, ki v naravi predstavlja dvorišče. Izhodiščna cena za prodajo zgoraj navedene nepremičnine je 393.900,00 SIT.

IV. Poslovnih prostorov v izmeri 99,15 m², v Straži, Ulica talcev 18, ki obstojijo iz hodnika 10,56 m², pisarne 18,00 m², skladišča 15,04 m², skladišča 12,12 m², skladišča 25,35 m², sanitarij 8,10 m², priložnega skladišča 9,98 m², vse v pritičju poslovne stavbe, ki stoji na zemljišču parc. št. 174/9, vpisani v z.k. vl. št. 806, k.o. Gorenja Straža, s solastninskim deležem do 1/2 na skupnih prostorih in delih stavbe, objektih in napravah stavbe ter funkcionalnim zemljiščem. Izhodiščna cena za prodajo zgoraj navedene nepremičnine je 6.388.339,00 SIT.

V. Parc. številka 178/2 - površine 538 m², vpisane v z.k. vl. št. 680, k.o. Gorenja Straža, ki v naravi predstavlja poslovno stavbo v izmeri 147 m² in dvorišče v izmeri 391 m². Izhodiščna cena za prodajo zgoraj navedene nepremičnine je 4.605.454,00 SIT.

VI. Parc. številka 2928/44 - površine 1980 m², ki sestoji iz gospod. poslopja v izmeri 99 m², gospod. poslopja v izmeri 215 m², gospod. poslopja v izmeri 3 m², dvorišča v izmeri 1663 m² ter parc. številka 2928/11, ki je v naravi zelenica v izmeri 2035 m², obe parceli vpisani v z.k. vl. št. 965, k.o. Podturn. Izhodiščna cena za prodajo zgoraj navedenih nepremičnin je 4.000.000,00 SIT.

2.) Vsaka od v tč. I. do VI. navedenih nepremičnin se bo prodajala kot celota.

3.) Rok za zbiranje ponudb je 15 dni po objavi ponudbe. Ponudbi mora biti priloženo:

- dokazilo, da je ponudnik nakupa položil varščino 10% izhodiščne cene za nepremičnino, ki jo želi kupiti, na žiro račun št.: 52100-601-55520 pri Agenciji RS za plačilni promet, Podružnici v Novem mestu. Ponudnikom, katerih ponudbe ne bomo sprejeli, bomo varščino brezobzorno vrnili v nominalnem znesku v petih dneh po sprejemu odločitve, da se njihova ponudba ne sprejme.

4.) Pri razpisu lahko sodelujejo fizične in pravne osebe, ki morajo ponudbi priložiti potrdilo o državljanstvu oziroma izpisek iz sodnega registra, ki ne sme biti starejši od meseca dni, ter pooblastilo za zastopanje pravne osebe.

5.) Varščina bo ponudniku, ki bo na razpisu uspel, všteta v kupnino.

6.) Komisijsko odpiranje ponudb bomo opravili javno dne 22.12.1997 ob 11. uri v prostorih Gozdnega gospodarstva Novo mesto, d.d., v Novem mestu, Gubčeva 15, v sejni sobi v pritičju poslovne stavbe.

7.) Ponudnike bomo o odločitvi obvestili v osmih dneh od dneva odpiranja ponudb. Ponudba ne zavezuje prodajalca k sklenitvi pogodbe.

8.) Ponudnik, ki bo uspel na razpisu, mora skleniti pogodbo v 14 dneh po sprejetju obvestila prodajalca. Če ponudnik v tem roku ne sklene pogodbe s prodajalcem, pripada varščina prodajalcu.

9.) Kupec mora celotno kupnino plačati v 30 dneh po sklenitvi pogodbe, pri čemer se znesek vplačane varščine všteje v kupnino, če pa kupec v tem roku ne plača kupnine, pripada varščina prodajalcu. V tem primeru lahko prodajalec razdre pogodbo brez dodatnega opomina. Prenos prodane nepremičnine ni možen pred plačilom celotne kupnine.

10.) Prometni davek, druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.

11.) Nepremičnine bomo prodali po sistemu "videno-kupljeno", poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

12.) Vse dodatne informacije o nakupu nepremičnin so na voljo po telefonu 068/321-065 (g. Andrej Kastelic, dipl. inž.; g. Jože Kovačič).

13.) Pisne ponudbe pošljite na naslov: Gozdno gospodarstvo Novo mesto, d.d., Gubčeva 15, 8000 Novo mesto, z oznako "Ponudba - ne odpiraj".

14.) Ogljed nepremičnin bo 12.12.1997 od 10. do 12. ure.

PREDAVANJE ANDREJA MARKOVIČA O SEČUANU

NOVO MESTO - Danes, v četrtek, 4. decembra, bo ob 18. uri v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu predaval mladi alpinist Andrej Markovič, ki bo poslušalcem predstavil svoje izkušnje s tabora perspektivnih alpinistov Sečuan 97, o katerem smo v našem časopisu pred kratkim že obširno poročali. Predavanje bo popostril z 200 dia pozitivni, govoril pa bo tudi o kitajskem zidu, Prepovedanem mestu, največjem Budi na svetu, rezervatu pande in Tibetu. Vstopnine ne bo.

ŠE ZADNJI DEL TRDINOVE POTI

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto bo v soboto, 13. decembra, pripravilo pohod po še zadnjem delu Trdinove poti od Otočca čez Trško goro do Hmeljnika. To bo že letošnji osmi pohod po Trdinovi poti, vsi ki jo bodo tako prehodili v celoti pa bodo poleg značke dobili tudi majico. Pohod bo vodila Marica Praznik, ki tudi zbira prijave (tel. 22-948). Prijave, ki so zaradi organizacije zaključka obvezne, sprejema tudi Reza Moretina (tel. 323 862). Odhod posebnega avtobusa z novomeške avtobusne postaje bo ob 7. uri.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Čas bistri kalnost novejših zgodovine

Dol. list št. 44, 6. novembra

V Dolenjskem listu z dne 6. novembra je Hans Ivan Jaklitsch (Jaklič), predsednik društva Kočevjarjev staroselcev, pod dvomljivim naslovom "Čas bistri kalnost novejših zgodovine" napisal svoje poročilo in oceno o skromni komemoraciji, ki je bila 25. oktobra na lepo urejenem pokopališču v Starem Logu (nem. Altkral), ob nanovo zgrajenem sakralnem spomeniku-obelisku.

Najprej moja resna opomba o nazivu Kočevjar. Ime Kočevjar je zemljepisni pojem kot npr. Ribničan, Notranjec, Kostelec, Poljanec, Suhokranjec itd. Doslej je resna strokovna literatura ohranila imeni kočevski Nemci ali kočevski Slovenci. Na Kočevskem pa živijo še drugi narodi: Hrvati, Srbi, Muslimani itd. Eno temeljnih del, ki z zgodovinsko natančnostjo obravnava kočevske Nemce je študija dr. Toneta Ferencica "Nacistična raznarodovalna politika v Sloveniji v letih 1941-1945", ki bi jo moral poznati vsak slovenski politik.

Stari Log ni le vas na Kočevskem, ampak je bila v kraljevini Jugoslavija tudi občina z 28 naselji, v katerih so bili leta 1936 večinsko prebivalstvo kočevski Nemci, ki pa so se še pred pojavom prvih partizanov na Kočevskem prostovoljno izselili (čeprav jih je komunist in kasnejši narodni heroj Jože Šušteršič varil in rotli, naj ne zapuščajjo Kočevske, svoje domovine). Italijani so nato uničili, predvsem požgali, kar 18 teh vasi, danes pa je naseljenih le še pet vasi. Na pokopališču v Starem Logu počivajo Slovenci (ki so to območje najprej poselili iz doline reke Krke in Suhe krajine), kočevski Nemci in nad 100 žrtev italijanskega fašističnega nasilja iz avgusta 1942. Hansu Jaklitschu zamerim, ker je v omejenemu članku v Dolenjskem listu zamolčal, da je bil tisti skromni sakralni obred namenjen vsem pokojnikom, ki tu počivajo (in ne le kočevskim Nemcem), saj bi lahko Jaklitschev članek razumeli, da so današnji domačini izvzeti, čeprav so oni uredili pokopališče in skrb za njega, pa tudi na komemoraciji jih je bilo največ domačinov in okoličanov.

Že v drugem odstavku Jaklitsch zadevo enostransko spolitizira in kočevske Nemce prikazuje kot žrtve starojugoslovanske politike, pozablja pa da so podobne usode (ne preganjanja!) doživljali tudi v drugih državah, nastalih po prvi svetovni vojni. Pozablja tudi, da je bila v Kočevju pred 126 leti ustanovljena nemška gimnazija, ki je bila središče germanizacije slovenskega življa do konca prve svetovne vojne, podobno pa velja tudi za nemški društvi Schulverein in Südmark. Obstajalo pa je še več društev, ki so na zunaj delovala kot športna, kulturna, prosvetna, taborniška, navznotraj pa so se ukvarjala z germanizacijo slovenskega življa. Zaradi vsega tega je razumljivo, da so bila po razsulu Avstro Ogrske izrazito germanske in nacionalistične stranke, organizacije in gibanja razpuščene, nekaterim pa so omejili delovanje. S Hitlerjevimi prihodom na oblast so se na Kočevskem odnosi med Slovenci in Nemci zaostriili in je bilo konec prejšnjega dobrososedskega sožitja. Vodstvo kočevskih Nemcev je prevzelo manjše in bojevito krilo, ki je začelo pospešeno ustanavljati bojne enote-šturme in jih vojaško in ideološko pripravljalo na kasnejše dogodke. Bojni šturmi so bili organizirani na Kočevskem in delu srezov Črnomelj in Novo mesto že spomladi 1939, razmah pa so doživeli septembra 1939 po porazu Poljske. Veliko mladih voditeljev kočevskih Nemcev je hodilo na usposabljanje najprej v Nemčijo, po letu 1938 pa v Avstrijo (Graz - Gradec).

Zaradi vsega tega Hansa Ivana Jaklitscha (Jakliča) skromno sprašujem, katere so bile konkretne oblike prisile slovenske asimilacije, ki so jih kočevski Nemci med obema vojnama tako težko doživljali. Katere osnovne človekove pravice so jim bile odvzete? So bile to pravice do dela, do izobrazbe, do uporabe maternega jezika, spreminjanje krajevnih in družinskih imen? Omenim naj, da so do leta 1919 imela nekatera naselja izključno nemško ime, čeprav so v njih prebivali tudi Slovenci, potem pa so dobila tudi slovensko ime. Želim bi, da pisec navede vsaj eno ime kočevskega Nemca, na primer rudarja, ki je bil zaradi svoje narodnosti odpuščen z dela.

S takim pisanjem Hans Jaklitsch

(in njemu podobni) med kočevske Slovence in Nemce spet vnaša nezaupejanje in obnavlja že odpravljene bolečine in težave. Vsaj sakralnih objektov ne bi smeli zlorabljati v politične namene. Sicer pa Slovenci na Kočevskem in drugod niso izgubili niti enega Nemca in nimajo tudi nič s prostovoljno izselitvijo kočevskih Nemcev ter njihovo tedanjo in sedanjo usodo. Znano je tudi, da je nekaj družin kočevskih Nemcev ostalo doma. Doslej sem ugotovil, da je 9 fantov in mož kočevskih Nemcev sodelovalo v NOV. Franc Miede iz Starega Loga je vstopil v NOV spomladi 1942 in je med soborci slovel kot hraber mitraljezec.

Za ureditev pokopališča v Starem Logu, za počastitev vseh umrlih in za lepo sodelovanje med kočevskimi Nemci in Slovenci velja pohvala predsedniku KS Stara Cerkev (na njenem območju je danes tudi Stari Log) Cirilu Jasencu. Vse spoštovanje velja Avgustu Grilu, kočevskemu Nemcu iz Kočevskih Poljan. Njegova družina se ni izselila v rajh in je podpirala partizane. Tudi njegov sin inženir Avgust Gril je zagovornik poštenega in nepolitičnega sodelovanja z vsemi kočevskimi Nemci, ki vedno pogosteje prihajajo na ogled Kočevske. Moje spoštovanje in priznanje velja tudi predsedniku vseh kočevskih Nemcev po svetu dr. Viktorju Michitschu, ki je bil rojen v Gotenici in se je s starši izselil, ko mu je bilo 13 let.

Ne morem pa pohvaliti tistih Slovencev in Nemcev, ki bi danes radi vnesli nov razdor med prebivalce obeh narodov. To so tisti, ki nočejo videti odprtih vrat prijateljstva med obema narodoma. Želim si, da bi bila bodoča podobna srečanja, kot je bilo oktobrsko v Starem Logu, prijateljska, da bi na njih enakopravno obravnavali vse pokojnike in da bi bila srečanja pot do nadaljnje čim tesnejšega sožitja.

ZDRAVKO TROHA

mo mogli v primeru UN Adlešiči stati ob strani, pa čeprav ne gre za naselje, ki ni posebej ovrednoteno kot spomeniško-ovrednoteno pomembno.

Ker občina Črnomelj in Topos javno očitata Zavodu negativno soglasje k predlogu UN Adlešiči (tik pred sejo), želimo javnosti in krajanom naselja Adlešiči javno razložiti naše dejanje. V postopku izdelave UN je naša služba večkrat posredovala stališča, ki so se v veliki meri celo ujemala s stališči krajanov. Ker smo ugotovili, da predlog UN Adlešiči zopet ne upošteva nekaterih pripomb in pogojev, ki smo jih podali, smo ocenili, da bi morda na končno odločitev na občinskem svetu le vplivalo nabe negativno soglasje.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine res ni uspel pripraviti posebnih strokovnih osnov za posebne strokovne podlage UN Adlešiči. Tako je v fazi izdelave osnutka UN Adlešiči pripravil okvirne smernice varstva naravne in kulturne dediščine, ki naj bi bile upoštevane pri dokončni izdelavi UN Adlešiči.

Naselje Adlešiči je v neposredni bližini predlaganega Krajinskega parka Kolpa, katerega meja je že okvirno sprejeta v Prostorsko-ureditvenih pogojih KS Adlešiči. Naselje ima zaradi neposredne bližine reke Kolpe in bogato ohranjene tradicije različnih domačih obrti in običajev (tkanje domačega platna, izdelki iz domačega platna, pletarstvo, pisanje pisanic, obhodi kresnic, prelo, ljudska glasba...) izredne možnosti turističnega razvoja.

Zaradi izredno razgibanega terena ima temu primerno razpršeno gradbeno strukturo, kar mu daje tudi svojo identiteto. Številni ohranjeni stari objekti: skednji, kašče, domačije v tlorisu celo zasnovane v obliki dvora, zasnovanim jedrom naselja s cerkvijo, župniščem, gostilno in šolo, pričajo o ivljenju ljudi z

prav zaradi negativnega soglasja Zavoda in krajanov.)

Pripombe in stališča Zavoda k predlogu odloka so bile naslednje: Apartmajsko naselje ob dostopni cesti do Kolpe je zasnovano pregesto in prestrogo. Število predlaganih apartmajev se zmanjša na maks. 10-12 in se jih postavi razpršeno po terenu. Naselje Adlešiči so zaradi reliefno razgibanega terena dokaj razpršeno naselje, tako da z vsiljevanjem reda pri apartmajem naselju vnašamo tujek v ta prostor.

Pri temeljitejšem pregledu terena smo ugotovili, da bi bilo umestno mejo UN razširiti na del območja JZ od sedanjega naselja. Omenjeno območje je terasast, dokaj nerodoviten in funkcionalno neizkoriščen prostor. Predlagano območje bi se lahko namenilo bodisi novi stanovanjski gradnji ali apartmajem naselju in s tem bi se lahko celo opustila lokacija predvidenih apartmajev v vrtačah. Ravno tako smo predlagali, da se v območje UN vključi tudi Cvitkovičeva domačija, saj je ta zaradi zbirke domače obrti pomembna za samo naselje v smislu razvoja turizma, kar pa zato terja določene ureditve, kot so parkirišče, označitve...

Menimo, da strnjen drevored oziroma druga zasaditev vzdolž regionalne ceste nasilno posega v ta reliefno razgiban tereni in vzpostavlja red, ki za razpršeno naselje, kakor so naselje Adlešiči, ni primerna rešitev.

Pri obravnavanju pripombe lastnice parcel na JV koncu vasi je bilo jasno izraženo stališče, da se na obravnavani parceli vriše manjša domačija, kar pa ni bilo razvidno iz kartografskega gradiva.

Ponovno smo poudarili, da obravnavana lokacija predstavlja nepozidan travni predel na robu vasi in ob meji predlaganega parka Kolpa, kjer se teren že spušča in prehaja proti Kolpi. Osnovni cilj UN Adlešiči naj bi bil zgoščevanje pozidave in izraba vseh neizkoriščenih obstoječih kapacitet znotraj vasi, kjer je že prisotna vsa infrastrukturna in dostopi in bi bila fluktuacija turistov manj moteča za domačine in sam prostor in ne bi načenjali robov vasi. To zemljišče naj bi se ohranjalo kot zeleno površino zaledja vasi, zato se na obravnavani lokaciji predstavlja manjša kmetija z enim novim objektom ter lesenim gospodarskim splotjem (drvarnica, kozolec, pod...).

Pri pregledu kartografskega gradiva smo prišli do zaključka, da se UN Adlešiči premolo podreje obstoječi zasnovi naselja. Mestoma uvaja strnjeno stanovanjsko gradnjo brez spremljajočih gospodarskih poslopj, ki so zaradi načina življenja v Adlešičih neobhodna. Predlagamo, da se v UN jasno opredelijo lokacije domačij, ki morajo biti prilagojene terenu in posnemajo obstoječe tako v horizontalnih kot tudi vertikalnih gabaritih ter ostalih arhitekturno oblikovnih elementih in detajlih, značilnih za ta prostor. Predvidena strnjena gradnja stanovanjskih hiš naj predvidi še spremljajoči objekt, ki je v praksi skoraj že pravilo (drvarnica, garaža, pod...). Skratka, stanovanjska gradnja naj ne posnema mestne gradnje (stroga parcelacija v liniji, gabariti gradbeni materiali...)

Predlagali smo, da se v ureditveni situaciji za območje vasi domačije vrišejo v celoti.

Prav tako ocenjujemo, da se objekti, ki so namenjeni poslovno-industrijski dejavnosti, predvidijo v predelu, ki je za namenjen tovornim objektom (tovarna), na robu naselja. Tako bi se izognili nastajanju mega objektov in prizidkov z ravnimi strehami znotraj samega naselja. Adlešiči naj bi zaradi izrednih možnosti razvoja predstavljali pomembno turistično naselje in ne industrijske cone.

Prav to naše negativno soglasje je bilo povod, da smo predlog ponovno pretehtali z občino, krajevno skupnostjo Adlešiči in Toposom. Končno smo se uskladili in za sejo pripravili usklajen predlog. Žal pa se je na zadnji seji izkazalo, da predlog ni v celoti usklajen prav v primeru kopališča in apartmajskega naselja (lastnika parcel G. Jankoviča), ki je zaradi lastnih nerešenih interesov zopet uspel zavreči obravnavani predlog. Tokrat temu ni bila kriva naša stroka, temveč nedodelani primer G. Jankoviča, ki naj bi večkrat posredoval svoje želje izdelovalcem UN, pa ga niso hoteli uslišati.

MOJCA VERČEK REMS,
dipl. inž. arh.
MIRA IVANOVIČ,
dipl. biologinja
Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto

DOLENJSKI LIST

Kopališče Pri Kuzmi v Adlešičih

Kopališče pri Kuzmi je eno najlepših, a žal neurejenih kopališč ob reki. Ker je kopališče znotraj predvidenega parka, smo ocenili, da je nujno pristopiti k celoviti ureditvi in prav zato smo vztrajali, da se le ta ureja znotraj ureditvenega načrta Adlešiči (prvotno je bil zasnovan UN le za naselje). Osnutek UN je predvidel postavitev dveh objektov na poplavni ravnici ob jezu za potrebe bifeja s skladiščem in sanitarijami, igrišči za odbojko, kurišči. Predlagana gradnja objektov bi bila nesporemljiva zaradi poplavne ravnice, varstvenega pasu vodnega vira. Predlagali smo, da bi moralo načrtovanje ureditve celotnega kopališča izhajati iz predhodne presoje njegove optimalne kapacitete. Šele tovrstna presoja naj bi narekovala število potrebnih objektov za "obratovanje" kopališča. Dejstvo je, da se je naravovarstvena stroka odločila, da omejeno kopališče uvrsti v drugo varstveno cono predlaganega parka in se tako omogoči njegova celovita, kvalitetna ureditev, ki se za bodoči park tudi spodobi. O vsebini in smotrnosti potrebnih objektov pa ne odloča spomeniška služba, temveč za to pristojni na občini kot tudi izdelovalci UN. Vendar se kljub temu nismo mogli strinjati s predlagano gradnjo priložnega skladišča v velikosti prib. 11 x 5 m v sami strmini brega za bifejem pri G. Jankoviču (predvidena gradnja je posegala celo izven meje UN in izven zazidalnega območja PUP). V tem primeru ocenjujemo, da bi morala investitor kot tudi projektant "Bifeja Jankovič" presoditi kapaciteto objektov, potrebnih za obratovanje bifeja, in le-te prostoru ustrezno namestiti.

Očitno so želje investitorja eno, drugo pa je prostor. V tem primeru lahko rečemo, da se je G. Jankovič vzorno potrudil pri prenosu in ureditvi starega skednja in tako reči objekt kulturne dediščine ter mu dal določeno vsebino. Žal pa postopoma pozablja, da gre le za pod in mu "nalaga funkcije", tako da le-ta komaj še spominja na pod. Ali je bila morda potrebna skednja zato, da se je lahko zgodila gradnja ob Kolpi? Morda bi bilo bolj umestno pristopiti k ureditvi kopališča z objekti (lahko tudi modernimi), ki bi zadovoljili vsem potrebam in ne bi potrebovali posegati v strmine bregov za potrebe skladišč.

Skratka, dobro izdelan UN Adlešiči lahko reši in zagotovi ureditev kopališča, ki ga bomo vsi radi obiskovali, pa čeprav bomo morali do njega prehoditi nekaj minut peš.

MIRA IVANOVIČ
Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto

Trebanjske iveri

Dol. list št. 47, 27. novembra

Ostro javno protestiram proti maniram, ki jih v politični prostor vnašajo trebanjski krščanski demokrati, ko za tako malenkost, kot je zapisana v Trebanjskih iverih, napovedujejo obračun pred sodiščem. To je preživela metoda strahovanja, znana iz totalitarnih režimov, ki skuša ljudi zastrašiti, da si ne bi upali kritizirati za demokracijo nesporemljivih pojavov.

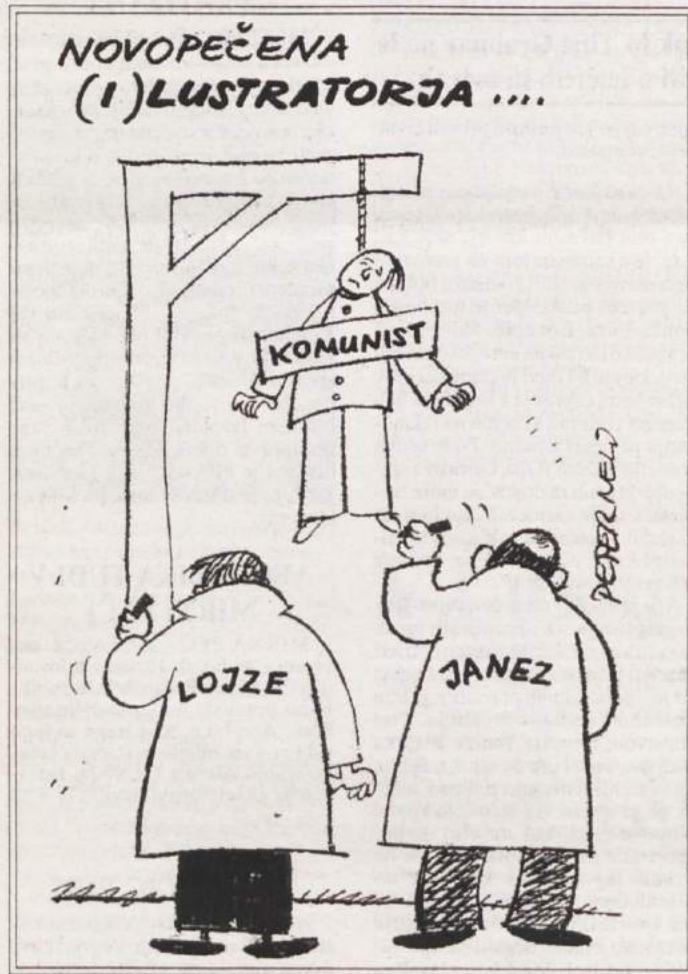
ANTON JUDEŽ

Trebanjske iveri

Dol. list št. 46, 20. novembra

Kako značilno pogromaško in napadalno so se lotili nepodpisani trebanjski krščanski demokrati podpisane bodice v Trebanjskih iverih, čeprav v njej ni bila nikjer niti z besedico omenjena njihova stranka ali član(ica), kaj šele kak njen funkcionar! Neka gospa srednjih let s plakatom dr. Jožeta Bernika v roki, ki se je šla predvolilno kampanjo na svoji način, po njihovem tragikomičnem "komunikeju", objavljenem prejšnji teden na tem mestu, zagotovo ni bila članica stranke Slovenskih krščanskih demokratov niti strankina simpatizerka, saj OO SKD Trebnje vendarle nantanko ve, kje se vsak trenutek gibljejo njeni ljudje in kaj počnejo.

Kot dolgoletnemu piscu stalne rubrike Trebanjske iveri (kar je strankini celici v Trebnjem gotovo znano) mi zato niti na kraj pameti ne pride, da bi se za zapisano bodico, utemeljeno na resničnem dogodku, komurkoli opravičeval. Zlasti še zato, ker skuša OO SKD Trebnje na tem drobnem primeru razvednotiti celotno uredniško politiko in delo Dolenjskega lista. Ker pa za to razvednotenje nima argu-

V Adlešičih nočejo mestne gradnje

Dol. list št. 47, 27. novembra

Sedaj, ko je za nami že vrsta javnih obravnav, strokovnih "dogovorov", ugotavljamo, da so bile naše smernice varstva naravne in kulturne dediščine le dovolj zgodaj oddane, da bi jih Topos lahko upošteval pri dokončnem oblikovanju osnutka in predloga UN Adlešiči. Da se sprejemanje tega načrta vleče kot jara kača, pa je vzrok le lastno strokovno presojanje Toposa in morda tudi občine (ker je soavtorica zadnjega sestava v Dolenjskem listu št. 47, 27. november) o upoštevanju pripomb Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, krajanov in krajevne skupnosti Adlešiči.

Velikokrat je bilo Zavodu očitano, da ni pristojen za presojanje urbanističnih rešitev v primeru naselja Adlešiči. Glede na to, da se konservatorji vsakodnevno srečujejo s problematiko urbanizma, nis-

bogato kulturno tradicijo značilno prav za Adlešiče.

Prav zato menimo, da bi moral UN upoštevati vse te našete vrednote naselja in predvideti njegovo širitev in razvoj tako, da bosta zagotovljena in izboljšana identiteta naselja ter standard ljudi. Predpostavljamo, da prav Adlešiči, ki so center KS, lahko prevzamejo primarno vlogo najpomembnejšega naselja, vezanega na predvideni Krajinski park Kolpa.

Pri pregledu tekstualnega in grafičnega dela Odloka smo ugotovili nekaj neupoštevanj smernic varstva naravne in kulturne dediščine, zato k odloku nismo mogli podati pozitivnega soglasja, saj so določeni členi odloka in grafični prikaz negirali smernice varstva naravne in kulturne dediščine in sklepe usklajevalnih sestankov. (Negativno soglasje k odloku je bilo podano v pravočasnem roku. Kljub negativnemu soglasju Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto sta se občina in Topos odločila za obravnavo odloka na seji sveta, ki pa odloka ni hotel obravnavati

Odgovori in popravki po § 9...

Nesprejemljivo obnašanje morisovcev

Ogorčeno pismo prebivalcev Kočevja o nedavnem uboju, naslovljeno na Ministrstvo za obrambo

mentov, mu pride prav dodobra iztrošena psovka, da je "uredništvo DL na pozicijah strank kontinuitete iz komunističnega obdobja". Zdjaj se bodo takemu argumentiranju že krave smejale!

Prav rad se bom, če bo potrebno, udeležil zagrožene velike ure resnice in novinarske etike na pristojnem sodišču. Da bi slišal utemeljitve za obtožbe, ki jih zdaj vleče iz rokava OO SKD 'Trebne, med katerimi je tudi naslednja "cvetka", namreč, "da zaradi nepodpisanih Trebanjskih iveri prizadeti izredno težko dokazujejo nasprotno". Kot da bi to imelo kakršnokoli zvezo z dokaznimi dejstvi in kot da uredništvo Dolenjskega lista ne bi imelo ob odgovornih novinarjih tudi odgovornega urednika, po zakonu (so)odgovornega za vsako informacijo v listu.

PAVEL PERC

na najbolj odgovorna mesta najboljše komuniste in najboljše kristjane. Pogoj za ene in druge je enak: sposobnost, čut za pravičnost in visoka morala. In naša država bi postala pravna in socialna. Mnogim ljudem bi bilo vrnjeno človeško dostojanstvo in marsikaj bi se spremenilo na boljše.

MARIJA LIPOVŠEK
Novo mesto

Mini show z izborom mini miss

Dol. list št. 47, 27. novembra

Gospod Janez Pavlin se je v imenu novomeške Zveze prijateljev mladine oglašil na moj protest zoper prireditve, kjer naj bi izbirali otroško "miss". Navaja, da Zveza prijateljev mladine ni bila organizator te prireditve. Če v članku Dolenjskega lista št. 46 ne bi bila med organizatorji tudi jasno omenjena Zveza prijateljev mladine Novo mesto, ji tega prav gotovo ne bi očitil! Jalovi so tudi izgovori g. Pavlina, da naj bi Zveza prijateljev mladine podprla le tisti del prireditve, kjer naj bi nastopili mladi pevci in pesalci. Prvič slišim, da lahko nekdo podpre le del prireditve. Navaja tudi, da sta bila organizator podjetje Belina iz Domžal in njegova zastopnica Marjeta Kastner ter da je ta zadrževala, da je "takšno prireditev organizirala po vseh večjih krajih (od Portoroža do Murske Sobotice) po Sloveniji in da bo finalni izbor v okviru Veselega decembra na GR v Ljubljani." Prav zato, pravi g. Pavlin, da ne bi bili Dolenjci izjema, smo pristali na sodelovanje.

Sprašujem g. Pavlina: bi bilo mar za Dolenjce sramota, če bi bili izjema in ne bi sodelovali na tako bedasti prireditvi? In če se Zveza prijateljev mladine Novo mesto zdaj izgovarja, da je poskrbela le za prireditveni prostor na osnovni šoli v Bršljini, naj jo ob tem spomnim na pregovor, da je tisti, ki drži malho, kriv prav toliko kot tisti, ki krade.

Zal je bilo tokrat malharjev več!

L. K.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 47, 27. novembra

V zvezi s prispevkom bi želeli pojasniti, da je v času finalnega lepotebnega tekmovanja za Miss World 1997 Sejšeške otoke res obiskala 16-članska skupina Slovencev. Sestavljali so jo novinarji, častni konzul republike Sejšeli v Sloveniji, nekaj poslovnežev in fant miss Slovenije Maje Šimec. Vsi člani so stroške potovanja in bivanja nosili sami (redkim so jih delno krile njihove redakcije). Sam sem kot organizator in lastnik licence lepotebnega izbora Miss Slovenije za Miss World osebno poravnal vse svoje stroške in stroške potovanja Maje Šimec. Z njo sva v Londonu novinarjem z vsega sveta, organizatorjem, poslovnežem in vsem ostalim kandidatkam tekmovanja razdelila več kot 60 kilogramov prospektov Slovenije in Dolenjske, tako da smo poskrbeli za dobro promocijo naše lepe države. Tudi stroške prevoza težkega propagandnega materiala sem kot organizator plačal sam. Maja Šimec se je resnično izkazala kot dober "ambasador" dvoje države in upravičila geslo "Beauty with a purpose", saj je sodelovala tudi v dobroteljskih akcijah.

ZDRAVKO GERŽINA
Agencija Geržina Videoton, Maribor

SLS ni županov glasovalni stroj

Dol. list št. 47, 28. november

Trditve, ki jih g. Mežan navaja v svojem odgovoru, pomenijo zavajanje bralcev Dolenjskega lista.

G. Janez Mežan iz Mirne Peči je predsednik občinskega sveta Mestne občine Novo mesto, poslanec v Državnem zboru RS in funkcionar SDS v Novem mestu. Ali je g. Mežana sram priznati te funkcije bralecem Dolenjskega lista in svojim volilcem zato, da so nekateri trditve zanj in bralece bolj objektivne?

1. V pojasnilu bralecem: SLS za podporo svojem kandidatu za volitve v Državni svet ni podpisala dogovora z LDS o podpori njihovega kandidata na bodočih volitvah za župana, v nasprotju z ostalimi strankama, SKD in SDS, ki sta sklepali razne dogovore.

2. Zakaj g. Mežan vedno nastopa proti kmetom in kmetijstvu, saj so bili tudi kmetje njegovi volilci?

3. G. Mežan v članku navaja številke, ki pa so brez primerjav tudi zavajajoče. Kmetijstvo je do leta 1995, ko je g. Mežan postal predsednik občinskega sveta Mestne občine Novo mesto, iz občinskega proračuna dobivalo 70 mio tolarjev (oz. 1 mio DEM), danes pa je ta znesek manjši. Na področju turizma pa so se sredstva povečala za več kot 100% (od 7 mio SIT leta 1994 na 18 mio SIT v predhodni obravnavi proračuna 1998).

Zaradi navedenih argumentov smo prepričani, da je stranka SLS objektivno predstavila svoje delovanje in da je članek g. Mežana uperjen k diskreditiranju SLS.

SLS
Koordinacijski odbor Novo mesto
TONE HROVAT

• Imeli smo tako eksplozivno start v demokracijo, da še zdaj zbiramo koščke po eksploziji. (Jurčič)

V četrtek, 20. novembra, je tragična vest o okrutnem umoru nedolžnega policista Antona Lipovca pretresla domala vso slovensko javnost, še posebno pa občane Kočevja, saj se je to zgodilo na Policijski postaji v Kočevju.

Pogreb policista je bil v soboto, 22.11.1997, ob 15. uri. Na zadnjem pot ga je pospremila nenavadno veliko število občanov, pripadnikov policije, pa tudi več pripadnikov slovenske vojske. Tudi vreme je bilo zelo lepo, kot da je tudi Bog hotel pokazati spoštovanje umorjenemu policistu, spoštovanja vrednemu očetu dveh majhnih otrok.

Za soboto je prišla nedelja in z njo pogreb morilca in samomorilca Guština, vreme pa se je zelo

poslabšalo, snežilo je, nebo je postalo črno, človek je dobil občutek, da s tem Bog izkazuje svoj bes nad Guštinom. Tudi kočevski župnik, kot je bilo slišati, ni hotel opraviti cerkvenega pogreba. Vse to pa ni motilo nekaterih pripadnikov Specialne brigade Moris, ki so se pogreba udeležili v dokaj velikem številu. Vse to pa niti ne bi bilo toliko začudujoče in obsojanja vredno, če se nekateri izmed njih ne bi prišli posloviti od morilca kar v uniformah, do pokopališča pa so se pripeljali celo s službenimi vozili Morisa, obarvana v maskirne barve slovenske vojske, na vratih pa so bili bahavi napisi Specialna brigada Moris. Z enakimi vozili so pripeljali tudi cvetje.

Vse to ravnaje in obnašanje pripadnikov specialne brigade Moris so pri ljudeh vzbudila začudenje in ogorčenje. Iz vsega tega je možno domnevati, da nekateri pripadniki Ministrstva za obrambo odobravajo oziroma potihem podpirajo zločin, ki ga je storil pripadnik tega ministrstva. Vse to meče slabo luč na vse pripadnike slovenske vojske, čeprav je večina v njej dobrih, poštenih in spoštovanja vrednih ljudi. Človek lahko še tako brska po spominu, pa se nikakor ne more spomniti podobnega primera v svetu, torej primera, ko bi se aktivni pripadnik neke vojaške organizacije streljal na človeka v drugi oziroma drugačni uniformi, človeka, ki prav tako skrbi za varnost državljanov in države, kot bi moral tisti, ki je streljal. Še težje pa se je spomniti primera, ko bi se od takega človeka poslavljali v uniformah in se s

takim konkludentnim ravnanjem pozitivno izrekli glede takega dejanja.

Spoštovani gospod minister, jasno je, da nihče ne more posamezniku prepovedati oziroma mu zabraniti, da se poslovijo od takega človeka, lahko pa, in tudi dolžnost bi bila, da bi se prepovedala udeležba v uniformah "slavne?" specialne brigade Moris. To bi bila Vaša dolžnost in prav tako dolžnost poveljnika brigade. Prav bi bilo tudi, da bi ženi umorjenega policista izrekli sožalje in hkrati javno obsodili dejanje, ki ga je storil pripadnik ministrstva, katerega vodite Vi, vendar tega niste storili kljub insistiranju nekaterih medijev.

Glede na vse omenjeno, prosimo, gospod minister, za Vaš javni odgovor in Vaše mnenje glede takega ravnanja slovenske vojske, saj smatramo, da ste za to odgovorni prav Vi, če že ne po pravni, pa prav zagotovo po moralni plati.

P.S.:

Ko so leta 1991 v Kočevski Reki ustanovljali specialno brigado Moris, smo bili občani Kočevja zelo zadovoljni, saj smo smatrali, da je to poleg policije dodaten element varnosti za ta kraj. Na žalost pa se je kmalu izkazalo kot velika nevarnost, saj so pripadniki te enote v zelo kratkem času izzvali veliko pretepotov, pri tem pa je žvenketalo tudi orožje, na srečo pa vse do tragičnega dne ni bilo v resnici uporabljeno oziroma ni imelo hujših posledic.

Ogorčeni in zaskrbljeni občani Kočevja

Policistovo življenje vredno le 200.000 tolarjev?

Odrpito pismo kočevskih policistov predsedniku vlade

KOČEVJE - Policisti kočevske PP so v ponedeljek poslali predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku odrpito pismo, v katerem zahtevajo, da poskrbi, da se bo razjasnilo, kdo je neposredno odgovoren za tragedijo, ki je terjala življenje njihovega sodelavca Antona Lipovca. Ob izraženem mnenju, da jim mora zagotoviti minimalne varnostne standarde, ki so predpisani in nujno potrebni za normalno policijsko delo, so opozorili, da se lahko podobna tragedija ponovi tudi na katerikoli drugi policijski postaji v Sloveniji.

Ob opisu razmer, v katerih delajo, so poleg starih službenih avtomobiov (v povprečju 6 let), zastarele tehnične opreme (ki pa jim je poleg tega tudi primanjkuje) ter skoraj nikakršnih možnosti za urjenje v streljanju (le enkrat letno s 15 do 20 naboji) navedli tudi neprijetnost in tehnično pomanjkljivo varovanje stavb, v katerih so policijske postaje.

"Upravičeno se sprašujemo, ali poznate delo policistov, ki ni samo posedanje po avtomobilih in varovanje v Murglah," so še zapisali, pismo pa zaključili z vprašanjem, ali je pri nas življenje policista vredno res samo 200.000 tolarjev. Toliko bi namreč stalo neprebojno steklo, ki bi Antonu Lipovcu rešilo življenje!

M. L.-S.

ROCK OTOČEC 97 V LUNI - Borut Peterlin, absolvent oddelka za fotografijo FAMU, Akademije lepih umetnosti v Pragi, bo predstavil serijo več fotografij, ki so nastale na letošnji poletni prireditvi Rock Otočec. Razstavo fotografij bodo odprli danes, v četrtek, 4. decembra, ob 19. uri v Galeriji Luna. Za glasbeno popestitev po poskrbela rockovska glasbena skupina Minister Gregor iz Novega mesta. Na sliki: utrinek z otoškega festivala, kot ga je ujela Peterlinova kamera.

Igor Brezovar

Na motorju v Indijo

O potovanju v Indijo na motorju sem začel sanjati že zelo mlad. Čas, ko sem na malem Tomosovem mopedu prepotoval hrvaško in slovensko obalo, niti ni tako daleč, prav tako ne potovanje na Poljsko in v Nemčijo, ko mi je oče kupil fantic 125. S prijateljem, ki je Čeh, sva se odpravila na proti dogodivščinam, vendar so njega že na češko-poljski meji zavrnil, ker ni imel vstopnega vizuma. Sam sem iz radovednosti pot nje nadaljeval, vendar le do prvega mesta, in se vrnil nazaj v dolgo čakalno vrsto za prestop meje. Takrat sem bil prvič sam tako daleč na vzhodu in to je bilo za mene pri 18 letih posebno doživetje.

Prva moja daljša turneja na motorju je bila lani, ko sem skupaj s prijateljico Ireno prepotoval zahodno in južno Evropo. Po približno 10.000 km, prevoženih v enem mesecu, sva se vrnila v Prago, a nisem še dobro odložil čelada, ko sem rekel Ireni: "Prihodnje leto greva v Indijo!" "Igor, ali si nor?" me je začudeno vprašala.

Priprava

O tej ideji res nisem veliko govoril, ker me nihče ni resno jemal. Ni me zanimalo, kaj si mislijo ostali, preprosto sem se začel pripravljati, da uresničim svoj cilj. Prebral sem mnogo knjig o Indiji, nakupil vodiče in zemljevide. Približno tri mesece pred odhodom sem obiskal zdravnika, da so mi svetovali, proti čemu se morava z Ireno cepiti. Na naši ambasadi v Pragi sem preveril, katere vizume potrebujem in kakšne dokumente v zvezi z motorjem. Začel sem pisati prošnje našim slovenskim predstavništvom v Pragi

za sponzorstvo. Brez podpore Leka, Intertrada, Krke, Gorenja, Merkurja, Katege, M+S plusa, Kovinrada, Metalcommercea in Ameca se mi želja o Indiji ne bi uresničila. Povsod so imeli vzpodbudne besede in razumevanje. Klicali so me na razgovore, ker se jim je to zdelo interesantno, in zanimalo jih je, ali bom to res zmožem. Nekateri pa so mi pomagali tudi s svojimi izkušnjami in priporočili.

Z motorjem CBR se nisem upal na tako dolgo pot, ker sem vedel, kakšne so ceste v Pakistanu. Moral sem na hitro prodati CBR in kupiti rabljeno yamaha super tenere 750. Z denarjem sem bil že tako na tesnem, a še huje je bilo potem, ko so mehaniki ugotovili, da je v groznem stanju. Nihče se ni hotel z njim ukvarjati. Po odisejahi od servisa do servisa mi je le uspelo pregovoriti nekega mojstra, vendar me je že drugi dan poklical in začel naštevati napake, ki pa me bodo veliko stale.

Bil sem zelo žalosten. V potnem listu sva imela z Ireno že vse potrebne vizume, pričelo se je že cepljenje, nekateri sponzorji so že primaknili svojo finančno pomoč, a motor je bil še vedno v brezupnem stanju. Nisva si mogla več dovoliti, da bi vrgla puško v koruzo, preveč dela in energije bilo je vloženo v priprave.

Podprla me je tudi Yamaha iz Prage, ki mi je dala izreden popust pri nakupu rezervnih delov, pa tudi mehaniki so svoje delo malo zaračunali, saj se je deloma tudi njih polastila predpotovalna mrzlica oz. priprave. Tudi oni so mi držali pesti, da bi mi potovanje res uspelo.

Od zbranih 7.500 DEM mi je ostalo dobrih 6.000. Kupila sva potovalne čeke, nekaj sva pustila na račun, ker sva imela kreditne karte, 500 USD pa sva imeli v gotovini. Vse sva imela po raznih skritih mestih med prtlljago, v posebnih za ta namen narejenih žepih, saj so naju vsi opozarjali, kako naj imava denar le v majhnih vsotah. Imela sva kopije potnih listov in sploh vseh dokumentov poskrte na mestih, ki so bila težje dosegljiva. A kakor se je izkazalo pozneje, to niti ni bilo potrebno, vendar previdnosti ni nikoli preveč. Dobra sva se založila tudi z zdravili, saj so naju vsi opozarjali, da brez raznih črvesnih obolenj ne bo šlo in to da bo še najmanj, kar naju bo doletelo.

Dan pred odhodom so mi mehaniki pridili na motor z obeh strani kanistre (po-

sodi za vodo in bencin), kajti v Pakistanu naj ne bi bilo v puščavi bencinskih postaj niti na 500 km. Tudi rezervno gumo sem vzel s seboj. Mehaniki pa so se prijemali za glavo, ko sem jih poprosil, naj mi pokažejo, kako se menja guma, svečke in kje je sploh karburator. Nisem dobro podkovan v teh stvarih, zato sem se zanesel na dobro delo mehanikov in na dobre ljudi, ki jih bom gotovo srečal na svoji poti. Filtre, vrvi, verige in še kup drugih pripomočkov sem si sicer pripravil, a v zadnjem trenutku pred odhodom sem vse to pustil doma, saj si sam ne znam kaj prida pomagati. To je bil eden od razlogov, drugi pa ta, da motor super tenere dovoljuje maksimalno obremenjenost 430 kg, a to prav gotovo ni mišljeno na potovanje po puščavi s povprečno prevoženimi 350 km dnevno. Maksimalno težo sva kljub temu preseгла za 40 kg. Sredi julija sva se v poznih popoldanskih urah odpravila na pot izpred našega doma v Pragi, kjer živim že nekaj let.

Zgodaj zjutraj naslednjega dne sva po 750 km vožnje prispela domov v Žužemberk. Tu sem iz previdnosti dal motor pregledati še domačemu mehaniku Tomažu. Potrebna je bila tudi menjava olja.

Z družino sva preživela krasen dan, ki se je podaljšal pozno v noč. Tudi prijatelji, ki so vedeli za mojo avanturo, so se prišli posloviti. Vsi so nama zaželeli, da se nama ne bi kaj neprijetnega zgodilo, da naju ne bi okradli, da ne bi imela nesreče, da ne bi zbolela in sploh, da bi se živa in zdrava vrnila domov.

Do hrvaške meje naju je na BMW pospremil prijatelj Peter z Natašo. Hrvaško, Srbijo in Bolgarijo sva želela prevoziti čim hitreje. Vendar sva morala v Srbiji prenočiti. Tam so naju zelo ljubezno sprejeli ljudje na vasi. Kljub temu, da sva to vlnudno odklanjala, so naju gostili v restavraciji, vabili domov ter ponudili prenočišče in hrano. Bila sva deležna velike pozornosti in gosto-

ljubnosti, čemur sva se še posebno čudila, saj sva imela strah, kako bo potekalo potovanje preko Srbije. Še posebno se je tej ljubeznosti čudila Irena, ki je Čehinja in je v zadnjem času o teh ljudeh slišala le veliko slabega. Nisem pa prepričan, če bi bila te ljubeznosti deležna, če bi vedeli, da sem Slovenec, saj sem imel češko registracijo.

Povabilo na čaj

Preko Bolgarije sva četrty dan potovanja prispela v Turčijo. Narava je bila krasna, toda suša je naredila svoje in zelenje je izgubilo. Ljudje so bili temnejše polti, prijazni, nasmejani. Pozdravljali so naju na vsakem koraku. Jedilnik je bil drugačen, kot sva ga bila vajena, ni bilo več svinine, v toaletnih prostorih je bila namesto papirja posoda z vodo.

Z velikim motorjem sva vzbujala pozornost, kjerkoli sva se ustavila. Na vsaki bencinski črpalni so naju povabili na čaj. Potrudila sva se, da sva se v vsaki deželi znala po njihovo vsaj zahvaliti in pozdraviti in si s tem pridobila še večjo naklonjenost.

Za dva dni sva se ustavila v Istanbulu. Obiskala sva vse pomembnejše muzeje, zgradbe spomenike in mošeje, ki so naju popolnoma prevzele. Na žalost ne morem popisovati vseh doživetij, ki sva jih doživljala, saj bi bilo tega preveč.

Po Istanbulu je bila najina prva postaja 430 km oddaljena Ankara, kjer sva se v kampu seznanila z dvema Dancema, ki sta bila na poti v Afriko na 600 ccm cagivi. Bila sta novinarja in kar verjeti nista mogla, da sva le kot turista uspešla dobiti sponzorje, medtem ko je njima uspelo dobiti le nekaj filmov in podobne malenkosti. Do iranske meje je bilo približno 900 km. Potovanje je bilo prijetno, vreme je bilo krasno, ljudje prijazni, le v nekaterih gorskih vascah sva doživljala, da so na naju otroci metali kamenje in se drli. V Turčiji so bile ceste do Ankare v redu.

Denar z bazarja za boj proti raku

Že 4. mednarodni dobrodelni bazar v Ljubljani, ki ga je organiziralo žensko združenje SILA, letos namenjen boju proti raku na dojki in za nakup mamografa - Množično obiskan

LJUBLJANA - Ko je Slovenija stopila na samostojno pot, so k nam prišli tuji diplomati in predstavniki tujih podjetij. Z njimi so prišle tudi družine, ki se vsaka po svoje trudi živeti se v naše okolje. Žene diplomatov in predstavnikov tujih firm so se pred dobrimi štirimi leti organizirale v združenju SILA (Slovenian international ladies association). Trenutno šteje združenje okrog 120 članic, med njimi so tudi Slovenke. Čeprav niso dobrodelna organizacija - združujejo se predvsem zato, da skupaj spoznavajo Slovenijo - so letos že četrtič zapored organizirale mednarodni dobrodelni bazar, ki je bil tako kot vsa leta nazaj zadnja sobota v novembru v predverju stolpnice na Trgu republike 3 v Ljubljani.

Na bazarju je sodelovalo več tujih držav, od naših sosed Hrvatske, Madžarske, Avstrije in Italije do Združenih držav Amerike, Turčije, Indije in Avstralije. Njihovi predstavniki so prodajali nekatere svoje značilne izdelke, skoraj vse predstavnice tujih držav pa so spekle za svojo državo tradicionalno pecivo in ga tudi prodajale. Zenske so pripravile tudi srečelov in v posebni sobi prostor za igranje otrok. Tudi letošnjega bazarja, s pomočjo katerega je združenje zbiralo denar za boj proti raku na dojki in za nakup mamografa, se je udeležilo zelo veliko ljudi ne le iz Ljubljane, ampak iz cele Slovenije.

Lani je združenje zbralo 60 tisoč nemških mark, polovico denarja na bazarju, ostalo pa so prispevali razni donatorji. Denar so namenili Sončku, Barki in organizaciji iz Črne na Koroškem za pomoč telesno in duševno prizadetim ljudem. "Ljudem oz. organizacijam, ki jim želimo pomagati, nikoli ne nakažemo denarja, ampak jih prej povprašamo, kaj potrebujejo, in jim to potem z zbranim denarjem kupimo," pravi

SILA BAZAR - Že četrti dobrodelni bazar v Ljubljani, ki ga je organiziralo žensko združenje SILA, ki združuje žene tujih diplomatov in firm, je bil spet zelo dobro obiskan. Na fotografiji: stojnica Velike Britanije. (Foto: J. D.)

PODELITEV PRIZNANJ OB 40-LETNICI ORKESTRA - Pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže je svoj jubilej - 40-letnico delovanja - proslavil v soboto, 29. novembra, s slavnostnim koncertom v domačem kulturnem domu. To je bila lepa priložnost tudi za podelitev Gallusovih priznanj, ki jih je prejelo 15 članov orkestra (srebrna in bronasta), posebnih priznanj in zahval pa so bili deležni še: ustanovitelj orkestra Ivan Aš in Kostja Virant, prva dirigenta Ladislav Leško in Milan Posavec, Jože Korporec za aktivno delo v orkestru in Brane Faleskini ob odhodu iz orkestra. (Foto: Borut Peterlin, L. M.)

Miša Tičar, ena od članic, ki je na bazarju skrbela za koordinacijo. Prvo leto so pomagale opremiti sobe za starše bolnih otrok na kliniki v Ljubljani, en del pa so namenile beguncem. Drugo leto so prav tako nekaj denarja namenile za begunce, poleg tega so kupile še računalnik za Braillovo pisavo in ga podarile šoli za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani. Lani so pomagale telesno in duševno prizadetim ljudem, letos pa so se odločile, da kot ženska organizacija prispevajo za boj proti

• Z mamografijo lahko zdravniki odkrijejo manjše spremembe v tkivu dojke, ki lahko predstavljajo zgodnje znake raka, predvsem pri ženskah, starejših od 50 let, ki nimajo simptomov. Rak na dojki je grožnja vsaki ženski. Vendar 70 odst. obolenj ni povezanih z družinsko zgodovino raka na dojkah. S samopregledovanjem ženske odkrijejo skoraj 60 odst. vseh malignih tumorjev. Čim zgodnejše je odkritje raka na dojki, tem večje so možnosti za ozdravitev. Mamografija ima pri tem zelo pomembno vlogo.

raku na dojkah. Statistično je ta bolezen na drugem mestu kot vzrok smrti slovenskih žensk. Z zbranim denarjem bodo kupile mamograf in ga podarile enemu od ljubljanskih zdravstvenih domov. V Ljubljani so še do nedavnega imeli le en mamograf, in sicer na kliniki, pred kratkim pa so dobili še enega v zdravstvenem domu.

J. DORNIŽ

ŠE NEKAJ DNI ZBIIRANJA DENARJA

Vidova akcija zbiranja sredstev za obdaritev 1.600 rejencev in njihovih rejniških družin je naletela na ugoden odziv. V drugem tednu zbiranja je bilo zbranih več kot 3,5 milijona tolarjev in za pol milijona tolarjev daril. S tem je zagotovljen več kot polovični uspeh akcije. Zbiranje sredstev bo potekalo še nekaj dni, zato lahko vsi zainteresirani pokličejo na telefon Humanitarnega zavoda Vid 064 350 480. Ziro račun za prispevke je 51500-603-33738 s sklicevanjem na št. 00 9798, namen nakazila: "Prispevek za novoletna darila otrokom". Prispevki štejejo kot davčna olajšava.

Piranski dnevi arhitekture

V dneh med 20. in 22. novembrom so v Piranu potekala 15. piranska srečanja arhitektov pod naslovom "Arhitektura osebnega izraza". V zadnjih letih so postala pomembna srednjeevropska prireditve, ki se je udeležuje vse več arhitektov iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Kot vsako leto je bila tudi letos prisotna zasedba iz Dolenske.

Zaradi teme letošnjih srečanj so bila predavanja heterogena in razen naslova bi težko našli rdečo nit med predavanji. Vendar ima drugačnost tudi dobre strani, saj smo tako ujeli drobce dogajanja iz različnih koncev Evrope. V petek je najmočnejši vtis pustil Kristian Guliksen iz Helsinkov, učenec Alvarja Aalta, osrednjega ustvarjalca evropske moderne. Sobota je minila v znamenju Španca Sola Moralesa in zvezde nemške arhitekture Hansa Kolhoffa, ki ima vidno mesto v izgradnji novega Berlina. Ciklus predavanj sta zaključila Francesco dal Co iz Benetk, ki je nastop posvetil pravkar preminulemu pionirju postmoderne Aldu Rossiju, in Jose Luis Mateo, predstavnik generacije nove španske arhitekture, ki v zadnjem času doživlja pravo renesanso.

Dneve arhitekture je spremljala razstava 20 zgrajenih del iz zgoraj naštetih držav, ki so se potegovala za nagrado Piranesi. Ziriya, sestavljena iz predavateljev, jo je podelila Avstrijcem Dieteju Henkeju in Marti Schreieck za projekt osnovne šole v predmestju Dunaja.

MARJAN ZUPANC

Priprošnja znanemu tatu

V sredo, 12. novembra, sem ugotovila, da je nekdo vlomil v mojo klet v Trdinovi ulici 5b. Ključavnica je bila odtrgana in del okovja iztrgan iz stene na vratih. Vrata so bila napol odprta, po tleh pa kot bi treščila strela. Okno na hodniku je bilo od znotraj odprto. Izginilo je nekaj litrov vina. Aha, takoj sem zaslutila pravega vlomilca, saj ni bil to prvi poseg po mojem imetju. Okno na hodniku se odpira od znotraj, s hodnika, na okenski polici pa ni bilo nobenih sledi, ki bi kazale, da bi kdo šel skozi okno, saj bi zunanji vlomilec razbil šipo, kar bi ponoči tudi slišali. A nič od

tega: okno je celo, vlomilec pa očitno v hiši.

Napisala sem listek in ga dala na stenčs. Na njem je pisalo: "Hvala Martinu za vlom v mojo klet, da se je lahko napil ukradenega vina. Marija Lipovšek." Listek je kmalu izginil s stenčs. Nalepila sem drugega, a je tudi to izginilo. Pozneje sem obe zmečkani obvestili našla v svojem poštnem nabiralniku. Znanega tatu lepo prosim - in to ne prvič - naj moje imetje pusti pri miru. Dobro poznam vse stanovanje v bloku in vem, kaj kdo zna in kaj zmore.

MARIJA LIPOVŠEK
Novo mesto

Domov z grenkim priokusom

Ob 60-letnici kulturnega društva v Loki pri Zidanem mostu

Kulturno društvo Loka pri Zidanem Mostu je pred nedavnim slavilo visok jubilej, 60-letnico svojega obstoja, in ga v soboto, 15. novembra, slavnostno obeležilo. Prireditve smo se z veseljem udeležili tudi delavci OŠ Loka, vendar smo domov odhajali z grenkim priokusom. Slavnostni govornik je namreč rekel, da za kulturno življenje zadnjih 17 let skrbi le mešani pevski zbor Primož Trubar iz Loke, delovanje osnovne šole pa je prezrl in s tem prisotne in javnost napačno informiral.

Pevskemu zboru moramo priznati ugledne uspehe, vendar je tudi osnovna šola vsako leto sodelovala na kulturnih prireditvah: ob novem letu, pustu, materinskem dnevu. Vse prireditve so bile v Kulturnem domu in javne. Vedno so bile dobro obiskane. Pri pripravah so nam pomagali starši, sponzorji in kulturno društvo.

Kulturnih prireditev šole so bili deležni tudi varovanci Doma upokojencev v Loki. Nastope naših učencev aktivno spremljajo in nagradijo z aplavzom in pohvalami, hvaležni, da tudi njim pripada kulturno življenje. Za kulturni utrip pa je šola poskrbela ne le s programi, ampak je šolska vrata odprla vsem, tudi pevskemu zboru.

PRIJAZNI GASILCI S TREBELNEGA

TREBELNO - Že pred časom se na je s krajšim pismom oglasila naša bralka Anica Sušnik, rojena sicer v Bršljinu, zdaj stanujoča v Ljubljani. Anica nam tudi po telefonu, ko smo preverjali njene navedbe, ni mogla prehaliti gasilcev s Trebelnega za učinkovito in hitro pomoč pri čiščenju vodnjaka s kapnico na domačiji, ki jo je kupila v Gornjem Zabukovju. Anica je povedala, da tako prijaznih ljudi, kot so gasilci s Trebelnega, ne srečaš pogosto.

DOLENJSKI LIST

DARILO NAJ BO PREDVSEM KULTURNO DEJANJE

NOVO MESTO - V konferenčni dvorani hotela Krka je bilo 1. decembra zvečer srečanje z zanimivi in zanimivimi Slovenkami in Slovenci, ki jih prireja KUD Krka. Tokrat sta bila v gosteh prof. dr. Janez Bogataj, profesor na oddelku za etnologijo in antropologijo na filozofski fakulteti v Ljubljani, in Rok Kvaternik, direktor ter lastnik založbe Rokus. Zanimivi in razgibani večer je začel predsednik društva Janez Bernik, gosta pa sta obravnavala predvsem vrsto odprtih vprašanj o kulturi daril, ki je opredmetenje neke komunikacije med dvema osebam ali firmama in predvsem kulturno dejanje. Rok Kvaternik je predstavil replike del arhitekta Jožeta Plečnika in osem skupin vrhunskih oblikovalcev, ki pripravljajo samo za založbo Rokus drobne uporabne predmete za poslovna in osebna darila, ki sodijo v sam vrh slovenskih oblikovalskih dosežkov. Prof. dr. Janez Bogataj je obudil tudi osebne spomine na prvi dve leti svojega dela, ki jih je začel v Dolenjskem muzeju, pri čemer je s toplo zahvalo ponovno omenil dragocene nauke, ki jih je takrat dobil pri nepozabnem prof. Janku Jarcu.

T. G.

Miloš Jakopec:

Kolaboracija ali izdaja

V slovenskem časopisju se že nekaj let sem, odkar imamo svojo državo, pojavljajo polemični prispevki zagovornikov medvojnne kolaboracije v Ljubljanski pokrajini. Plod te kolaboracije s fašističnim in nacističnim okupatorjem so bile vaške straže, MVAC in poznejše domobranstvo. Večina polemik je priletnih in razvijajo svoje ocene in sodbe na posameznih dogodkih, brez širšega pogleda. Pojavljajo pa se tudi polemike še živečih medvojnih domobranskih ideologov in posameznikov iz tujine, ki ex cathedra ocenjujejo medvojnne procese, odnose in razmere in poizkušajo meritom razsojati. Morda ima domobranska stran ob polemični vztrajnosti, ki jo dokazuje, v računu tudi spoznanje, da laž in neresnico, če ju dovolj dolgo in dovolj vztrajno ponavljaš, sprejmejo ljudje kot resnico. Prav zato sem se odločil za to objavo. V njej poizkušam trezno in stvarno razgrniti dejstva. Naj takoj povem, da ne bom odgovarjal na nikakršne prilehne polemike, izvemam le resne sogovornike, ki bodo svoje trditve oprli na argumente.

Slovinci smo svojstven narod. Druga svetovna vojna nas je razdelila v dva tabora (in tako razdeljeni smo žal še danes): v tabor partizanskih odporov, ki so skozi štiri leta vodili neenak boj proti okupatorju, in v tabor tistih, ki so z roko v roki z okupatorjem (tako fašističnim italijanskim kot nacističnim nemškim) vodili boj proti partizanskim odporom in proti odporu, ki je bil organiziran zoper okupatorja. Zaradi obsežnosti, ki ga je imel odpor v okviru NOB, lahko zatrdimo, da se je druga stran borila proti lastnemu narodu.

Dejstvo je, da se je domobranska stran povezala s sovražnikom, ki je vojaško napadel in zasedel slovensko ozemlje in je dokazano imel genocidne načrte zoper slovenski narod. Iz rok tega sovražnika so sprejeli orožje, uniforme, hrano in denar (prejemali so plačo). Pod vojaškim vodstvom sovražnega okupatorja so se borili proti lastnemu narodu. Ob tem ne gre puščati vnevar dejstvo, da je šlo za kolaboracijo z dvema okupatorjema. Najprej s fašističnim italijanskim, s katerim je imel takrat slovenski narod bridke

izkušnje skozi 20 let staro okupacijo Slovenske Primorske, ki jo je po prvi svetovni vojni zasedla Italija. Splošno znano je bilo, kako je fašistična Italija na Primorskem preganjala in zatirala slovenski živeli. Snovalec vaških straž in MVAC (Milizia volontaria anticomunista, za vaške straže in MVAC je bil med vojno udomačen izraz bela garda) to ni bilo neznano. Po kapitulaciji Italije v letu 1943 so se povezali z nemškimi nacističnim okupatorjem in osnovali domobranstvo. Že od napada nacistične Nemčije na Jugoslavijo v letu 1941, ko je ta okupirala dve tretjini Slovenije, je bilo splošno znano nečloveško ravnanje nacistov na slovenskem ozemlju, ki so ga okupirali. Pri tem je šlo za kruto preganjanje vseh razumnikov vključno z duhovščino, za prisilno preseljevanje slovenskega prebivalstva, za načrtno uničevanje in ropanje slovenskih kulturnih dobrin in za odkrito, genocidno zatiranje Slovencev. Tudi to je bilo znano tistim, ki so skupaj z nemškimi nacisti snovali slovensko domobranstvo (SD).

Snovatelji in pripadniki vaških

straž, MVAC ter domobranstva ne morejo zanikati kolaboracije z okupatorjem, ker gre pri tem za očitno dejstvo. Kolaboraciji rečemo z enakovrednim slovenskim izrazom izdajstvo. Morala vseh narodov sveta obsoja izdajstvo svojega naroda kot najbolj zavržno dejanje, izdajalce pa obsoja na molk in jim ne dovoljuje nikakršnega opravičevanja izdajstva. Ta moralna norma je preventivna, saj izdaja nevarno načena narodno substanco in lahko narod kot narod tudi uniči. V Evropi, ki jo je druga svetovna vojna strahotno prizadela tako materialno kot tudi duhovno, so bili ob nacifašističnem vojnem navalu v vseh prizadetih narodih pojavi izdajstva. Izdajstvo je bilo bodisi posamično bodisi množično, vendar so izdajstvo v vseh primerih obsodili kot zavržno in hkrati obsodili izdajalce na molk. Ni znan primer, da bi potem, ko je bila vojna časovno že odmaknjena, kje dovolili izdajalcem do besede in do poizkusa opravičevanja svoje izdajalske dejavnosti.

Slovenija je tudi glede tega izjema. Preživeli pripadniki SD, čeprav medvojni izdajalci, so si dovolili, izkoriščajoč poznejši propad komunistične miselnosti, postati veliki opravičevalci svoje izdaje in so se prelevili celo v tožnika slovenskega narodnoosvobodilnega odpora, ki je bil uperjen proti nacifašizmu. Ob

tem jim ni odveč nobeno sredstvo, s katerim bi izničili pomen tega boja, ki ga je priznal ves svet, vsa Evropa in tudi zavezniška protihitlerjevska koalicija.

SD uporabljala za opravičevanje svojega izdajstva (vojaške kolaboracije z nacifašističnimi okupatorji) več opravičil. Naštetimo jih po vrsti in pretehtajmo njihovo prepričljivost. Vodila naj bi jih: 1. skrb za slovenski narod, ki mu je grozilo uničenje v nesmiselnem upor proti številčno in vojaško tehnično neprimerljivemu okupatorju; 2. trdijo, da so svoj boj začeli zato, ker je NOB vodila in si v njem zagotovila vodstveno vlogo KP; 3. trdijo, da so svoj boj začeli zato, ker v NOB ni šlo za boj proti okupatorju, ampak za prikrit boj KP za prevzem oblasti in poizkus komunistične revolucije; 4. trdijo, da so se za boj odločili zaradi obrambe vere.

Njihovo skrb za usodo slovenskega naroda v neenakem boju z okupatorjem je že sam razvoj dogodkov med okupacijo pokazal kot odvečno. Tisti del slovenskega naroda, ki se je pridružil NOB, je izšel iz vojne kot zmagovalce, slovenski narod pa je kljub velikim žrtvam preživel. Zatrdimo lahko, da bi bile žrtve manjše in boj uspešnejši, če ne bi bilo domačih izdajalcev, ki so se udinjali okupatorju. Opravičilo je torej brez teže.

Drugo opravičilo je ideološko. Svoj boj so začeli, ker je NOB vodila in si v njem zagotovila vodilno vlogo KP. Ob tem skušajo izničiti koalicijo političnih strank v OF in zlasti podrtujejo nesporno vodstvo KP tako v vojaškem boju kot tudi v OF. Zgodovina je na osnovi dokumentov in zgodovinskih dejstev že opredelila vlogo OF v NOB ter koalicijo političnih strank, ki je obstajala v njej, in ji odredila ustrezno mesto v razvoju NOB na Slovenskem. OF ni bila nekaj, kar je mogoče v nenadni politični polemiki ovrčiti z zamahom roke, pač pa je bila množično politično gibanje v NOB. Očitka vodilne vloge KP ne gre osporavati, saj je KP dejansko bila vodilna sila. Vse vojne doktrine sveta vključujejo enotnost vojaškega vodstva, če naj bo vojaško uspešno. Prav SD, ki je bilo razcepljeno na množico frakcij in struj, ki so se med seboj nenehno spopadale, se borile za primat in ljubosumno gledale druga drugi pod prste, je bilo tudi zaradi svoje notranje razcepljenosti neuspešno. Uspešnost NOB v resnično neenakem boju z nadmočnim okupatorjem je bila predvsem posledica notranje enotnosti v narodnoosvobodilnem taboru. To enotnost je zagotovila KP s svojo vodilno vlogo. Splošno znano dejstvo je, da večina držav v vojnem času prav zaradi zagotovitve enotnosti in poenostavitve vodstva

Kako bi pater opravičil to drugačnost?

Ob branju knjige "Žrtve druge svetovne vojne", ki jo je izdal Župnijski urad Šentjernej

Prebrala sem knjigo "Žrtve II. svetovne vojne", ki jo je izdal župnijski urad v Šentjerneju in za katero odgovarja župnik g. Trpin, z uvodno mislijo patra Franca Cerarja, ki je bil sam udeleženec tega zgodovinskega trenutka kot duhovnik na strani drugačnih in ki navaja, da je v knjigi na stotine imen mrtvih, ki niso umrli naravne smrti, ampak jih je umoril človek. Zakaj jih je umoril? Ker so bili drugačni, imeli so drugačne načrte, gojili so v srcu drugačno ljubezen". Ali res?

Anton Trpin, župnik iz Šentjerneja piše: "Trajalo je dolgo časa, dokler smo uspeli zbrati kolikor toliko verodostojne podatke o žrtvah. Kolikor dlje je od zgodovinskih dogodkov, toliko manj se ljudje spominjajo. Knjiga je opomin, spomin in dokument, ki nemo spregovori vsakemu, ki mu je v srcu draga domovina."

Te žrtve je kler pritegnil že pred vojno v svoje križarje, orle in Slovenske fante. Obkleli so jih, učili raznih spretnosti, spoznavali so orožje. Prefinjeni so jih začeli uvajati v svet skrivnosti drugačnosti mišljenja in načrtov tudi pri verouku. To je prišlo do izraza, ko je izbruhnila vojna. Vsi pripadniki teh organizacij so se odločili za drugačnost, ki ni zajemala borbe proti okupatorju, ampak načrtno vključevanje v nacifašizem. Gledali smo že takrat "te drugačne ljudi", kako so pohlepno vlačili iz vagonov in kamionov razna živila, ki jih je pustila razpadla jugoslovanska vojska. Tri tedne so po občini Šentjerneje gospodarili Nemci, ko so si z Italijani razdelili našo zemljo. Prihajali so begunci z Rake in iz okoliških vasi, ki so jih zasedli Nemci. Bežali so, ker so verjeli, da jim bo pod Italijani dobro, ker so Italijani verni in prihajajo iz dežele, kjer stoluje papež. Za begunce je življenje postajalo težko in nevzdržno. Napredni ljudje občine Šentjerneje so kmalu občutili politiko klera in fašistov. Tedanji župnik Cerkovnik je bil v odlični odno-

sih s fašisti in drugimi predstavniki okupatorjevih enot. Pri pridigah je poveljeval papeževo in božjo vojsko, ki je prišla rešit slovenski narod. In tako se je začela mobilizacija mladih, zdravih fantov iz vrst kleroorganizacij. Okupator je dal orožje in kader, ki je te fante pripravil za boj, za boj, ko bodo branili drugačnost svojega mišljenja, načrtov in ljubezni do drage domovine.

Vsi pošteni in zavedni ljudje so se začeli zbirati v organizaciji, ki

Marija Kovač-Micka

Minuli ponedeljek, 1. decembra, smo se za vedno poslovili od daleč naokoli znane priljubljene gostilničarke Marije Kovač-Micke iz Osilnice. Kljub deževnemu vremenu je prišlo k zadnjemu slovesu vsaj dvakrat toliko ljudi, kot šteje prebivalcev občine Osilnice.

Marija Kovač je bila rojena leta 1921 v Zamostu na Hrvaškem, ki je sosednja vas Sel, kamor se je poročila leta 1946. Z možem Antonom Kovačem, znanim gostilničarjem, sta imela tri otroke. Mož Anton se je pri delu smrtno ponesrečil že leta 1959, zato je sama skrbela za otroke, ki so bili stari takrat od 7 do 12 let. Garala je na domačem posestvu in v gostilni, da je otroke primerno izobrazilo. Najstarejši sin Anton je uspešen gostinec, zdaj pa je tudi župan občine Osilnice. Drugi sin Janez je tudi zasebni podjetnik, najmlajša hči Vazma (ime je dobila po besedi vezem, velika noč) pa je farmacevtka.

Micke Kovač se bodo mnogi spomnili in jo pogrešali zaradi njene prijazne besede za vsakega gosta, odlične postrežbe in njenih izrednih kuharskih sposobnosti, saj sta bili gostilna in njena gospodarica znani še posebno po ribah in jabolčnem zavitku.

V zadnje slovo so ji na pragu domače hiše zapeli pevci iz Ribnice, na pokopališču pa ji je spregovorila govornica, medtem ko je pogrebni obred in mašo vodil domači župnik Jože Brilej.

J. P.

je edina pripravljala oborožen odpor proti okupatorju, ki nam je vzel svobodo, zemljo, hotel zbrisati naš jezik in našo kulturo. Slovenske knjige so zagorele sredi šentjernejskega trga, zagorele so hiše zavednih Slovencev, "drugačni" pa so samo nakazali fašistom, kje je treba to izvršiti.

Spomladi 1942 so v sestavi fašistov uradni poimenovali svojo vojsko za boj proti slovenskemu narodu. To so bili: legija smrti, bela garda, domobranci, plava garda in črna roka. Ubijali so po lastni presoji vodečih (lastne starše, brate in sestre). Pred vsako akcijo jih je blagoslovil župnik Cerkovnik. Pobijali so svoj narod, izdajali svoj narod, ki je stradal in umiral po ječah in v internaciji.

Na žalost je bilo med klerom preveč župnikov Cerkovnikov, ki so hujskali proti komunizmu, istočasno pa je najvišji predstavnik "drugačnih" v Ljubljani prisegel zvestobo in solidarnost fašistom in nacistom, ki je sejal smrt in razdejlanje.

Zanima me, kako bi pater Cerar obrazložil to drugačnost.

Ko je bil papež Wojtyła v Ljubljani, je bila edinstvena priložnost, da bi se v imenu Cerkve opravičil slovenskemu narodu za vse prizadeto gorje. Drugačni so mu napisali govor, ki je še poslabšal odnose, in nam poslali nadškofa, ki z delitvijo slovenskega naroda nadaljuje.

SONJA FRANČIČ-DE ROSA
Portorož

Silva Mihelčiča ni več

Resnično smo želeli, da bi se mu na kraju letošnjega decembra, ko naj bi praznoval osemdesetletnico življenja, Metličani iskreno zahvalili za vse, kar je v svojem življenju storil velikega, dobrega in koristnega za mesto in Belo krajino. Pa je na žalost smrt to namero prehitela.

Pokojni Silvo je namreč do kraja prizadevno in vestno izpolnil svoje življenjske naloge. Ni mu bilo sicer dano, da bi v mladih letih segel po kaki višji šoli, pa se je zato izučil obrti, se kasneje zaposlil v trgovini, nazadnje pa prevzel še upravnništvo metliškega kina. Moral je pač v tistih nelahkih časih preživeti sebe in kasneje družino.

Toda glavna dejavnost Silva Mihelčiča je bila usmerjena drugam. Izšel je namreč iz družine in sorodstva glasbeno nadarjenih Mihelčičev, ki so kot muziki in skladatelji zapustili res lepe sledi v slovenskem kulturnem ustvarjanju.

Prava ljubezen Silva Mihelčiča je namreč bila glasba, zato ga že kot nadobudnega fantiča najdemo pri metliški mestni godbi, ki jo je kasneje sam vodil več desetletij. V partizanih je bil član godbe glavnega štaba, po vojni pa je prevzel skrb za metliško godbo. Hkrati je pri prosvetnem društvu

vodil godalni orkester in pevski zbor. S pihalnim orkestrom je deset let delal tudi v Črnomlju, obenem pa po Beli krajini v šolah in prosvetnih društvih postavil na noge vrsto tamburaških in harmonikarskih zborov in skupin. Učil je tudi na glasbenih šolah v Novem mestu in Trebnjem. Skratka: glasba je postala neločljiv del njegovega življenja.

Mihelčič je bil pri tej svoji zagnanosti skoraj neutrudljiv. Vendar je še vedno našel čas za delo pri metliškem prosvetnem, turističnem in gasilskem društvu, pri Društvu mojstrov in Rdečem križu, v šolskem odboru in Društvu prijateljev mladine. Nekaj let je predsedoval domačemu gasilskemu društvu, opravljal pa je tudi tajniške posle pri požarni skupnosti občine Metlike in še pri občinski gasilski zvezi.

Svoje sledi je Mihelčičevo delo pustilo še drugod. Dolga leta je bil občinski odbornik, član gospodarskega in drugih svetov, bil je sodni cenilec, član gradbene komisije, član poravnalnega sveta, porotnik okrajnega sodišča in še kaj.

Človek se pri vsem tem naštevavanju v resnici čudi, kje in od kod je Mihelčič našel toliko volje in moči, da je vse to zmožal. Saj to niso bile samo papirnate funkcije oziroma zadolžitve. Vse, česar se je lotil, je skušal opraviti vestno in pošteno. V stotine in tisoče so šle ure, ki jih je opravil za Metliko in Belo krajino. Zlasti za srčko svojega življenja: za glasbeno umetnost.

Ta pa še živi, čeprav je Silvo Mihelčič odšel v nepovrat. Ostala je v muziki in pesmi, ki ju je vsaj v srca mladih Belokranjcev. Živi v njih pa tudi v njegovem sinu Silvestru in hčeri Tatjani, ki kot glasbena pedagoga nadaljujeta očetovo plemenito poslanstvo. In nadaljevalo se bo, kot kaže, tudi v njegovem vnuku.

Ne, stari Silvo Mihelčič duhovno ne sme umreti. Naj še naprej živi med svojimi Belokranjci.

-ar

Martini Košak v spomin

V sredo, 26. novembra popoldne, smo se na pokopališču v Ločni poslovlili od upokojene medicinske sestre Martine Košak, ki je bila doma v ugledni novomeški Košakovi gostilni. Mlajši ljudje je niso poznali, zato pa toliko bolj starejši Novomeščani, čeprav je po drugi svetovni vojni živila in delala v Ljubljani. Ob mrliški vežici in odprtem grobu ji je zapel zadnje pesmi Dolenjski okteti. Spremljali so jo številni znanci in prijatelji, med njimi tudi člani taboriščnega odbora Rab, pogrebni obred pa je opravil novomeški prošt Jožef Lap.

Martina Košak si je kot mlado dekle izbrala poklic medicinske sestre. S strahotami vojne se je srečala že 6. aprila 1941, ko je začasno delala na beograjski otroški kliniki in tam doživela kruti napad nemških letal na neutrujeno mesto. Ko se je vrnila v rojstno mesto, so jo okupatorji dvakrat zaprli, nato pa internirali v najhujšem italijanskem koncentracijskem taborišču na otoku Rabu.

O njenem humanem delu med kmečkimi nosečnicami, otroki in starejšimi ljudmi v taborišču je ob pokojnični žari pri odprtem grobu govoril Herman Janež, predsednik taboriščnega odbora Rab. Orsile so se nam oči, ko je govornik spomnil na nezno trpljenje tisočih na otoku zaprtih Dolenjcev in Notranjcev, ki jih je italijanski fašizem poslal v to trpljenje največkrat na podlagi ovdob domačih izdajalcev in okupatorjevih podreptnikov.

Tu, v kampovskem taborišču smrti na Rabu, so v trumah umirali dojenčki in mali otroci v nezno vročini pod šotori, brez vode in hrane. Sem so Martino poslali kot medicinsko sestro, vendar brez slehernih pripomočkov. Sestrada dana nedolžna bitja so ji umirala na rokah, gnla so pri živem telesu, saj ni imela zanje niti papirja, kaj šele suhe krpe ali plenice. Brez moči je morala gledati nasilje

TONJE GOŠNIK

Franc Vidmar

Kakor hrast klone v viharju, tako je pred mesecem dni po težki

R. M.

PO MOSTU PO LEVI STRANI!

Že večkrat smo v Dolenjskem listu prebrali, da bi moral biti na Kandijskem mostu postavljen prometni znak, ki bi usmerjal pešce čez most. Včasih je bil, zaradi večje varnosti smo hodili tja in nazaj po levem pločniku. Odkar je pa most obnovljen, tega znaka ni več. Zdjaj hodi-jo sem in tja po obeh smereh. Ob srečanju z več ljudmi je treba stopiti za nekaj metrov na cesto, kar pa moti voznike avtomobilov. Dobro bi bilo, da bi se pristojni za prometno varnost že enkrat zganili in ta problem rešili.

M. L.
Novo mesto

ukine delovanje parlamentarnih ustanov, torej začasno odpravi sicer uveljavljene oblike parlamentarne demokracije.

Kot tretje opravičilo uporabljajo trditve, da v slovenskem uporu proti okupatorju ni šlo za boj proti njemu, pač pa za prikrit boj KP za prevzem oblasti in za poizkus komunistične revolucije. Razvoj dogodkov takoj po okupaciji Slovenije v letu 1941 je dokazal, da nobena izmed v prejšnji državi obstoječih političnih struktur (z izjemo ilegalne KP) ni bila sposobna niti pomisliti na organiziranje odpora proti okupatorju. V italijanski okupacijski coni, v t.i. Ljubljanski pokrajini so predstavniki meščanstva, nekdanji oblastniki in predstavniki prejšnjih političnih strank (več ali manj je pri tem sodelovala tudi Katoliška cerkev) snovali odbore, se sestajali in med seboj tekmovali v priklanjaju okupatorskim oblastnikom ter v izražanju veselja nad okupacijo in svoje solidarnosti. Ob tem so na narod naslavljali opozorila, naj ne pozabi na lojalnost, in ga svarili pred kakršnimkoli poizkusom upora, ki bi bil za Slovence usoden. Takšno početje je bilo posledica skrbi za oblast in želje ohraniti si vsaj njen delček tudi v pogojih okupacije. Ko se je kmalu nato začel partizanski odpor pod vodstvom KP in je OF razgrnila pred slovenskim narodom svoj program, ki je po zamisli

nad fašističnim okupatorjem predvideval tudi prevzem oblasti in obljubljal novo, pravičnejšo družbeno ureditev, se je strah za izgubo oblasti še povečal. Nezmožni organizirati lastni odpor proti okupatorju in ker se zavestno niso hoteli priključiti že obstoječemu odporu v okviru OF, so se predstavniki buržoazije in ostanke nekdanjih političnih strank odločili za kolaboracijo z okupatorjem. Iz rok fašističnega italijanskega (pozneje tudi nacističnega nemškega) okupatorja so sprejeli orožje, uniforme, hrano in denar za boj proti NOB predvsem v strahu za izgubo oblasti. Iz oblastiželjnosti so se zavestno odločili za izdajo. Partizansko vodstvo, na katero zdaj naslavljajo očitke, da mu ni šlo za odpor proti okupatorju pač pa za boj za oblast, je v NOB vselej podčrtovalo kot prvenstveno nalogo boj proti okupatorju in zmago nad njim. Prevzem oblasti in novo družbeno ureditev je kot točko svojega programa postavljalo na drugo mesto. Z nenehnim štiriletnim vojskim bojem proti okupatorjevi vojni sili sta OF in KP potrdili svoje takšno stališče. Dodatni očitek SD o netenju komunistične revolucije pod plaščem NOB ni oprt na nikakršna dokazila. Revoluciono vsebino NOB so izražali stvarni socialnerevolucionarni smotri glede spremembe oblasti po vojni. Po svoje so jo izražali

tudi rdeča petokraka, ki so jo nosili partizani na kapah, petokraka na slovenski zastavi in rdeča zastava, ki so jo uporabljali ob slavnostnih priložnostih. Vse to so pripadniki OF in partizanskih vojaških enot sprejeli kot za svoje brez globlje ideološkega spoznanja ali navezanosti. Vojaški spopad dveh ideologij se je v Ljubljanski pokrajini začel šele s pojavom kvsilinskih enot MVAC (vaške straže), zaradi česar so partizanske enote poleg okupatorja dobile še novega sovražnika, s katerim so se nato spopadale do konca vojne. NOB pa je na Slovenskem vse do svoje zmage kljub temu ohranil prvenstveno narodnoosvobodilni značaj.

Boj za obrambo vere je naslednji poizkus opravičila. Vera je eno izmed najglobljših človeških intimnih čustev. V drugi svetovni vojni je bila v Ljubljanski pokrajini predmet brezvestnih manipulacij prav z vednostjo in sodelovanjem Katoliške cerkve. Preproste slovenske ljudi, zlasti iz vrst kmečkega prebivalstva, so pritegovali v vrste vaških straž, MVAC in domobranstva največ z geslom, da partizani ogrožajo vero, in pozivali v boj za njeno obrambo. Večina pripadnikov prej omenjenih kvsilinskih enot se je vključila v te enote prav zaradi tega gesla. Prav anahronistično izzveni ob tem dejstvo, da je bila večina pripadnikov partizanskih enot verna in

da ni bila njihova vernost v NOB z ničimer omejevana. Institucionalna cerkev v Ljubljanski pokrajini se je v NOB zavestno postavila na stran kolaboracijskih vojaških enot. Številna župnišča so bila žarišča organiziranja odpora proti partizanskemu boju pod geslom, da je vera ogrožena. NOB je ves čas svojega trajanja postavljala to trditev na laž s svojim ravnanjem. Tudi povojni razvoj v novi Jugoslaviji je ovrgel trditve o ogroženosti vere. Institucionalna cerkev je bila deležna omejitev v svojem delovanju, vera kot notranje intimno človeško čustvo pa ni bila omejevana in vsak vernik je lahko obiskoval verske obrede. Cerkev so bile takrat enako obiskovane, kot so danes v obdobju nove svobode.

Vsako opredeljevanje in vsako ravnanje ima zlasti v vojnem času za posledico odgovornost. Omenili smo že, da se je Institucionalna cerkev v Ljubljanski pokrajini s svojim delovanjem in ravnanjem opredelila za domobransko stran in se ob tem izognila kakršnemu sodelovanju z organiziranim odporom slovenskega naroda v okviru NOB. Znano je, da so v času snovanja Vaških straž in MVAC delovala kot žarišča mnoga župnišča in je delovalo nekaj desetih duhovnikov kot organizatorjev. Gesli, ki so ju uporabljali pri snovanju svojega odpora, sta bili "obramba vere" in "brežbož-

nost komunizma". Velika večina preprostih pripadnikov kvsilinskih enot se je za vstop vanje odločila zaradi teh gesel. V bratomornem boju, ki se je razvel v Ljubljanski pokrajini (le v manjši meri na slovenskem Primorskem in na Gorenjskem) po nastanku Vaških straž, MVAC in poznejšega domobranstva, so padle na obeh straneh številne žrtve. Njihovo število je še povečal nesprejemljivi povojni poboj vrnjenih domobrancev. Organizatorji vaških straž, MVAC in domobranstva ter ljubljanski nadškof Gregorij Rožman so ob koncu vojne pravočasno pobegnili v tujino in poskrbeli za svojo varnost. Ob tem so tisoče zapeljanih domobrancev prepuščali njihovi usodi. Še živeči organizatorji že nekaj let predvsem iz tujine polemizirajo o naši nedavni zgodovini in nalagajo NOB celotno odgovornost za žrtve in spopad. Svoje dela odgovornosti doslej še niso opredelili.

V razčlembi smo pretehtali vse poizkuse opravičevanja domobranske izdaje. Čeprav v svojih polemikah že vrsto let uporabljajo propagandistično geslo o brezbožnosti komunizma, ki ga lepijo na slovenski narodnoosvobodilni boj, se bodo prej ali slej le morali lotiti trezne, analitične razčlembे dogajanj in prenehati z etiketiranjem. Skupaj z institucionalno RKC ljubljanske nadškofije bodo morali opredeliti svoj del odgo-

vornosti za žrtve, ki so zapeljane z gesli "obramba vere" in "brežbožnosti komunizma", darovale svoja življenja. Zgodovinski razvoj je namreč dokazal, da so te žrtve bile ob življenje zaradi oblastiželjnosti tistih, ki so jih demagoško zapeljali. Stanja odnosov in razmerij na Slovenskem med drugo svetovno vojno pač ni mogoče spremeniti z zgodovinsko nesprejemljivimi in ideološko posladkanimi napisi na spominskih ploščah "zamočanim" žrtvam, ki jih odkrivajo zadnja leta ob cerkvah. Pa tudi ne s tem, da si tisti, ki so se med vojno nesporno vstrelili med izdajalce, zdaj prilasčajo vlogo tožnika in razsodnika.

Slovenski narodnoosvobodilni boj 1941 do 1945 šteje med najslavnejša obdobja v slovenski zgodovini. Njegovo vrednost in pomen je priznal ves svet skupaj z medvojno zavezniško protihitlerjevsko koalicijo. Vsaj nedostojno je, da poizkuša ta boj tista stran, ki je bila kolaboracijsko povezana z nacifašizmom, na vse načine oblatiti in izničiti.

• Po oktobrski javnomnenjski raziskavi RKC nič ne zaupa 41 odst., malo 37 odst., precej 13 in v celoti le 4 odst. vprašanih anketirancev. (Smrke)

Tudi oblast naj govori o zlorabah

Zbiranje podpisov

Število otrok, žrtev trpinčenja, družinskega nasilja in spolnih zlorab narašča, zato Združenje proti spolnemu zlorabljanju na vlado in parlament naslavlja poziv za sprejem ukrepov za zaščito otrok.

Tako zahtevajo, naj vlada ustanovi povezovalno medresorsko telo, ki bo pripravilo smernice za zaščito otrok. Zahtevajo tudi, da za izvajanje smernic postanejo odgovorni vsi kompetentni vladni resorji, v okviru centrov za socialno delo pa naj se ustanovijo strokovni timi.

Predlagajo tudi, naj bi lokalne skupnosti na ravni regij ali širše ustanovile in financirale delovanje varnih hiš - zavetišč za ženske in otroke, žrtve trpinčenja, družinskega nasilja in spolnih zlorab. Iz njihove strani prihaja tudi pobuda, da se v predlogu sprememb Kazenskega zakonika RS v členu, ki govori o spolnem napadu na otroka, zviša starostna meja žrtve kaznivga dejanja od 14 na 15 let, v členu, ki govori o zane-marjanju in surovem ravnanju, naj se črta beseda "huje", ki pomembno tolerira tovrstna ravnanja do otrok, v členu, ki govori o nasilništvu, pa naj se dodata besedi "v družini", zaradi česar bi moralo biti sankcionirano družinsko nasilje tudi po uradni dolžnosti, ne le na predlog.

T. G.

OŠ MIRNA PEČ PODPISALA EKO LISTINO - Dan odprtih vrat za dedke in babice je bil za mirnopeško osnovno šolo v torek, 25. novembra, lepa priložnost še za en pomemben dogodek - podpis eko listine. OŠ Mirna Peč se je namreč že pred dvema letoma vključila v Skupnost EKO šol in se z različnimi eko projekti vključuje v osrednji projekt na državni ravni "Eko šola kot način življenja". Ekologiji se z različnimi akcijami, raziskovalnimi nalogami itd. na tej šoli posvečajo že dlje časa. Da bo tako tudi vnaprej, je povedala šolska koordinatorica Mojca Lužar, ki je poleg ravnatelja Aleksandra Rupene, predsednika KS Mirna Peč Zvoneta Laha, predsednika domačega turističnega društva Jožeta Barba in še nekaterih drugih (na sliki) podpisnica eko listine. "To je majhen korak za Mirnopečane, a velik, če nam bodo sledili še drugi," je ob koncu dejala voditeljica programa. (Foto: L. Murn)

LIČKANJE - Ko pride jesen, prinese s seboj ogromno najrazličnejših opravil in tudi mi smo izbrali eno. Odšli smo v Sadinjo vas k soščolcu Urošu Vidmarju, kjer je bil za nas pripravljen ogromen kup koruze. Pričeli smo z delom. Med delom smo se pogovarjali in šalili. Ko smo vse očičkali, smo pomagali še pri spravlilu drv. Uroševa mamica nam je pripravila malico, ki smo se je lotili z velikim veseljem. Pri Vidmarjevih so imeli za nas še nekaj zanimivega - odbojarsko igrišče. Toda komaj smo se razigrali, že smo morali nazaj v šolo. Dan nam je minil prijetno in delovno, bil je drugačen in takšnih si še želimo. (Matic Šenica, 3.r. OŠ Žužemberk, podružnica Dvor)

DELAVNICA O ZAŠČITI OTROKOVH PRAVIC - Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto je minulo soboto v novomeškem dijaškem domu pripravilo kreativne delavnice z naslovom "Kako se učiti otrokovih pravic" pod vodstvom dr. Arpada Baratha z zagrebške medicinske fakultete, ki izvaja svoj program v Sloveniji že četrto leto. Sobotna delavnica na temo "Moje življenje in moje sanje" je bila namenjena romskim otrokom iz bršljinke in šmihelske osnovne šole. Popoldne so se je udeležili še otroci iz BiH, ki živijo v Novem mestu, ter srednješolci in prostovoljci. Razveseljivo je, da na kreativna srečanja poleg stalnih udeležencev prihajajo tudi novi. Do konca leta se bo zvrstilo še nekaj podobnih srečanj. (Foto: D. Žagar)

KAKO LUTKA OŽIVI IN ZAKAJ SKAČE - V petek dopoldne je velika čitalnica študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca imela v gosteh marionetno gledališče. Alenka Pirjavec in Jernej Slapernik sta s predstavo Hopa hop prikazala gruči predšolskih otrok in celi vrsti njihovih vzgojiteljic, ki jih zanima delo z marionetami, kako lutka nastane ter kako in zakaj se premika. V prikupnem pogovoru in prikazu, kaj vse zmorejo marionete, so vsi udeleženci spoznali Ostržka, Baletko, Pierrota, Mačko ter Žalostnega in Veselega škrate. (Foto: B. D. G.)

M L A D I D O P I S N I K

MALE SIVE CELICE

Oktober smo izvedeli, da smo učenci 6.r. tudi letos izbrani za sodelovanje v predtekmovalju Male sive celice. Iz vsake paralele smo izbrali po dva učenca in sestavili dve ekipi. Pripravljali smo se s pomočjo knjig iz knjižnice. 13. novembra popoldne smo se s šolskim kombijem odpeljali v Sevnico na tekmovalje, kjer se je pomerilo 35 ekip. Nekatera vprašanja so presejala naše znanje. Zmagala sta ekipi iz Brusnic in Metlike, ki ju bomo videli tudi na televiziji. Naša ekipa je bila kar malo razočarana, druga pa tudi ni bila povsem zadovoljna. Pri nekaterih odgovorih smo bili površni, včasih pa tudi premalo iznajdljivi. Kljub temu smo iz šole gostiteljice odhajali z lepimi vtisi.

ANA KOZOLE, SIMON POZNIČ
OŠ 14. divizije, Senovo

OBISK PRI LUCIJANU REŠČIČU

Učenci 4. razredov OŠ Mirna Peč smo obiskali prijaznega slikarja in ilustratorja Lucijana Reščiča v trebanjski Galeriji likovnih samorastnikov. Ob njegovi razlagi smo si ogledali ilustracije v različnih knjigah. Na koncu smo še sami poskušali biti ilustratorji.

Četrtošolci OŠ Mirna Peč

PRISPEVKI ZA OBDARITEV OTROK

V času od 25. novembra do 1. decembra so na račun Občinske zveze prijateljev mladine Novo mesto št. 521000-678-80209 za Veseli december prispevali: OŠ Mirna Peč 25.000 tolarjev; Robert's elektronik Straža 10.000; KS Šmarjeta 150.000; OŠ Vavta vas 50.000; KS Žabja vas 5.000; Pomada, d.o.o., 10.000; OŠ Žužemberk 20.000; KS Hinje 25.000; KS Birčna vas 30.000; Gorenc, Stare pravde 49, NM, 10.000; Murn Albin, s.p., NM, 5.000; Utris, d.o.o., Mirna Peč, 10.000; Bramac, d.o.o., Škočjan, 70.000; Yurena, d.o.o., NM, 10.000; Tabakum, d.o.o., NM, 20.000; Kompas, d.o.o., NM, 20.000; Steklarstvo Miran Vidmar 5.000; Tomaž Zeljko, Lastovče 44, NM, 15.000; Optika Wachter, NM, 10.000; KS Brusnice 30.000; Sophos, d.o.o., NM, 10.000; Marija Novak, Na Lazu 1, NM, 30.000; Grader, d.o.o., NM, 5.000.

V delu in materialu so nam pomagali: Adria Mobil, d.o.o., NM, Agencija za šport, NM. Doslej je zbranih 1.212.000 tolarjev.

PROŠNJA ZA POMOČ PRI NAKUPU DARIL ZA OTROKE

ŠENTJERNEJ - Kot vsako leto bo tudi letos skoraj 600 otrok šentjernejske občine, starih od 1 do 6 let, obiskal in obdaril dedek Mraz. Razveselil pa jih ne bo le z darili, ampak tudi z bogatim programom. Osrednja prireditev za najmlajše bo v nedeljo, 14. decembra, v Orehovi in Šentjerneju. Zveza prijateljev mladine iz Novega mesta bo zanje pripravila pomenotna darila. Šentjernejska občina poziva obrtnike, podjetnike in vse ostale, naj prispevajo za obdaritev najmlajših otrok, denar pa naj nakažejo na ŽR 52100-678-80209 s pripisom "za občino Šentjernej" do konca letošnjega leta. Občina bo imena vseh darovalcev sproti objavljala v Dolenjskem listu in v Šentjernejskem glasilu.

Bili smo v uredništvu DL

V četrtek smo učenci literarno-zgodovinarskega krožka obiskali uredništvo Dolenjskega lista. V sobi, kjer se srečujejo novinarji in urednik, nas je sprejel odgovorni urednik Marjan Legan. Pričakovali smo, da bo vse polno novinarjev, ki bi hiteli sem ter tja po uredništvu, telefoni bi zvonili in bilo bi kot v mravljišču. Toda bil je četrtek, ko je v uredništvu najbolj mirno.

Z urednikom smo se pogovarjali o časopisu in delu novinarja. Poklic se nam je že prej zdel zanimiv. Novinar je lahko le tisti, ki ima veliko znanja, znati mora z ljudmi, na preži pa mora biti skoraj 24 ur na dan. Delo urednika smo si predstavljali tako, da novinarjem govori, kaj naj delajo, v resnici pa mora tudi on veliko napisati in popraviti. Urednik odgovarja za to, kar je objavljeno. Bili smo presenečeni, ko smo izvedeli, da večino člankov krajšajo, ker so na tesnem s prostorom. Izvedeli smo, da Dolenjski list

KAJ SI NAJBOLJ ŽELIŠ?

- da bi bil prvi na ATP lestvici (Tomaž Bokovinski),
  - da bi bil mir, da bi se ljudje imeli radi (Sandra Botički),
  - da bi dobila bernardinca (Mirjam Čovran),
  - da bi dobila svojo sobo (Anamaria in Mojca Hotko),
  - da bi bila v vseh razredih odlična (Mateja Krajnc),
  - da bi bili odmori daljši (Anja Molan),
  - da nikoli ne odrastem (Petra Rožman),
  - da bi bil prav dober (Sebastian Supančič),
  - da bi dobila nemškega ovčarja (Josipa Supančič),
  - da bi si bili vsi v razredu dobri (Branka Urek),
  - da bi bila v vseh razredih odlična (Jožica Varlec),
  - da bi vsi učenci uspešno končali razred. (Razredničar-ka ga. Gašperinčič),
- novinarski krožek 6.b.
OŠ Dobova

ŠOLSKI PLES

Nekega petka v letošnjem oktobru smo imeli prvi šolski ples, ki je trajal od 17. do 21. ure. Priredil ga je 6. razred. Na plesu smo bili samo učenci višje stopnje, saj je bil za nižjo stopnjo ples teden dni kasneje. Ob vstopu na plesišče smo oddali karte in že smo lahko plesali. Na začetku ni bilo veliko pogumnih plesalcev. Otvorili so ga osmošolci, za njimi pa smo šli še ostali. Za glasbo sta skrbela naša stalna DJ-a, za red pa tovarišica. Glasba ni bila ravno vsem všeč - vsak ima svoj okus.

BOJANA ŠKOFJANČ, 8.r.
novinarski krožek OŠ Artiče

USPEH MALDIH SLOVENSKIH FOTOGRAFOV - 21. novembra je iz Kočevja pričela svojo pot skupnica mladih slovenskih fotografov v spremstvu staršev in predstavnikov Fotografske zveze Slovenije na slovesno podelitev nagrad in priznanj na mednarodnem fotografskem natečaju v kraju Pentage v Luxembourg. Natečaja se je udeležilo 85 avtorjev iz 15 držav, kar 14 avtorjev je bilo iz Slovenije. Bili so med uspešnejšimi, predvsem Jurij Brezavšek iz Mojstrane, Anja Papež iz Kočevja (na sliki je z generalnim konzulom Slovenije v Luksemburgu Francem E. Drevom), Metoda Menciger z Jesenic, Andrej Ostman z Bleda in Danijel Zavrtnik iz Maribora. Pot so omogočili starši nagrajencev, nekateri samostojni podjetniki in fotoklubi iz krajev, od koder so prihajali nagrajenci. (Janez Papež, Kočevje)

NAJMARLJIVEJŠIM BRALCEM NAGRADE - Na oddelku za mladino Knjižnice Mirana Jarca so običajno uro pravljic v petek, 29. novembra, popoldne namenili predstavitvi knjige Zdenke Vogrinc Sanje male miške. Ob tej priložnosti pa so tudi prvič nagradili najbolj pridne bralce. Vodja oddelka Slavka Kristan je 24 bralcev, ki so prebrali največ knjig, podelila knjižne nagrade. (Foto: M. Markelj)

Predavanje za starše duševno prizadetih

Društvo za pomoč duševno prizadetih v Sevnici je organiziralo vikend seminar v Atomskih toplicah za 20 staršev, rejnikov in 18 otrok, starih od 4 do 14 let. Starši so poslušali predavanje dr. Zalokar-Divjak "Moj otrok je drugačen" in predavanje psihiatrinje dr. Anje Reljič Prinčič, prof. defektolog Franci Novšak pa je starše seznanil z možnostjo vključevanja otrok v organizirano vzgojno-izobraževalno delo. O tem, kaj je novega v zakonodaji, je predavala pravnica našega društva Nvenka Ljubič. Po vsakem predavanju smo se pogovarjali s starši, ki so sročeno govorili o svojih problemih. Tu je opazen viden napredek. Za večino je bil seminar enkratno doživetje, izvedeli so veliko novega. V imenu staršev se zahvaljujemo Faniki Zemljak za odlično pripravo seminarja, pomagale pa sta ji še defektologinji Irena Simončič in Tina Znidaršič. Otroke je plavalja učila Dajana Držanič. Zahvala tudi vsem, ki so nam finančno omogočili ta seminar.

BERTA LOGAR,
predsednica Društva za pomoč duševno prizadetih Sevnica

PRISPEVKI ZA VESELI DECEMBER

METLIKA - Od 18. do 27. decembra so na ziro račun občinske Zveze prijateljev mladine Metlika št. 52130-678-84260 za Veseli december darovali: krajevna skupnost Metlika; krajevna skupnost Slamina vas; Rast, d.o.o., Metlika; Lams, d.o.o., Podzemelj; trgovina Klemen, Metlika; Pletilstvo Marjan Cerjanec, Gradac; Milan Vraničar, Metlika; Kolpa, d.d., Metlika; Beti, d.d., Metlika; bistro Julija, Metlika; Zeljko Siročič, Metlika. Vsem se najlepše zahvalujemo ter sporočamo, da je še vedno čas za prispevke.

OZPM Metlika

NAJHITREJŠA AMERICANKA Z DOLENJSKIMI KORENINAMI

Pred kratkim je Akron Beacon Journal iz ameriške zvezne države Ohio objavil nenavadno športno vest iz Arizone. Gre za portret šentrupeške rojakinje Josephine Gregg, rojene Jereb, ki je na letošnji ameriški olimpijadi za seniorje dosegla izjemen uspeh. V mestu Tuscon je 85-letna Josephine postala najhitrejša Američanka v svoji starostni kategoriji. Živi zdravo in srečno življenje. Dneva ne začneja s sladkimi kolački in kavo, njen običajni zajtrk so ovseni kosmiči in vitaminski sok. Družabnost in življenjski optimizem sta drugi značilnosti njenega življenja. Nikoli se ne pritožuje nad zdravjem, redno prisluskuje svojemu telesu in le v skrajnem primeru seže po zdravilih. To je nekaj drobnih skrivnosti zdravega športnega življenja "najhitrejša Američanka", ki s ponosom pove, da so korenine njenega uspeha tudi v Sloveniji. Vesel sem, da sem mesec dni preživel v njeni družbi.

MIHA UHAN, 6.c
OŠ Valentin Vodnik, Ljubljana

DOBRODELNA AKCIJA

LOGATEC - Na frekvencah Notranjskega radia 107 in 91.1 Mhz bo v nedeljo, 7. decembra, med 20. in 23. uro potekala dobrodelna akcija z naslovom "1000 glasbenih želja za Dom Marije in Marte". Namen je po tel. št. 061/741-632 in 061/741-612 zbrati 1000 glasbenih želja (ena stane tisoč osemsto tolarjev) za izgradnjo in dograditev omenjenega doma. Darovani znesek je mogoče nakazati tudi na žiro račun Doma - številka je 50170-625-7113-200158. Program bosta povezovala Daša Košir in Jure Sešek. Medijski spoznorji akcije so: Notranjski radio, radio Zeleni val, RGL, radio Max in radio Gama MM.

D. ŽAGAR

POGOVOR S POSLANCEM DR. FRANCEM ŽNIDARŠIČEM

Ima bela knjiga tudi črne strani?

O novem pokojninskem sistemu, ki ga predstavlja ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v tako imenovani BELI KNJIGI sva se pogovarjala z našim poslancem, doktorjem medicine, magistrom Francem Žnidaršičem iz Trebnjega. Postavil sem mu gornje vprašanje. V pogovoru sva skupaj našla odgovor. Da, Bela knjiga ima tudi črne strani za sedanje upokojece.

Dr. Žnidaršič, popularni zdravnik v Trebnjem, je bil izvoljen na listi DeSUS-a za poslanca Državnega zbora Republike Slovenije. Kot poslanec je polno angažiran v delu šestih delovnih teles. Ker se ni hotel v celoti odreči zdravniškemu delu, še enkrat na teden ordinira v zdravstvenem domu Trebnje. Vsak drugi in četrti ponedeljek v mesecu pa je v poslanski pisarni v Trebnjem na voljo volilcem. Rad obiskuje tudi organizacije DeSUS na Dolenjskem in v Beli krajini. Čeprav je odločen zagovornik strankinega programa, enako odločno in dosledno zagovarja vse druge napredne ideje in programe.

Dr. Žnidaršič, zakaj je reforma potrebna?

Z reformo pokojninskega sistema se ubada domala ves svet. Torej ni le naša zahteva in potreba. Razlogi so znani. Življenjska doba se daljša in s tem tudi čas prejetja pokojnine. Razmerje med aktivnim prebivalstvom in upokojenci se zelo hitro spreminja. Leta 1980 so prišli 3,5 aktivni delavci na 1 upokojenca, letos pa 1,7 aktivnega delavca na 1 upokojenca. Plače, od katerih se zbirajo prispevki za pokojninski sklad, so premajhne, poleg tega pa mora država skrbeti za vse več brezposelnih delavcev, ki so zaradi tranzicije, včasih mogoče tudi po nepotrebnem, izgubile delo.

Kako pa bo potekala reforma?

Izvajala se bo več let, spremembe pa bodo naslednje:

- postopno se bo doba za odmero pokojnine od sedanjih 10 let podaljševala na 25 let;
- starostna meja za pridobitev starostne pokojnine bo 65 let, enaka za moške in za ženske;
- za polno pokojnino bodo morali delati 40 let tako moški kot ženske;

- razmerje med povprečno plačo in polno pokojnino naj bi se postopno znižala od sedanjih 85% na 65%, kar bo seveda močno prizadelo sedanje upokojece in tiste, ki se bodo upokojili v prihodnjih letih še po sedanjem pokojninskem sistemu;

- predčasno upokojevanje bo sicer še možno, toda odbitki bodo občutno večji. Spremembe, oziroma novi pokojninski sistem se bo v celoti uveljavil tja do leta 2015 ali celo do 2020.

Kaj je to tristebni sistem? Kakšni so ti stebri? Bodo vzdržali?

Predstavljajo tri načine zbiranja sredstev in financiranja pokojnin.

Dr. Franc Žnidaršič

1. stebri je solidarnostni in bi zagotavljal nacionalno (minimalno) pokojnino vsem delavcem. Ohranja torej del sedanje generacijske solidarnosti. Prav generacijska solidarnost pa je temeljna značilnost sedanjega sistema.

2. stebri je naložbeni. Zaposleni, delodajalci ali eni in drugi bodo prispevali določen odstotek pokojninskega prispevka v naložbeni sklad. Vplačila se bodo zbirala na posebnem računu za vsakega delavca. S sredstvi bodo upravljali posebni skladi pod nadzorom države, sredstva investirali ter tako ustvarjali dohodke in dobičke, iz katerih bodo zavarovanci po upokojitvi prejeli rento glede na višino vplačila in prigrisodarjenega dohodka.

3. stebri predstavlja prostovolj-

no varčevanje zavarovanca za starost. Novi sistem se bo uveljavljal postopoma. Skrb za pokojnino se bo tako postopoma v vse večji meri prenašala na zavarovance - bodoče upokojece. Sedanji upokojenci in tisti, ki se bodo upokojili v nekaj naslednjih letih, bodo prejeli pokojnino po sedanjem sistemu.

Na vprašanje, ali je prav, da naši poslanci podprejo take spremembe, ki občutno posegajo v pridobljene upokojevske pravice, je dr. Žnidaršič odgovoril da se poslanska skupina DeSUS-a, ki šteje 5 poslancev, odločno bori za čim boljši položaj upokojencev. Uspešno ji je doseči povečanje regresa, predvsem za upokojece z nižjimi pokojninami. Bori se tudi, da se ob napovedanih varčevalnih ukrepih ne bi preveč bremen zvalilo na pleča upokojencev. Proti reformi pa se poslanci DeSUS-a ne more-

jo boriti, zavzemali pa se bodo za čim boljše rešitve. Povedal je tudi, da izračun kaže, da bi po sedaj veljavnem sistemu bilo potrebno leta 2000 prispevno stopnjo pod-

Glede nadaljnega sodelovanja v koaliciji, Žnidaršič meni, da je sodelovanje vendarle dalo nekaj rezultatov (povečanje regresa v letu 1997 in kljub varčevalnim ukrepom predvideno povečanje regresa za tiste z nižjimi pokojninami v letu 1998) in da bo stranka upokojencem vnaprej še bolj potrebna. Brez stranke in poslancev bi bili upokojenci še bolj izpostavljeni pritiskom.

vojitvi oziroma da bi bile pokojnine za polovico manjše. To pa bi pomenilo splošno osiromašenje upokojevske generacije.

MIROSLAV VUTE

GLOSA

Moja tašča staroavstrijska manjšina

Moja Tašča Marija Novak je bila vojna pred skoraj 94 leti na avstrijskem Koroškem v kraju Leibnitz pri Leobnu avstrijsko-slovenskim staršem, ki so se pisali eni Eicholzer (kar naj bi po taščinem prevodu pomenilo Hrastovles, Hrastar, Hrast), drugi pa Wallas. Pravzaprav Wallas ni slovenski priimek in so ga podedovali po nekem angleškem vojaku, ki je bil za časa Napoleonovih vojn na Koroškem in tam "ustvaril" pradedka moje tašče pradedka. Tudi tašča se je kot dekle pisala Wallas. Tako pravzaprav ni prava Staroavstrijka (kakršne žele zdaj ustvariti zagnani koroški Nemci), ampak staroslovensko-avstrijsko-angelska mešanica.

Podobna mednarodna mešanica je bil tudi moj pokojni dedek Viktor Žagar, katerega mama je bila berlinska Nem-

ka, ki je bila sobarica na gradu Ruperčvrv in se je poročila z domačinom. Dedek pa je bil tudi zgleden avstroogrijski kanonir in prvi svetovni vojni. Žal avstrijski oficirji niso znali izgovarjati njegovega priimka, ker niso znali izgovarjati črke Ž in so ga klicali Sagar ali Cagar. Dedka so nato ujeli Rusi in je bil v ujetništvu celo prevajalec med nemško in madžarsko govorečimi ujetniki in Rusi ter drugimi slovenskimi ujetniki. Rusi so ga imeli za Avstrijca, ker je bil pač avstroogrijski vojak. Dedka Avstrijca so Rusi hvalili češ: "Vot, Avstrijec gramotnij, Njemeec durak" (Glej, Avstrijec je pismen, Nemeec pa je neum). Dedek je bil v ujetništvu skupaj s pokojnim predsednikom Titom in nekoč sta za nek prekršek dobila "batine", Tito 50 udarcev s palico, dedek pa samo 25.

Kaj so zdaj moji otroci in vnuki, niti ne vem natančno. Gotovo jim teče po žilah največ staroslovenske krvi, oplemenitene z angleško, avstrijsko, nemško in morda še kakšno krvjo.

JOŽE PRIMC

Zdravljenje s pšenico

Sok pšenične trave - čudežno zdravilo - Predavanje "Jejmo bolj zdravo hrano" in tečaj priprave tovrstne hrane

Mnogim bolnikom so pošte moči, da bi spremenili svoj način življenja in si s tem pomagali k ozdravitvi. Ena od poti je preprost dodatek k prehrani, ki vsebuje snovi, ki jih telesu primanjkuje. Bolno telo je zastrupljeno, ker ni sposobno izločati strupenih ostankov presnove, je pa tudi podhranjeno zaradi pomanjkljive in neustrezne prehrane. To je možno odpraviti z izjemno učinkovito presno hrano, kar so polnovredni klorofilni sokovi. To so sveži presni sokovi, ki jih pridobivamo iz tistih prehransko celovitih živitvornih rastlin, ki so obnemem tudi bogate s klorofilom. Za onemoglega bolnika je uživanje klorofila prva pomoč, saj z njim okrepi "dihanje celic".

Med svežimi presnimi sokovi izstopa sok mlade pšenice. V njem je življenje mladih trav, ki pomlajujejo in oživljajo. V deciltru njenega soka je več hranilnih snovi kot v dveh litrih soka navadne domače zelenjave. Po mnenju strokovnjakov je sok mlade pšenice prehransko najbogatejša tekočina, kar jih človek pozna, le po kalorični vrednosti je skromen. Klorofil ali zeleno listno barvilo je učinkovito zdravilo za mnoge akutne in kronične bolezni, kot so na primer arterioskleroza, sinusitis, majavost zob in krvavenje dlesni, vnetje trebušne mrene, obolenja kože, visok krv-

ni pritisk, obolenje srca, jeter in trebušne slinavke, astma, hemoroidi, kronična utrujenost in drugo. Učinkovit je tudi pri zdravljenju psihičnih obolenj in motenj (depresij), z njim je mogoče doseči izboljšanje pri rakastih obolenjih. Tudi rane in odrgnine se celijo hitreje. Zdravljenje s klorofilom, ki mora biti v zadostni količini - 1,1 decilitra dnevno - so raziskali na Hipokratovem inštitutu v ZDA, dobro izkušnje z njim pa imajo tudi mnogi Slovenci, zato bomo njihove zgodbe objavljali v Dolenjskem listu.

Pšenično travo lahko vzgajamo na njivi, v vrtu, na pladnju v stanovanjih. Seme mora biti pridelano biološko. O zdravljenju s svežimi sadnimi in zelenjavnimi sokovi in sokom pšenične trave bo tekla beseda na predavanju "Jejmo bolj zdravo hrano", ki bo v ponedeljek, 1. decembra, v Novem mestu in v torek, 2. decembra, v Metliki. Pridelavo kalčkov in pšenične trave ter pridobivanje sokov bomo prikazali na tečaju priprave bolj zdrave hrane, ki bo 7. decembra v Novem mestu. Prijave zbira Center za svetovanje, izobraževanje in letovanje s področja naravnega zdravljenja Popolno zdravje na tel. št. 068/28-250.

ANICA JANEŽIČ-MIKEC
Svetovalka za zdrav način življenja

"Kam pa tečeš, osel!?"

Medvojna dogodivščina igralca Aleksandra Valiča

Na otvoritvi razstave del slikarja Kostje Viranta iz Straže v Zdravilišču Dolenjske Toplice sta v kulturnem programu nastopila tudi dramski igralec Aleksander Valič, ki ga je povezovalc programa zamenjal z Daretom Valičem, in pisatelj Vasilij Polič-Vasko, ki ga je povezovalc zamenjal z Radkom Poličem. Tako se ti dogaja, če imaš slavne in znane sorodnike ali imenjake. Aleksander Valič je takrat povedal tole svojo dogodivščino iz partizanskih dni:

so nas noge nesle. Na vogalu kopalniške zgradbe pa smo eni bežali na levo in preko mostu proti pokopališču, kjer je bila običajno partizanska zaseda; nekateri drugi pa so tekli v desno v smeri Straže, kjer je bila sovražna postojanka. Eden izmed naših je hotel opozoriti onega, ki je tekel v napačno smer, in mu zaklical:

"Kam pa tečeš, vosul!?" in mu je pokazal, da mora teči preko mostu, saj bo sicer padel Nemcem ali domobrancem v roke. Oni pa ga ni poslušal, in mu ni niti odgovoril, namreč je tekel naprej, v smeri Straže.

Zvečer je bil na Drganjih selih miting. Zbralo se je veliko ljudi. Otvoritveni nagovor je imel politični komisar, ki je predstavil nas, mlade fante, partizanske kulturnike, in dejal: "Ti naši mladi fantje niso le kulturni, ampak so pravi junaki, saj so se danes v Dolenjskih Toplicah kopali skupaj z domobranci."

Zdaj smo šele zvedeli, da so bili tisti nagci, ki so tekli v desno proti Straži domobranci. Zgodba o skupnem kopanju se je namreč še tisti dan razširila med domobranci in Stražani, zanjo je zvedel tudi neki Stražan, ki je bil partizanski terežan, in jo povedal politikomisarju, ki jo je nato razglasil na mitingu...

JOŽE PRIMC

LETALO DC-3 (DAKOTA)

Zvezdni trenutek dakote nad Normandijo

Popotniku, ki se pelje po Beli krajini od Metlike proti Črnomlju, pri vasi Otok oko samo od sebe zdrsne čez polje do vzpetinice, na kateri so pred slabima dvema desetletjema postavili letalo, takrat odeto v barve angleškega kraljevega letalstva RAF. Pa je bolje, da ga popotnik le pogleda, se začudi in odpelje naprej, kajti če ga radovednost premami, da se mu približa, bo razočaran. Letalo, ki ga je nekdanja jugoslovska vojska še redno vzdrževala, je po osamosvojitvi napadel zob časa, še bolj kot ta pa huliganizem in čudni zbiralci spominkov, ki s spomenika poskušajo odtrgati vse, kar ni dovolj trdno privarjeno. Skoda. Letalo DC-3 oziroma v vojaški izvedbi C-47 ali po angleškem poimenovanju dakota je verjetno najbolj znamenito letalo v moderni zgodovini civilnega, sploh pa vojnega letalstva.

izjemno hitri, saj je prvi prototip letala DC-3 poletel še istega leta, 17. decembra 1935, ob treh popoldne, natanko na 32. obletnico prvega poleta bratov Wright.

Julija naslednjega leta je letala DC-3 družba American Airlines že vključila v svojo floto, zelo hitro pa so ji sledile tudi druge ameriške pa južnoameriške, evropske, azijske in avstralske letalske družbe. Septembra leta 1938 so prvi DC-3 po ameriški licenci izdelali na Japonskem. Še pred drugo svetovno vojno so 18 letal prodali Sovjetski zvezi. Ruski inženirji so DC-3 razstavili do zadnjega koščka in hitro pripravili vse za množično proizvodnjo zveste kopije tega letala, poimenovanega Lisunov Li-2.

potnikov, je v vojaški izvedbi dobilo ojačana tla kabine in zadnjega dela trupa, večja tovorna vrata in močnejša Pratt & Whitneyjeva motorja, ki sta premogla po 1200 konjskih moči. Namesto sedežev so ob stene namestili vzdolžne klopi, okna so zadelali, pustili pa so le manjše strelne line. Teža letala se je povečala za dve toni, na 13.290 kg. S tem letalom so bile opremljene praktično vse vojske, ki so sodelovale v drugi svetovni vojni, od vseh letalstev zavezniških držav do Nemčije, Italije in Japonske. Uporabljali so ga za prevoz tovora, vlečenje jadrlnih letal, naloženih z opremo, ter za prevoz vojakov in padalcev.

Letalo tudi po drugi svetovni vojni ni šlo med staro železje. Razvili so več kot 50 različnih verzij znamenitega DC-3 oziroma C-47. Zadnji večji vojaški spopad, kjer je C-47 odigral pomembno vlogo je bila vietnamska vojna, v kateri so Američani iz njega naredili pravo letajočo topovnjačo za boj na prvi bojni črti. Druge so opremili s tonami elektronske opreme za elektronski boj in pasivno prisluškovanje, z njimi so trosili propagandne letake in iz njih preko ogromnih zvočnikov poskušali zastraševati prebivalstvo.

Še na začetku devetdesetih let je bilo najmanj 1.000 primerkov CH-47, ene izmed izvedenk C-47, vključenih v vojaško uporabo, še precej več DC-3 pa še danes uporabljajo v civilne namene predvsem manjše letalske prevozniške družbe.

Ob koncu tega zapisa naj se vrnem k belokranjski dakoti, ki je edino tako letalo v Sloveniji; posvečeno je spominu na pogumne zavezniške pilote, ki so s takimi letali v nemogočih in nevarnih razmerah partizanom dovažali pomoč v orožju, obleki in hrani in odvažali ranjence. Letalo pri vasi Otok je spomin na vsa spuščališča in letališča v Sloveniji, kjer so med vojno pristajala in vzletala zavezniška letala, zato belokranjske dakote ne bi smeli prepustiti usodi, razen če se ne sramujemo, da smo med drugo svetovno vojno tudi mi stali na strani protifašistične koalicije. Drugod po svetu so na to ponosni.

IGOR VIDMAR
(Viri: revija Obramba, zapisi v Slovenski vojski in drugo)

RADIJSKE POSTAJE

Dolenjec na radijskih valovih Dolenjske

Imetniki radijskih sprejemnikov lahko danes radijsko postajo, ki ji bodo prisluhnili, izbirajo med desetimi možnostmi. V Sloveniji namreč oddaja kar 63 radijskih postaj in po nekaterih podatkih na radijsko frekvenco upa oziroma čaka še 80 novih. Tako naj bi poleg že znanih Studia D, radia Krka, radia Sraka, radia Max in posavskih dveh radijskih postaj: radia Sevnica in radia Posavje studia Brežice ter kočevskega radia na našem območju začeli z oglašanjem še dve radijski postaji - ena v Beli krajini in ena v Krškem. Postavlja pa se več vprašanj: ali ni tako ozek prostor premajhen za takšno konkurenco in kako bo s kakovostjo programa. O tem smo poklepali z vodilnimi na štirih dolenjskih radijskih postajah.

Začetki pred desetletjem

20. decembra letos bo minilo 10 let, odkar se na frekvenci 103 MHz prvič oglašila regionalna radijska postaja Studio D. Začetek je bil v primerjavi z ostalimi v tem prispevku obdelanimi radijskimi postajami toliko lažji, ker so ga ustanovile štiri takratne občine: Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje. Tudi zato, ker je bil ta radio prvi na Dolenjskem, si je pridobil precej simpatij in poslušalcev, ki prisegajo na zvestobo, in še vedno se najde kdo, ki misli, da sta na primer radio Sraka in Studio D isti radio.

Studio D - katerega večinski lastniki so po predlaskem lastninjenju zaposleni, ki so kupili deleže, manjši delež pa je v lasti Vizije, Capinvesta in Odškodninskega sklada - je še do nedavnega oddajal svoj program od pol pete zjutraj do polnoči. Sedaj poskusno uvaja nočni program, sprva brez voditelja, z rojstnim dnevom pa naj bi ta termin dobil popolno podobo.

Sicer pa na 103 MHz ne vrtijo le zabavne glasbe. Ljubitelji narodnozabavne glasbe lahko tej zvrsti prisluhnejo ob določenih terminih poleg njihove ponedeljkove lojtrce in sredinega večera še vsako jutro do 6. ure in vsak dan med 12. in 13. uro. "Mnenje nas zaposlenih je, da ni pomembna le glasba, pač pa tudi informacije, zato smo na Dolenjskem tudi edini nekomercialen radio," pravi Jože Musa, odgovorni urednik Studia D, mož, ki je bil pred delom na tem radiu 20 let turnusni urednik v dnevnoinformativnem uredništvu Radia Slovenija.

Studio D je slišen kar v polovici Slovenije. Slišnost so namreč povečali pred tremi leti, odkar med 9. in 15. uro sodelujejo s Slovenskim poslovnim kanalom, ki ima še eno temeljno prednost: pridobivanje potencialnih novih oglaševalcev, saj se radio preživljuje od oglasov in podobnih virov.

Program ustvarja 10 redno zaposlenih in okoli 20 honorarnih delavcev - dopisnikov, tehnikov in voditeljev. Na Dolenjskem je to tudi edina radijska postaja, na kateri glasbo praviloma izbira glasbeni urednik (Rasto Božič), mož, ki dobro pozna glasbo, ki se skriva za 45 tisoč naslovi, kolikor jih imajo v glasbenem arhivu, edini pa tudi pripravljajo posebne lokalne novice - kroniko. Sicer pa v svojih oddajah skrbijo tudi za posamezne interese skupine poslušalcev z oddajami, namenjenimi rimokatoliški in evangeličanski cerkvi, z oddajo za Rome, pripravljajo kmetijsko oddajo, gospodinske nasvete, zdravstvene oddaje, Biba ima oddajo za najmlajše, v posebnih oddajah pa je poskrbljeno tudi za različne glasbene okuse. "Moje velika želja je, da bomo, ko bo več denarja, dali še več poudarka informacijam iz domačih krajev, kar bi lahko predvsem zjutraj dosegli z dežurnim reporterjem, ki bi z mobilnim telefonom poslušalce seznanjal z novostmi s terena," pravi Musa, ki v programski shemi Studia D pogreša še dve novinarski zvrsti - reportažo in intervju.

Sraka - drugačen radio

Tudi radio Sraka praznuje. 1. decembra so namreč minila štiri

leta od prvega oddajanja Srake na 94,6 MHz. Njegovi glasovi se dobro slišijo na območju, ki ga pokriva Dolenjski list, sicer pa se v program oglašajo poslušalci iz različnih koncev Slovenije. Bolj ali manj ga namreč slišijo na določenih območjih vse od Karavank do Dravograda, pa celo na Hrvaškem in v Bosni, kamor sežejo tudi glasovi Studia D in radia Krka.

Radio je ustanovilo zasebno podjetje, ki se sicer ukvarja še z glasbeno produkcijo, založništvom in prodajo ter je hkrati reklamna in koncertna agencija. "Radio sicer dohodkovno ni najpomembnejša dejavnost, čeprav je najodmevnejša," pravi solastnik podjetja, ki je hkrati direktor in urednik radia Sraka, Drago Vovk. Tudi Drago ima veliko radijskih izkušenj iz preteklih let, saj je bil na radiu Slovenija, radiu Glas Ljubljane in Radiu Student avtor in voditelj glasbenih oddaj, še vedno pa na nacionalnem radiu pripravlja oddajo o etno glasbi sveta.

Ustvarjalci radia Sraka skrbijo za program od pol šeste zjutraj do polnoči, razmerje med govornim in glasbenim programom pa je različno. V zadnjih časih je govora zaradi kadra, ki se šele privaja, sicer nekoliko manj, čeprav ključne oddaje so, vendar je Drago prepričan, da se bo to kmalu spremenilo, saj ima mlado in obetavno ekipo. Radio Sraka namreč občuti veliko fluktuacijo kadrov, kar je sicer značilnost radijskih postaj na Dolenjskem. Že bežen poslušalec lahko ugotovi, da se nekateri voditelji selijo z radia na radio. "Kadri so večer problem. Bilo bi sicer idealno, če bi lahko zaposlil novinarja, a kaj, ko je vse povezano z denarjem in si tega še ne moremo privoščiti," pravi Vovk.

Radio Sraka ima sicer status komercialnega radia, vendar so vložili vlogo za nekomercialnega, s čimer bi bili med drugim tudi manjši prispevki za vzdrževanje oddajniškega sistema, s tem pa bi se okrepil tudi vsebinski del radijskega programa. Drago Vovk pravi, da položaj dolenjskih radijev ni enak. "Ni zanemarljiv podatek, da so za Studio D občine združile 375 tisoč mark, torej denar davkoplačevalcev. S tem denarjem bi lahko ustanovil tri radijske postaje," meni Drago in poudarja, da za ustanovitev radia Sraka ni bilo nobenega zunanega kapitala ali politične stranke.

Prav radio Sraka je bil prvi v Sloveniji, ki je začel s celodnevno predvajanjem narodnozabavne glasbe ob sobotah in nedeljah. "Takrat nismo šli dlje, ker se nam je zdelo še to preveč, pred dobrima dvema mesecema pa smo se odločili za korenito spremembo, ki je pri poslušalcih naletela na zelo ugoden odmev, in po nekaterih ocenah naj bi pridobili 15 do 30 odstotkov več poslušalcev," pravi. Od pol šestih do dvanajstih namreč vrtijo samo narodnozabavno, ljudsko in drugo zabavno slovensko glasbo, popoldnevi in večeri pa so namenjeni tudi drugim okusom, gotovo pa je najodmevnejša Srakina sobotna super veselica.

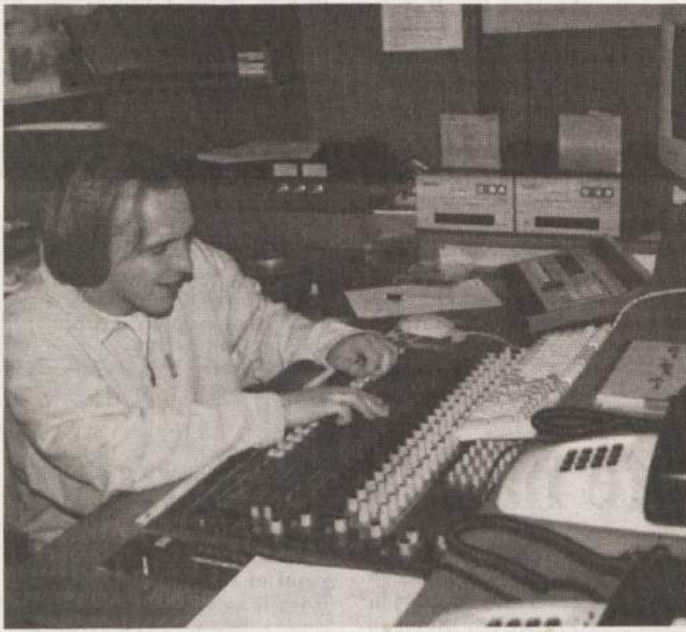
Jože Musa

Glasba ima besedo

Iz dela ekipe Studia D se je po leti 1994 v Novem mestu rodil še en radio - radio Krka, ki oddaja na frekvenci 106,6 MHz. Poslušalci, ki prisegajo nanj, stavijo predvsem na glasbo in kratke novice. Direktor radia Sandi Pirš, ki je vsa službena leta preživel na radiu, na RGL, Studiu D in radiu Slovenija - na slednjem je bil urednik dopisništva za Slovenijo - je zavrnil namige, da za radiom s kapitalom stoji kakšno podjetje ali politična stranka. Tako ustanovitelj kot tudi lastnik je on sam.

Na tem komercialnem radiu so štiri redno zaposleni, 20 pa jih dela honorarno. Program največkrat ustvarjata dva; tehnik, ki tudi izbira glasbo, in voditelj, ki je običajno, razen juter in drugih izjem, tudi novinar. Krko zaznamuje tudi kontaktne oddaje, krajši govorni prispevki, ki niso redno načrtovani in ki naj bi bili takšni, da zanimajo večino poslušalcev, in šport. Na dober odmev pri poslušalcih je naletela športna sobota, saj med 17. in 23. uro dopisniki sproti poročajo s tekem 1. in 2. lige.

Kot pravi Sandi Pirš, na radiu z urednico programa Renato Mikec in ostalo ekipo računajo na nekaj programskih sprememb, ki naj ostanejo še skrivnost, vsekakor pa na Krki prisegajo, da je potrebno ohraniti normalno razmerje med glasbo in govorom, saj naj bi, kot so prepričani, v nasprotnem primeru pri njihovih poslušalcih padla poslušalnost. Radio Krka je svoj slišnost povečal s sodelovanjem z radiom Kapris, sicer pa oddaja-

Sandi Pirš

Drago Vovk

jo 24 ur dnevno. Nočni program "ustvarja" avtomat, na tak način pa si je radio ob sicer veliki začetni investiciji zmanjšal stroške, saj prav kader na radiu predstavlja največji strošek. Prav organizacija delovanja odloča o preživetju, s katerim pa radio Krka zdaj nima težav, saj se da, kot pravi Sandi Pirš, tudi samo z oglaševanjem pozitivno poslovati, čeprav velikega dobička tak posej ne more prinašati. Potrebna so namreč nenehna vlaganja v tehniko, hkrati pa se oglaševalski kolač deli na precej delov.

Maksimalen Max

Radio Max iz Trebnjega, ki oddaja na 88,9 in 89,7 MHz, je

pred kratkim praznoval svoj prvi rojstni dan, in kljub temu da je v našem koncu najmlajši, si je že pridobil precejšen krog poslušalcev, čeprav je slišnost manjša kot pri ostalih treh. "Želeli bi, da bi bil Max slišen tudi v Posavju in v Beli krajini," pravi Neva Pevec, direktorica in urednica radia, ki ga je ustanovilo zasebno podjetje Santi iz Trebnjega. Dve redno zaposleni in okoli 10 honorarnih sodelavcev oblikuje program od 6. do 22. ure, popoldne je tri ure na programu zgolj tehnik, ki vrti glasbo, kar pa ne pomeni, da na radiu zanemarjajo govorni del programa. Z oddajami, kot so vedzevanje, oddaje o filmu, podjetništvu, turizmu in podobno, se želijo

Neva Pevec

kosu pogače priznavajo vrtoglave popuste, oglaševalci se zato za doseganje nižjih cen poslužujejo izsiljevanj, da o zgodbi o hlaćenju konkurence niti ne govorimo.

In prav o nesodelovanju so govorili vsi sogovorniki. Drago Vovk je med drugim opozoril tudi na druge pasti majhnega prostora, v katerem je kupna moč prebivalstva vse manjša (minili so časi, ko smo cele dneve poslušali plačane čestitke poslušalcev), močnega gospodarstva ni, večja podjetja pa raje oglašujejo v nacionalnih medijih. Tudi Jože Musa obžaluje, ker med dolenjskimi radijskimi postajami ni sodelovanja, z nelojalno konkurenco, ki vlada, pa se ne obremenjujejo, čeprav bi bilo potrebno najprej urediti finančno disciplino. "Konkurenca je dobra stvar, saj se tako stvari postavijo na svoje mesto, vendar pa ni vse zgolj v zagonskem kapitalu, ki je potreben za začetek oddajanja, veliko sredstev zahteva prav delo na programu," meni Musa in dodaja, da ima vse večja konkurenca tudi slabo stran - kakovost zelo

VAŠA ZGODBA MARTINA PIBERNIK AVANTURA

Podobe letijo mimo mene. Nisem pozorna nanje, saj jih že poznam, kot poznam vsak delček poti, po kateri se peljem. Ne opazujem ceste in pokrajine, vsa moja pozornost je obrnjena v drugam, v soseda, voznika. Kako naj se rešim iz tega položaja?

V kaj sem se tokrat zapletla. Za vse, kar se dogaja, sem si sama kriva. Ne morem se otresti ogabnega vonja po potu in sli moškega. Sili me na bruhanje.

Upiram se z vsemi svojimi močmi, a je premočen zame, zato popuščam. Najhuje je, da si ga del mene želi in je nanj pripravljen. A razum mi pravi, da to ni prav in da tega ne smem storiti. Kljub vsemu popuščam.

Poskušam si dopovedati, da ni nič, da je vse v redu in si to tudi iskreno želim. A resnica je drugačna. Ne, ne želim si ga! Vsaj razumsko ne. Če so moja čustva in hormoni podivjali, so zato, ker že dolgo nisem občutila moškega dotika.

Zaradi mojih preburnih čustev je prehitro sklepal. Domneval je, da si ga želim, čeprav si nisem želela. Bilo je proti meni. Vse se je v trenutku obrnilo proti meni.

Spominjam se tega vonja, izraza veselja in zmagoslavja na njegovem obrazu. Najrajši bi zajokala, a sem solze skrila pred njim. Nisem mu hotela pokazati, da me je prizadel. Ranil me je v dno srca in razbil iluzijo ljubezni in srečnega življenja.

Poskušam se pretvarjati, ne misliti nanj. Ne morem se rešiti tega vonja, spremlja me povsod. Kamorkoli se skrijem, me najde. Noči postajajo vse bolj moreče. Prebujam se vsa prepotena in izmučena. Ne najdem miru niti v steklenici gina. Še huje je. Vse skupaj podoživljam z dvakratno močjo.

Zakaj sem storila to neumnost? Zakaj nisem pustila lepo na miru vse, česar ne potrebu-

pade, kar pa je neke vrste podcenjevanje poslušalstva. "Vsak dela po svoje, kakor se pač znajde. Sodelovanje bi bilo morda dobro, a če ni pripravljenosti, pač do njega ne bo prišlo. Je pa zanimivo, da bolj sodelujemo in izmenjujemo informacije o delovanju z drugimi slovenskimi radijskimi postajami," pravi Sandi Pirš.

Prostor za štiri?

"Dejstvo je, da v Sloveniji toliko radijskih (in televizijskih) postaj ne more preživeti, saj se postavlja vprašanje, kdo bo to plačeval, hrati pa je tudi res, da je na Dolenjskem premalo dobrih radijskih postaj. Če bi bila le ena, bi bila lahko zelo kvalitetna," pravi Jože Musa, medtem ko so Neva Pevec, Drago Vovk in Sandi Pirš prepričani, da je na tem območju dovolj prostora za štiri radijske postaje, morda celo še za kakšno, čeprav naj bi se radijske postaje težko preživljale. In ker do sedaj v Sloveniji ni še nobena propadla, to očitno drži.

Množica radijskih postaj zahteva tudi vse več voditeljev in prav zato se včasih že postavlja vprašanje glede kakovosti govora. "Prav te radijske postaje so šola za nadaljnje delo. Znani so namreč primeri, da so se nekateri, danes uspešni novinarji in voditelji, kليلi prav na lokalnih radijskih postajah. Hkrati pa padajo tudi nekoč tako stroga merila govornega jezika," meni Sandi Pirš.

Konca ni

Časi, ko smo bili poslušalci zaradi maloštevilnih radijskih postaj prisiljeni poslušati vse od kraja, so minili. Tudi naše štiri radijske postaje imajo veliko privržencev, čeprav lahko večini očitamo nekaj bistvenega, kar lahko ponazorimo sicer z močno pretirano, a zgovorno izjavo enega od ljubiteljev lokalnih postaj: "Vse lepo in prav, a bojim se, da bom v primeru, če zleti v zrak jedrska elektrarna v Krškem, kot poslušalec lokalne radijske postaje to izvedel naslednjega dne, ko bo o tem pisalo v časopisu."

TANJA GAZVODA

jem? Kako rada bi se komu izpovedala, a ne smem. Razvedelo bi se. Škodila bi sama sebi. Ljudje bi me obsojali kakor zločinko. Oh, kako mi je žal, da sem to storila! Zakaj sem šla stopat? Sama sem kriva zaradi svojih želja po avanturi. Nisem si mislila, da se lahko končajo na tako grd način.

Želela sem uživati, živeti življenje. Ne morem. Ubilo me je. Ne prenesem več ničesar. Kako se naj rešim tega groznega strahu in občutka, da sem manjvredna? Najraje bi umrla. Želim pobiti tisti grozni petek, a ne morem. Poskusila sem različne stvari, a ni bilo uspeha. Ne morem pozabiti. Saj tudi ne bi bilo prav, če bi pozabila, saj mi je dogodek pokazal, da obstaja tudi drugačna stran moške osebnosti, kruta, brezčutna in polna zlobe, ki ne prizanaša z bolečino.

Zakaj nisem takrat umrla? Bolje bi bilo. Ne bi se mučila s svojimi občutki in željami. Ne bi se želela maščevati, vrtili milo za drago. Ne bi se mi bilo treba pretvarjati ob srečanju.

Stokrat sem že v mislih premlela dan, ko sem štopala in ga srečala, bolje rečeno občutila že na prvi stranski poti. Čeprav sem popustila njegovi volji in moči, nisem privolila v to. Saj me tudi vprašal ni. Rada bi mu kako vrnila grdo doživetje, da bi vsaj malo občutil, kakšni so občutki, kako grozno boli.

Naj bi ga tožila za posilstvo? Za kaj takega nimam poguma. Bila bi le moja beseda proti njegovi. Komu bi verjeli? Seveda dobremu, ljubečemu družinskemu očetu, ne pa neki stoparki, ki želi pritegniti pozornost. Ožigosali bi me za..., čeprav to nisem nikoli bila in nikoli ne bom.

Bog, če si kje, zakaj nisi tega preprečil? Zakaj si mu dovolil, da je storil to? Če mi že takrat nisi pomagal, mi pomagaj vsaj zdaj. Pomagaj, da ne bom storila neumnosti, ki bi mi zapečutila še to malo, kar je ostalo od življenja. Prosim te, pomagaj mi!

POGOVOR Z AVGUSTOM LIKOVNIKOM

Deželi Desetega brata boljši turizem

Zraven podpisa Avgusta Likovnika se pogosto znajdeti črki P in K. Lahko bi pomenili marsikaj, v resnici pa se za njima skrivata besedi prijatelj Krke. Krke kot 111 kilometrov dolge zelene dolenske lepotice in najlepše slovenske kraške reke, ter vasi Krka, kjer reka izvira in kjer ima Avgust Likovnik, sicer Ljubljancan, svoj dom. Čeprav se ukvarja z marsičim, saj mu nista tuja šport in umetnost v najširšem pomenu besed, pa je gonilna sila razvoja turizma v občini Ivančna Gorica. Je predsednik ivanške turistične zveze in turističnega društva Krka.

Med predele Dolenske, ki se imajo s čim pohvaliti spada tudi tako imenovana dežela desetega brata. Tu je Stična s cistercijanskim samostanom, ki bo prihodnje leto praznoval 100-letnico oživitve, Sentvid s Taborom slovenskih pevskih zborov, znamenito arheološko najdišče Vir pri Stični in potok Vir, v katerem so prvič našli človeške ribice, Muljava z Jurčičevo domačijo in Letnim gledališčem, reka Krka s Krško jamo, Ambrus in Zagradec, staro mesto Višnja Gora, Malo Hudo s Fedransbergovo graščino, Podsmreka - tam gre Jurčičeva in Lavričeva pešpot, sekajo pa ga Badrujova pot, Dolenska kolesarska transverzala, Evropska pešpot itd. Ti kraji so turistično zanimivi, žal pa sama lepota in bogata dediščina še ne ustvarita turizma.

Manjka razvojni program turizma

"Čeprav so začetni koraki narejeni, pa bo potrebno še mnogo velikih, da bo turizem postal ena glavnih dejavnosti ljudi," meni predsednik TZ Ivančna Gorica Avgust Likovnik. Tu se mora odločneje opredeliti tudi ivanška občina, ali bo razvijala turizem kot enakovredno družbeno in gospodarsko dejavnost ali ne.

V TZ Ivančna Gorica, ki je letos dobila svoje prostore v bivši stari ivanški pošti, deluje 9 društev: v Zagradcu, Stični, Sentvidu, na Krki, v Grči, Višnji Gori, na Muljavi, Polževem in v Ivančni Gorici. Občina jih subvencionira. Letos jim je na primer namenila 800 tisoč tolarjev, 900 tisoč je prispevala za postavitve oznak, markacij, tabel in podobnega, za ponatis zloženke Po deželi desete-

ga brata 540 tisoč tolarjev, milijon tolarjev pa je dobila sama zveza. "Občini smo hvaležni za vso podporo, ne gre pa samo za denar. Želeli bi priti predvsem do razvojnega programa turizma, do skupnih akcij za iskanje investitorjev za gradnjo turističnih objektov in da bi ustvarjali bolj stacioniran in ne prehodni turizem v občini, od katerega bi imeli vsi koristi," je povedal Likovnik.

Tudi zelo bogat program same zveze dokazuje, da je treba turizem vzeti zelo zares. "Turizem je treba profesionalizirati," pravi Likovnik. Da sama promocija morda prehiteva razvoj turizma na tem področju, da slutiti po datek, da je v letu 1995/96 občina od turistične takse prejela približno 6 tisoč 800 tolarjev, kar je kot spremembo na boljše označil dejstvo, da je letos ivanška občina sprejela odlok o krajevni turistični taksi - prej je bila vezana na odlok grosupeljske občine.

Letošnji obisk Krške jame rekorden

V ivanški občini ima gotovo posebno mesto vas Krka s še posebej bogato naravno in kulturno dediščino. Za obiskovalce je najbolj privlačna Krška jama, izpod katere izvira reka Krka. Jama, v kateri je stalna temperatura okrog 9° stopinj Celzija, je dolga 220 metrov, vabi pa predvsem s skrivnostnim svetom kapnikov, netopirjev, jamskimi hroščki, človeškimi ribicami in s podzemnim jezerom. Prizadevni člani TD Krka, ki mu predseduje "Prijatelj Krke", so s pomočjo KS Krka in ivanške občine letos poskrbeli za kar nekaj sprememb. Dostop do jame gre po privatni zemlji, zato so z lastniki za 99 let sklenili pogodbe, da je pot do jame prosta. Ob jami stoji turistični kozolček z zemljevidom občine, postavili so klopce, smetnjake, jama pa je tudi razsvetljena.

Kljub temu tudi najbolj optimistični krajan Krke ni pričakoval tako številnega obiska izvira Krke in Krške jame. Po oceni turističnih strokovnjakov je bilo namreč letos na Krki že preko 15 tisoč obiskovalcev, samo v jamo pa je po prešteti kartah prišlo 12 tisoč ljudi. To je rekord. Člani TD Krka so se dobro znašli pri promociji. Vstop-

lo preko 100 ljudi, je uspela kot še nobena do sedaj in KS Krka je postala čistejša za kar 90 kubikov smeti in drugih odpadkov. Podobno akcijo bodo organizirali tudi spomladi.

Za razvoj turizma na Krki pa je v prvi vrsti potrebna čista voda, zato je ena izmed želja za prihodnost gradnja čistilne naprave na Krki. "Naša perspektiva je čista Krka, ta pa je že pri izviru umazana. Najbolj jo onesnažuje Višnjičica, potrebno pa bi bilo pregledati hiše, kako imajo urejene gnojnice jame. Za to morata poleg ivanške poskrbeti tudi grosupeljs-

ka in dobrepoljska občina, kontrola pa je naloga inšpekcijskih služb. Prizadevamo si tudi, da bi voda prišla v last ribiške družine," je načrte razkrival Likovnik.

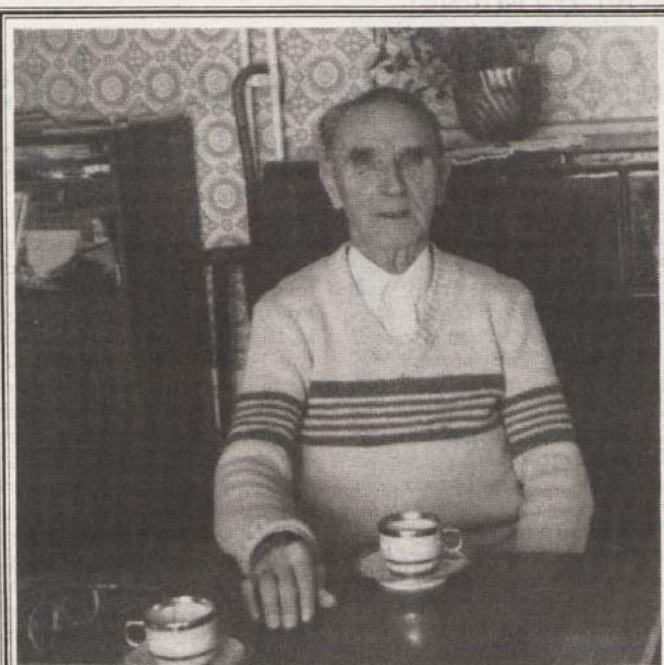
Avgust Likovnik

Poleg Krške jame je za obiskovalce zanimiva tudi cerkev sv. Kozme in Damijana na Krki, ki je znana božja pot, 50 metrov od jame so ostanki Auerspergovega gradu in še malo naprej znana kapelica Lurd, ki jo želijo obnoviti. Mnogo lepote ponuja tudi vas Korinj na pobočju Ciganovega hriba s razvalinami stare cerkve sv. Jurija in poznoantično utrdbo, eno najstarejših arheoloških najdišč. Najstarejše najdbe segajo v čas kulture žarnih grobišč okrog leta 1000 p.n.št. Tam je tudi zanimiva kraška jama z jezerom. Ko bo mogoče, bodo na Korinju uredili lapidarij, "kamninski vrt" na prostem. Razstavili bodo mini kopo, zidanico, sušilnico in drobilnico sadja in še kaj, skratka, Korinj bi lahko postal lepa izletniška točka. Letos so zakoličili tudi Jurčičevo šolsko pot (Muljava - Krka), kajti Jurčič je 1. in 2. razred obiskoval v krški šoli. Otovoritev poti in odkritje spominke plošče bo marca, na Jurčičev rojstni dan. Spodbuden je odziv na projekt TD Krka z naslovom "Preživi svoj jubilej drugače - v naravi", ki so ga pripravili dvakrat.

Res, da je turiste najprej potrebno privabiti, nič manj pomembno pa jih ni tudi zadržati. V ivanški občini je za zdaj 80 prenočišč, na Krki pa le 11. Člani TD menijo, da bi izgradnja manjšega hotela na Krki in ribogojnice za 5 do 15 ton rib, kar je bilo najprej predvideno, pomenila konec turizma na Krki in pravi posmeh tej rečni lepotici. "Občini smo povedali, da s tem ne soglašamo, in predlagamo, da najdemo vsaj deset lokacij za manjše penzione in en motel, ki bi se vklapljali v to okolje. Odločno smo tudi proti takšni ribogojnici, ki bi bila kot tovarna na prostem.

Pri razvoju turizma ne gre pozabiti na pomembno vlogo gostincev. "Odpreti moramo vrata turizmu, ki ga ponuja 'speča lepota južne Evrope', kot je neki tuji avstrijski novinar po obisku Dolenske označil našo Krko," je poln načrtov Avgust Likovnik, prijatelj Krke.

LIDIJA MURN

NAŠE KORENINE

Iz tistih prelomnih časov

Če bi kdo v tistih aprilskih dneh leta 1941 v Kotorskem zalivu Francu Belaviču dejal, da doživlja najbolj prelomne čase tega stoletja, bi ga le nejeverno pogledal in odmahnil z roko. Taki so mladi povsod in v vseh časih. Dojemanje usodnosti in pomembnosti trenutkov pride šele pozneje, ko jih človek presoja iz časovne odmaknenosti in ob razumevanju vseh drugih silnic, ki so tisti čas vplivale na milijone Evropejcev. Takrat je na stotisoče mladih fantov v uniformah različnih armad čakalo na iskro, ki bo zanesla svetovni požar. France je bil mornariški artilerist na križarki Dalmacija v Boki Kotorski in iskre so nadenj priletele v obliki nemških štuk, ki so zgodaj zjutraj tuleč zavrtale luknje v prej spokojno nebo nad morskim zalivom. Tuljenje letalskih motorjev je odmevalo od kamnitih sten okoli zaliva in se stapljal s streljanjem topov in drdranjem težkih strojnec na bojnih ladjah. Besni lajež z ladijskih palub ni bil zaman: kar nekaj sovražnih letal je ovitih v dim izginilo za obzorjem ali se raztreščilo v kamnitih stenah nad zalivom. A je za strelce tam spodaj postalo precej nerodno, ko so se v direndaj na nebu pričela vmešavati tudi letala jugoslovanske vojske. Izstrelki niso ločevali med našimi in tujimi, ampak so sklatili z neba, kar jim je pač prišlo na pot. Tako so branilci zadeli tudi nekaj svojih.

"Jaz sem bil takrat artilerijski tempirač, torej tisti, ki je določal, na kateri višini naj izstrelki eksplozivno razstrelijo. Tisto noč sem bil dežurni in oficir mi je povedal, da bodo ob štirih zjutraj napadli sovražniki. Pripravili smo bojno municijo, a smo bili še vedno prepričani, da gre le za običajne vaje. Potem pa je šlo še kako zares. Po prvem napadu smo še nekaj časa ostali v zalivu. Slišali smo eksplozije na rušilcu Zagreb, ki sta ga razstrelila dva mornariška častnika in skupaj z njim potonila na dno zaliva. Eden od njiju je bil Slovenec Sergej Mašera. To je bilo 17. aprila. Dan pozneje smo zapustili Dalmacijo in se peš napotili proti Dubrovniku."

Ko se s Francem Belavičem iz Črnomlja pogovarjava o tisti bitki v Kotorskem zalivu, je od nje minilo že dobrih šestindeset let in pol. A France je šele na začetku pripovedi o svoji dolgi poti v ujetništvo in o letih brezpravnega životarjenja v nemških taboriščih. Na ladji pa tudi v ujetništvu je izgubil svoje ime, svojo pravo identiteto. Njega in druge Slovence so klicali "Švabe", v taborišču pa "Serben".

A je France Belavič včasih živel v okolju z lahko prepoznavno identiteto. Bil je eden od treh fantov s kmetije v Podklanju pri Vinici, ki so ji po domače rekli pri Jurinih. Starejši brat je bil Jure, mlajši Jože. Tega mati Ana, sicer Balkovčeva z Drenovca, še ni donosila, ko je oče

Jure v začetku dvajsetih let že odplul čez ocean, da bi onkraj zase in za svoje odrezal boljši kos kruha. Ni mu uspelo. V začetku tridesetih let se je vrnil, ostal nekaj časa, potem pa spet odplul nazaj in njegovi ga niso nikoli več videli. Otroci doma pa so rasli in kmetija je pod pridnimi rokami in ob skrbnem materinem gospodarjenju zacvetela. Tudi trtje v Rebri nad vasjo je obilno rodilo. Pa je moral France štiridesetega leta v vojsko in nebo je potemnelo. Namesto pomladi je nastopila štiri leta trajajoča zima, in ko je minila, ni bilo nič več tako kot prej.

Da se je v uniformi poražene jugoslovanske vojske France s sorbici peš napotil proti Dubrovniku, smo že povedali. Tam so se vkrcali na železnico in po dolgotrajni vožnji skozi Bosno so prišli do bregov reke Save. Za slovenske vojske je bil dom torej že skoraj na dosegu roke. Pa se je nenadoma vse spremenilo. Upanje je usahnilo, ko so trdno zapahnjene živinski vagoni zaropotali v napačno smer: preko Madžarske in Avstrije jih je vlak na smrtlačne pripeljal v srce nemškega rajha, v bližino Berlina. Znašli so se v vojnem ujetništvu.

Tisti, ki so jih potrebovali kmetije, so imeli srečo: morali so sicer trdo delati, a dobili so vsaj dovolj hrane. France je ostal v glavni skupini, ki je hodila peš na oddaljena delovišča. Gradili so nasipe za železniške proge in postaje v okolici Berlina. Težko delo je izčrpavalo telo, ki je bilo zaradi pomanjkanja hrane na koncu zdržljivosti. Najhuje je bilo prvo leto, ko so se številne vlakovne kompozicije, polne vojaštva in obo-rožitve, valile prosti vzhodu. Takrat so bili samozavestni tudi strazarji in njihova krutost je bila velika, disciplina pa na vrhuncu. Potem pa je njihovo navdušenje počasi upadalo in po številnih kanalih, med drugim celo od Nemcev samih, so jetniki dobivali sporočila o tem, kaj se na frontah dogaja. Železna disciplina je počasi popuščala. Na nebu so se pričeli pojavljati zavezniški bombniki, prvi znanilci pomladi. Nekoč bi skoraj stresli smrtonosen tvor tudi na Franca in njegove sojetnike. A naključje je hotelo, da so jih dan prej izselili in na njihovo mesto nastanili Francoze. Potem je zagrmelo in na kraju, kjer je bilo prej taborišče, se je valil le še dim in iz razvalin so švigali plameni. Tako so včasih naključja krojila usodo.

A propad tretjega rajha ni bil naključje. France je čutil njegov smrtni drget pod gosenicami ruskih tankov. Iz njihovih kolesnic so drli osvobodeni jetniki na vse konce Evrope. France Belavič je končno pristal v svoji Beli krajini. Zdaj živi v srcu Črnomlja, dedek in upokoje-nec, in njegov mir le redko zmoti ropot letalskega motorja.

TONE JAKŠE

KAKO VAS SPREMENI PODOBO

Včasih graščaki, zdaj vikendarji

DOBREPOLJE - Vodice so vasica v dobrepoljski občini na blizu 580 m nadmorske višine. V vasi sploh ni več domačinov. Najstarejši domačinki sta se primožili sem že pred mnogimi leti iz dobrepoljske doline in samo ti dve se ukvarjata s kmetijstvom. V ostalih 17 zgradbah pa žive vikendarji. Posebnosti kraja so kozjerejec Janez Juvančič, razvaline vodiškega gradu in to, da imajo pri vsaki hiši psa

Vas našel in izgubil

Anton Škoda je vikendar, ki pa tudi prizadevno kmetuje, predvsem se ukvarja s sadjarstvom. Ima sadovnjak z jablanami, hru-

škami, breskvami in trtami, posadil pa je tudi kivije, ki so zrastle že visoko, rodili pa še niso, saj je tu previsoko pa tudi zadostne toplote ni.

V to vas so ga zvalile gobe. Zgodilo pa se je tako, da sta ga v Ljubljani dva znanca povabila na poslušanje rukanja jelenov k Vodiciam, izlet pa se je končal z obilno bero gob. "Vedno sem sanjnil o hišici ob vodi in ribniku. Zašel pa sem v Suho krajino, kjer na vodo spominja le ime vasi Vodice, in samo letos sem moral sem že 6-krat pripeljati vodo," je povedal Anton Škoda.

Pri dacarjevih

Frančiška Novak, ena izmed obeh starih prebivalc Vodice pravim, da so Vodice dobile ime po vodi, ki izvira spodaj pod vasjo in da se njihovi hiši reče "Pri dacarjevih", ker so tu graščinski pobirali dac oziroma desetino. Tako ji je povedal mož, ki je umrl pred 24 leti. Pravzaprav je bila pri njihovi hiši pristava vodiškega gradu. Gre za večjo grajsko hišo, ki je razdeljena na pol, na dvoje stanovanj. Njihovo stanovanje je večje, v so-sednjem pa sta stanovala zakonca brez otrok, ki sta se pisala Žmuc, rekli so jima tudi Žmucelj, njunemu stanovanju pa pri Žmuceljih. "Pred nekaj leti sta umrla drug za drugim, v 14 dneh, kot bi se zme-nila," je povedala Novakova.

O vodiškem gradu več ve partizanski pisec Mile Pavlin, ki piše zgodovino teh krajev in ima tudi

vikend v Vodicih, a ga ni bilo doma.

O vodiškem gradu je vedela nekoliko več Zofija Jakopič iz Podpeči, rojena leta 1922 na Cesti, katere snaha je prav hči Novakove iz Vodice. "Grad je propadel zato, ker so tako grdo delali z ljudmi," je zatrnila Jakopičeva in dodala, da je zato tudi rod vodiških graščakov izumrl, češ: "To je bila vse ena božja štrafenga."

Dogajale pa so se na gradu še druge pregrehe. Graščak si je dekleta in neveste jemal gor na grad. Na poročno noč ali pred njo je morala nevesta v grad, da jo je graščak izkoristil, šele potem jo je dobil ženin, se danes spominja pripovedi starejših Jakopičeva iz Podpeči.

Besedilo in slike: JOŽE PRIMC

Prgišče misli

Ljudem je marsikdaj že to uteha, če se kaj lepega za druge neha.

STANE PEVEC

Prenekateri ljudje, ki niso zadovoljni sami s seboj ali se celo zaničujejo, prenesejo svojo zlo vest na svoje okolje, poreklo in rod, na svoj narod.

MILOŠ MIKELN

Intelektualno obvladani strah je eden izmed glavnih ohranjevalcev človeštva.

CIRIL ZLOBEC

ANTON ŠKODA

"LIKAO" KORUZO - Pri županovih v Podpeči so oni dan likali (ličkali) koruzo. Zofija Jakopič (desno) je povedala, zakaj je božja štrafenga zadelo vodiški grad in grajske; Ivan Petrič, ki lika koruzo, pa o strahu pri ta malem kamnu.

NOVI ZGOŠČENKI

Zvočna pozlata krških trobil

V Kulturnem domu je ob 40-letnici delovanja nastopil pihalni orkester Videm Krško, za jubilejno širino in generacijsko nadaljevanje pa še ansambla 40 X Band in Big Band, ki ga vodi dirigent in saksofonist Aleš Suša. Ostala dva vodi dirigent prof. Drago Gradišek, ki pihalni orkester v večji zasedbi vodi že od leta 1975. Pod vodstvom prof. Gradiška je nastal tudi orkester glasbene šole Krško v simfonični zasedbi. Oba, pihalni orkester in simfonični orkester, sta dosegla visoko raven, zgoščeni pa sta njun vrhunski rezultat umetniškega dela. Oba orkestra izžarevata v širši glasbenokulturni prostor, mesto Krško pa se tudi z njima uvršča med pomembna slovenska kulturna in glasbena središča.

V umetniški izkaznici pihalnega orkestra Videm Krško je veliko natančnih podatkov o biografiji orkestra, v njihovi vitrini pa so tudi bleščeča priznanja s tekmo-

vnanj pihalnih orkestrrov, s pozlato najvišjih s tekmovalj v Mariboru in nizozemskem Kerkradju. Z obeh so tudi zvočni zapisi: iz Maribora iz leta 1995 in Kerkradeja tega leta. Del posnetkov je z obeh tekmovalj z najvišjimi priznanji. Prvi dve skladbi na novi zgoščenci, Irish Tune from Country Derry in Fourth Symphony For Band, sta bili posneti v Mariboru, Ensuenos, Ksenija in Simfonia brevis pa v Kerkradeju. Posnetki so tehnično dobri, razlike, ki jih ob poslušanju opazimo, pa so najbrž bolj akustično prostorske narave. Na vseh posnetkih nove zgoščenske je raven pihalnega orkestra neomadeževana, saj so izvedbe gibke v dinamični in barvni paleti orkestra. Znamenita irska tradicionalna melodija zveni mehko in izenačeno v barvnih pregibih, Četrta simfonija, ki jo je napisal Alfred Reed, pa je kar obširen simfoničnotrobilni zalogaj, ki je

imel veliko poustvarjalnih pobud v dirigentu Dragu Gradišku. Nič manj obširno ni delo Ensuenos v zvočni predstavi skladatelja Franciska Tamarita Fayosa kot odlična zhibanka s kar scenskim učinkom. Nežno zavzani na novi zgoščenci predigra k operi Ksenija slovenskega skladatelja Viktorja Parme in za konec prvi in drugi stavek iz del Simfonia brevis češkega skladatelja Zdeneka Lukaša. Pihalni orkester in dirigent Drago Gradišek sta na novi zgoščenci umetniško uresničila visoke poustvarjalne cilje v strnjeni zvočni in oblikovalni celoti.

Na slavnostnem koncertu, po repertoarju Pihalnega orkestra pa še precej širšim sporedom, pa smo v živo poslušali še Pozdrave (Salutations) Alfreda Reeda, strnjen niz glasbe iz znamenitega filmskega dela The Phantom of the Opera Andrew Lloyd Webra, in Galop Dimitrija Šostakoviča, prvo v priredbi Johana de Meija, drugo v priredbi Donalda Hunsbergerja. Spored, s katerim so člani pihalnega orkestra pokazali širino in različnost repertoarnih hotenj, živo sodobno aktualnost pa še najbolj sproščeno poustvarjalnost spretnost, ki se že kar stika s profesionalno prepričljivostjo.

40 X Band s svežim sporedom in odlično uglasenim manjšim sestavom, Big Band z mladostno neobremenjenostjo skladb jazzovskega značaja, v skladbi Birdland pa je zablestela tudi mlada pevka. Dirigent in saksofonist Aleš Suša je našel sebe in svoje.

Po slavnostnem koncertu so podelili različna priznanja za člane pihalnega orkestra Videm Krško. Preveč jih je za naštevaje, dovolj pa za umetniško promena do generacij, ki so igrali in se danes sprehajajo z novimi, mladimi, ki kar pridno sledijo izkušnjam starejših za slavnostni koncert generacij, ki so jih pospremili na koncertu tudi navdušeni poslušalci, je bila dvorana Kulturnega doma kar premajhna.

BOGDAN UČAKAR

APLAVZ NI OBVEZEN Moja grda dežela

Ne vem, ali se je bilo treba prijaviti na tekmovanje za nagrado Turistične zveze Slovenije v akciji Moja dežela lepna, čista, urejena ali pa so turistične ocenjevalne porote samodejno potovale po deželi in ocenjevale, kateri slovenski kraj si zasluži v letu 1997 laskavo priznanje lepote, čistoče in urejenosti. Dejstvo je, da so nagrade romale na Gorenjsko, Štajersko in Primorsko, južneje od Grosupljega, ki je nagrado prejel, pa se niso prebile. To lahko pomeni, da kraji južneje od Grosupljega niso niti lepi, niti urejeni, niti čisti, da morda celo ne sodijo več v "mojo deželo". Morda pa je vsa stvar le v tem, da se dolenska in belokranjska turistična društva oziroma asociacije, ki imajo na skrbi promocije krajev, enostavno požvižgajo na razpisne takšne in podobne vrste.

Če drži slednje, jim je treba dati veliko črno piko, a ne samo njim, pač pa tudi županom, ki bi ne nazadnje morali bdeeti nad vsem tem. Še več: morali bi biti glavni vzpodbujevalci pri naprežanju krajanov, ki jim ni vseeno, če živijo v zanemarjenem in malokomu vsečnem kraju. Kraji, kjer gredo z ramo ob rami turizem, gospodarstvo in politika, so se na prireditvi v Mariboru okitili s priznanji in pokali Turistične zveze Slovenije in kot po nenapisanem pravilu so prejeli "pildeke" iz rok predsednika Turistične zveze Slovenije prav župani. Še tako pozorno oko med njimi ni moglo uzreti dolenskih in belokranjskih velmož, celo med gledalci ne.

TONI GAŠPERIČ

Poezija pozna človekovo zapuščenost v sodobnem svetu, tudi sama je izpostavljena pustošenju računarskega tehničnega razuma, ki je stopil v službo zgolj operativno tehničnih nalog, razpihuje napotešljiv glad po stvarih in oži prostor duhu.

JOŽE UDOVIČ

Ambasador Bele krajine

Deset bogatih let ansambla Tonija Verderberja

V petek, 19. decembra, bo v črnomaljskem kulturnem domu jubilejni koncert starotrškega narodno-zabavnega ansambla Tonija Verderberja, in sicer ob desetletnici delovanja. Gre za najuspešnejši bend s sončne strani Gorjancev, za skupino štirih mož, ki so ponesli ime Bele krajine preko Gorjancev. Z letošnjo turnejo po Ameriki

Toni Verderber Pavle Šterk

in Kanadi so se vrnili z laskavimi ocenami, da onstran luže živeči Slovenci že dolgo niso slišali tako lepih pesmi. Decemberski večer v Črnomlju bodo popestrili Štirje kovači, najstarejši slovenski narodno-zabavni ansambel, Sodevski tamburaši, ki so lani praznovali petdesetletnico breknjana, Janez Dolinar, napovedovalec, Fani Požek, stihotvorka, in še kdo. Ob tej priložnosti bodo izdali tudi besedila svojih pesmi v knjižici, ki jo bo natisnila Tiskarna Kapušin na Krasincu.

Toniju Verderberju ni prav, če mu rečejo, da je starotrški playboy. Zmrduje se, če imenujete narodno-zabavno glasbo "goveja muzika". (To največkrat počno vzvišeni radijski glasbeniki uredniki, ki pa v isti sapi priznajo, da s to vrsto glasbe služijo, predvsem v oddajah, kjer poslušalci čestitajo in pozdravljajo.) Skoraj vzkipi, če kdo pripomni, da je njegovo petje "gostilniško". (Ljudem je všeč, pa kaj!) Pri prvi uspešnici Vračam se domov je bil v dvomih, če naj uporabi kot kraj vračanja Stari trg.

"Le kdo je že slišal za to va-

sico?" se je vpraševal. Da naj vključi v svoj ansambel tamburico, mu je svetoval Silvester Mihelčič, ravnatelj glasbene šole v Črnomlju. Poslušal ga je in ansambel Tonija Verderberja se prav zaradi tamburice razlikuje od drugih slovenskih godcev narodno-zabavne glasbe.

Toni Verderber je ambasador Bele krajine. Njegove pesmi pejejo o brezah, o Kolpi, kolovratih, vinu, ki ga tu ni malo in je dobro, o mlinih, ki so izginili v nepovrat ob belokranjski lepoti, o ljubezni, ki je večna in nepremagljiva, o prijateljstvu, brez katerega je težko, o dobroti in gostoljubnosti, po kateri so Belokranjci znani, o hrepeneanju, pričakovanjih, upanjih, razočaranjih, o vsem, kar tišči malega človeka. Toni Verderber ni moden, ne gre mu za trenuten uspeh. Je glasbenik na dolge proge. Občutljiv, ki zavzani ob lepem jutru z roso in je otožen ob izginjajočem večeru.

Verderberji so izdali doslej sedem kaset, tri CD plošče, videokaseto, njihove skladbe vrtijo po vseh lokalnih radijskih postajah in Gospodična je zmagovalka številnih lestvic. Jože

Borut Klobučar Jože Kastelec

Kastelec, Borut Klobučar in Pavle Šterk-Osterman so skupaj s Tonijem ekipa, ki ne manjka niti v televizijskih oddajah slovenske nacionalne televizije.

Verderberji mislijo peti in igrati še dolgo, kajti v Toniju je še veliko neizpetih melodij. Nikar ga ne spraužite, odkod črpa, kajti edini odgovor, ki ga boste slišali, je: iz Bele krajine.

TONI GAŠPERIČ

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Depresijam podobne motnje

Med motnje, podobne depresijam, uvrščamo predvsem žalost. To je normalna čustvena reakcija predvsem na kakršnokoli izgubo. Na splošno velja, da je žalost tem močnejša, čim pomembnejša je izguba, čim več izgub smo doživeli predtem in čim bolj smo po osebnostnih značilnostih naravnani, da burno čustveno reagiramo.

Žalost ima lahko nazven številne znake, kakršne imajo tudi depresije, vendar nam povsem razumska razlaga pomaga pojasniti, da gre za žalost, in ne za depresijo. Obdobje žalosti tudi ni dolgo, razen če se prelevi v depresijo.

Žalosti ni možno zdraviti z zdravili, možno pa je omiliti nekatere spremljajoče znake (morebitno nespečnost, nemir).

Akutne depresivne krize so reakcije na življenjske obre-

menitve in so preplet žalosti ter reagiranja v stiski. Nastanejo na hitro in se lahko kažejo prav alarmantno. V tej obliki trajajo le nekaj dni, kak teden ali dva. Možno jih je vsaj delno omiliti z zdravili.

Kratke depresije so med ljudmi zelo pogoste. Nastanejo brez očitnejših zunanjih vzrokov, imajo iste znake kot prave depresije, le v večinioma v lažji obliki, in trajajo le nekaj dni.

In še eksistencialno nezadovoljstvo! Nekateri ljudi stalno obvladuje občutje, da niso tako srečni in zadovoljni, kot bi imeli pravico, da so. V svojih pritožbah so nekateri od njih prav neustavljivi, prav tako v iskanju zdravniške oziroma psihotrične pomoči, nad katero so prav tako razočarani kot še nad marsičim drugim v svojem življenju. Zato je zdravljenje teh ljudi bolj ali manj neuspešno.

OGORČENJE V MALEM LIPOVCU PRI DVORU

Rušenje črne gradnje razburilo krajane

Črne gradnje vse pogosteje postajajo predmet polemik in vzrok za odločnost organov državne oblasti, da bodo s črnodratitelji naredili konec. Nekoliko drugačna je zgodba Franca Mavsarja iz Malega Lipovca pri Dvoru, ki je le obnovil več kot 100 let staro in dotrajano škarpo ter naredil ostrešek. Popravila škarpe se je lotil tudi na opozorilo in s soglasjem sosedov.

Pred dvema letoma je škarpo obilil z betonom in s tem naredil oporo hlevu. Zaradi pomanjkanja vode je naredil še nadstrešek, ki je podaljšek strešine gospodarskega objekta, velikega 15 x 2,4 metra. Mavsar pravi, da z obnovo ni oškodoval sosednjega zemljišča, prav nasprotno, s tem je preprečil škodo, ki je nastajala zaradi rušenja škarpe na sosedovo stran, prepričan pa je, da je vse postopek

naperjen zoper njega iz nevoščljivosti in hudobije.

Ministrstvo za okolje in prostor v Ljubljani je vse njegove pritožbe proti rušenju zavrnilo in mu naložilo, da mora oporni zid, ki je dolg 25 m in visok en meter, odstraniti, porušiti pa mora tudi dozidani nadstrešek. Po mnenju inšpektorja bi si moral za ta poseg v prostor pridobiti lokacijsko dovoljenje, zato je pritožbeni upravni organ vse pritožbe zavrnil in odredil odstranitev črne gradnje.

Rušili so

Ker Mavsar tega ni storil, se je v torek, 25. novembra, rušenja črne gradnje lotilo pooblaščen podjetje. V vasi so se v znak protesta in solidarnosti do gospodarja Franca Mavsarja zbrali

vaščani Malega Lipovca in tudi iz drugih vasi na ajdovski planoti so prišli. Hoteli so preprečiti rušenje nadstreška, a so se ob prisotnosti inšpektorjev in policistov s službenim psom vzdržali tega namena, a s svojo prisotnostjo so protestirali proti pravni državi in proti sodi, ki naj bi vse zakuhala. Podjetje je rušilo pred množico ljudi, ki so z ogorčenjem opazovali, kako se uničuje gospodarjev trud. Kaj takega se v bližnji in daljni okolici še ni zgodilo. Strasti krajanov so se v nekaj dneh umirile. A le navidezno?

Solidarnost

Že v soboto, 29. novembra, so se krajani organizirali, zbrali les in ostali gradbeni material ter se v sprevodu peljali v Mali Lipovec na domačijo Flisovih, kakor rečejo domačiji Franca Mavsarja. Složno so na svoje stroške in brez vednosti lastnika postavili nov sporni nadstrešek.

Med krajani je bil tudi Tone Urbančič, ki pravi: "Ko je pred leti pogorelo moje gospodarsko poslopje, mi je veliko žalost in materialno škodo olajšala pomoč ljudi iz cele ajdovške fare in tudi od drugod, saj so sami spravili pod streho gospodarsko poslopje. V primeru Flisovih je bilo uslišano le hudobij." Jože Zupančič iz Srednjega Lipovca je pritrldil, da je bil nadstrešek pomemben za Flisovo domačijo, ni pa kazil videza vasi niti ni bil nikomur v napoto.

Vaščani in ljudje iz drugih vasi fare so zbrali preko 300 podpisov, protest zoper odstranitev črne gradnje pa bodo naslovili na najvišje organe občine, župana in ostala ministrstva. "Ta objekt je bil res črna gradnja, a takšnih je v

Sloveniji še ogromno. Vsako kmečko gospodarstvo ima ne samo eno takšno zgradbo, tudi zaradi vode, saj tu ni vodovoda in je vsak kvadratni meter strehe dobrodošel. Brez vode pa ni osnovnih pogojev za preživetje. V sušnih mesecih gasilci ne morejo sproti napeljati dovolj vode, tako da smo brez nje tudi dva dni," je ogorčen dejal Jože Zupančič in dodal, da je novi nadstrešek v lasti vseh krajanov in upa, da bo oblast spoznala napake, ki jih je naredila med postopkom, med drugim, na primer, niso niti določili meje.

Franc Mavsar starejši, ki je delal sporni nadstrešek, je po besedah faranov napravil več kot tisoč streh po celi Suhi krajini. Nobene strehe niso porušili, le njegova je padla. "Za sporno škarpo smo poklicali sosedo Marto in smo se dogovorili za popravilo, ko pa smo postavljali nadstrešek, je začela vpiti in je bila proti postavitvi. Povedala je, da bo stvar prijavila in da bomo morali rušiti," je dejal Franc Mavsar starejši. Ta dogodek mu je resno načel zdravje, boli ga srce in je že iskal pomoč pri zdravniku.

Obe družini imata svoje mnenje in svoj prav. Živita na robu vasi, v nekakšnem rajju, bi rekel mestni človek. Pa vendarle ni tako. Strah, bolečina in nekakšno tiho trpljenje so se naselili tu. Otroci obeh družin hodijo v isto šolo, se srečujejo pa tudi pogovarjajo. Flisovi so nekoliko mlajši, le nemo opazujejo, ne razumejo ničesar, na trenutke pogledujejo za očetom in iščejo roko stare mame. Njihove mame ni doma, ker je edina v službi.

Vaščani po opravljenem delu s harmoniko na čelu in transparentom, z orodjem in avtomobili spet

v sprevodu odhajajo v sosednjo vas Srednji Lipovec na malico, ki so jo pripravile gospodinje. Zdi se, da ima harmonika kljub veselju in navdušenju vseh prisotnih nekoliko otožen glas.

In druga plat

Klavsovi iz Malega Lipovca le nemo opazujejo. Hiša stoji tik ob cesti, stara hiša pa nekoliko višje ob meji s Flisovim. Marta Klavs, gospodinja iz Malega Lipovca, je dejala: "Sosed Franc Mavsar je prišel k mojemu očetu že pred leti, ko je delal hlev. Takrat mu je oče dovolil, da lahko dela 1,5 metra do meje, da bo imel še pot na njivo. Počasi smo to pot opustili, saj je bil pri hlevu privezan tudi pes. Moj pokojni oče se je tudi več kot 20 let kregal zaradi gnojnice, ki je tekla od hleva čez pot na našo zemljo. Sosed je kasneje obzidal prostor za gnojnico, postavil škarpo, ki pa sem jo prepovedala. Nisem se strinjala niti s postavitvijo nadstreška. Leta 1996 so sosedje prestavili tudi mejnik, da bi se videlo, da stoji sporna škarpa na njihovem. Hočem le, da postavlja o mejnike nazaj. Do ponedeljka, 24. novembra, zvečer sem čakala sosedo, da bi se prišli pogovoriti. Imeli so dve leti časa, a niso ga imeli zame. Zmerjali so me, a sem vse mirno prenašala. Premerili bi zemljo, poiskali geometre in lahko bi ugotovili stanje. Sosed je povedal, da so tudi orehi na njegovi zemlji, ki jih je sadil ne vem kateri rod, moje orehe pa je polil z nafto."

Povedala je še, da ima za svojo gradnjo vse papirje, sosed pa jih nima. "Na papirje sem čakala dve leti. Vem, kakšen je zakon, plačala sem vse nadomestilo za stavbno

PODRTI SPORNI OBJEKT - Objekt so porušili v torek. V soboto je stal nov. Zgodba očitno še ni končana.

zemljišče, medtem ko Mavsar tega za svoje stavbe ni naredil. Ne vem, kako so mu priklopili elektriko. Imam čisto vest in ne pustim, da se dela z mojo in očetovo zemljo, kar se hoče. Moj oče je mlad umrl, ko je tekla gnojnica, in še danes teče," žalostno ugotavlja Marta Klavs in upa na mirno rešitev primera s postavitvijo mejnikov na prejšnje mesto oziroma s sodno postavitvijo sporne meje po mapni kopiji. Ne motijo je druge črne gradnje, ki jih je v okolici veliko, želi le, da na svoji zemlji sama gospodari.

Pogovor z Marto je prekinil telefon. Klic je sprejela hči. Povedala je, da jih je neznan klicatelj povabil na "malco sred' vasi". Mogoče tega klica 12-letna Urška ni razumela, mlajši sin pa je le tiho poslušal na peč. Primer iz Malega Lipovca se gotovo še ni končal, za vse pa bi bila gotovo najboljša mirna rešitev s postavitvijo mej, katerih inšpektor v postopku ni ugotavljal.

SLAVKO MIRTIC

KRAJANI PROTI RUŠENJU NADSTREŠKA - Rušenja nadstreška nad gospodarskim objektom se niso udeležili le policisti. Protestno so se zbrali tudi krajani, ki so nekaj dni kasneje sami na lastno pest in lastne stroške postavili nov nadstrešek.

VOLITVE V DRŽAVNI SVET

Štirje svetniki, ki nas bodo zastopali

V sredo, 26. novembra, so elektorji, ki so jih poprej izbrali občinski sveti, izvolili 22 predstavnikov lokalnih interesov v državnem svetu, ki bodo v naslednjem petletnem obdobju posredovali, zagovarjali in poskušali uveljaviti predloge, mnenja in zahteve okolja, ki ga predstavljajo. Dan kasneje so izvolili še 18 svetnikov, ki bodo v državnem svetu zastopali socialne, gospodarske in poklicne interese. Žal je državni svet organ, ki je tudi po mnenju večine dosedanjih in novih svetnikov, bolj privesek državnemu zboru in nima moči, kakršno bi si mnogi želeli, da bi jo imel. Svojevrstni dokaz sorazmerne nepomembnosti državnega sveta je tudi anketa Nedela, v kateri skoraj dve tretjini vprašanih sploh nista poznali sistema volitev v državni svet, tri četrtine jim ni vedelo za kandidate, ki naj bi zastopali njihove interese, le ena desetina pa je delo državnega sveta redno spremljala, medtem ko tega nikoli ni počelo kar 37,4 odst. vprašanih. Kljub temu vsi štirje svetniki, ki bodo v prihodnjem petletnem mandatu zastopali lokalne interese Posavja, Dolenjske in Bele krajine, na svojo vlogo in možnosti uveljavljanja svoje volje gledajo dokaj optimistično.

Tone Hrovat
Tone Hrovat, diplomirani inženir agronomije, dolgoletni ravnatelj srednje kmetijske šole Grm iz Novega mesta, začel svoj drugi 5-letni mandat državnega svetnika s širšim območje, ki ga zastopa. Čeprav je bil kandidat v občini Novo mesto, Šentjernej in Škocjan, kjer je dobil veliko in

prepričljivo podporo, bo zastopal tudi občino Trebnje, kjer zaradi znanih zapletov niso izvolili svojega člana Državnega sveta.

Hrovat, kmečki otrok iz Brezovice pri Šentjerneju, se s kmetijstvom, njegovimi težavami, problemi pa tudi uspehi z veseljem in radostjo kmečkega življenja srečuje in spopada od malega. Najprej kot kmečki fant, nato kot kmetijski pospeševalec, prvi svetovalec Kmetijskega zavoda za 7 občin Dolenjske, Bele krajine in Posavja, kot uspešen ravnatelj grške kmetijske šole in zadnjih 5 let kot član Državnega sveta, v katerem je vodil kmetijsko komisijo. To bo verjetno tudi v novem mandatu.

"Morda smo od Državnega sveta v začetku vsi pričakovali več, večjo vlogo in je bil zato potem marsikdo razočaran. Verjetno bi moral imeti Državni svet res večjo vlogo, ki jo precej krni nekakšna bojazen, nezaupanje Državnega zbora. Tu mislim zlasti na tisti del poslovnika Državnega zbora, ki onemogoča, da bi razpravljali samo o konkretnih pripombah na zakon, ne pa na zakon v celoti.

"Marsikateri stvari v svetu smo obravnavali samo po komisijah. Tako smo med drugim v naši komisiji obravnavali tudi Zakon o vinu in smo se zelo zavzemali za to, da je cviček kot dolenjska posebnost dobil v zakonu poseben položaj. Dosegli smo tudi, da mora biti poreklo mesa v mesnicah označeno, s čimer sta bolj zaščitena tako potrošnik kot rejec."

Poleg kmetijstva se je Hrovat v delu v Državnem svetu osredotočil še na šolstvo in socialo. "Vse skozi zastopam stališče, da je treba dolenjskemu gospodarstvu in kmetijstvu dati posebno priznanje. V naših krajih je delo izgubilo več kot 13.000 ljudi, a smo te hude težave reševali sami in jih še, ne tako, kot na primer v Ljubljani in Mariboru."

A. BARTELJ

Vincenc Janša
V 22. volilni enoti s sedežem v Grosuplju, kamor sodijo občine

Grosuplje, Dobrepolje, Ivančna Gorica, Loški Potok, Osilnica, Ribnica in Kočevje, se je za mesto državnega svetnika potegovalo 6 kandidatov. Najbolj ogorčen boj pa se v 22. volilni enoti ni bil med posameznimi strankami, čeprav je bila poleg SKD prisotna tudi SDS (ribniški župan Jože Tanko), SLS (župan Dobrepolja Anton Jakopič) in neodvisni kandidat (župan Loškega Potoka Janez Novak), ampak znotraj ene same stranke. Iz SKD so namreč prihajali kar trije kandidati (Franc Henigman iz Ribnice, Jože Mestnik iz Ivančne Gorice in Vincenc Janša iz Kočevja), ki pa so bili drug drugemu konkurenca. Med njimi je že od samega začetka veljal za kandidata, ki ima največ možnosti za izvolitve, 47-letni direktor PE Elektra Kočevje in občinski svetnik Vincenc Janša. To pa se je potrdilo tudi na samih volitvah, na katerih je za Janšo glasovalo 7 od 16 elektorjev.

Vincenc ali krajše Vili je poročen in oče dveh otrok. Čeprav je bil rojen v Šalovcih v Prekmurju, živi že od svojega drugega leta v Kočevju. Njegov oče je bil mlekarški mojster in tako kot mnogi drugi v tistem času je tudi on prišel na Kočevsko po dekretu. Nasprotno pa velja za Vilija, ki se je po končanem študiju na elektrofakulteti v Ljubljani in opravljenem pripravništvu v Iskri Kranj kot mlad diplomirani inženir elektrotehnike v Kočevje vrnil - in tu tudi ostaja, kot pravi - prostovoljno. Svojo prvo službo je nastopil v kočevski enoti Elektra Ljubljana in se je po 15 letih dela pred

šestimi leti povzpел na čelo podjetja.

V prejšnjem sistemu je bil aktiven v okviru SZDL in bil leta 1984 delegat v zboru občin, leta 1990 pa je postal kot politično neopredeljen delegat zbora združenega dela kočevske občinske skupščine.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Branko Matkovič

Diplomirani pravnik Branko Matkovič, metliški župan, je bil v volilni enoti Bela krajina že drugi zapored izvoljen za državnega svetnika. Želi, da bi v državnem svetu nadaljeval z delom, ki ga je opravljal že v prejšnjem mandatu, ko si je vzel v zakup skladen regionalni razvoj in delo na področju sistemske zakonodaje.

Matkovič je bil pet let vodja skupine lokalnih interesov, ki je štela 22 svetnikov, pol mandata član komisije za regionalni razvoj in lokalno samoupravo, pol mandata pa član komisije za politični sistem in tudi njen podpredsednik. "Delo v prvi komisiji mi je koristilo pri delu v občini, delo v drugi komisiji pa me je zanimalo s strokovnega vidika kot pravnik," je pojasnil. Na vprašanje, koliko je lahko kot član državnega sveta naredil za svoje volilce, pa je odgovoril, da relativno malo. "Lahko sem vplival na nastajanje mnenja k zakonskim besedilom, dajal pobude in postavljaj vprašanja. Vendar pa sem se slednjega posluževal le redkokdaj, saj sem spoznal, da smo na reakcije na

pobude in odgovore na vprašanja čakali zelo dolgo ali pa jih sploh nismo dobili," je dejal svetnik

Po svojem prvem mandatu je prepričan, da je državni svet odigral vlogo, ki je zapisana v naši ustavi. "Žalostno pa je, da smo bili deležni premajhne medijske pozornosti. S tistim, o čemer mediji niso poročali, je bilo ravno tako, kot da se ne bi zgodilo. V začetku je državni zbor tudi premalo upošteval mnenja državnega sveta. Pozneje pa so delovna telesa državnega zbora le začela obravnavati naša mnenja. Po številu uspešnih vetov in ustavnih sporov lahko rečem, da nismo bili nič manj uspešni kot podobni domovi v Evropi. Največkrat pa so nas motili hitri postopki pri sprejemanju v državnem zboru, ki jih je bilo več, kot bi bilo potrebno, mi pa nismo mogli dati svojega mnenja," je dejal Matkovič. Ob tem pa priznal, da je delo v državnem svetu še kako zahtevno, saj poleg vsega gradiva, ki ga obravnava državni zbor, dobijo v roke še svoje gradivo, to pa je za neprofesionalce, kakršni so svetniki, velik zalogaj.

V zadnjih petih letih je belokranjski svetnik predsedal na 100 sejah državnega sveta, 70 sejah delovnih teles ter na številnih kolegijih in posvetih. Pa vendar je prepričan, da je županovanje in članstvo v državnem svetu lepa in dobra kombinacija, ker so v parlamentu ljudje, ki jih potrebuje kot župan, pa še blizu informacij je. In skoraj vedno, kadar je šel na sejo državnega sveta, je opravil v Ljubljani še kakšno delo za občino ali Belo krajino.

M. BEZEK-JAKŠE

Bojan Petan

Šestintridesletni diplomirani pravnik Bojan Petan je pravi Brežičan, čeprav ga je zadnje čase v tem posavskem mestu nekoliko težje izslediti, kajti delo namestnika glavne direktorice LB Maksime, ki ga opravlja sedaj, je pač takšno, da mora veliko časa prebiti v Ljubljani.

S politiko se je resneje srečal leta 1986, ko je postal predsednik takratne občinske organizacije ZSMS, iz katere se je potem rodila njegova sedanja stranka LDS, katere občinskemu odboru predseduje še danes. Tako je lahko že deset let na čelu neke politične organizacije, kar ni ravno malo, in

ob tem se poraja vprašanje, kaj je Bojana Petana pravzaprav zvalilo v politiko.

"Tega pravzaprav niti sam ne vem natanko. Toda če bi stopil ven, če bi mi to kdo vzel, bi mi nekaj hudo manjkalo. Enostavno se trudim ostati notri in sem, kljub temu da nekateri menijo drugače, prepričan, da se s politikom vendar le da marsikaj urediti. Pravzaprav gre za edino pot, po kateri se lahko nekaj doseže. Toda s politikom sem se vedno ukvarjal le ljubiteljsko. Kot politik še nisem bil zaposlen."

V "finalnem obračunu", ki je odločal, kateri od trojice Franc Pipan (ZLSD Sevnica), Peter Žigante (LDS Krško) in Bojan Petan (LDS Brežice) bo postal zastopnik posavskih interesov v Državnem svetu, je zmagal Petan. Ob tem je bilo slišati, da je tako odločil strankin vrh in ne elektorji. "Zadeva je bila takšna. Pred prvim krogom občinskih volitev smo imeli v Brežicah koordinacijski sestanek LDS-ovih občinskih odborov s področja Posavja, Zasavja, Dolenjske in Bele krajine. Tam smo sklenili, da LDS povsod starta na tolikšno število elektorjev, kolikor jih bo mogoče pridobiti, in da se v drugem krogu podpre tistega, ki bo znotraj lastne občine dobil največ strankinih elektorjev. Tu sem dobil odločilno prednost ter postal državni svetnik..."

V novi vlogi bo Petan predvsem "vztrajal pri oblikovanju pokrajine Posavje in formiranju regij kot državnih ustanov. To bo moja prva in osnovna naloga. Glede ostalih zadev pa zagotavljam, da bom zastopal načelo logike"

Kakšna sta po Petanovem mnenju moč in veljava Državnega sveta? "V DS se v veliki meri zastopajo lokalni interesi in jaz bom v naslednjih petih letih torej na strani interesov občin Sevnica, Krško in Brežice. Organizirati se nameravam tako, da bom z vsemi tremi občinami nenehno v stiku, saj bom le tako vedel, kako naj postopam. Svet posavskih občin bo tu moral imeti večjo vlogo kot doslej."

ERNEST SEČEN

INFOS 1997: DIGITALIZIRAJMO SLOVENIJO

Pogled v prihajajoče tisočletje

V soboto popoldne se je v Cankarjevem domu končala izobraževalno-sejemska tradicionalna prireditev Infos 97, ki jo že vrsto let pripravljajo Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Cankarjev dom in podjetje Infos. Pet dni so bili vsi prostori Cankarjevga doma, ki očitno postaja prejemnik za tako široko zasnovano prireditev, posvečeni novostim na področju informacijskih tehnologij doma in po svetu. Marsikaj zanimivega in novega se je slišalo na številnih predavanjih, ki so ves čas Infosa potekala, marsikaj zanimivega in novega pa je bilo mogoče tudi videti in preskusiti na razstavnih prostorih, kjer se je letos na 2.500 kvadratnih metrih gnetlo kar 120 razstavljalcev.

Infos je namreč tudi letos potekal v znamenju dvojnosti, ki jo nosi v svojem nazivu izobraževalno-sejemska prireditev, a s to razliko, da so se organizatorji že letos odločili, da začenši proučajo podatek s sejemskega na izobraževalni, seminarjski del. Dolgoročni načrti se celo sučejo okoli tega, da bi sejemski del počasi opustili in bi bila temu namenjena posebna samostojna prireditev, kjer bi si lahko nemoteče napasli radovednost obiskovalci, ki jih priteguje predvsem sejemska predstavitve novosti. Del obiskovalcev vsakoletnega Infosa so pač tisti, ki žele videti, kaj novega jim je na voljo, ki žele tudi kaj kupiti, kaj preskusiti, se skratka o novostih sami prepričati. Drugi del obiskovalcev Infosa pa so tisti, ki prireditve izkoristijo za pridobivanje novih znanj in vedenj in ki

na predavanjih slede novostim in bodočim usmeritvam informacijskih tehnologij, torej tisti, ki so bolj študijsko usmerjeni in jih sejemski živžav moti. Infos bo vse bolj namenjen njim in naj bi počasi prerasel v izobraževalno kongresno prireditev.

Globalna virtualna šola

Letos je Infos postregel kar s 144 predavanji v okviru seminarja, med številnimi predavatelji pa je bilo tudi 20 strokovnjakov iz tujine. Glavne teme so bile posvečene internetu in intranetu v poslovni informatiki, aplikacijam, načrtovanju in razvoju podatkovnih zbirk, varnost računalniških sistemov in omrežij, varnosti poslovanja prek interneta, poslovnim procesom, fizični podlagi sodobnih komunikacij, hitri tehnologiji in storitvam v komunikacijah, vprašanjem računalniškega opismenjevanja ipd. Podjetja so imela ob tem še celo vrsto komercialnih predavanj, na katerih so predstavila svoje izdelke, novosti, aplikacije in rešitve. Vsega več kot dovolj. Zanimivo je, da je bil seminarjski del kar dobro zaseden, čeprav je bilo zanj treba plačati, manj pa je bilo poslušalcev na nekaterih zastojnih predstavitev. Sicer pa je bilo nemogoče slediti vsemu, kar se je ves čas Infosa dogajalo v Cankarjevem domu.

Za učence in učitelje, ki so sicer imeli na voljo posebna izobraževalna predavanja, je Ministri za šolstvo in šport omogočilo

postavitev računalniške učilnice, kjer so dijaki (med njimi so bili tudi iz novomeškega Šolskega centra) pokazali računalniško opremo, didaktične programske izdelke in dejavnosti ter kako bo potekalo poučevanje in učenje ob računalniku, kakšna bo multi-medijska knjižnica, kako bo potekalo pregledovanje in priprava gradiv, delo v zbornici in v učnem kabinetu, skratka tiste novosti, ki bodo najverjetneje značilne za prihodnjo globalno virtualno šolo.

Računalnik za v žep

Med novostmi v strojni opremi so si obiskovalci lahko ogledali lepo vrsto večjih ploških barvnih računalniških zaslonov, ki bodo nekega dne zamenjali nerodne in precej prostora zavzemajoče klastične zaslone.

DOSEŽEK - Toshiba malček libretto je po moči pravi osebni računalnik.

sične zaslone. Kakovost samostojnih zaslonov na tekoče kristale je dobra, moti predvsem visoka cena, ki se drži teh izdelkov. Zelo pestra ponudba sploh je pri osebnih in namernih računalnikih ter strežnikih, kjer so novosti predvsem v vse večji hitrosti procesorjev in njihovi prilagoditvi multi-medijskim zahtevam ter v povezovanju v omrežja. Med računalniki, ki naj bi jih lahko prenašali s seboj, je bilo videti kar nekaj tako imenovanih žepnih računalnikov oziroma osebnih organizatorjev z operacijskim sistemom Windows CE. Eden največjih svetovnih proizvajalcev prenosnikov Toshiba pa je zbudil zanimanje z malim računalnikom Libretto, ki je popolnoma pravi osebni računalnik z operacijskim sistemom Windows 95, procesorjem pentium, 770 MB trdim diskom in barvnim zaslonom, tehta pa le 850 gramov in je po velikosti primeren, da ga lahko vtaknemo v malo večji žep površnika.

Novosti ne manjka tudi med mediji, s katerimi računani berejo ali nanje zapisuje podatke. Največ pozornosti ta čas zbuja pogoni DVD, ki berejo tako zdaj že klasične cederome kot tudi digitalne video diske (DVD), na katerih je ob enaki zunanji velikosti neizmerno več podatkov, namesto 360 mega bajtov kar do 4,7 giga bajtov. Tiskalniki, brez katerih skoraj ni več računalnika ne v službi ne doma, postajajo ekološko prijazni, tiskajo v večji ločljivosti, barvni pa se približujejo

IZ INFOTEHNE - Marko Gošnik iz novomeške Infotehne je skupaj s Tinotom Dobovškom na Infosu predstavil novomeško Infotehno in opremo za elektronsko podpisovanje dokumentov. (Foto: MiM)

kakovosti fotografij. Eno od področij, kamor računalništvo zelo hitro vdira, je digitalna fotografija. Digitalnih fotoaparatorjev in tiskalnikov, s katerimi naredimo posnetek in ga takoj vidimo na zaslonu ali natisnemo na papir, ni manjkalo. Fotografski film zaradi svoje kakovosti sicer ne bo izgubil, gotovo pa bo digitalna fotografija poleg reporterjev že v kratkem osvojila tudi ljubiteljske in družinske fotografe, saj cene naprav za digitalno fotografijo lezejo navzdol.

Slovenski MS Office 97 najboljši

Kot vsako leto so tudi na letošnjem Infosu podelili priznanja

revije Monitor najboljšim izdelkom. Žirija je izbirala med 137 izdelki v štirih skupinah. V skupini domačih izdelkov je zmagala knjižnica funkcij za izdelavo aplikacij podjetja Academia, med računalniki je prvo nagrado dobil Oraclor paket NCI Network in the box, torej kombinacija strežnika, omrežnih računalnikov in programske opreme za pisarniško poslovanje. V skupini znanja in dodatne opreme je prvo nagrado prejel pogon DVD Encore podjetja Creative Labs, v skupini programske opreme pa je zmagal Microsoftov paket MS Office 97 v slovenščini. Ta pisarniška zbirka programov word, excel, power point in outlook je postala tudi skupni zmagovalci Infosa 97.

MILAN MARKELJ

EDVARD RAVNIKAR 1907 - 1994 - 1997

Moč arhitekta Ravnikarja

Zima 1907. leta je bil čas, ko se je veliki arhitekt 20. stoletja Le Corbusier, tedaj star dvajset let, v Lyonu srečal z arhitektom Garnierom (Cité Industrielle). V življenjskih Le Corbusierja govorniki o letu 1907 kot o letu njegove velike življenjske preokretne. Temu je botrovalo tudi to srečanje. Bil pa je to tudi čas, ko je Novo mesto podarilo bodočega velikega slovenskega arhitekta. Na danšnji dan, 4.12.1907, torej natanko pred devetdesetimi leti, je v Novem mestu na svet, ki so ga v tem času upodabljali ekspresionisti, postimpresionisti, kubisti, fauvisti, privekal Edvard Ravnikar.

Ravnikarjev oče Josip, sicer po rodu iz Pišec na Bizeljskem, je bil trgovec, mati Marija (roj. Premru) gospodinja, stara mama (Makovec) pa babica za Dolenjsko. Družina Ravnikar je posedovala manufakturno trgovino na novomeškem Glavnem trgu. Edvard Ravnikar je s starši preživel v Novem mestu najbolj rosnata leta, nato so se preselili v Pulj, kjer so odprli restavracijo, kmalu zatem pa so že pripotovali v Ljubljano in tam tudi ostali. Edvarda Ravnikarja je kasneje na Novo mesto spominjal in priklepil le še prijateljski odnos z Novomeščanom arh. Marjanom Mušičem.

Velika želja Edvarda Ravnikarja je bila po besedah njegove sestre arh. Marte Ivanšek postati slikar. Želel je študirati slikarstvo na Dunaju. Tedaj in sedaj vsi po zdravi pameti razmišljajoči starši čutijo nekakšen odpor do tega, da bi njihovi otroci postali umetniki, boemi, z vedno razcapanimi hlačami in luknjo v žepu. Tudi z Edvardovimi starši je bilo tako. Moral se je zadovoljiti z visoko tehnično šolo, sicer prav tako na Dunaju, pa vendar. Po štirih, bojda ne najbolj srečnih letih na Dunaju, je prišel nazaj v Ljubljano v seminar arh. Jožeta Plečnika na ljubljanski šoli za arhitekturo in diplomiral pri 28 letih. Bilo je kot vstajenje. Tedaj se je začelo obdobje, ki mu sedaj pravimo delo in življenje arhitekta Edvarda Ravnikarja.

Srečanje med takrat že velikim Le Corbusierom in prodornim Ravnikarjem je bilo leta 1939, tik pred tem, leta 1938, pa je Le Corbusier napisal predvojno delo Des canons, des munitions? Merci! Des Logis... S. V. P. K. Le Corbusierju so hodile trume študentov iz sveta in tudi iz Jugoslavije. Ali je bilo srečanje z Le Corbusierom Ravnikarjeva ustvarjalna prelomnica tako kot za prvega srečanje z

Garnierom, bodo natančneje povedali zgodovinarji arhitekture. Vsekakor pa je zatem v njegovem arhitekturnem izrazu čutili sled, prisotnost Le Corbusiera oziroma njegovega načina razmišljanja, družbene orientacije. Že kar na temu srečanju sledečem projektu

Moderne galerije v Ljubljani in regulacijskem načrtu mesta Ljubljane je to moč zaznati oz. morda predvsem tam. Očitno je že kratek stik s karizmo lahko usoden, usoden, kot je bil usoden Ravnikar za mnoge svoje študente, ki jih je prevzela, prežela njegova osebnost, s čimer so morali nato živeti življenjske ustvarjalca, mnogi trpeče.

Ravnikar je v povojni Jugoslaviji po prelomu z arh. Jožetom Plečnikom sčasoma pridobil status avtoritete in tukajšnji arhitekturi. Njegovi uspehi na natečajih in izvedeni projekti so se kar vrstili. Naj naštetje večje, bolj znane: Moderna galerija v Ljubljani (1940), urbanistična zasnova Nove Gorice (1948), Trg revolucije v Ljubljani z dvema stolpnicama ("Emonska vrata") in Cankarjev domom v Ljubljani (1960-83), Ferantov vrt v Ljubljani (1975), zmagala na natečaju za urbanistično ureditev severnega dela Benetok, jugozahodnega dela Tronchetto (1964), mestni svet nad epicentrom potresa v popotresnem Skopju (1965), vmes pa tudi grobišča v Begunjah, Dragi, na Rabu, turistično naselje v črnogorskem Primorju, zgradba Ljudske pravice v Ljubljani, Gradbena fakulteta v Ljubljani, hotel Creina in veleblagovnica Globus v Kranju, prav tam tudi občinska stavba, hotel Babylon v Bagdadu,...

Njegova arhitekturna dela veljajo tako kot dela mnogih drugih velikih arhitektov tega stoletja za nekoliko kontroverzna. Zdi se, da je to lastnost vseh velikih osebnosti, vizionarjev, tistih, ki ne zmorejo koraka s sobivajočimi, temveč so vedno nekoliko naprej. Ravno toliko, da so oni in njihova dela razumljeni šele v prihodnosti in konfliktni do tedaj. On morda ni mislil tako. Leta 1978, ko je dobil Prešernovo nagrado za življenjsko delo, je dejal: "V mnogih očeh je današnji arhitekt - še bolj, če je urbanist - nekdo, ki si pri mizi izmišlja zasnove, ki jih morajo drugi sprejemati in z njimi živeti, ne da bi na stvari mogli kakorkoli vplivati. Pa se vendar vse, s čimer urbanisti in arhitekt delujeta na mehanizme družbe, dogaja s pomočjo nevtralne tehnike, ki je poseben način obdelave vseh prvin in materiala našega okolja..."

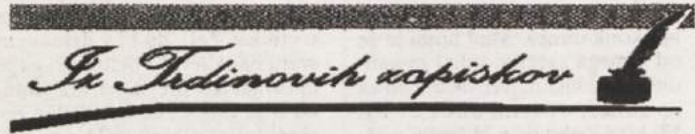
Poleg te Prešernove nagrade je prejel tudi mnoge druge, denimo AVNOJ-ovo nagrado (1982), Plečnikovo (1974, 1987), Herderjevo (1988), še eno Prešernovo (1961)...

Močan pečat je v toku svojega tridesetletnega pedagoškega dela odtisnil tudi na ljubljanski šoli za arhitekturo (Kompozicijska družbe-

nih zgradb, Urbanizem). Tam je bil v družbi profesorjev sodobnikov, kot so Boris Kobe, Marijan Mušič, Dušan Grabrijan... Tudi s svojim reformističnim, radikalnim poseganjem v telo arhitekturnega izobraževanja (B smer, soba 25), ki mu je, vsaj zdi se tako, prineslo le probleme, je skušal razbijati kalupe. Od bodočih arhitektov je pričakoval širino in globino misli. Aktivno je delo na fakulteti končal leta 1977 zaradi zakonskih omejitev. Kot dediščino pa je zapustil 659 svojih diplomantov. Bil je tudi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti in Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

Ravnikar je bil zelo ploden tudi kot pisec in je objavil v najrazličnejših revijah, časopisih, biltenih. V njegovi bibliografiji je 180 prispevkov, ki jih je pisal od leta 1940 (Moderna galerija, Kronika slovenskih mest), pa do 1988 (Imaginacija v arhitekturi, AB). Vsekakor je bil arhitekt, ki je s krepkimi potezami zaznamoval slovenski urbani prostor tako sam kot preko svojih študentov. Njegovo delo in njegova misel se nahajata še tam, kjer mislimo, da ju ni. Ona ima moč, takšno moč, kot jo je imela pred njo misel drugih velikih arhitektov, pri katerih se je bogatila in napajala tudi arhitekturna misel Novomeščana Edvarda Ravnikarja.

TOMAŽ LEVIČAR

■ **Prešeren dober in visokoučen gospod** - Junčeva Marička, lepa, polna, krepka, 16 letna deklica ni le sama v družbi s. Mohora, ampak nagovarja i druge na to. Ima po razmeri veliko knjižnico, bere tako strastno rada, da jo mora mati od bukev proč poditi spat. Mati pa se jezi, če bere tiho, tudi ona sliši rada kaj brati in se mi je pritožila, da škriči in bolj gosposki ljudje delajo se nekako norca iz kmetov, če bero knjige, češ, da je v njih sama laž. Marička prebira zdaj Prešerna in Borisa. Ko mi pokaže te knjige, pohvalim se ve da naj bolj Prešernove poezije in jo vprašam: če niso lepe? Ona zarudi in pravi: kaj mislijo, da je vse to lepo in če je tudi vse lepo, da je tudi vse prav in brez greha, kar piše Prešerin? Mati njena pa je čudila se pesniku, da se ni hotel iz obupa več ne zaljubiti in ženiti po njeni zgubi in rekla: Takih možkih je pa pač malo na svetu, ki bi svojo žensko tako častili, nas naj raje zaničujejo - ali on je bil en pravičen in dober, ne samo visokoučen gospod.

■ **Iz novomeške čitalnice** - Vojni mestni zbor imel ples v čitalnici, prišel tudi Smola, Langer etc. Napitnice na carja, predstojnika, poveljnika in župana slovenske (od Kastelca), vsi odgovarjali in se zahvaljali po slovenski. Rozmana je Uhan prosil, naj govori kaj pri Kostu za železnico. Ta "narodna" veselica naredila nek velik glas in vpliv v mestu in menda zelo propagando za narodno reč.

PO GROSUPLJEM IN OKOLICI

Biti brez kulture pomeni biti hlapec

Resnice, da je krajevno zgodovinske sestavi del širše narodove zgodovine in hkrati dragocen vir trajnih zanimivih podatkov o življenju in delu naših prednikov, se zavedajo tudi v občini Grosuplje. Ta je pred kratkim izdala knjigo Jožeta Mikliča z obetavnim naslovom Po Grosupljem in okolici. Na 142 straneh z besedo in z več kot 100 fotografijami, zemljevidi, reprodukcijami nekaterih Valvasorjevih dolenjskih motivov, starih katastrskih načrtov in s ponatisi ganljivo ljubkih starih razglednic popelje avtor bralca predvsem k stavbni dediščini Grosupeljske kotline.

Jože Miklič je uvodnemu razmišljanju O nekdanjih krajih in naseljih v prvi prilogi knjige predstavil fotografije, zbrane pod skupnim naslovom Med preteklostjo in prihodnostjo. Nekdanje podobe krajev so druga priloga knjige: gre za zbirko posnetkov iz krajevnih skupnosti Grosuplje, Ilova gora, Mlačovo, Polica, Račna, Sp. Slivnica, Škocjan, Šmarje-Sap, St. Jurij in Zalna. Miklič piše najprej o nekdanjih zgradbah in naseljih v krajih, ki so zajeti v Grosupeljski kotlini. Takoj tudi pove, da je domačinom bolj ljubo, če govorimo o Grosupeljskem in Radenskem polju, Šmarskem kotu, Sentjurski dolini, Poliških in Škocjanskih hribih, Zalsko-Loški in Luški dolini ter o Ilovi gori.

DOLENJSKI LIST

Danes je naselje Grosuplje upravno, gospodarsko in prometno središče občine, še pred dobrimi sto leti pa je bilo v kotlini glavno središče Šmarje. Železniško križišče v Grosupljem za Novo mesto in Kočevje je sedanje največje naselje hitro širilo.

Ko piše o razvoju življenjske ravnih ljudi v gospodarskem, kulturnem in socialnem razvoju, poseže Jože Miklič v 15. in 16. stoletje. Omenja pojav številnih iznajdb, izboljšave mehanizacij z vodnimi pogoni, razvoj novih obrti in razcvet rudarstva, fužinarstva in trgovine. Trditvi, da je "... Višnja Gora napredovala - bila je pravzaprav edino mesto na širšem Dolenjskem..." se da seveda ugovarjati, saj avtor prav gotovo ve marsikaj tudi o Novem mestu. Ko piše o stislih menihih in utrjevanju gradov na Dolenjskem, predstavi tudi narodnostne korenine, ki so tičale v jeziku preprostega ljudstva, saj o narodni zavesti niti pri plemstvu in ne med podložnimi ljudmi v takratnih razmerah še ni mogoče govoriti.

Pisca knjige zanimajo predvsem različne gradnje na deželi v prejšnjih stoletjih. Piše o skrbi za bolj človeški način bivanja, o novem stavbarstvu in uvajanju opeke, čeprav so ljudje na vasi še dolgo uporabljali predvsem kamen za gradnjo domov. Predstavi nam kajžarski tip gradnje z "vežo" in s črno kuhinjo v istem prostoru ter

bivalno "hišo". Prizidava kamre, pri premožnejših še "štibelca", včasih tudi dveh, kjer so "kvartirali" preužitkarji ali hlapci, sodi v razvoj krajev. Arhitektura na vasi se je ozirala celo na bogati barok, plemiški rokoko in na biedermajerski slog, domači mojstri pa so različnim poskusom posnemanja dodajali lastne izkušnje. Odtod tudi bahati ornamenti na pročeljih zidanih in nekaterih lesenih objektov, zlasti še na kozolcih, podih in kašah premožnejših kmetov. Posebej so poudarjali tiste dele zgradb, ki so jih največkrat uporabljali: vhode, okna, ključavnice, prostore za pitje ali zajemanje vode, ognjišča, peči, skrinje in bogkov kot.

Miklič razčlenjuje vrste naselij in vaška jedra, podrobneje tudi domačije in domove, gospodarske objekte na kmečkem dvorišču in zlasti težave pri vključevanju dediščine v razvoj. Povsod je zelo določen, saj skoraj vedno našteva imena in kraje posameznih opisov. Sprehaja se tudi po nekaterih "ideoloških robovih", kot sam pravi o razmišljanju mnogih ljudi: "Kaj nas briga dediščina in z njo preteklost, pomembna sta razvoj in prihodnost! Tako plitko gledanje nas je zlasti po obeh vojnah na Slovenskem popeljalo pri obnovi in rasti naselij navzdol. Ob razvoju, tudi na lokalni ravni, je treba pomisliti, kam vodi nespoštovanje preteklosti in kaj to pomeni. Jože Miklič sklepa uvodno razmišljanja

in predstavljanje domače pokrajine takole:

"Ko človek izgubi dušo in smisel za harmonično življenje, je samo še razmišljajoči stroj, ki hlasta in uničuje. Biti brez svoje kulture pomeni biti nekemu hlapec."

Zbornik o preteklosti Grosupljeja nas seznanja z bogato zgodovino tega kraja in njegove okolice. Miklič poziva v njem predvsem k

KNJIŽNA POLICA

Iz dnevnika milijonarja...

Zakaj je nekdo reven in nekdo bogat, zakaj je nekdo srečen z malo denarja, nekdo pa z milijoni nesrečen, kako je lahko nekdo priljubljen v svojem krogu, nekdo drug pa kljub vsem naporom ni? Odgovori na ta vprašanja so pravzaprav odgovori na eno od osnovnih življenjskih vprašanj: kdo lahko človeka osreči? Odgovor je prav preprost in že dolgo znan: srečo zase lahko najde le vsak sam! Od človekovega delovanja je torej odvisno, kaj bo v življenju dosegel. A kako delovati, da se bodo načrti in želje uresničevale in zaželjeni smeri? To pa je že vprašanje, ki zahteva bolj temeljite odgovore, v osnovi pa je vsem odgovorom enako, da se da tega naučiti. Ni malo knjig, ki govorijo o tem, kako uspeti v življenju, in ki ponujajo najrazličnejše nasvete, od takih, povsem pravičnih, do zapletenih in ezoteričnih.

Že nekaj časa je na slovenskem knjižnem trgu domača knjižna novost te vrste. Uspešna poslovneža Boris Vene in Nikola Grubiša, slednji živi in dela v Trebnjem, sta na osnovi lastnih izkušenj in na osnovi zajetnega kupa prebrane domače in predvsem tuje, zlasti ameriške literature, razdelala v praksi usmerjeno teorijo o tem, kako delovati, kako razmišljati in kaj upoštevati za doseganje uspehov v življenju, kako "zakoračiti na pot do bogastva in sreče". Spoznanja sta strnila v knjigo, ki je pod naslovom IZ DNEVNIKA MILIJONARJA... ALI BOGASTVO JE V NAS SAMIH izšla pri založbi Skriptorij KA.

Vsebinska je razdeljena na uvod, sedem poglavij in epilog. V uvodu pisca bralcu oprišeta namen knjige, v naslednjih poglavjih pa obdelata zakone, ki krojijo našo usodo, pišeta o zavesti in podzavesti, razdelata načelo "priznajmo si", govorita o spreminjanju vzrokov za doseganje drugačnih posledic, o novem življenju, o denarju in o osnovah dela z ljudmi, ki so za uspeh v življenju enake kot osnove prodaje.

Gre za knjigo, ki je nekakšna eklektična mešanica poljudne psihologije, praktičnih vaj, testov, avtogenega treninga, svetovanja, novodobne duhovnosti in podobnega, kar pa ne pomeni, da ni zanimiva za branje. Med množico napaberkovanih misli in ugotovitev je marsikaj takšnega, kar bralca pripravi k razmišljanju, morda tudi k odgovornejšemu odnosu do samega sebe in lastnega početja.

M. MARKELJ

Štirje novi Kondorji

V knjižni zbirki Kondor, s katero Mladinska knjiga že dolgo vrsto let skrbi, da so bolj ali

razmišljanju, kaj nam pomeni razvoj. S fotografom Rokom Zrcem sta posnela precej krajev in objek-

manj vedno pri roki temeljna dela svetovne in domače književnosti, če ne že v celoti, pa vsaj v izbranih odlomkih, je z izidom novih štirih knjig prišla že do zaporedne številke 282, toliko je torej naslovov v zbirki. V tem paketu zastopata slovenske ustvarjalce primorska literata Boris Pahor in Srečko Kosovel, iz svetovne literature pa prihajata Georg Büchner in Jorge Borges.

Boris Pahor, plodoviti literarni ustvarjalec in publicist, je v slovensko in v zadnjem času tudi v evropsko zavest vnesel Trst kot problematično mesto. Veliko njegovih literarnih pripovedi ima za ozadje mesto v Zalivu, druga velika tema, ki jo Pahor prav tako pogosto obravnava in pri tem prav tako zajema iz svojih lastnih življenjskih izkušenj, pa so vojna uničevalna taborišča. O njih govori tudi roman NEKROPOLA, ki je izšel v Kondorju s spremno besedo Ivanke Hergold. Roman retrospektivno opisuje grozote taborišča Natzweiler-Struthof, z njim pa pisatelj zastavlja vprašanja taborišč smrti kot nerazrešeno vsečloveško tragedijo.

Med priljubljenimi slovenskimi pesniki, ki jih čas dviga vedno višje na slovenskem Parnasu, zavzema Srečko Kosovel posebno mesto. Zaznamovan z zgodnjo smrtjo, ideološkim polaščanjem in zgodovinskim avantgardizmom, velja za slovenskega klasika, kar pa ne pomeni, da ni lahko branje njegove poezije nova izkušnja, le branja se je treba lotiti brez predsodkov in neobremenjeno s klišaji, ki Kosovela trdovratno spremljajo. Kosovlele IZBRANE PESMI v izboru in z obsežno spremno besedo Matevža Kosa spodbujajo k temu.

Georg Büchner je nemški avtor, ki za časa svojega življenja sploh ni bil poznan kot pisatelj, kasnejšim generacijam ustvarjalcev pa je bil učitelj preloma s tradicijo. Upiral se je tendencam svojega časa (prva polovica 19. stoletja) in vsemu, kar je posredovano, samoumevno, tradicionalno, in to uporništvu vsadil tudi v svoj po obsegu sicer skromnih, vendar vplivni literarni opus. V Kondorju so pod naslovom DRAME IN PROZA izšli prevodi treh njegovih dram, Dantonova smrt, Leonce in Lena ter Woyzeck, in prevod proznega dela Lenz. Spremno besedo je napisala Mojca Kranjc.

Eden najvplivnejših pisateljev 20. stoletja je argentinski ustvarjalec Jorge Luis Borges. Svetovno slavo si je pridobil, ko so ga v šestdesetih letih začeli na veliko prevajati v angleščino in druge svetovne jezike, predvsem njegovo kratko prozo, manj poezijo. Postal je duhovni oče in predhodnik postmodernizma, literarne struje, ki se je uveljavila tudi pri nas. V Kondorju se Borges predstavlja s prevodom zbirke kratke proze ALEF in s spremno besedo Toma Virka.

MIM

PO GROSUPLJEM IN OKOLICI

Ne biluje podobe krajov

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 4. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.50 VIDEORING
10.25 TEDENSKI IZBOR
HOGANOVA DRUŠČINA, amer. naniz., 20/26
10.50 POROČNIK V KRILU, amer. film
12.30 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, serija, 1/12
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
14.15 JESENECA MARIJANCA, ponov.
15.55 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.40 ODMEVI, VREME, ŠPORT
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
SPREHODI V NARAVO
17.25 DENVER: POSLEDNJI DINO-ZAVER, naniz., 7/20
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.10 OH, DR. BEECHING, naniz., 1/9
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 OMIZJE

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 13.05 Tedenski izbor: Film: triki; 13.35 Koncert simfonikov; 14.25 Grace na udaru, naniz., 14/25; 14.50 Prvaki, amer. naniz., 2/12; 15.20 Moja družina, nem. naniz., 1/6 - 16.10 Dogodivščine iz živskega vrta, nem. naniz., 3/15 - 16.55 Nogomet - 19.55 Rokomet (ž) 21.30 SP smuk (ž) - 22.00 Podoba podobe - 22.30 Nokturno, avstrij. film - 0.10 Ivy Compton Burnett, angl. dok. oddaja

KANAL A
9.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, ponov. - 10.00 DAKTARI, naniz. - 11.00 DRZNI IN LEPI, ponov. - 11.30 OPRAH SHOW, ponov. - 12.30 NENAVIDNA DOŽIVETJA, ponov. - 13.30 VIDENJA, ponov. - 14.00 OBMOČJE SOMRAKA, naniz. - 14.30 NORA HIŠA, naniz. - 15.00 ALF, naniz. - 15.30 SREČNI ČASI, naniz. - 16.00 SONČNI ZALIV, nadalj. - 16.30 DRZNI IN LEPI, nadalj. - 17.00 OPRAH SHOW - 18.00 DRUŽINSKE VEZI, nadalj. - 18.30 DRUŽINSKE ZADEVE, naniz. - 19.00 PRINC Z BEL AIRA, naniz. - 19.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, nadalj. - 20.00 LEPOPICA IN ZVER - 23.00 ŽELITE, PROSIM, naniz. - 23.30 REMINGTON STEELE, naniz. - 0.30 DANNYJEVE ZVEZDE, ponov.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Grad pustolovščin, ponov. - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.15 Kulturni pregled - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.30 Litijski mozaik

HTV 1
7.35 Tv spored - 7.50 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Savannah (serija, 8/36) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Živa resnica - 14.30 Poslovni klub - 15.05 Program za mladino - 16.15 Evropska krajina - 16.45 Hrvaška kulturna dediščina - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Infopolitična oddaja - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvaška in svet - 20.45 Koncert zabavne glasbe - 21.40 Sinovi Nevhte - 22.45 Opazovalnica - 23.20 Kraljevske skrivnosti (dok. serija)

PETEK, 5. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.45 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.15 VIDEORING
9.45 MOJA DRUŽINA, nem. naniz., 1/6
10.35 ZBOROVSKI VEČER
11.20 NOKTURNO, avstrij. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE
14.05 OMIZJE
15.35 DOKUMENTARNA ODDAJA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 AGENCIJA
21.30 RAZISKOVALEC, amer. dok. serija, 1/6
22.25 ODMEVI, VREME, ŠPORT
23.10 NEWYORSKA VROČICA, amer. naniz., 6/22
23.35 LEGENDA PEKLENSKE HIŠE, angl. film

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.00 Tedenski izbor: Mostovi; 11.30 Slovenski utrinki; 12.00 Ivy Compton Burnett, dok. oddaja; 12.50 Alica; 13.20 Podoba podobe; 13.50 Zgodbe iz školjke; 14.25 Sreča ni opoteča, angl. film; 15.45 Oh, dr. Beeching, angl. naniz.; 1/9; 16.15 Prvaki, amer. naniz.; 3/12; 16.50 Ana Marija, nem. naniz.; 3/14 - 17.35 Jeklene ptice, angl. naniz.

6/16 - 18.55 SP smuk (ž) - 19.55 SP smuk (m) - 21.00 Lulu, Roi de France, franc. film - 22.35 Parada plesa - 23.35 Hollywood, angl. dok. serija, 9/12 - 0.30 Koncert Big banda RTV

KANAL A
9.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, ponov. - 10.00 DAKTARI, naniz. - 11.00 DRZNI IN LEPI, ponov. - 11.30 OPRAH SHOW - 12.30 DANNYJEVE ZVEZDE, ponov. - 13.30 REMINGTON STEELE, ponov. - 14.30 NORA HIŠA, naniz. - 15.00 ALF, naniz. - 15.30 SREČNI ČASI, naniz. - 16.00 SONČNI ZALIV, nadalj. - 16.30 DRZNI IN LEPI, nadalj. - 17.00 OPRAH SHOW - 17.45 BRAVO, MAESTRO, kuharska oddaja - 18.00 DRUŽINSKE VEZI, naniz. - 18.30 DRUŽINSKE ZADEVE, naniz. - 19.00 PRINC Z BEL AIRA, naniz. - 19.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, nadalj. - 20.00 NIMAŠ POJMA, naniz. - 20.30 COOPERJEVA DRUŠČINA, naniz. - 21.00 PRAVDARJI, naniz. - 21.30 TINTA, naniz. - 22.00 ČAROVNICE IZ EASTWICKA, film - 0.00 BERGERAC, naniz. - 1.00 S KOLESOM PO AMERIKI, dok. serija

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 20.00 Kontaktna oddaja - 21.00 Novice - 21.30 Grad pustolovščin, mlad. nadalj.

HTV 1
7.35 Tv spored - 7.50 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.25 Savannah (serija, 9/36) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Sinovi Nevhte - 15.05 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Govorimo o zdravlju - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Sedem vrhov (serija, 1/8) - 20.50 Lepa naša - 22.00 Pol ure kulture - 22.35 Opazovalnica - 23.10 Tednik - 0.15 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); 1.10 Bugsy (amer. film); 3.30 Sedmi element + Svet zabave; 4.00 Koncert zabavne glasbe - 5.00 Lolita (amer. film)

SOBOTA, 6. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 23.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.00 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.15 SPREHODI V NARAVO
8.30 POD KLOBUKOM
9.15 NAŠA PESEM
9.15 TEDENSKI IZBOR
ANA MARIJA, nem. naniz., 3/14
10.30 HUGO
11.00 TEDNIK
12.00 PARADA PLESA
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 IZPUŠČENA LETA, angl. nadalj., 2/4
14.55 TABORNIKI IN SKAVTI
15.10 NAVIGATOR, amer. film
17.00 OBZORNIK
17.10 BOJ ZA OBSTANEK, poljudnoznan. oddaja
18.05 4 x 4
18.30 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 POPEVKA MESECA
21.30 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
22.05 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
22.35 NAFTARJI, angl. nadalj., 2/7

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 10.15 Tedenski izbor: Lulu, Roi de France, franc. film; 11.55 Popm - 12.55 Zgodbe iz školjke - 13.30 Prvaki, amer. naniz.; 4/12 - 15.25 Rokomet (ž) - 17.00 Portret - 17.25 Smučarski skoki - 19.00 Super veselalom (ž) - 21.00 Kratke zgodbe (amer. film) - 0.10 Saga življenja, šved. dok. serija, 2/3 - 1.00 Zlata šestdeseta - 2.00 V vrtincu - 2.3 Sobotna noč

KANAL A
8.30 MAČKE Z GROMA, ris. serija - 9.00 KALIČOPKO - 10.00 NAJSTNIKI PROTI VESOLJCEM, naniz. - 10.30 ALADIN; RAČJE ZGODE, ris. serija - 11.30 MUPPET SHOW, lut. serija - 12.00 SOBOTNA MATINEJA: ZAROTA PROTI LINCOLNU - 14.00 MANTIS, naniz. - 15.00 VITEZ ZA VOLANOM, naniz. - 16.00 NIMAŠ POJMA, ponov. - 16.30 TA ČUDNA ZNANOST, naniz. - 17.00 PRI ZLATI OPICI, naniz. - 18.00 ATLANTIS, glas. oddaja - 19.00 MIZA ZA PET, naniz. - 20.00 SOBOTNI FILM: NORI LJUDJE - 21.30 LJUBIMEC LADY CHATTERLEY, film - 23.30 KLIC DOLŽNOSTI, naniz. - 0.30 PRVA LJUBEZEN, erot. film

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Videoboom 40 - 18.00 Mala klinika cinizma - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 20.00 Iz produkcije Združenja LTV - 21.00 Novice - 21.30 Med polko in valčkom

HTV 1
8.15 Tv koledar - 8.25 Poročila - 8.35 Risanka - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.25 Darilo (avstral. film) - 14.00 Poročila - 14.05 Zverinjak v Bronxu (serija) - 24.55 Brijantjen - 15.40 Televizija o televiziji

16.15 Dr. Quinn - žena vrač III (serija) - 17.05 Oddaja za mlade - 17.40 Turbo Limach Show - 19.03 V začetku je bila beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.30 Potnik 57 (amer. film) - 21.55 Opazovalnica - 22.25 Nočna straža: Forezičarka; 0:05 Zaupno; 0:55 Psi faktor (serija); 1:40 Čudežni svet Paula McKenne; 2:15 Koncert

HTV 2
13.55 Tv koledar - 14.05 Dosjeji X (serija) - 14.50 Moški in ženska (franc. film) - 18.45 Dubrovnik (dok. oddaja) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Zlati gong - 21.00 Poročila - 21.10 Triler - 22.10 Potovanja - 23.05 Oprah Show

NEDELJA, 7. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 0.15 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.15 OZARE
8.20 OTROŠKI PROGRAM
ČEBELICA MAJA, ris. naniz., 19/24
8.45 ŽIV ŽAV
9.30 POBEG IZ JUPITRA, 2/13
9.55 NEDELJSKA MAŠA
11.00 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, amer. serija, 2/12
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 DLAN V DLANI
12.30 4 x 4
13.00 POROČILA
13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
13.35 AGENCIJA
15.15 TATIČ, nizoz. film
17.00 OBZORNIK
17.10 ZMENKI, amer. naniz., 14/16
17.35 PO DOMAČE
18.35 PODOLGEM IN POČEZ, 4/5
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 ZOOM
21.25 VEČERNI GOST
22.15 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.25 GOLO KOŠILO, kan. film

SLOVENIJA 2
8.00 Euronews - 8.45 Tedenski izbor: V vrtincu; 9.15 Lahkih nog naokrog; 10.00 Zata šestdeseta - 11.00 Prvaki, amer. naniz.; 5/12 - 11.25 Opera SNG Maribor - 15.25 Rokomet (ž), 17.00 Košarka; 17.30 Smučarski teki - 19.30 Prvaki, amer. naniz.; 6/12 - 20.00 Čevljarjev sin, franc. nadalj.; 1/6 - 20.55 Alpe Jadran - 21.25 Veliki miti in skrivnosti 20. stoletja, angl. dok. serija - 21.55 Šport - 22.40 Koncert za violino

KANAL A
8.30 MAČKE Z GROMA, ris. serija - 9.00 KALIČOPKO - 10.00 SUPER SAMURAJ, naniz. - 10.30 DAVY CROCKETT; 3. del mlad. filma - 11.30 MUPPET SHOW, lut. serija - 12.00 NEDELJSKA MATINEJA: POČITNIŠKA ROMANCA, film - 13.45 BRAVO, MAESTRO, ponov. - 14.00 ATLANTIS, ponov. - 15.00 OČKA MAJOR, naniz. - 15.30 NOVO ŽIVLJENJE, naniz. - 16.30 POT V RAJ, naniz. - 17.30 VOJNA SVETOV, naniz. - 18.30 KUNG FU, naniz. - 19.30 ODKLOP, ponov. - 20.30 REVOLVERŠA, film - 22.30 MURPHYJEV ZAKON, film - 0.30 AVTOVIZIJA

VAŠ KANAL
13.00 Videostrani - 16.30 Med polko in valčkom - 17.00 Športni dogodek - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 20.00 Mala klinika cinizma - 21.30 Za uho in oko - 21.00 Novice - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 8. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 2.10 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
10.05 VIDEORING
10.35 TEDENSKI IZBOR
ZMENKI, amer. naniz., 14/16
11.05 MAJA POČNI, KAR TI SRCE POŽELI, franc. film
12.30 UTRIP
12.45 ZRCALO TEDNA

NAGRADI V NOVO MESTO IN LESKOVEC

Žreb je izmed reševalcev 30. nagradne križanke izbral Marijo Vesel iz Novega mesta in Heleno Frankovič iz Leskoveca. Veselovi je pripadla denarna nagrada, Frankovičeva pa bo za nagrado prejela knjigo. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 15. decembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 32". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vstopu v stavbo uredništva v Novem mestu.

Prvo nagrado za pravilno rešitev tokratne križanke spet podeljuje Penz-Krone iz Moravskih Toplic, in sicer 7-dnevno bivanje. Nagrajenec bo v Prekmurje povabljen aprila 1998.

REŠITEV 30. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 30. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SPRIMEK, TRATINA, RAKETAR, ŠAH, MOKA, ASAM, LIK, ŠPORT, ABOTA, TATA, VERGIL, EGO, OISE, VIK, BRVILO, ENARE, RIVAL, CARAR, ORANT.

13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.40 LJUDJE IN ZEMLJA
15.10 VEČERNI GOST
15.55 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 OČIVIDEK, angl. dok. serija, 2/15
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 LINGO, tv igrice
19.10 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TV KONFERENCA
21.05 ODDAJA O TURIZMU
21.20 OSMI DAN
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.40 KDO JE GLAVNI, amer. naniz., 2/22
23.10 JOSEPHA, franc. film

SLOVENIJA 2
8.05 Na potep po spominu - 9.00 Tedenski izbor: Zoom; 10.10 Okolje in mi; 10.40 Šport v nedeljo; 11.25 Naša pesem - 11.55 Smučarski skoki - 14.00 National Geographic, amer. dok. serija - 14.50 Obzorje duha; 15.50 Hollywood, angl. dok. oddaja - 16.50 Čevljarjev sin, franc. nadalj.; 1/6 - 17.40 Prvaki, amer. naniz.; 6/12 - 18.10 Lovejoy, ang. naniz.; 13/13 - 19.00 Recept za zdravo življenje - 19.30 Prvaki, amer. naniz.; 7/12 - 20.00 Zasebni zločini, italij. nadalj.; 3/8 - 20.50 Sloves, angl. dok. serija, 5/9 - 21.50 Pomp - 22.50 Brane Rončel izza odra

KANAL A
9.00 SREČNI ČASI, ponov. - 9.30 DRUŽINSKE VEZI, ponov. - 10.00 NOVO ŽIVLJENJE, naniz. - 11.00 MACGYVER, ponov. - 12.00 OPRAH SHOW, ponov. - 13.00 DANNYJEVE ZVEZDE - 14.00 SREČNI ČASI, naniz. - 14.30 DRUŽINSKE VEZI, naniz. - 15.00 NORA HIŠA, naniz. - 15.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, nadalj. - 16.00 SONČNI ZALIV, nadalj. - 17.00 OPRAH SHOW - 18.00 MACGYVER, naniz. - 19.00 PRINC Z BEL AIRA, naniz. - 19.30 ALO, ALO, nadalj. - 20.00 NEVESTIN OČE, film - 22.00 SAM SVOJ MOJSTER, naniz. - 22.30 POLICIJSKA KAMERA - 23.00 VITEZ ZA VOLANOM, naniz. - 0.00 PETROCELLI, naniz.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Košček nebes (amer. film) - 18.30 Šport - 19.00 Novice - 20.00 Grad pustolovščin (film) - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 9. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.45 VIDEORING
10.15 LOVEJOY, angl. naniz., 13/13
11.05 PRVA ISKRA, korej. film
12.30 PO DOLGEM IN PO ČEZ, 4/5
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
13.50 PO DOMAČE
14.50 PRO ET CONTRA
15.40 ODDAJA O TURIZMU
15.55 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.30 POBEG IZ JUPITRA, 3/13
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 IGRALEC
21.05 STUDIO CITY
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT

22.40 KRVNIKOVA PESEM, amer. nadalj., 1/4
23.30 SVET POROČA
SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 112.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 13.20 Dlan v dlani; 13.50 Recept za zdravo življenje; 14.20 Newyorška vročica, amer. naniz.; 6/22; 14.50 Osmi dan; 15.20 Sloves, angl. dok. serija, 5/9; 16.20 Alpe Jadran - 16.50 Zasebni zločini, italij. nadalj.; 3/8; 17.40 Prvaki, amer. naniz.; 7/12 - 18.10 Havajski detektiv, amer. naniz.; 25/25 - 19.00 Priljubimo tišini - 19.30 Prvaki, amer. naniz.; 8/12 - 20.00 Tik pred zdajci, amer. film - 21.50 (Ne)znani oder - 22.20 Gledališka predstava

KANAL A
9.00 SREČNI ČASI, ponov. - 9.30 DRUŽINSKE VEZI, ponov. - 10.00 PETROCELLI, ponov. - 11.00 MACGYVER, ponov. - 12.00 OPRAH SHOW, ponov. - 13.00 ATLANTIS, ponov. - 14.00 SREČNI ČASI, naniz. - 14.30 DRUŽINSKE VEZI, naniz. - 15.00 NORA HIŠA, naniz. - 15.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, nadalj. - 16.00 SONČNI ZALIV, nadalj. - 16.30 DRZNI IN LEPI, nadalj. - 17.00 OPRAH SHOW - 18.00 MACGYVER, naniz. - 19.00 PRINC Z BEL AIRA, naniz. - 19.30 ALO, ALO, nadalj. - 20.00 ODKLOP - 21.00 MACGYVER, naniz. - 22.00 DREW CAREY, naniz. - 23.00 PRAVDARJI, naniz. - 23.00 VITEZ ZA VOLANOM, naniz. - 0.00 PETROCELLI, naniz. - 1.00 AVTOVIZIJA, ponov.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Mini 5 - 17.30 Šport - 18.00 Osviti - 19.00 Novice - 20.00 Senca smrti (amer. film) - 21.40 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 10. XII.

SLOVENIJA 1
7.15 - 1.55 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.30 VIDEORING
10.00 TEDENSKI IZBOR
HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 25/25
10.50 TIK PRED ZDAJCI, amer. film
12.30 VELIKI MITI IN SKRIVNOSTI,

angl. dok. oddaja, 3/26
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.20 POPEVKA MESECA
15.35 BOJ ZA OBSTANEK
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 PO SLOVENIJI
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 EKSPRES, EKSPRES, film
21.25 MADE IN SLOVENIA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.45 GRACE NA UDARU, amer. naniz., 15/25
23.15 JAPONČEK, amer. film

SLOVENIJA 2
9.00 Euronews - 11.15 Tedenski izbor: Svet poroča; 11.45 Priljubimo tišini; 12.15 Gledališka predstava; 13.45 (Ne)znani oder; 14.15 Kdo je glavni, amer. naniz.; 2/22 - 14.40 Saga o življenju, šved. serija; 15.30 Studio city; 16.15 Krvnikova pesem, amer. naniz.; 8/12 - 17.35 Hoganova družina, amer. naniz.; 21/26 - 18.05 Filmski triki - 18.30 Karaoke - 19.30 Prvaki, amer. naniz.; 9/12 - 20.00 Nogomet - 23.20 Koncert orkestra SF

KANAL A
9.00 SREČNI ČASI, ponov. - 9.30 DRUŽINSKE VEZI, ponov. - 10.00 PETROCELLI, ponov. - 11.00 MACGYVER, ponov. - 12.00 OPRAH SHOW, ponov. - 13.00 DANNYJEVE ZVEZDE - 14.00 SREČNI ČASI, naniz. - 14.30 DRUŽINSKE VEZI, naniz. - 15.00 NORA HIŠA, naniz. - 15.30 DOBRI ČASI, SLABI ČASI, naniz. - 16.30 DRZNI IN LEPI, nadalj. - 17.00 OPRAH SHOW - 18.00 MACGYVER, naniz. - 19.00 PRINC Z BEL AIRA, naniz. - 19.30 ALO, ALO, nadalj. - 20.00 ZAKAJ JAZ? film - 21.30 ELLEN, naniz. - 22.00 LEPOTA TELES - 23.00 VITEZ ZA VOLANOM, naniz. - 0.00 PETROCELLI, naniz.

VAŠ KANAL
14.00 Videostrani - 17.00 Senca smrti (ponov.) - 18.30 Mini 5 - 19.00 Novice - 20.00 Med polko in valčkom - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Mala klinika cinizma

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Justini Medle iz Gabrja, Trdinova pot 3. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 16.30, je ta teden takšna:

- (2) Moje dekle - kvintet Sonček
- (1) Žlahta, raztrgana plahta - ansambel Savinja
- (5) Nočna vila - ansambel Poljub
- (3) Sprehajam se v dežju - ansambel Tonija Verderberja
- (6) Gorjanska pravljica - ansambel Vrsk
- (9) Pod Gorjanci - ansambel Nagelj
- (4) Če bi bil jaz cesar, kralj... - Miro Klinc in Jože Galič
- (-) Slovenski bogataš - ansambel Ivana Puglja
- (8) Matiček - ansambel Vasovalci
- (7) Najin srečni dan - ansambel Korenine

Predlog za prihodnji teden: Voščimo sreče, voščimo zdravja - ansambel Rubin

KUPON ŠT. 48

Glasujem za:

Moja naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

NAGRADNA KRIŽANKA 32

	DOLENJSKI LIST	MAJALJSKO PLEM. LOVCI NA GLAVE	KRALJ. KJER VODA ZEMLJO ODNAŠA	V GLASBI IZRAZ ZA NEŽNO, MEHKO IGRANJE	LETALSKI VLAJK	OTROŠKI IZTREBEK
	TRENUTEK, KO TERKOČA SNOV KAM PRITEČE					
	NEM. CESA-RICA, KAT SVETNICA (931-999)					
	GRŠKA ŠTRIZLOŽNA STOPICA					
	NAKSELJE PRI VRTNJKI					
AVTOR: JOŽE UDIR	SL.PESNIK (IN PISATELJ) (JOSIP 1836-1923)	ZAMENJAVA, SPREMEMBA	HLEBASTO OBLIKOVANA GMOJTA GLO-BOČNINE	NABARANIK	IT. MESTO V OD JEZERA MAGGIORE	TEŽA POSODE
MANUŠI SPLET						VZDEVEK RADKA POLČA
NEUMNOST						PRAVNIK
NAJBOLJŠI URADNO PRIZNANI REZULTAT V KAKEM ŠPORTU					UMAKNITEV	

Dober glas seže v deveto vas.

Rumene strani pa povsod.

Rumene strani Telefonskega imenika Slovenije so se v zadnjih letih uveljavile kot najbolj popoln seznam ponudnikov vseh vrst blaga in storitev. Ker uporabniki posežejo po Rumelih straneh natanko v trenutku, ko potrebujejo nekaj čisto določenega, je oglaševanje na Rumelih straneh 100 % natančno usmerjeno. Gotovo tudi sami posegajte po Rumelih straneh, kadar potrebujete hitro in zanesljivo informacijo. Zato gotovo veste, da Rumene strani lahko ponudijo precej več kot samo navedbo dejavnosti in vašega naslova ter telefonske/faks številke.

<http://tis.telekom.si>

Če želite na Rumelih straneh objaviti bolj obsežno predstavitev svoje ponudbe, pokličite telefonsko številko (061) 159 20 88 in naš zastopnik vam bo podrobno razložil ugodne pogoje oglaševanja v Telefonskem imeniku Slovenije. Telefonski imenik Slovenije bo izšel tudi na CD-ROM-u, najdete pa ga še na Internetu, na naslovu <http://tis.telekom.si>. Če se odločite za predstavitev tako v tiskanem kot elektronskem mediju, je cena še posebej ugodna.

Telekom Slovenije
Nacionalni operater telekomunikacij

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA METLIKA
Mestni trg 24
8330 METLIKA
Tel.: 068/58-246, fax: 068/58-410

OBJAVLJA
prosto delovno mesto

REFERENT I.

v Oddelku za kmetijstvo, gospodarstvo in prostor – referat za okolje in prostor ter promet in zveze

POGOJI:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe gradbene smeri oz. arhitekture,
- 2 leti delovnih izkušenj,
- opravljen strokovni izpit in preizkus znanja iz ZUP,
- znanje uporabe računalnika.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še splošne pogoje, določene v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-I in 4/93).

Za objavljeno delovno mesto bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:

Republika Slovenija
UPRAVNA ENOTA METLIKA
Mestni trg 24
8330 METLIKA

s pripisom "Za objavljeno prosto delovno mesto".

O izbiri bodo kandidati pisno obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

OBČINA METLIKA
Občinski svet, Metlika, Mestni trg 24

razpisuje natečaj zbiranja predlogov za določitev
praznika občine in spominskih dni

Predlogi lahko vsebujejo:

- datum praznovanja praznika občine ali
- datum praznovanja spominskih dni.

Predloge lahko posredujejo:

- občani,
- politične stranke,
- podjetja oz. gospodarske družbe,
- zavodi,
- družbene organizacije,
- društva.

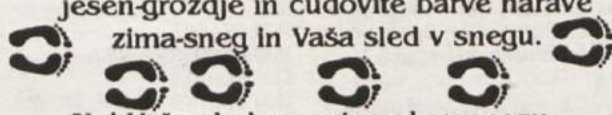
Predlagatelji naj ob dajanju predlogov upoštevajo naslednje kriterije:

Datum praznika občine in spominskih dni naj bo splošno znan datum, ki je pomemben za vse prebivalce občine Metlika ter naj bo vezan na pomemben datum iz naše preteklosti, ki pomeni kulturni, ekonomski ali kako drugače pomemben datum.

Predloge s pisnimi utemeljitvami naj predlagatelji pošljejo na naslov: OBČINA METLIKA, OBČINSKI SVET, METLIKA, MESTNI TRG 24, z oznako: OBČINSKI PRAZNIK, v roku 30 dni od objave natečaja v Dolenjskem listu.

Občina Metlika
Občinski svet

Pomlad-prvi zvončki,
poletje-morje in zabava
jesen-grozdje in čudovite barve narave
zima-sneg in Vaša sled v snegu.

Naj Vaša sled ne ostane le v snegu..
Če želite v vseh štirih letnih časih
delati kot komercialist Radia MAX,
Vas vabimo k sodelovanju.

RENAULT V.I. in njegov

generalni zastopnik **GIMPEX** Novo mesto
razpisujeta delovno mesto

TEHNIČNEGA INŠPEKTORJA

Področje delovanja:

- tehnično: reševanje tehničnih vprašanj v in izven garancijskih rokov,
- širitev servisne mreže,
- izobraževanje tehničnega osebja,
- področje nadomestnih delov: zagotavljanje ustreznih zastopnosti in prodaje originalnih nadomestnih delov.

Od kandidatov pričakujemo:

- ustrezno tehnično izobrazbo,
- aktivno znanje francoskega ali angleškega jezika,
- poznavanje dela z osebnim računalnikom,
- pripravljenost na dodatna izobraževanja v tujini.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: **GIMPEX d.o.o. Novo mesto, Ločna 10a, 8000 Novo mesto, p.p. 23 najkasneje do 12.12.1997.**

MANA
turiistična agencija

MANA, d.o.o.
Kandijska 9
Novo mesto
☎ 068/321-115, 342-136

UGODNI SMUČARSKI PAKETI:
samo 9 ur do Val Thorensa!

NOVOLETNI PROGRAMI:

Budimpešta • 3 dni – od 169 DEM dalje
Praga • 4 dni – od 199 DEM dalje
Amsterdam • 6 dni – od 369 DEM dalje
Atene • 8 dni – od 499 DEM dalje
Sejšeli • Rdeče morje • Tajska • Bali • in še in še ...

POHITITE S PRIJAVAMI!

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

**NAJMEMO
ALI KUPIMO LOKALE**

Od 200 do 300 m², s približno 100 m² (za skladišče) za naše trgovine, v pritličju, ob nakupovalnih peš poteh, ob glavnih in stranskih ulicah, v nakupovalnih središčih in v veleblagovnicah v vseh mestih po Sloveniji.

Ponujamo vam:

- redno plačilo tržne najemnine
- možnost predplačila
- dolgoročno sodelovanje
- pomagamo vam pri adaptaciji ali dokončanju objekta
- zaposlimo vaše delavke

Pišite nam, ali nas preprosto pokličite:

DM Drogerie Markt, d.o.o., Šmartinska 152, Ljubljana
tel. (061) 184-18-00, fax (061) 184-18-80

vabi

na delavnico

LIČENJA OBRAZA IN NEGE KOŽE

ki bo v Krškem 9. in 11.12.1997
v popoldanskih urah

Prijave in informacije:

Posavski center za permanentno izobraževanje Krško
Dalmatinova 8, Krško
tel.: 0608/22-677

Internet je...

POTOVANJE OKOLI SVETA

Ja, če si do 10.12.1997 izmisliš
duhovit odgovor na vprašanje

Kaj je internet?

in ga na razslednici pošlješ na naslov:
Slovenija Online, 1106 Ljubljana
Pohiti! Čas je za odkrivanje realnih in
navideznih svetov!

Na potovanju po internetu se ti obetajo
popolnoma drugačna odkritja! Zato le obišči
Teletgovino v Novem Mestu, kjer ti bodo
postregli z vsemi informacijami o priklopu,
ali pokliči na brezplačno telefonsko številko:
080 8765

brezplačna telefonska
številka

te v bliki
in besedi čaka tudi na
naši spletni strani:

<http://www.siol.net>

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

PLANA, d.o.o. Maribor Počehova 27 a

Ukvarjamo se z veleprodajo, maloprodajo in proizvodnjo izdelkov za
kmetijstvo, vrtnarstvo, cvetličarstvo, hobby in gospodinjstvo.

Vabimo k sodelovanju

komercialista na področju Dolenjske,

ki izpolnjuje sledeče pogoje:

- trgovec ali kmetijski tehnik s prakso, vozniški izpit B-kat., lastno vozilo, prostor za priročno skladišče, v ta namen registrirano dejavnost ali s.p.;
- da je samoiniciativen in kreativen in pozna tržišče.

Kandidati morajo poslati pisno prošnjo z vsemi dokazili najkasneje v osmih dneh po objavi na naslov podjetja s pripisom "za kadrovsko službo". O izboru bodo kandidati pisмено obveščeni najkasneje do 1. januarja 1998.

KOLPA, d.d., Rosalnice 5, Metlika

objavlja prosto delovno mesto

KOMERCIALIST V IZVOZU

Splošni pogoji:

- slovensko državljanstvo
- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri
- lahko tudi pripravnik
- aktivno znanje enega tujega jezika AN/NE in enega pasivno
- delovno razmerje se sklepa za določen čas z možnostjo napredovanja za nedoločen čas
- zaželeno, da je kandidat iz Bele krajine.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 10 dneh po objavi na naslov: KOLPA, d.d., Rosalnice 5, Metlika.

EŠPORT

IZŠLA JE DECEMBRSKA, 70. ŠTEVILKA REVIEJE E-ŠPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh zvezo med drugim veliko zanimivega o uspehih nogometašev Mure in košarkarjev Pivovarne Laško, portretiramo Natašo Erjavec, Slavka Dekleva, Mateja Ferjana, beležimo 40-letnico Pohorske vzpenjače itd.

Modne strani vas vabijo v praznične dni predvsem z rdečo barvo, nežnimi čipkami, pokrivali in pričeskami za vse okuse.

Kaj pa avto? Prva novost je Mitsubishi Carisma GDI, preizkusili smo Audi A3, predstavljamo Nissanove perspektive, komentiramo razplet Formule 1 itd.

Revija E-ŠPORT, MODA, AVTO (preko 60 zanimivih prispevkov, preko 100 barvnih fotografij, tri revije v eni - za 800 SIT), vas že čaka pri vašem prodajalcu časopisov!

Kurilno olje!

- gotovinsko plačilo in plačilo s kartico MAGNA
- obročno plačilo pri nakupu nad 1000 litrov
- možnost plačila ob dostavi
- brezplačni prevoz

SKLADIŠČI: Brežice 0608/61-188, Novo Mesto 068/323-814
BENCINSKA SERVISA: Črnomelj 068/53-245, Kočevje 061/851-461

PETROL

Šolski center

Novo mesto
Šegova ulica 112
8000 Novo mesto

Razpisuje prosto delovno mesto

- učitelja praktičnega pouka v zdravstvu - višja izobrazba, program zdravstvena nega, nedoločen čas

Prosto delovno mesto razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili pošljite v osmih (8) dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavi na razpis, bodo o izbiri obveščeni v petnajstih dneh po preteku roka za prijavo.

Za nedoločen čas zaposlimo elektrotehniko, lahko je tudi pripravnik, za delo v servisu hladilnih naprav.
VAKO, d.o.o., Črnomelj
Kolodvorska 56, 8340 Črnomelj.
Tel.: 068/53-273

grafika

Le
čevlje
sodi
naj
kopitar

- časopisi v 24 urah
- komercialni tisk
- knjige
- brošure
- plakati
- oblikovanje
- marketing
- trgovina
- servisiranje računalnikov

☎ 068/323-611; fax: 068/321-693

Da Vam bo tudi pozimi toplo...

...Vam od 5.-31. decembra ponujamo
do 16% **NOVOLETNEGA POPUSTA**
za okna, polkna in vrata

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, faks: (064) 634-261

prodajna mesta:

NOVO MESTO, Ulica talcev 2, tel./fax: 068/323-444,
METLIKA, Cesta XV. brigade, tel./fax: 068/58-716,
BREŽICE, Aškerčeva 1, tel./fax: 0608/62-926,
JAKAELEKTRO Radeče, BAVEX Trebnje,
KERA TRADE Zagorje ob Savi, MK TRGOIMPEX Kočevje

Saj ni res- pa je! samo v mesecu decembru!

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA DO 1 LETA

do 500.000 SIT TOM +6% letno
fiksna obrestna mera
nad 500.000 SIT TOM +5,5% letno
fiksna obrestna mera
rok vračila 12 mesecev

Ne zamudite enkratne priložnosti in v sodelovanju z nami
uresničite svoje želje in načrte.
Pričakujemo vas v naših enotah.

Z veseljem vam bomo pojasnili vse, kar vas bo o posojilih zanimalo.

O podrobnostih povprašajte v ekspozituri Brežice, Maistrova 2.
Naša telefonska številka 0608 62 031.

En dan vse zastonj

V eni od trgovin Kovinotehne podpišete pristopno izjavo in postanete imetnik Kartice Kovinotehne. S to kartico boste imeli v prihodnje veliko različnih ugodnosti, ena od prvih pa je možnost, da en dan v mesecu nakupujete zastonj. Princip je tak. (glej spodnjo pasico)

Vi ves mesec kupujete v Kovinotehni ter vsakič pokažete kartico. Mi na koncu meseca izžrebamo za nazaj en dan v mesecu, recimo mu dan X. Vsi nakupi, ki ste jih opravili na dan X, so brezplačni, zato vam bomo v obliki bonov povrnili vrednost teh nakupov.

KOVINOTEHNA

Nemogoče je mogoče

Samo za imetnike
Kartice Kovinotehne.

Kako prepoznati dobre lučke?

Ni vse, kar se sveti in utripa, tudi dobro in varno za praznično drevo - Opozorila Urada za varstvo potrošnikov in inšpektorjev - Tudi smrtno nevarno

Prav v teh dneh bo po trgovinah, na sejmi, različnih stojnicah po ulicah in v kataloški prodaji na voljo cela vrsta svetlobnih verig ali priljubljenih lučk za novejše letke. Urad za varstvo potrošnikov in tržna inšpekcija opozarjata potrošnike, naj se pred nakupom dobro prepričajo o kakovosti izdelkov.

Prav v teh dneh bo po trgovinah, na sejmi, različnih stojnicah po ulicah in v kataloški prodaji na voljo cela vrsta svetlobnih verig ali priljubljenih lučk za novejše letke. Urad za varstvo potrošnikov in tržna inšpekcija opozarjata potrošnike, naj se pred nakupom dobro prepričajo o kakovosti izdelkov.

Prav v teh dneh bo po trgovinah, na sejmi, različnih stojnicah po ulicah in v kataloški prodaji na voljo cela vrsta svetlobnih verig ali priljubljenih lučk za novejše letke. Urad za varstvo potrošnikov in tržna inšpekcija opozarjata potrošnike, naj se pred nakupom dobro prepričajo o kakovosti izdelkov.

Prav v teh dneh bo po trgovinah, na sejmi, različnih stojnicah po ulicah in v kataloški prodaji na voljo cela vrsta svetlobnih verig ali priljubljenih lučk za novejše letke. Urad za varstvo potrošnikov in tržna inšpekcija opozarjata potrošnike, naj se pred nakupom dobro prepričajo o kakovosti izdelkov.

be, nam povedo tudi žarnice, ki se dajo brez posebnega napora in povsem preprosto izpiliti iz okovja.

Nevarni so tudi preveliki in neprimerni okovi, še posebej v kombinaciji z lahko snemljivimi žarnicami, saj pomenijo neposredno nevarnost, da otroci žarnico izpuli in namesto nje v okov vtaknejo svoje prste.

• In na koncu še nekaj o privlačnih utripajočih izvedbah lučk. Te po ugotovitvah Urada za varstvo potrošnikov in tržnih inšpektorjev večinoma nimajo ustreznega atesta RSO, zato so tudi brez ustreznega trikotnega atestnega znaka in šifre.

Ob nakupu lučk, ki naj nam poživijo praznično vzdušje, moramo nujno pogledati tudi dekla-

racijo na embalaži, saj pogosto sploh ne navaja točnega naziva niti porekla dobavitelja.

PARADIŽNIK

Sem paradižnik. Spomladi sem bil še zelen in majhen. Potem sem začel rasti, dokler nisem bil že rdeč in velik. Dneve in dneve sem ležal na tleh in gnil. Nekega dne me je punčka vrgla na gnoj in tam sem bil že čisto izčrpan. Prišla je kokoš in me pojedla. Takrat me ni bilo več in končal sem v njenem želodčku.

MATEJA KOSMAČ, 2. a
OŠ Šentjerneje

OBISK V GASILSKEM DOMU

S tovarišico smo odšli v gasilski dom. Tam je bil gasilec Janez. Pokazal nam je gasilski kombi in cisterno. Peljali smo se s kombijem. S tovarišico smo se vrnili v razred.

MIHA POVŠIČ
Mala šola OŠ Tržišče

ZAHVALA

Šolskemu centru Novo mesto, Šegova ulica 112, se zahvaljujemo za nakazilo sredstev za drage medicinske instrumente namesto venca na grob pokojnega brata g. Marka Kocjana.

ZD Novo mesto

ZAHVALA

Spomin na mamo,
komu ni drag, komu ni svet.
Umrje mama vsem prerano,
naj tudi sto doživi let.

V 88. letu starosti je za vedno zaspala mama, sestra, teta, babica in prababica

MARIJA PAVLIN

iz Gor. Zabukovja 1 pri Trebelnem

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti, in za darovane sveče ter cvetje. Zahvaljujemo se tudi dr. Humarju, g. župniku in še zlasti pevcem cerkvenega zbora s Trebelnega za lepo zapete pesmi.

Vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in sorodnika

IVANA ODLAZKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala gospodu Mirku za opravljen obred, obema govornikoma za lepe besede pri odprtem grobu, pevcem cerkvenega zbora Šentrupert za zapete žalostinke, Šolskemu centru Novo mesto, 1.e razredu Strojne, in 4. razredu OŠ Šentrupert.

Žalujoci: žena Jožica, sinova Jožko in Martin ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družijo nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so
razdalje, kraj in čas.

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANICE STEKLASA

s Ceste 31, Dobrepolje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem z OŠ Dobrepolje in iz Splošne bolnišnice Novo mesto za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju OIM Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za skrbno nego v času bolezni. Najlepše se zahvaljujemo sosedom za nesebično pomoč v težkih trenutkih, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, gospodu Piku za poslovljni govor in moškemu pevskemu zboru Rafko Fabiani za lepo petje. Hvaležni smo vsem, ki ste naši dobri mami v življenju izkazovali spoštovanje in jo imeli radi. Hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoci: sinova Jože in Tone z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

O, mrakobno je v nas in v stvarih
in čas izgublja svetlobo in sanje.
(S. Šali)

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega, nepozabnega

DANETA NOVAKA

iz Novega mesta, Školova 3

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami v težkih urah slovesa, za besede sočutja, za darovano cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga množično in častno pospremili k počitku. Iskrena hvala vsem, ki ste skupaj z našim dragim vztrajali v boju z zahrbtno boleznijo, mu nudili strokovno medicinsko pomoč in oskrbo.

Njegovi: žena Angelca in hči Mojca z Nejcem v imenu sorodstva

CVIČEKKnjiga, ki smo jo Dolenjci
podarili papežu.

Prisrčno poslovno darilo.

Naročite jo lahko na naslovu:
Založba Magnolija d.o.o.,
Celovška 108, 1000 Ljubljana,
ali po tel.: 061/553-775

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**s Trdinovega vrha
na kanalu 41**DOLENJSKI LIST**

vaš četrtkov prijatelj

ZAHVALAV 12. letu starosti nas je nenadoma in nepričakovano zapustil
naš dragi sin**PETER HROVAT**

Breg 20, Žužemberk

Ob boleči izgubi se z žalostjo v srcu zahvaljujemo vsem, ki ste
nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam nesebično
vsestransko pomagali in lajšali bolečine. Posebna zahvala ZD
Žužemberk, Pogrebni službi Novak, OŠ Žužemberk za
vsestransko pomoč, SCT Nizke gradnje, GD Žužemberk, g.
dekanu za lepo opravljen obred in moder nagovor. Hvala
vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in vsem,
ki ste pokojnika pospremili v tako velikem številu na zadnji
poti. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

**POGREBNE
IN POKOPALIŠKE
STORITVE****Leopold Oklešen**

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

Mobilni: 0609/615-239

0609/625-585

Delovni čas: **NON STOP**V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo
naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah
z minimalnim doplačilom.**ZAHVALA**Ob boleči izgubi naše drage žene, mame
in stare mame**ANGELCE
STARIČ**

s Pristave 24, Trebnje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje,
vence in sveče. Posebna zahvala osebju ZD Trebnje, osebju
Gastro - kirurškega oddelka Kliničnega centra Ljubljana, še
posebej prof. dr. Stanetu Repšetu, govornikom g.
Mežnaršiču in g. Kotarju za besede ob slovesu, Občinskemu
odboru RK Trebnje, pevcem za zapete žalostinke ter vsem,
ki ste nam v trenutkih globoke žalosti in bolečine kakorkoli
stali ob strani.

Žalujoci: mož Ivan, hči Breda in sin Bojan z družinama

ZAHVALA

V 72. letu nas je nepričakovano zapustil

MARIJAN FINK

iz Podhoste 28, Dolenjske Toplice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem za nesebično pomoč, izraze sožalja,
podarjeno cvetje in sveče. Zahvaljujemo se za vse izrečene
besede, zapete žalostinke ter vsem, ki so pokojnega
pospremili na zadnji poti in nam v težkih trenutkih stali ob
strani.

Sinova Marjan in Jožko z družinama

ZAHVALA

Ob slovesu naše drage sestre in tete

**MARIJE
HROVAT
roj. Češnovar**se zahvaljujemo zdravstvenemu in strežnemu osebju bolnice
in Doma ostarelih občanov v Novem mestu, sosedom, zlasti
ge. Lojzki, sorodnikom za darovano cvetje in sveče ter za vse,
kar ste ji dobrega storili. Hvala tudi g. proštu Lapu za lepo
opravljen obred.

Sestra Ela in sorodniki

ZAHVALA*Tvoj vinograd bo potreboval tvoje pridne roke,
vabilo na delo bo prostrano polje.
A nem za vse to ti boš ostal,
saj v domači zemlji za vedno boš spal.*V 84. letu starosti nas je po hudi bolezn
zapustil naš ljubeči mož, oče, stari oče,
tast, brat, stric in prijatelj**JANEZ****HUDOKLIN**

Gor. Stara vas 12, Šentjernej

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob
strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu podarili cvetje, sveče
in za sv. maše. Hvala zdravnikom in drugemu osebju
Internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto in Antonu
Sevšku. Lepa hvala ZD Šentjernej, GD Gor. Stara vas - Loka,
godbi na pihala in Pogrebniemu zavodu Oklešen. Posebna
zahvala gospodu župniku in kaplanu za ganljive poslovilne
besede in za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste našega očeta
v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, še
enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

OSMRTNICA

Umrla je

**ANICA
ŠINKOVEC**

Puščava 5, Mokronog

Od pokojnice smo se poslovili v ponedeljek, 24.11.1997,
na pokopališču v Mokronogu.

Pogrešali bomo njeno skrb in prijaznost.

Janežičevi

ZAHVALAV 78. letu starosti nas je zapustil naš
dragi oče, stari oče in tast**ALOJZ LESJAK
- DEČKO**

sodar v pokoju

iz Ragovske ul. 5, Novo mesto

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in
sveče, zdravnikom in drugemu osebju Splošne in Interne
bolnišnice Novo mesto. Zahvala velja tudi pogrebnima
službam Oklešen in Komunala, izvajalcu Tišine ter Župnišču
sv. Lenart za opravljen obred. Vsem, ki ste pokojnika spremili
na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Alojz z družino

ZAHVALAV 55. letu starosti nas je zapustila naša
draga**MILENA ŽVAB
roj. Vrlinič**

iz Črnomlja

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in prijateljem, ki ste nam pomagali, pokojni darovali
cvetje in sveče ter nam izrazili sožalje in pokojno v tako
velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebej se
zahvaljujemo zdravnikom in sestram ZD Črnomelj za lajšanje
bolečin, pevkam, govornici za poslovilne besede, g. župniku
za opravljen pogrebni obred in Pogrebni službi Malerič. Vsem
iskrena hvala!Žalujoci: mož Janez, sinova Jani in Robi z družinama, brat
Vojko, sestra Kosa in ostalo sorodstvo**ZAHVALA**

Ob boleči izgubi našega dragega

**ANTONA
ROŽIČA**

Dolnja Paka 4

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali
in z nami sočustvovali, Tonetu pa podarili toliko cvetja in sveč
ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA*Smisel človekovega bivanja je v tem,
kako kdo sprejme dar življenja
in ga nesebično daruje.
Hvala ti, mama, da si ti to znala.*V 57. letu starosti nas je po hudi bolezn
zapustila draga žena, mama in babica**MARIJA KAČIČ**

iz Orehovca pri Kostanjevici

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih
trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje, sveče in jo
pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom in
sestram Nevrološkega oddelka bolnišnice Novo mesto, njeni
osebni zdravnici, g. župniku za lepo opravljen obred,
cerkvenim pevcem, oktetu in pogrebcem iz Orehovca. Vsem
še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mož Franci, hčerki Darja in Erika z družino

ZAHVALAV 75. letu starosti nas je zapustila draga
teta**FRANČIŠKA
LOVRIN**

iz Kanižarice 9, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in sosedom
za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče, pevkam iz Dobilč
za lepo zapete pesmi, sosedi Eliči za poslovilne besede in
Društvu upokojencev Črnomelj. Posebna zahvala dr. Ljiljani
Špec, Domu starejših občanov Črnomelj, g. Maleriču za
pogrebne storitve in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

OSMRTNICA

Nepričakovano je umrl naš upokojeni sodelavec

VID BELE

iz Gotne vasi 17, Novo mesto

Od pokojnika smo se poslovili 28.11.1997
na pokopališču v Šmihelu.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Delavci in upokojenci Osnovne šole Center Novo mesto

tedenski koledar

Četrtek, 4. decembra - Barbara Petek, 5. decembra - Savo Sobota, 6. decembra - Miklavž Nedelja, 7. decembra - Ambrož Ponedeljek, 8. decembra - Marija Torek, 9. decembra - Valerija Sreda, 10. decembra - Smiljan

LUNINE MENE
7. decembra ob 7.09 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 4. do 7.12. (ob 17.30 in 20. uri) ter 8.12. (ob 20. uri) akcijski film Ugrabitve. 10.12. (ob 20. uri) kriminalni filmi Vran 2.
ČRNOMELJ: 5.12. (ob 20. uri) in 6.12. (ob 17. in 19. uri) ameriška komedija George iz džungle.
DOBROPOLJE: 5.12. (ob 19.30) angleška romantična komedija Moj bivši se poroči. 7.12. (ob 15. uri in 19.30) ameriški akcijski film Brez obraza.
GROŠUPLJE: 5.12. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Brez obraza. 6.12. (ob 19. uri) angleška romantična komedija Moj bivši se poroči.

KOSTANJEVICA: 6.12. (ob 20. uri) akcijska komedija Teorija zarote. 7.12. (ob 20. uri) film Kontakt.
KRŠKO: 5.12. (ob 20. uri) in 7.12. (ob 18. uri) kriminalni film Stik. 9.12. (ob 16. uri) risanka Pepe in Pepček. 9.12. (ob 18. uri in 20.15) akcijski film Ugrabitve.
METLIKA: 5.12. (ob 18. uri) ameriška risanka Dama in potepuh. 5.12. (ob 20. uri) ameriška komedija Može v črnem. 7.12. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija George iz džungle.
NOVO MESTO: 4.12. (ob 18. uri) ter od 5. do 7.12. (ob 18. in 20. uri) romantična komedija Moj bivši se poroči. 4.12. (ob 20. uri) ter od 5. in 7.12. (ob 22. uri) grozljivi film Kravo obzorje.
RIBNICA: 6.12. (ob 21. uri) akcijski film Brez obraza. 7.12. (ob 16. uri) ameriška romantična komedija Moj bivši se poroči.
SEMIČ: 6.12. (ob 17. uri) ameriška risanka Dama in potepuh. 6.12. (ob 19. uri) ameriška komedija Može v črnem.
ŠENTJERNEJ: 5.11. (ob 18. uri) akcijska komedija Teorija zarote. 5.12. (ob 20. uri) film Kontakt.
VELIKE LAŠČE: 6.12. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Brez obraza. 7.12. (ob 19. uri) ameriška romantična komedija Moj bivši se poroči.

GOLF III CLD 1.9, letnik 1996, bel, 5V, prodam. ☎ (068)83-679. 10781
CLIO, letnik 10/95, zelen, prodam. ☎ (068)78-155. 10798
MERCEDES BENZ 1416, pogon na 4 kolesa, kiper, prodam. ☎ (0609)651-541. 10730
JUGO 55, letnik 1990, nekaramboliran, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)52-585. 10734
R 5, letnik 1993, 55.000 km, prodam. ☎ (068)65-125. 10769
HONDO CIVIC HB 1.4, letnik 1990, kovinske barve, in 3 črno-bele krave prodam. ☎ (068)87-609. 10785
KOMBI IMV, letnik 1988, registriran do 6/98, odlično ohranjen, prodam za 3200 DEM. ☎ (068)69-260. 10705
GOLF III CL, letnik 10/95, rdeč, 30.000 km, nekaramboliran, garažiran, kot nov, prodam ali menjam za avto do 8.000 DEM. ☎ (068)69-080. 10795
OPEL VECTRO 2.0 CD, letnik 1991, registriran do 3/98, z veliko dodatne opreme, prodam. ☎ (0608)22-745. 10710
SUZUKI SWIFT 1.6 GLX, letnik 10/94, 50.000 km, prodam ali menjam. ☎ (068)49-239. 10745
OPEL KADETT 1.3 S limuzina, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-188. 10766
OPEL ASCONO, staro 10 let, prodam za 5000 DEM. ☎ (068)25-280, po 15. uri. 10702

ČESTITKE

BABI! Stanka Urh, prejmi 75 poljubčkov. Janez, Matija, Mojca in Ema. 10713

KMETIJSKI STROJI

TRAKTOR LTZ, 55 KM, letnik 1993, prodam. ☎ (0608)87-724. 10709
VOZIČEK za kosilnico BCS in mlado kravo za zakobl prodam. ☎ (0608)43-247. 10778

KUPIM

DELNICE SKLADOV in podjetij odkupujemo. Gotovina takoj na domu! ☎ (041) 676-170 ali (061)575-287. 10405
DELNICE TELEKOMA, Intereurope, Krke, Save, Gorenja, Aktive, Arkade, Krome, Komasa in ostale odkupim za gotovino. ☎ (061)1377-029 ali (041)680-505. 10735
HLODOVINO listavcev, iglavcev in sadnega drevja odkupujemo. Les odkupimo tudi na panju. ☎ (062)301-016. 10750

ODKUPUJEMO KOŽE, prodajamo čreva in vse ostalo za kolone. Trgovina Rogelj. ☎ (068)30-194. 10752
HLODOVINO hruške, češnje in oreha odkupim. ☎ (0609)654-037. 10786
DELNICE TELEKOMA in ostale ugodno odkupim. ☎ (068)324-297. 10790
NALETNO avtomobilsko prikolico kupim. ☎ (068)49-658. 10792

MOTORNA VOZILA

R 4 GTL, letnik 1991, prodam. ☎ (068)64-063. 10708
JUGO SKALA 55, letnik 1988, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)84-339. 10738
GOLF, letnik 1978, registriran do 10/98, prodam. ☎ (0608)84-785. 10747
LADO 1500, starejši letnik, 25.000 km, dobro ohranjeno, prodam. Ivan Longar, Trebnje. ☎ (068)44-248. 10776
ŠKODO FAVORIT GLX, letnik 1994, rdeč, 40.000 km, prodam. ☎ (068)27-087. 10780

AUDI 80 GLD, letnik 1983, v odličnem stanju, registriran do 28.10.1998, prodam. ☎ (068)325-750, ob 20. uri. 10800
R 4 GTL, letnik 1990, prodam. ☎ (068)25-083. 10765
OPEL VECTRO 1.6 i, letnik 1992, registrirano do 11/98, prodam. ☎ (068)83-727. 10746
GOLF D, letnik 1990, kovinsko siv, 5 prestav, prodam. ☎ (0608)78-058. 10793
GOLF III 1.9 D, letnik 11/92, 5V, rdeč, 61.000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)78-206. 10775
GOLF JX D, letnik 1989, kovinsko siv, prodam. ☎ (068)42-506. 10714
R 19, motor 1.4, letnik 1989, prevoženih 89.000 km, kovinsko moder, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)76-471. 10770
Z 101, letnik 1987, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)49-401. 10744
Z 850, letnik 1983, 45.000 km, prodam. ☎ (068)44-559. 10726
ZASTAVA 128 SKALA, letnik 1991, prevoženih 70.000 km, reg. 4/98 (cena 2.500 DEM), prodam. ☎ (068)75-334. 10720
R 4, letnik 1990, prodam. ☎ (068) 26-669.

POHIŠTVO

NOVO, še zapakirano spalnico Maja 15 % ceneje, novo okno, 140 x 130, in navadno harmoniko Ban, staro 80 do 100 let, prodam. ☎ (068)40-252. 10725

POSEST

PARCELO 1000 DO 3000 m², primerno za gradnjo poslovnega objekta, v Novem mestu ali bližnji okolici kupimo. ☎ (068)321-501, dopoldan. 10718
V ŽUŽEMBERKU prodamo hišo, staro župnišče, 300 m², parcela 130 m², za 110.000 DEM. ☎ (061)123-40-01 ali 274-202. 10719
ŠMARJETA, 2 km od toplic, prodam nedograjeno, delno vseljivo hišo za 98.000 DEM. ☎ (061)817-204. 10797
HIŠI in 19 ha zemlje v Beli krajini prodam. ☎ (068)78-155. 10799
MIRNA, Roje 11, lepo urejeno stanovanjsko hišo zaradi selitve nujno prodam. Majda Krojs, ☎ (068)47-211. 10802
2 HA gozda v neposredni bližini Črnomilja, ob asfaltni cesti, prodam. ☎ (068)69-564.
V KORITIH pri Dobriču prodam gozd, 1,90 ha, in travnik, 1,40 ha, skupaj za 12.000 DEM. ☎ (068)43-934. 10787

PRODRAM

KAVLJI za obešanje mesa (za samo 1900 SIT vam po pošti pošljemo komplet 24-ih kavljcev). Poštnino plačamo mi! ☎ (062)810-174 ali (062)810-538. 10529
RABLJENO pomivalno mizo z dvema koritoma, 8-litrski bojler, nerabljen in 500 kom. rabljene strešne opeke prodam. ☎ (068)24-896. 10739
PREDGRELEC NAFTE za nemoteno delovanje vozila ali traktorja pozimi, 12 V in 24 V, enostavna montaža, in polžasti reduktor težje izvedbe, prestavno razmerje 1:36, prodam. ☎ (061)555-114. 10755
JECMEN in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)73-826. 10763
GARAŽNA VRATA, širine 240, višine 210, smrekova, prodam. ☎ (068)30-391. 10768
7 M bukovih drv, kalanih, prodam. ☎ (068)85-440, zvečer. 10772
DRVA z dostavo in cisterno za gnojekvo, 2700-litrsko, prodam. ☎ (068)78-033.

DOLENJSKA BANKA

Vezava ob pravem času - ugodnejša obrestna mera

Če je varčevanje vaš način življenja, ste že zdavnaj spoznali, da denar ne sodi pod vzglavje, ampak v banko, da je varen in da se plemeniti.

Varčevanje v Dolenjski banki je tako razvejano, da vam ne bo težko izbrati oblike po lastnem okusu, željah in zmožnostih.

Ne glede na to, ali se boste odločili za klasično hranilno knjižico, za vezavo sredstev ali pa za postopno varčevanje (obročno, premijsko, rentno).

In ne glede na to, ali imate raje tolarje ali devize.

Varčevalci, ki bodo sredstva vezali v decembru, bodo deležni posebno ugodnih obrestnih mer:

3,75%
pri vezavi DEM
za več kot tri mesece, ne glede na znesek,

TOM + 4%
pri tolarških sredstvih,
vezanih od 31 do 90 dni, ne glede na znesek.

Študirajte na pravega

GPG Dolenjgrad, d.o.o.
Taborska 32 a
1290 GROŠUPLJE

SMO USPEŠNO GRADBENO PODJETJE ZA IZVAJANJE VSEH GRADBENIH DEL IN ŽELIMO ZAPOSLOTITI MLADE, USTVARJALNE IN AMBICIOZNE STROKOVNJAKE ZA NASLEDNJA DELOVNA MESTA:

- VODJA GRADBISČA**
Pogoji: • Visoka ali višja izobrazba gradbene smeri
• Strokovni izpit
• Izkušnje s področja vodenja gradbišč
- Dipl. inženir oz. inženir gradbeništva - pripravnik**
Pogoj: • Visoka ali višja izobrazba gradbene smeri
- GRADBENI DELOVODJA**
Pogoji: • Delovodska šola gradbene smeri
• 5 let delovnih izkušenj s področja visokogradenj

Delovno razmerje pod točko 1 in 3 bomo sklenili za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom, pod točko 2 pa za določen čas, to je čas pripravništva z možnostjo sklenitve delovnega razmerja za nedoločen čas. Nudimo stimulatívno nagrajevanje na podlagi doseženih rezultatov in možnost osebnega razvoja.

Informacije o podjetju in delovnih mestih lahko dobite po tel. 061/1231-232. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh na naslov KADIS, d.o.o., Koprška 72, Ljubljana.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovec-Sveta, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.400 tolarjev; za upokojene 4.563 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglas in osmrtnice 324-006.
Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

NOVO in staro

NOVO in staro kostonjevo kolje za vinograd, obdelano, prodam. ☎ (068)78-214, po 17. uri. 10749

UGODNO PRODRAM šivalni stroj Mirna v omari. ☎ (061)325-440. 10740

AKVARIJA in sintetizer Casio prodam. ☎ (068)84-834. 10722

1200 KOM. strešne opeke Vinkovci prodam. ☎ (068)49-457. 10801

VARILNI APARAT CO2, 400 A Iskra, s prenosno omarico, samostoječo rezilko za kovine, 80-litrski kompresor in vzvodne škarje prodam. ☎ (068)73-631. 10706

ROVOKOPAČ MF 50 D, letnik 1983, osnovna oprema, ugodno prodam. ☎ (068)73-053. 10720

PEČ ZA CENTRALNO, 32.000 Kcal, švedsko, rabljeno, in termoakumulacijsko peč, 2,5 KW, malo rabljeno ter žganje prodam. ☎ (068)44-126. 10732

PANCERJE št. 38 in nemško trajno žarečo peč prodam. ☎ (068)46-517. 10760

RAZNO
ZASTEKLJUJEMO vse vrste balkonov, teras, vetrolofov in opravljamo ostala steklarska dela. ☎ (061)272-381 ali (041)679-168. 10520

RAČUNOVODSKE IN KNJIGOVODSKE storitve za podjetja in obrtnike nudimo. ☎ (0608)41-058. 10712

PROSTOR, 200 do 250 m², za mirno poslovno dejavnost, v Novem mestu ali bližnji okolici, najamemo. ☎ (0609)628-612. 10717

SANACIJE DIMNIKOV z vgradnjo nerjaveče cevi izvajamo strokovno in konkurenčno. Desetletna garancija! Informacije in naročila vsak dan od 7.30 do 9. ure na ☎ (068)341-429. 10737

ODKUPUJEMO hlo dovino smreke, jelke, hrasta, bora, češnje, bukke... Opravljamo sečno in spravilo lesa. ☎ (068)47-305.

V CENTRU Novega mesta vzamem v najem prostor za gostinsko dejavnost. ☎ (0609) 629-652 ali (041)680-972. 10754

V NOVEM MESTU, na ugodni lokaciji, z možnostjo uporabe večjih parkirnih prostorov oddamo v najem pisarniški prostor v izmeri 25 m². Avto-moto, Novo mesto, d.o.o., Zvitrova 1, ☎ (068)322-159. 10784

UCENCEM in dijakom nudim

UCENCEM in dijakom nudim instrukcije iz matematike in angleščine. ☎ (068)23-052.

SLUŽBO DOBI

ZA NEDOLOČEN ČAS zaposlimo KV natakarja. ☎ (068)45-214. 10731

3 GOZDNE DELAVCE iz okolice Novega mesta zaposlim redno ali honorarno. ☎ (068)60-445, po 18. uri. 10736

NATAKARICO zaposlimo na Selih pri Dolenjskih Toplicah. ☎ (068)75-246. 10753

DELAVCA za delo v avtopralnici ali vulkanizerstvu iščemo. ☎ (068)26-145. 10789

ŽENSKO za čiščenje lokala ter pripravnico iščemo. ☎ (0609)643-707. 10791

SIMPATIČNO dekle za delo v strežbi za šankom (ob vikendih) zaposlimo. ☎ (041) 689-427. 10794

NUDIM HRANO, stanovanje in honorar ženski srednjih let za pomoč invalidki na vozičku. ☎ (068)76-297. 10723

SLUŽBO IŠČE

PRIDNA IN POŠTENA, vajena vseh del v kuhinji, grem pomagat po 17. uri, lahko vsak dan ali po potrebi. Šifra: Pridna. 10728

MLAJŠA UPOKOJENKA pazi otroke na svojem ali vašem domu. ☎ (068)325-172. 10333

STANOVANJA

GARSONJERO v Metliki, Kidričevo naselje, 26 m², prodam. ☎ (061)442-545. 10751

OPREMLJENO SOBO s kopalnico in CK oddam samskemu dekletu. Novo mesto, ☎ (068)25-624. 10796

ZAHVALE

ZAHVALA TREBELSKIM GASILCEM za učinkovito in hitro pomoč pri čiščenju vodnjaka za vodo. Še naprej jim želim veliko uspeha pri njihovem poštenem delu. Še enkrat prisrčna hvala in lepe pozdrave! Anica Sušnik, Gor. Zakukovje 3, Trebelno.

ŽENITNE PONUDBE

RAD BI SPOZNAL žensko, ki bi se poročila. Sem upokojenec, samski, 57-leten, mladosten, inteligenten, s svojjo hišo na vasi. Lahko si samska, vdova ali ločena, stara do 40 let. Otrok ni ovira. Šifra: Radost. 10767

ŽIVALI

BELE PIŠČANCE za zakol prodajamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 10716
7-LETNO kobilu norik, brejo 9 mesecev, prodam. ☎ (0608)62-946. 10724

KIA MOTORS

Pridite na dan odprtih vrat v petek, 5. 12., in v soboto, 6. 12., ter izkoristite ugodne cene in dodatne popuste.
Možnost testnih voženj!

AK TRADE, Podbevškova 9 (Obrtna cona Cikava), Novo mesto

LEKARNA NOVAK

obvešča vse svoje stranke, da je parkiranje na ploščadi Novega trga 15 minut BREZPLAČNO!
(Ob vstopu založite 100 SIT, ki vam jih ob izstopu vrnejo.)

MEDLE

POLEG PROGRAMA SENČIL
SEDAJ ŠE **PVC**

OKNA IN VRATA
z naj sodobnejšo tehnologijo

ŠENTJERNEJSKA CESTA 13
8000 NOVO MESTO
TEL.: 068/323-673, FAX; 068/341-673

kredit
TOM+3%
na 12 mesecev

VEKA

PIONIR MKO, d.d.
v stečaju, Kočevarjeva 1
8000 Novo mesto
obvešča zainteresirane kupce,
da bo v sobotnem Delu (dne
6.12.1997) objavljen drugi
javni razpis za zbiranje ponudb
za prodajo nepremičnin in
premičnin.

**HOBY
PROGRAM**

d.o.o., GROSUPLJE

LESNI CENTER
PRODAJA LESNIH
REPMATERIALOV

- IVERAL - domačih in tujih proizvajalcev
- IVERNE PLOŠČE
- ULTRAPAS
- LAMINATI MAX - uvoženi
- MEDIAPAN
- ULTRALES
- PANEL PLOŠČE
- OPAŽNE PLOŠČE
- BUKOVE VEZANE PLOŠČE
- VEZANA PLOŠČA Z NEDRSEČO
POVRŠINO (za kamione in dostavna
vozila)
- ZAKLJUČNE LETVE (talne, stropne)
- KUHINJSKI PULTI

SKLADIŠČE IN PRODAJA
GROSUPLJE, Taborska 24
(nasproti pošte)
Tel./fax: 061/761-194
GSM: 041/630-527

Delovni čas: pon.-pet.: 8.00-16.00

Živi in pusti živeti

AIDS

ŽIVIMO V SVETU AIDS

Domače gosi za zakol ali
nadaljnjo rejo lahko kupite po
500 SIT kilogram na kmetiji
Goričar, Slivje pri Kostanjevici
na Krki. Tel./fax: 0608/87-206.

PRAŠIČE, težke 150 do 180 kg, prodam. ☎
(068)73-251. 10748

KRAVO MLEKARICO prodam ali menjam
za kravo za zakol. Rudi Bevc, Orešje 14,
Sevnica. 10756

PRITLIKAVA PUDLJA krem barve, samca
in samic, stara 2 meseca, prodam. ☎
(061)851-035. 10773

PRAŠIČA za zakol prodam. ☎ (068)68-531.
10757

2 PRAŠIČA, 130 kg, prodam. ☎ (068)69-
272. 10771

PRAŠIČA, 150 kg, prodam. Možnost zakola.
☎ (0608)74-105. 10721

TELICO, brejo 6 mesecev, prodam. Kaste-
lic, Žabja vas 9. 10779

TELICO SIVKO v devetem mesecu brejo-
sti in teličko, staro 1 leto, prodam. ☎ (068)
83-717. 10759

BIKA SIVČKA, do 130 kg, kupim. ☎
(068)75-666. 10762

PRAŠIČA, 160 kg, in telico, brejo 8 mese-
cev, prodam. ☎ (068)42-742. 10715

PRAŠIČA, 130 kg, prodam. Možen zakol. ☎
(068)42-495, Jankovič, Dol. Brezovica 12,
Sentjernej. 10782

PRAŠIČE, težke 150 do 180 kg, domača
krma, prodam. ☎ (068)42-387. 10764

PRAŠIČA, 160 kg, in 126 P, letnik 1991,
prodam. ☎ (068)81-229. 10711

TELE, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)41-108.
10783

KRAVO za zakol in prašiče, težke 25 do 150
kg, prodam. Možen zakol. ☎ (068)41-079.
10758

TELE, staro 10 dni, kupim. ☎ (068)42-956.
10788

PRAŠIČA, 170 kg, domača krma, in škodo
felicio, 1.3 GLX i, letnik 5/96, 6500 km,
kovinsko rdečo, prodam. ☎ (068)81-246.
10761

PRAŠIČA, 130 in 150 kg, krmljena z domačo
hrano, prodam. ☎ (068)81-414. 10703

PRAŠIČA za zakol, krmljena samo z
domačo hrano, težkega cca 160 kg, prodam.
Zalokar, Dol. Brezovica, ☎ (068) 81-763.
10733

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

PRAŠIČA, težkega 110 kg, krmljena z
domačo hrano, in zlate fazane prodam. ☎
(068)76-150. 10741

2 PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam.
☎ (068)76-112. 10729

VEČ TELET vseh pasem, starih 1 teden,
kupim. ☎ (068)73-227. 10742

MURN AVTOSERVIS
MURN, s.p.

Resslova 4, 8000 Novo mesto
tel./fax: 068/24-791

CENTER **SUZUKI**

- prodaja vozil
- rezer. deli in dodatna oprema
- servis
- kleparske in ličarske storitve
- ugodni krediti T + 6%

*
**Pripeljite stari MARUTI
in odpeljite novi ALTO!**

*
Izjemno ugodne decembrske cene:

BALENO 1.6 GLX 4x4 4V 26.990 DEM
BALENO 1.3 GL 4V 21.990 DEM
VITARA VX 3V od 32.990 DEM
VITARA VX 5V od 34.990 DEM
Decembra podarimo komplet
štirih zimskih gum!

RADIO KRKA
Novo mesto
106,6 MHz

Športna oddaja
"ŠPORT V SOBOTO"

vsako soboto
od 17. do 23. ure

**RADIO
UNIVOX**

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666

**M
I
R
A**

frizerski
salon

Mira Rustja, s.p.
Marjana Kozine 3
Novo mesto

*
naročila po
☎ 068/22-361

DZS

**GOLIEVA KNJIGARNA IN PAPIRNICA DZS
V TREBNJEM**

Obveščamo vse svoje kupce in cenjene poslovne partnerje,
da smo se s 1.12.1997
preselili v nove prostore,
in sicer na Gubčevo 21 v Trebnjem.

V predprazničnih dneh vam med drugim
nudimo pestro izbiro najrazličnejših daril
za Miklavža, Božička in dedka Mraza.

Obiščite nas in se prepričajte o naši bogati ponudbi!

**VELIKA NAGRADNA AKCIJA
za naročnike DOLENJSKEGA LISTA**

V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da bi vsak četrtek v letu prejel vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo pripravili veliko nagradno akcijo.

Kdor se bo s spodnjo naročilnico (pošlje naj jo na naslov Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, p.p. 212) pridružil številnim naročnikom, bo do novega leta časopis prejel brezplačno, po plačilu naročnine za naslednje leto pa mu bomo poslali knjigo in koledar, ki si ju bo izbral na spodnji naročilnici.

S tem akcije kajpak še ne bo konec, najbolj "vroče" bo po novem letu, ko bomo med novimi naročniki izžrebali dobitnika **hladilnika**, med starimi naročniki, ki bodo imeli plačano naročnino za letos, pa se bo nekdo razveselil **pralnega stroja**.

Ena nagrada ni nobena, poreče kdo, zato za nove in stare naročnike že pripravljamo še več manjših nagrad. Komu bodo pripadle, bo določil žreb.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ upokojenec: _____ da _____ ne _____

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

pošta: _____

Izjavljam, da naročilo res velja zame najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list. Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):

knjigo: _____ koledar: _____

• Tone Jakše: DOLENJSKI OBRAZI • setveni stenski koledar
• Jože Dular: SMEH NA PREPIHU • umetniški stenski koledar

kraj: _____ datum: _____ podpis: _____

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 0609/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA Muzejska 3 ☎ 068/321-751	ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.
RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE APROS, d.o.o., Novo mesto	3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na ☎ 068/321-926, g. Zdenko Potočar.
PANASONIC FAKSI, TELEFONI, GSM FENIX TRADE, d.o.o. Kandijska 20, Novo mesto	• faksi na navaden papir 97.900 + p.d. • telefoni žični in brezžični • GSM EB-G500 samo 64.800 + p.d. • vse na obroke • ☎ 068/322-126, fax: 068/322-145
TABAKUM, d.o.o. Novo mesto ☎ 068/341-288, 341-810	NAJCENEJŠE TA HIP: • GUME za osebni in tovorni program • za AVTOPLAŠČE Vam damo 10% popusta • snežne verige za avtomobile in traktorje • akumulatorji VESNA • AKCIJA: MOTORNE ŽAGE - POPUSTI DO 30%.
MICRA, Kostanjevica Dol. Prekopa 51 ☎/fax: 0608/87-306 068/81-505	Z vodenjem in svetovanjem pri poslovnih odločitvah se uspešno spopadamo že nekaj let. Poleg vodenja poslovnih knjig za zasebnike in podjetja opravljamo tudi vsa administrativna dela. Vabljeni!
BETONSKI STREŠNIKI GOLOB	Nudi 10-odstotni prednovoletni popust za vse svoje izdelke. Malenska vas 12, Mirna Peč, ☎ 068/78-074

Katarina Jenžur

vetrove ponesla glas slovenskih deklet. Oblečena v narodno nošo bo izražala sodobnost in razgledanost, ki je našim babicam zaradi objektivnih okoliščin mogoče manjkala. Ki bo odločno, brez treme nastopila pred domačo in tujo publiko. Ki bo dvignila kozarec in rekla: Na zdravje in le tako naprej!" Katarini Jenžur je tudi popolnoma jasno, za kaj gre pri vsej zadevi. In pravi: "Slovenska vinska kraljica je predstavica odličnosti slovenskih vin. V tej vlogi si prizadevam za širitev kroga poznavalcev in prijateljev slovenskega vina in želim prispevati k zvišanju ravni vinske kulture v Sloveniji. Glede na to, da je Slovenija vinorodna dežela, je vinska kultura del slovenske splošne kulture." Podobno, kot bi rekla o svojem delu in o svojih rojakih nemška vinska kraljica. Nemški vinarji, ki že pol stoletja častijo vinsko krono, prav po zaslugi nastopanja vinske kraljice širijo po vseh celinah zanimanje za tekoče dobroto svojih trt in vinskih kleti.

Čast in slavo vinu ljudje zagotavljajo po trgatvi v prav tako močnem potu, kot ga med letom lijejo obrabi obdelovalcev vinogradov. Bije se boj za to prevlado ene vrste vina nad drugim in v tej promociji so v bitko vpržene tudi vinske kraljice. Tudi Katarina Jenžur je v kratki kraljevski karieri že sodelovala s krono na velikih različnih prireditvah in vse bolj ji postaja jasno, da bo leto dni kraljevanja precej spremenilo njeno življenje.

Z naslovom kraljica se bo vsekakor temeljiteje posvečala vsemu, kar je povezano z vinom. Vendar se je vino navduševala že dozdaj. Kot hčerka staršev, ki imajo vinograd s 1.300 trtami, vino cenijo in ga imajo rada. V vinarstvu je nekako njena življenjska filozofija in poklicna pot, saj na fakulteti študira trženje. Študira z mislijo, da morajo v Sloveniji narediti še veliko v trženju vin. "In mogoče lahko tu tudi jaz kaj naredim. Dobro je, da imaš tudi sam kakšne ideje." Torej jih ima, čeprav se le nasmehne in se ne izda niti z besedico? M. LUZAR

Rotary klub Čatež v mednarodni zvezi

Za medicinsko opremo

ČATEŽ OB SAVI - V soboto je na svečani konvenciji v prostorih hotela Terme guvernerni Rotary districta 1910 Edgar Piskernik iz Avstrije podelil lani ustanovljenemu Rotary klubu Čatež listino o sprejemu v Rotary International. Slovensnosti so se poleg guvernernja in članov kluba udeležili še predstavniki botrskega kluba iz Portoroža.

Sicer je čateško društvo rotarijcev trajalo od petka do nedelje, svojo dejavnost pa so na sobotni novinarski konferenci predstavili tudi javnosti. Rotary International združuje več kot 28.700 Rotary klubov iz 156 demokratičnih držav sveta, glavno gibalno članov pa je ob širjenju prijateljstva pomoč tistim, ki so socialne pomoči najbolj potrebni.

Tako si je čateški klub za prvo nalogo zadal pomoč pri nakupu mamografa in ostale opreme, ki bi v brežiški ambulanti za boleznijo dojke služila pri odkrivanju in diagnostiki raka na dojki. Celotna oprema stane 17,7 milijonov tolarjev; od tega je Rotary klub Čatež sprva zelel zbrati 20 odstotkov potrebnega denarja, sedaj pa kaže, da bodo načrt celopresegli. Tudi čisti dobiček tridnevnega druženja, ki so ga spremljale kulturne prireditve, izleti in sprejemi, bodo namenili za nakup te drage aparature, s pomočjo katere se bodo Brežice pridružile verigi slovenskih centrov za zgodnje odkrivanje raka na dojki, ki predstavlja kar 21 odstotkov vseh rakastih obolenj pri ženskah.

V kulturnem sporedu so nastopili: gledališka igralka Maruša Geymayer-Oblak, sopranistka Marjetka Podgoršek Horžen, pianistka Darija Stanovič, citrarka Nina Mandžuka ter vokalna skupina Solzice. S priložnostno likovno razstavo pa sta se predstavila člana Rotary kluba Čatež, slikar in grafik Peter Krivec ter kipar Rudi Stopar.

E. S.

KONCERTA PETRA MILIČA

ČRNOMELJ NOVO MESTO - Odlitni mladi pianist Peter Milič iz Kranja bo imel prihodnji teden dva klavirska recitala, in sicer v ponedeljek, 8. decembra, ob 19. uri v glasbeni šoli Črnomelj, v sredo, 10. decembra, ob 19. uri pa v dvorani glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu. Milič je lani prejel Prešernovo nagrado Akademije za glasbo za izvedbo 4. Beethovovega klavirskega koncerta.

Indijka zasluženost najlepša

Maja Šimec iz Črnomlja, najlepša Slovenka, o lepem tekmovalstvu na Sejšelih

Maja Šimec je 22. novembra na otoku Mahe, največjem izmed 115 Sejšelskih otokov, kot miss Slovenije zastopala našo državo na tekmovalstvu za najlepše dekletke na svetu. Ta naslov si je pridobila miss Indija Diana Haydoen, Maja, ki so jo nekateri uvrščali med

in na to se je Maja dobro pripravila. Preskok iz slovenske jeseni v afriško vročino zato zanjo ni pomenilo takšnega šoka, kot ga je doživela, ko se je iz vlažne tropske vročine z več kot 30° Celzija vrnila v slovensko zimo.

"Prvi teden smo snemale predstavitvene spote v kopalkah in spektakularnih oblekah. Dva tedna pred tekmovalstvom pa smo začele z vajami na odru, ki so ga postavili med palme pred hotelom Plantation club," pripoveduje Šimecva. Dan pred veliko prireditvijo so imele lepoticke zaslišanje pred komisijo. Pred vsakim od devetih članov komisije so po tri minute odgovarjale na vprašanja. Ko po tekočem traku! Kje so jih člani komisije ocenili v spektakularnih oblekah, Maja ne ve, ugiba pa, ali si niso morda ogledali samo spotov.

Maja zatrdi, da so se v vseh dneh velikega pričakovanja dekleta med seboj dobro razumela razen nekaterih izjem. Našlo se je pač nekaj deklet, ki so bile povsem prepričane, da bodo zmagale, a so bile na koncu močno razočarane, zato tudi brez joka ni šlo. "Kakšna so bila merila za izbor, na koncu ni bilo jasno nobeni od nas, precej pomembno vlogo pa je odigrala politika. Nihče ni pričakoval, da bo v polfinalu prišla ameriška missica, tudi gledalci ne ki so to odločitev izživžgali. Prav vesela pa sem, da je najlepša zemljanka postala Indijka, ki je bila tudi sicer prijazna in prav nič vzvišena," Maja komentira odločitve na lepem tekmovalstvu, ki ga je v neposrednem televizijskem prenosu spremljalo skoraj tri milijarde ljudi po vsem svetu.

M. BEZEK-JAKŠE

• Pred odhodom Maje na tekmovalstvo za miss World je častni konzul Sejšelov za Slovenijo Marko Smole dejal, da bo miss Slovenije na Sejšelih prebivala v raju. Sejšelski otoki so res rajski, a le, če na njih ne bivaš v pričakovanju lepote tekmovalstva. Kljub vzemirjenosti, ki je bila zagotovo Majin spremljevalec, pa so bili trije tedni na Sejšelih daleč od stvarnosti, ki jo je čakala doma. Poleg vabil na intervjuje in modne revije, ki so sedaj postali del njevske vsakdanjega življenja in hkrati obveznost, jo namreč čaka tudi šola. Četrtošolka v črnomaljski gimnaziji je in četudi je s šolo podpisala pogodbo, da sme manjkati pri pouku in da preverja njeno znanje, ko je pripravljena, bi - tako kot je bila uspešna šolatelj - tudi letos rada zaključila šolsko leto in nadaljevala s študijem. Dobro namreč ve, da lepota ni večna.

najlepših deset, pa se ni uvrstila v polfinale. A zaradi tega ni bila razočarana, saj je že pred odhodom na tekmovalstvo vedno poudarjala, da od izbora ne pričakuje vidnejšega uspeha.

Seveda pa so se priprave na veliki lepoticni spektakel začele že veliko prej. Že 27. oktobra je odpotovala v London, kjer se je zbralo 86 lepotic z vsega sveta. Tam so imele med drugim tudi dobrodelno kosilo. Slovenci so podarili kristalno vazo iz Rogaške Slatine, ki je v dvorani, kjer je potekala licitacija, stala na častnem mestu.

"Vse pa smo že težko čakale na odhod na sanjske Sejšele. 2. novembra je letalo pristalo na peščenih sejšelskih obalah, kjer so nam domačini pripravili veličasten sprejem. Peli, igrali in plesali so, pogostili pa so nas z mlekom iz kokosovih orehov," obuja spomine Maja. Na Sejšelih je celo leto poletje

MAJA MED LEPOTICAMI - Miss Slovenije Maja Šimec (tretja z leve) med lepoticami še nekaterih drugih držav v Londonu, od koder so odšle na izbor najlepše zemljanke na Sejšele.

V Sevnici 8. "hramček odprt"

Nastopilo 15 skupin iz Bele krajine, Dolenjske, Posavja in Štajerske - Radio Slovenija posnel nastope

SEVNICA - Ob številnih lepih mislih o ljudskih napitnicah in drugih pesmih, povezanih z vinom, ki so jih na 8. srečanju ljudskih pevcev "Je hramček odprt" preteklo soboto v jedilnici sevniske Lisce izrekli slavnostni govornik sevniski župan in predsednik Zveze društev vinogradnikov Dolenjske Jože Peternel, letošnja vinska kraljica Katarina Jenžur in vinska princesa Mateja Radej ter dr. Mirko Ramovš z Glasbenega inštituta za narodopisje, je števil-

no občinstvo navdušilo predvsem petje izmed 15 skupin iz Bele krajine, Dolenjske, Posavja in Štajerske. Nastopili so pevci iz Čurnova nad Laškim, z Bučke, s Preske, pevska skupina s Sromelji, pevci brežiškega društva upokojencev, pevska skupina iz Dolene pri Ptujski Gori, pevke iz Skocjana, pevci z Rake, pevke z Otovca pri Črnomlju, pevci iz Boštanj, vaški fantje iz Skocjana, pevci z Velikega Trna, najmlajši fantje iz Stranj pod Bohorjem (najmlajšemu je komaj 16, najstarejšemu pa 30 let!), pevke iz Dobove in pevci z Bizeljskega, ki so po tradiciji zaključili srečanje s Slomškovo ponarodelo En hribček bom kupil, stoje pa jim je pritegnilo celotno občinstvo. Da, to so nekateri doživeli kot nekakšen Šentvid pri Stični v malem!

P. P.

VESELI DECEMBER

METLIKA - V okviru Veselega decembra bo v petek, 5. decembra, ob 16. uri v metliškem otroškem vrtcu za otroke, ki ne obiskujejo vrtca, lutkovna igrice z likovno delavnico. V torek, 9. decembra, bodo ob dnevu prostovoljcev ob 16. uri različne delavnice, v sredo, 10. decembra, pa ob 17. uri v knjižničnem izposojevališču na Radovici pravljica ura in knjižnična uganka.

LJUDSKI PEVCI - Povezovalce 8. srečanja ljudskih pevcev v Sevnici Jože Županc iz Stranj je večkrat zaprosil za komentar dr. Ramovša. Na vprašanje, o čem so vinske pesmi prepevale, je Ramovš dejal, da o ljubznih, trdem delu, zelo pomembna pa je nit s krščanskim življenjem. Člana Društva vinogradnikov Sevnica - Boštanj Alojz Zalašček in Vinkom But sta dala vsem obiskovalcem in nastopajočim pokusiti svoje mlado vino, društvo sevniskih kmetov pa je postreglo s kruhom in pecivo. Na posnetku pevska skupina iz Dolene, ki je med nastopom ponudila kozarček rujnega Jožetu Ašiču, enemu od organizatorjev; po novem letu jo bodo slušali še poslušalci nacionalnega radija v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi. (Foto: P. Perc)

ARS RAMOVŠ

Iz Osla, Londona, Pariza, Tel-Aviva, Frankfurt, Praga, Madrida, Dunaja, Perugia in Amsterdama smo za vas povabili najeminentnejše umetnike. Z Zevsom, Venero, Psiho, Herkulesom in Merkurjem lahko delite bisere glasbene Muze samo v Brežicah. Vstopnice so že v prodaji. Vljudno vabljeni!

(061) 125 33 66

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Tudi policisti izzivajo ljudi - Bolnišnica bi morala biti do svojih pacientov bolj prijaznejša - So kmetje sploh državljani te države? - Najnižje pokojnine imajo kmetje

Pravijo, da Slovenci nasploh raje kritiziramo, kot pa kaj pohvalimo. Tudi v tej rubriki je tako, zato vsako pohvalo, ki jo dobimo, toliko bolj z veseljem zapišemo. Minuli četrtek je prvi poklicni Franci Knafelj iz Krškega, ki je povedal, da je bil pred kratkim v bolnišniškem staležu, zato se želi preko časopisa zahvaliti medicinski sestri Pavli Zabkar iz krškega zdravstvenega doma za prijazno pomoč pri zbiranju potrebnih papirjev.

Stane Željko iz Suhorja se je odzval na znani tragični dogodek v Kočevju. Stane meni, da včasih tudi policisti sami s svojim neprirnim vedenjem pri ljudeh, katere legitimirajo ali ustavijo, izzovejo kakšno neprijetno reakcijo. "Na Zahodu te policisti ustavi, če si napravil prekršek, pri nas ni vedno tako, ampak se pogosto zgodi, da te ustavi in potem poišče napako. Žalostna je država, kjer si

policisti služijo denar s kaznovanjem," pravi Stane.

Jože iz Žužemberka je v časopisu prebral, da pobira parkirno na novih parkiriščih ob poročnišni bolnišnici in da je to eden od njenih dohodkov. Jože pravi, da bi bila bolnišnica lahko do svojih pacientov prijaznejša, predvsem pa bolj humana. Pred kratkim je moral v bolnišnico peljati svojo ženo, ki si je poškodovala nogo, najprej je plačal parkirno, v čakalnici je žena sedla na stol, ki je bil polomljen, tako da bi se kmalu še bolj poškodovala; potem, ko je dobila mavec, pa sta morala še eno uro počakati v bolnišnici, da se je mavec strdil. "Zakaj ne bi imeli v ta namen voziček, s katerim bi poškodovanega lahko takoj odpeljali do avtomobila?" se sprašuje Jože.

Bralka iz Posavja je že sita ljudi, ki obrekujejo Peterleta in Janšo, saj je prepričana, da sta največ naredila za osamosvojitve Slovenije. Moti jo tudi, da imamo v Sloveniji več ministrov kot v Avstriji. "Vse to moramo plačati davkoplačevalci, pa ne le to, še vedno plačujemo tudi bivše ministre in poslance," je dodala.

Alojz Vrtačič iz Pristavice pri Šentjerneju pravi, da je vsaj on na izgubi, odkar imajo Šentjernežani svojo občino, saj še vedno ni dobil premije (580.000 tolarjev) za nakup brejih plemenskih svinj in merjasca za leto 1994. Tega leta je denarja v novomeški občini za to zmanjkalo, vendar kmetje, ki so še pod novomeško občino, so to premijo dobili izplačano kasneje, v Šentjerneju pa tega še niso naredili. Alojz se je s prošnjo obrnil tudi na pristojno ministrstvo, kjer so mu dejali, da bi to morala izplačati nova občina. V nedavnih

predvolilnih bojih predsedniških kandidatov je Alojza zbudila najnižja pokojnina, ki so jo omenjali nekateri kandidati, saj je bila številka precej višja od kmečkih pokojnin. Večina kmetov, ki jih Alojz pozna, ima pokojnino nižjo od 20 tisočakov. Glede na to se Alojz sprašuje, če so kmetje sploh državljani te države. Alojza še zanima, kolikšno socialno podporo in otroške dodatke dobivajo Romi, ki nič ne delajo. "Sem za pomoč ubogim, vendar ta pomoč ne sme biti večja od dohodkov, ki si jih večina ljudi mora prislužiti s trdim delom," zaključuje. Direktor novomeškega centra za socialno delo Alojz Simončič je pojasnil, da Romi dobijo toliko, kot jim pripada po zakonu o socialnem varstvu in za otroke po zakonu o družinskih prejemkih. Za pridobitev denarnega dodatka mora biti Rom prijavljen na zavodu za zaposlovanje kot iskalec zaposlitve, upoštevajo pa tudi njegovo morebitno lastnino, za pridobitev otroškega dodatka pa morajo otroci obiskovati šolo.

Poklicjal je še V. A. z Drganjih sel in povedal, da je bila pred kratkim v Delu in Slovenskih Novicah objavljena neresnična notica, da je neznanec v gozdu H. F. na Drganjih selih populil 250 smrečic. A. V. se sprašuje, kje je tisti gozd, kjer naj bi bile populjene smrečice, in kdo jih je štel in ocenil na 50 tisočakov škode. J. D.

RACIJA IN VIRUS V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - V Mladinskem kulturnem klubu bosta v soboto, 6. decembra, ob 22. uri nastopili punk skupini nove generacije - Racija in Virus iz Ljubljane.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prislunil.

Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Kako pobrati članarino

Cveto Brkič, nekdanji poslovska trgovca Pri vrelcu v Dolenjskih Toplicah, je človek, za katere ljudje ponavadi dobrodošno rečejo: "Ta ti je slika!"

Nekoč so ga zadožili, da bi za neko društvo v svojem okolišju pobral letno članarino.

Na prvem sestanku je predsednik vprašal:

"Kdo kaj ve, ali je Brkič pobral članarino?"

"Najbrž ne. Pri meni ga ni bilo," pove nekdo s tistega konca.

Isti trenutek je vstopil Cveto in izročil točen znesek članarinarne po seznamu.

"No, vidite, pa je le pobral," karajoče ošvrkne predsednik tistega, ki je trdil nasprotno.

Brkič pa: "Ne, nisem prav nič pobral. Ni se mi dalo hoditi po hišah, pa sem dal kar svoj denar."